

**LADAS TULABA**

# **TAI JUMS KALBĖJAU**

**Mintys dvasiniams pamokymams  
įvairiomis progomis**

**Vol. 4**

LADAS TULABA  
„TAI JUMS KALBĒJAU”



Ladas Tulaba

# **„TAI JUMS KALBĒJAU”**

**(Jo 14,25)**

Mintys dvasinīams pamokymams  
īvairīomis progomis

Vol. 4

**Kudirkos Fondo leidinys**

**Copyright © 1992 Ladas Tulaba**

**Spaudė „Draugo spaustuvė  
4545 W. 63rd Street  
Chicago, IL 60629**

## PRATARTIS

Šiame tome talpinama mintys pamokslams, kuriuos ruošiau ir sakiau įvairiomis progomis ir skirtingu laiku. Galės būti medžiaga pamokslams, bet taip pat dvasiniam pasiskaitymui ne tik kunigams, bet ir pasauliečiams. Be to, turės istorinę vertę asmenų ir laiko atžvilgiu.

Pirmoje dalyje gvildenamos mintys apie Sakramentus: Krikšto, Atgailos, Moterystės, Švenčiausio Sakramento — Pirmosios Komunijos proga ir Kunigystės — primicijų proga.

Antroje dalyje randama mintys apie mirtį laidotuvių proga.

Ketvirtoje dalyje — mintys bei pamokslai įvairioms progoms ir įvairiomis temomis.

Dvasinius pamokymus stengiausi paduoti remdamasis Šv. Raštu ir oficialiu Bažnyčios mokymu. Aišku, visame atsispindi ir jaučiami mano išgyvenimai ano laiko sąlygose bei aplinkybėse. Kai kur gal per daug kreipiama dėmesio į neigiamas gyvenimo apraiškas, kai gal būtų buvę naudingiau prieš pikta statyti gėrį, kurio niekad gyvenime netrūko ir netrūksta. Juk gerumu yra sėkmingiausia nugalėti pikta.

Žinau, kad yra trūkumų kalbos ir stiliaus atžvilgiu. Neturėjau nei noro, nei galimybės pasikviesti į pagalbą kalbininkus. Be to, gyvojoje kalboje visada yra įvairumų, kuriuos reikia palaikyti, nes jie praturtina kalbą ir daro ją pažangią.

Su dėkingumu prisimenu savo iškalbos profesorių prel. M. Krupavičių. Jis ragino mus kiekvieną kalbą bei kiekvieną pamokslą gerai paruošti ir ištisai pasirašyti. Gerai atsimenu jo išpėjimą: „Kai kunigas eina į sakyklą nežinodamas ką sakys, tai žmonės išeina iš bažnyčios, ir nežino, ką jis sakė!”

Su dėkingumu taipgi prisimenu tuos, kuriems skyriau ir kalbėjau visas šiame tome paduodamas išmąstytas ir išgyventas mintis.

# SAKRAMENTAI

## I Krikštas

## II Atgaila — Tau atleidžiamos tavo nuodėmės

## III Švč. Sakramentas

1. Pirmoji Komunija — Didelė šventė
2. Pirmoji Komunija — Ką mums duoda Jėzus
3. Pirmoji Komunija — Pirmasis susitikimas su Jėzumi
4. Pirmoji Komunija — Jėzus ateina su dovanomis
5. Pirmoji Komunija — Gerasis Jėzus
6. Pirmoji Komunija — Gyvena manyje Jėzus

## IV Kunigystė

1. Primicijų proga — Kunigas nūdieniam pasaulyje
2. Primicijų proga (Kun. A. Bačkio) — Dievo siųstasis
3. Primicijų proga (Kun. R. Kasponio) Dievo pašauktasis
4. Primicijų proga (Kun. Sakalausko ir kun. Jarašiūno)
5. Primicijų proga (Kun. J. Prūsaičio) — Kristaus kunigas
6. Dabarties uždaviniai kunigui
7. Primicijų proga (Kun. Claver) — Ministry of Priest

## V Moterystė

1. Vedybų proga — Puoselėti tarpusavę meilę
2. Vedybų proga — Tikroji meilė
3. Vedybų proga — gyvenimo keliu žvelgiant  
į dangų
4. Vedybų proga — „Vesk mane į rojų!”
5. Vedybų proga — Su Dievu!
6. Vedybų proga — Nekaltoji Meilė
7. Vedybų proga — Nemiršančioji Meilė
8. Vedybų proga — tarpusavis atsidavimas

## KRIKŠTO PROGA

„Jei kas nėra gimęs iš vandens ir Dvasios, tas negali įeiti į Dievo karalystę” (Jon 3,5).

### I

Du daktarai — profesorius ir asistentas — ginekologai, išėję iš ligoninės, beeidami kalbėjosi. —

Asistentas klausė profesorių:

— Kiek kartų dalyvavote prie gimdymo?

— Daugelį, — negalėčiau pasakyti kiek kartų, — atsakė profesorius.

— Vadinasi, jūs esate apsipratę, ir gimdymas, nors būtų ir sunkiausias, jums nedaro įspūdžio.

— O ne, — atsiliepė profesorius, — kiekvienas kūdikio gimimas man visada yra nuostabus: lyg būtų tikras Dievo stebuklas.

Anas profesorius pasakė šventą tiesą. Kiekvieno kūdikio gimimas nėra vien žmogiškas įvykis. Kiekvienam gimime dalyvauja ir Dievas. Tėvai duoda kūdikiui fizinę gyvybę, o Dievas tuo pačiu metu įkvepia dvasinę sielą, kuri yra tartum spindulys, kuris ateina iš dieviškos Saulės. Taip, kad jau motinos iščiose pradėtas kūdikis yra asmuo.

Italai yra įpratę sakyti „abbiamo fatto figlio” — pada-

rėme vaiką! Tai grubus, bet drauge ir neteisingas išsireiškimas. Mat, kiekvienas kūdikis gimsta ne vien iš vyro ir moters valios, ne vien iš kūno ir kraujo, o ir iš Dievo galios: iš jo specialaus Dvasią įkvepiančio veikimo.

Todėl į naujagimį turi teisę ne tik tėvai, ne tik visuomenė, o ir Dievas: labiau už visus Dievas. Juk tėvai duoda tik fizinę laikinę gyvybę, o Dievas duoda dvasinę — amžiną. Be to, tėvai net ir fizinę gyvybę gali duoti tik todėl, kad šią galią yra gavę iš Dievo per prigimtį. Nes Dievas yra visokios gyvybės davėjas.

Iš čia darosi aišku, kad nei tėvai, nei tuo labiau valstybė neturi jokios teisės atimti kūdikiui gyvybę, nors jis dar būtų tik pradėtas motinos išsiose. Gyvybės Viešpats yra vienas Dievas. Tik jis duoda, tik jis gali ir atimti gyvybę. Štai kodėl abortai ir eutanazija visada yra nusikaltimas prieš Dievą, kas tai bedarytų: tėvai, artimieji, ar valstybė savo įstatymais.

## II

Žmogus gimsta žemėje, bet yra skirtas dangui. Jis turi Dievo jam įkvėptą sielą, kuri yra dieviška, ir Dievas jos sau reikalauja. Dievas nuo pat pasaulio pradžios norėjo, kad jo sukurtas žmogus su juo gyventų ir būtų nemirtingas. Deja, žmogus nepaklausė Dievo, nusidėjo, o nusidėjęs, negalėjo džiaugtis Dievo bendryste. Nes Dievas nepakenčia, kas yra nuodėminga. Taip žmogus prarado nemirtingumą, užsitraukė žemės gyvenimo sunkumus sau ir savo palikuoniams. Tokiu būdu mes visi, kaip teigia šv. Paulius, „pačia prigimtimi esame rūstybės vaikai“ (Ef 2,3). Gimstame, dėl paveldėtos pirmųjų tėvų nuodėmės, atskirti nuo Dievo.

Iš čia darosi aišku, kodėl reikalingas naujas, dvasinis užgimimas. Apie šį naują gimimą Kristus kalbėjo savo



pokalbyje su Nikodemu. Jis sakė: „Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau tau, jei kas nėra užgimęs iš naujo, tas negali matyti Dievo karalystės” (Jon 3,5). Nikodemas negalėjo suprasti, ką reikštų Jėzaus pasakymas. Juk kas ir kaip galėtų gimti iš naujo?! Žmogiškai tai yra neįmanoma. Jėzus tačiau pakartotinai pabrėžė, sakydamas: „Jei kas nėra užgimęs iš vandens ir Dvasios, tas negali įeiti į Dievo karalystę” (Jon 3,5). Nikodemui vistiek nepajėgiant suprasti, Kristus nurodė, jog kalba eina apie dvasinį atgimimą, kuris turės įvykti per Krikšto Sakramentą. Šis naujas gimimas, pabrėžė Išganytojas, bus tikras (realus), nors išoriniai nepastebimas. Visa tai jis įgalins savo dieviška galia, nes yra Dievo Sūnus ir žmonijos atpirkėjas (Jon 3,6-15).

### III

Šiandien esame liudininkai vieno iš stebuklingų dvasinių gimimų. Kūdikis, kurį krikštijame, gimęs žemės gyvenimui, gimsta dabar šių apeigų metu iš naujo: gimsta dangaus gyvenimui kaip Dievo vaikas ir dangiškų gėrybių paveldėtojas. Per Krikštą naujagimis yra įjungiamas į Kristaus Mistinį Kūną, ir taip tampa Dievo įsūnis ir dangiškos tėvonystės paveldėtojas. Dangiškasis Tėvas, kaip rašo šv. Paulius, palaimino mus Kristuje. Jis „išrinko mus jame prieš pasaulio sukūrimą, kad būtume jam įsūniai”... (Ef 1,3-5). Kūdikis, įjungtas per Krikštą į Kristų, pradeda gyventi dievišku gyvenimu. Pasilieka tačiau gyventi žemėje, kur tiek blogio, tiek pavojų paklysti ir gauta išganymo malonę prarasti. Dievas sėja kūdikiyje išganymo malonę, kai jis tampa pakrikštytas, bet gimdytojai ir Krikšto tėvai privalo suteiktą malonę puoselėti bei ugdyti. Krikšto metu kunigas iškilmingai šią pareigą primena tėvams ir kūmams. Tėvai ir kūmai yra įpareigoti

duotu pažadu per Krikštą kūdikį auklėti Evangelijos dvasioje: jį saugoti nuo pikto, lenkti prie gero; žodžiu, — padaryti pilnutinį krikščionį, užtikrinant jam išganymą amžinybėje ir palaimą žemės gyvenime.

Dauguma tėvų daro visa, kad išaugintų vaikus fiziškai sveikus; kad juos galimai geriau parengtų žemiškam gyvenimui, bet užmiršta ar per mažai rūpinasi dvasiniu auklėjimu. Kai kurie palieka, kad vaikai patys laisvai apsispręstų tikėti ar netikėti, laikytis krikščioniškų gyvenimo principų ar juos atmesti. Kiti, apsvaiginti laisvės idėjomis, vaikų auklėjime atmeta bet kokius varžtus, kitaip tariant, leidžia dar nesubrendusiems vaikams būti blaškomiesiems visokių vėjų. Šieji būdami nesubrendę dažniausiai neatsilaiko ir palūžta. Kartą gi palūžę, kaltina ir smerkia savo tėvus, kam jų nedrausmino, kam nesirūpino dvasiniu auklėjimu, kuris lemia žmogaus likimą žemėje ir amžinybėje.

#### IV

Paryžiaus vyriausiam tribunole vyko byla. Jaunuolis buvo teisiamas už motinos nužudymą. Baisus nusikaltimas. Žiaurus ir teismo sprendimas. Nusikaltėlis pasmerktas mirčiai. Pasmerktasis tarė paskutinį žodį. Atsistojęs jis žvelgė į ant sienos kabantį kryžių ir tarė: „Ponai teisėjai, esu kaltas, turiu mirti pačioje jaunystėje. Bet, jei mano motina, kurią aš nužudžiau pykčio pagautas, būtų kalbėjusi man, kai buvau mažytis, kai glaudžiausi švelniai prie jos širdies, apie šį kryžių, kurį regiu ant sienos; jei ji būtų man kalbėjusi apie Dievą, apie Kristų, kai laipiojau ant jos kelių, aš tikrai nebūčiau įvykdęs ano baisaus nusikaltimo, ir neturėčiau mirti, kai dar nepradėjau gyventi. Ji tačiau, kai klebonas ragino siųsti mane — jau bernioką — katekizmo mokyti, šiurkščiai atsakė: — Kunige,

medžiai auga be katekizmo ir be Dievo, ir mano vaikas užaugs be katekizmo pamokų! — Ir va, aš užaugau, bet ne kaip žmogus, o kaip medis, ar kaip gyvulys”.

Baisūs šie žodžiai. Skaudus šis priekaištas. Deja, jis realus ir dažnas.

Norisi linkėti ir prašyti, kad tėvai ir kūmai matytų kūdikių ne tik savo, bet ir Dievo vaiką; kad jį auklėtų krikščioniškoje dvasioje. Linkiu, kad šis šiandien pakrikštytas kūdikis užaugęs galėtų būti laimingas ir su dėkingumu kartotų: „Jei aš esu, kas esu, tai turiu dėkoti savo tėvams!”

Baigiant prisimena man vieno garsaus pamokslininko žodžiai: „Ant motinų kelių auga, prie motinų širdžių bręsta šventieji, bet ir latrai!” Viešpatie, duok mums daugiau šventų motinų!

# „TAU ATLEIDŽIAMOS TAVO NUODĖMĖS”

Mt. 9,1-8

## I

Žemės gyvenime slegia žmogų fizinės negalios, kamuoja medžiaginiai sunkumai. Bet tai nėra pati sunkiausia žmogaus gyvenimo dalis. Skaudžiausiai išgyvenama dvasiniai sunkumai, sielos negalios. Žymus rusų rašytojas Čekov viename savo romane teigia, jog yra itin sunku prisiminti laimingus momentus, kai išgyveni įvairius nemalonumus. Mat, laimingos valandos iš vienos pusės kelia ilgesį, o iš kitos pusės prikiša kaltę dėl prarastos laimės ir dėl ištikusios nelaimės. Šieji yra dvasiniai skausmai, ir jie yra skaudesni, negu fizinės negalios.

Nors dvasiniai skausmai yra skaudesni už fizines negalias, tačiau žmonės paprastai yra daugiau nusiteikę kovoti prieš medžiaginį bei fizinį blogį žemiškame gyvenime. Nuo amžių žemės žmogus svajoja apie žemišką rojų. Nuo amžių jis neriasi iš kailio, kad pašalintų ligas, nugalėtų mirtį, kad vis daugiau turėtų viso to, kas daro žemės gyvenimą patogų, saugų, malonų. Senasis romėnų šūkis: „Panem et circenses!” — Duonos ir pramogų — yra gyvas

visų amžių žmonių sielose, kaip vienas iš didžiųjų troškimų.

Koks yra mūsų dienų žmogaus didysis troškimas! Apie ką daugiausia kalbama ir rašoma! Ko labiausia siekiama ir reikalaujama? Visi tai žinome. — Taika. Neribota laisvė. Gerbūvis. Visa, kas patenkina kūną. Ir kova prieš viską, kas trukdo laisvai naudotis ir džiaugtis žemiškomis gėrybėmis. Šis yra nūdienio žmogaus didysis siekimas. Kalbėti apie ką nors kita, priminti aukštesnius siekius, reiškia rizikuoti būti nepopuliariu, likti neišgirstu, tapti pajuoktu. Panašiai, kaip tai atsitiko šv. Pauliui, kai jis Atėnų Aeropage graikų išminčiams ėmė kalbėti apie Kristų (ApD 17,32).

Vyskupai nusiima žiedus nuo rankų ir kryžius nuo krūtinių! Kunigai, nusimetę kunigiškus rūbus, eina į aikštes ir sales, kad protestuotų prieš karus, kurių beveik nėra, kad reikalautų lengvesnio, malonesnio ir visais atžvilgiais laisvesnio gyvenimo visiems. Pačios bažnyčios pradeda tapti daugiau subuvimo salėmis, negu maldos namais. Vietoj altorių — stalai. Vietoje tabernakulių — vyskupų sostai ar kunigų kėdės. Klausyklos, jei dar yra paliktos, dažniausiai yra tuščios. Ne Dievui, o žmogui ir bažnyčiose skiriama pirmoji vieta.

Graudu ir baisu. Bet taip yra. Ir pasėkos yra daugiau negu skaudžios. — Deja, rojaus žemėje nesukurta, ir nebus sukurta. Skausmas ir nedalia ne mažėja, o didėja. Vis daugiau regima skausmo iškreiptų veidų, negu laime kupinų širdžių.

## II

Tiesa, nūdien matom mažiau išalkusių, nors ir jų netrūksta, žmonių, bet daugiau pastebim išvargusių masių, it būtų avys be piemens. Šiandien mažiau nuo-

širdaus atsidūsėjimo, o daugiau isteriško klyksmo ir barbariško šūkavimo. Kalbama apie meilę, o sieloje puoselėjama neapykanta. Protestuojama prieš karą, o kurstoma klasių kova. Reikalaujama laisvės, o grimstama į pačią žemiausią vergiją, būtent, vergaujant gyvuliškiems kūno instinktams, aukojant sielą kūno užgaidoms patenkinti.

Vyksta nūdieniam pasaulyje tai, ką Čekovas su pasibaisėjimu matė prieškomunistinėje, materialistinėje Rusijoje. Savo veikale „Gabianas“ Čekovas aprašo, kaip anuomet priešrevoliucinėje Rusijoje dvasia merdėjo ir troško tartum būtų įmesta į gilų materializmo šulinį. Jis regėjo, kaip blogis plito, kaip pragaro kunigaikštis triumfuodamas žygiavo per šventą Rusijos žemę. Ir mes regim, esame liudininkai, kaip blogis triumfuoja, skausmas ir dejonės didėja, ašaros rieda vis daugiau kam iš akių ir darosi kartesnės. Tokia yra nūdienė realybė.

### III

Ar žemės žmogus karčios realybės akivaizdoje atsikvėsęs ir supras, kad jis yra reikalingas visų pirma dvasinių, o ne medžiaginių, vertybių? Tiesa, lengviau yra žemėje žeme gyventi; lengviau upėje pavandeniui plaukti. Bet žmogus yra pašauktas ne į jūrą plaukti, kur visi purvai yra nešami, o į aukštumas kopti, kur šviežiu oru galima kvėpuoti ir gražiais vaizdais gėrėtis. Žmogus yra pašauktas kūną palenkti sielai, ir žemiškomis gėrybėmis laimėti dvasinių vertybių, kurios amžinai lieka, ir už kurias bus kiekvienam skirtas amžinas atlyginimas danguje.

Kristus, kai pas jį buvo atneštas paraližuotasis ir buvo prašomas, kad jį pagydytų, kreipėsi į ligonį ir jam tarė: „Pasitikėk, sūnau, tau atleidžiamos tavo nuodėmės“ (Mt 9,2). Ir tik po to pasakė: „Kelkis, imk savo guolį ir eik į

savo namus!” Šiuo Jėzus davė suprasti, jog daug svarbiau yra sielos sveikata. Ir ja pirmoje eilėje turėtume rūpintis, jos iš Dievo prašyti. O kūno sveikata Dievas, jei bus reikalas, savaime pasirūpins. Juk Kristus aiškiai yra įspėjęs ir užtikrinęs, sakydamas: „Pirmiausia ieškokite Dievo karalystės, o visi anie (žemiškieji) dalykai bus jums pridėti” (Mt 6,23). Jėzus paralitikui grąžino kūno sveikatą pirmoje eilėje, kad ten buvusieji tikėtų, jog jis turi galią sielą pagydyti, atleisdamas nuodėmes. Visi tad turėtų visų pirma prašyti Jėzų sielai sveikatos, išpažindami ir gailėdamiesi už nuodėmes. Galią atleisti nuodėmes Jėzus suteikė apaštalams ir jų įpėdiniams kunigams. Pasirodęs apaštalams po prisikėlimo, Jėzus prabilo į juos ir sakė: „Imkite šv. Dvasią. Kam tik atleisite nuodėmes, jos atleistos; kam sulaikysite, bus sulaikytos” (Jon 20,33).

#### IV

Būdami pašaukti ir pasiųsti būti sielų ganytojais, kunigai turėtų ne žemiškais reikalais rūpintis, ne dėl gerbūvio gatvėse paraduoti ar sueigose protestuoti, o klausyklose sėdėti ir sielas gydyti, atleidžiant nuodėmes ir grąžinant į sielas Kristaus ramybę. Ne Mortą, kuri rūpinosi vaisėmis, o Mariją, kuri, sėdėdama prie Mokytojo kojų, klausėsi jo kalbos, Jėzus užgyrė, pabrėždamas, jog ji pasirinko geriausią dalią (Lk 10,41).

Ne tiek duonos ir žemiškų gėrybių yra reikalingas žmogus, kiek tiesos ir malonės. Nūdienis žmogus yra priekabingas, neramus ir piktas ne tiek dėl to, kad jam trūktų medžiaginių vertybių, bet verčiau, kad šios vertybės jo nepasotina, nedaro laimingu. Nūdienis žmogus yra maištingas, kadangi jo siela yra nerami, kadangi jo sąžinę slegia kaltės jausmas.

Šv. Paulius skundėsi ir klausė: „Vargšas aš žmogus!

Kas išlaisvins mane iš šio mirtingo kūno?.. Jis daro mane belaisviu nuodėmės įstatymo" (Rom 7,24). Ir atsakė: „Dievo malonė per Viešpatį mūsų Jėzų Kristų" (Rom 7,25). Ir mūsų dienų žmogus yra reikalingas, kad Dievo malonė išlaisvintų jį iš kūniškumo ir nuodėmės vergijos, idant taip atgautų sielos ramybę ir Dievo vaiko kilnumą.

## V

1960 metais olimpinių žaidimų proga Romoje dvi Sovietų Sąjungos atletės: viena lietuvaitė, antra rusė — panoro aplankyti Šv. Petro baziliką Vatikane. Bevaikščiodamos ir besigėrėdamos šia nelygstamo grožio ir turtingumo šventove, atkreipė dėmesį į klausyklas ir prie jų klūpančius asmenis. Rusė klausė lietuvaitę: „Ką jie ten daro?" Katalikė lietuvaitė atsakė: „Jie atlieka išpažintį". „Ką tai reiškia?" — klausė ateistinėje dvasioje išauklėta rusė. Lietuvaitė paaiškino, kad tikintieji išpažįsta kunigui nuodėmes ir gauna išrišimą bei nuodėmių atleidimą. Leningradietė rusė nustebo ir sušuko: „Negi yra galima gauti nuodėmių atleidimą?!" — „O taip, — atsakė kaunietė lietuvaitė, — mes katalikai taip tikime. Ir aš pati einu išpažinties". — „Gauti atleidimą, — sakė rusė, — jaustis be kaltės! O kaip būtų gera!"

Nėra žmogaus, kuris nejaustų ant savo sąžinės didesnės ar mažesnės kaltės. Šv. Jonas aiškiai teigia: „Jei sakytume, kad neturime kaltės, mes patys save suvedžiotume, ir mumyse nebūtų tiesos" (1Jon 1,8). Nėra žmogaus, kuris netrokštų išsilaisvinti iš kaltės jausmo. Deja, ne visi pajėgia tai pasiekti, nes nežino ar nenori kreiptis į Tą, kuris gali atleisti nuodėmes, būtent, į Dievą per Atgailos Sakramentą. Jėzus davė galią savo įpėdiniams kunigystėje atleisti nuodėmes. Reikia tik, kad kiekvienas su gailėsčiu išpažintų savo kaltes kunigui. O šis turi galią



Kristaus vardu tarti: „Aš tave išrišu iš tavo nuodėmių!” Šv. Jonas primena ir pabrėžia: „Jei išpažįstame savo nuodėmes, Dievas yra ištikimas ir teisingas, kad mums atleistų mūsų nuodėmes ir apvalytų mus nuo kiekvienos neteisybės” (1Jon 1,9). Taigi nėra sunku išsilaisvinti iš nuodėmių. Reikia tik norėti. Reikia tik nuoširdžiai ryžtis tarnauti Dievui, ir atsisakyti vergauti velniui. „Jus žinote, — rašo šv. Jonas, — kad Jis (Kristus) pasirodė, idant atimtų mūsų nuodėmes... Kiekvienas, kuris pasilieka jame, nenušieda; ir kiekvienas, kuris nusieda, jo nematė ir nepažino... Kas daro nuodėmę, yra iš velnio, nes velnias nusieda nuo pat pradžios” (1Jon 3,ss).

Frankfurte, Vokietijoje, Kotryniečių seserų ligoninėje sunkiai sirgo viena moteris. Ji buvo išauklėta katalikė. Bet ištekėdama už anglikono, perėjo į jo tikėjimą. Jautė tačiau kaltės jausmą, neturėjo vidinės ramybės, daug kentėjo. Viena jos draugė paprašė pažįstamą kunigą, kad ją aplankytų. Įėjęs į jos kambarį, rado su ja slaugę, kuri taip pat buvo protestantė. Slaugė bandė kunigo neįleisti, pabrėždama, kad ligonė nėra katalikė. Jis tačiau pareiškė, jog turįs teisę aplankyti kiekvieną ligonį, nebent šis pareikštų, jog nenori su juo pasikalbėti. Ligonė tačiau silpnu balsu pareiškė, jog ji esanti rami, nereikalinga kokios nors dvasinės pagalbos, todėl nėra pasirengusi kalbėtis su kunigu. Išeidamas kunigas atsiprašė ir pareiškė: „Ponia, jei kada nors būtų jums reikalingas koks nors mano patarnavimas, palieku savo telefono numerį, paskambinkite, o aš noriai pasitarnausiu!”

Ligonės padėtis buvo beviltiška. Iš ligoninės ji buvo pervežta į savo butą. Praslinkus kelioms dienoms, ji paskambino kunigui ir paprašė sekantį rytą 10 valandą pas ją ateiti į namus. Kunigas, atėjęs rado ją vieną. Pareiškė, jog norinti atlikti išpažintį ir priimti Švenčiausį Sakramentą. Prieš kunigui išeinant ji pareiškė, saky-

damas: „Kunige, aš visą laiką buvau giliai tikinti. Bet bijojau praktikuoti religines pareigas, kad neužgaučiau savo vyro. Mano gyvenimas buvo savos rūšies pragaras. Meldžiau Dievą, kad suteiktų man malonę prieš mirtį gauti Paskutiniuosius Sakramentus. Kai buvau nuvežta į ligoninę, prašiau daktarą, kad pasakytų man visą tiesą, kokia yra mano ligos padėtis, ir kiek man lieka gyventi. Prieš sugražinant į namus, daktaras pasakė, jog man belieka vos kelios dienos gyventi. Tada paprašiau, kad nedelsiant grąžintų į namus, ir štai pasikviečiau jus, kad paruoštumėte mane amžinai kelionei. Prašau, ateiškite pas mane kiekvieną rytą šią pačią valandą, nes tik šiuo metu paprastai esu viena. Nenoriu, kad mano vyras sužinotų, jog grįžau būti praktikuojanti katalikė”. Bet kunigas atsiliepė ir tarė: „Ponia, raskite drąsos pasakyti tiesą savo vyrui. Juk jūs tikriausiai norėtumėte būti palaidota katalikiškai. Jei nepasakytumėte vyrui, kad norite mirti kaip katalikė, jis pasirūpins jus palaidoti kaip protestantę”. Tada ji paprašė: „Melskitės, kad Dievas duotų man drąsos pasakyti vyrui visą tiesą”.

Sekantį rytą kunigas atėjęs ją rado beveik laimingą. Ji sakė: „Kunige, pasakiau vyrui tiesą. Jis, išgirdęs, tuojau išėjo iš kambario. Bet po kelių minučių grįžo ir ramus man pasakė: „Gera padarei. Matau, kad tu dabar esi ramesnė, kad jautiesi dabar daug lengviau. Gera padarei”, — sakė jis! „O, kunige, — pridūrė ligonė, — koks geras yra Dievas! Jam ir jums aš esu begaliniai dėkinga!”

Po kelių dienų moteris mirė. Ji buvo palaidota katalikiškai. Po laidotuvių vyras priėjo prie kunigo, jam padėkojo ir paprašė paruošti tapti kataliku. Žmonos maldos ir kančios laimėjo ne tik jai, bet ir jos vyrui išganymo malones. Matydamas, kaip atlikta išpažintis ir priimti Sakramentai paveikė mirtinai sergančios žmonos nusiteikimą, kad ji atrodė beveik laiminga, įtikino anglikoną vyrą, kad

katalikų išpažintis yra tikroji dangaus dovana, kuri sielą iš tamsybių perkelia į nuostabią šviesą ir pripildo nežemiška ramybe.

Tikėkime ir tikėdami dėkokime, sakydami: „O koks geras yra Dievas, kuris davė mums Atgailos Sakramentą, kad gautume nuodėmių atleidimą ir galėtume eiti gyvenimo keliu su dangiška ramybe sieloje!”

# ŠVČ. SAKRAMENTAS

## PIRMOJI KOMUNIJA – DIDELĖ ŠVENTĖ

Kartą buvau pašauktas išklausti išpažinties vienos sergančios mergaitės, kuri rengėsi priimti Pirmąją Komuniją. Ją atradau ligonių kambaryje vienoje seselių vedamoje kolegijoje. Jos akyse blizgėjo ašaros. Paklausiau, kodėl ji jaudinasi? Atsakė: „Nei tėvelis, nei mamytė rytoj nepriims su manim Šv. Komunijos. O aš taip norėčiau, kad jie jungtųsi su manim šioje didžioje mano šventėje su Kristumi, ir išgyventų tą laimę, kurią aš tikiuosi išgyventi, priimdama pirmą kartą pas save Išganytoją. Aš taip laikiu Jėzaus. Tiek trokštu Jėzų pas save sutikti, kad fiziškai sunkiai visa galiu pakelti. Dėl to juk ir susirgau!”

Sutikti Jėzų: jį pirmą kartą priimti pas save, turėti svečiu ne tik sieloje, bet ir kūne, yra didelis įvykis, yra tikra šventė, kuria norima dalintis su visais, kurie yra artimi ir brangūs. Laimingi yra tie, kurie turi šią galimybę.

1. Kodėl priimti Pirmą Komuniją yra didelė šventė? Todėl, kad į nekaltą vaikučio ar mergaitės sielą atsilanko dangiškas Svečias, ir jis atsilanko su gausiomis dovanomis, kokių pasaulis negali duoti. Juk visada yra šventė, kai kur atsilanko didelis svečias. Kai buvau jaunas kunigas,

tekdamo kartais lydėti vyskupą lankant parapijas. Vyskupo atsilankymas duodavo progą didelėms iškilmėms. Namai ir kelias papuošti gėlėmis ir vainikais. Pakelėse minios žmonių. Šimtai jaunuolių ant žirgų lydėdavo važiuojantį ganytoją. Pastaraisiais gi laikais, kai Popiežiai lankosi įvairiuose kraštuose, jie sutinkami su didžiomis iškilmėmis, kokių niekam kitam neruošiama. Jei Kristaus Vietininką taip iškilingai sutinkama ir jo atsilankymu džiaugiamasi, tai kaip daugiau turi būti džiaugiamasi ir rengiamasi laukiant ir sutinkant bei priimant patį Išganytoją. Iš čia darosi aišku, kodėl Pirmosios Komunijos šventė priimantiems ir visiems dalyviams yra didelė šventė. Tai proga, kada su Psalmistu galime sakyti: „Tai Viešpaties duota diena, džiaukimės ir linksminkimės joje“ (Ps 117,24).

2. Atsimintina yra, kad Jėzus Šv. Komunijoje ateina pas mus ne kaip žmogus pas žmogų, bet kaip Dievas pas savo kūrinį; ne kaip draugas pas draugą, bet kaip Viešpats pas pavaldinį. Jis ateina, kad mums vadovautų, o ne kad mūsų valiai atsiduotų. Tiesa, jis ateina ir jungiasi su mumis pačiu intymiausiu būdu: tampa su mumis viena. Tačiau ne jis turi paskęsti mūsų žmogiškume, o verčiau mes turime pasinerti jo dieviškume. Šv. Teresė Kūdikielio Jėzaus teisingai šitai suprato. Savo Pirmosios Komunijos proga ji rašė: „Lauktasis, pasiilgtasis Jėzus jau atėjo. Teresės jau nėra. Yra tik Jėzus!“ (L’Histoire d’une Ame, 44). Paskęsti Jėzuje, išnykti jame, reiškia pilnai atsiduoti jo valiai. Pats Jėzus davė pavyzdį savo santykiuose su dangiškuoju Tėvu. Jis pakartotinai priminė ir pabrėžė: „Atėjau vykdyti ne savo, o Tėvo valios“ (Jon 6,38). „Ne mano, bet tavo, tėve, tebūnie valia“ (Lk 22,42). Pirmosios Komunijos taigi priėmimo diena yra pasiryžimo šventė gyventi ne sau, ne pasauliui, o Jėzui, pildant visame jo valią.

3. Pasivesti Jėzui, jungtis su juo meilėje jokių būdu

nereiškia nustoti savęs, bet verčiau įgauti tikrą savęs vertę, būtent dievišką; nereiškia atsižadėti džiaugsmo, bet verčiau užsitikrinti tikrą ir neribotą laimę. Juk Jėzus užtikrino, sakydamas: „Jei laikysite mano įsakymus, jūs pasiliksime mano meilėje, kaip ir aš esu laikęs Tėvo įsakymus ir pasilieku jo meilėje. Tai jums pasakiau, kad mano džiaugsmas būtų jumoje ir jūsų džiaugsmas būtų pilnutinis” (Jon 15,10s).

Jėzus reikalauja iš mūsų tik to, kas mums tikrai yra reikalinga. Todėl jam paklusti nėra kokia tai vergystė, bet tikras malonumas. Laikytis Jėzaus įsakymų, tiesa, tam tikra prasme yra našta, bet ji yra lengva, nes jis pats padeda mums ją nešti savo teikiamomis atgamtinėmis malonėmis. „Mano jungas, — kalbėjo ir sakė Jėzus, — yra malonus ir mano našta — lengva” (Mt 1,30).

4. Jėzus ateina pas mus kaip Viešpats, Jis ateina, kad mums vadovautų neklystamai eiti išganymo keliu. Jis reikalauja daryti šitai ir vengti kito, bet visa tai dėl mūsų gero. Bet Jėzus, atėjęs pas mus, ne tik reikalauja, o taipgi ir duoda, ir tai daugiau duoda, negu reikalauja.

Ką Jėzus mums duoda? Duoda save. O duodamas save, mus tam tikra prasme sudievina, būtent, sujungia su dangumi, su laiminga amžinybe. „Kas valgo mano kūną, — pabrėžė Jėzus savo eucharistinėje kalboje, — ir geria mano kraują, tas turi amžiną gyvenimą; ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną” (Jon 6,54). Vadinasi, priimti Jėzų Eucharistijoje, reiškia užsitikrinti gyvenimą danguje, o taip pat ir kūno prisikėlimą amžių pabaigoje.

Jėzus ateina pas mus kaip pasaulio Viešpats. Dangus ir žemė yra jo žinioje ir valdžioje. Jis įsako, ir vėjas nutilsta, pakelia ranką, ir jūra nurimsta (Mt 8,26). Štai kodėl, jei esame su Jėzumi, neturime nieko bijoti; visada privalome būti ramūs, nes esame užtikrinti dangiška pagalba. Jėzus — visagalis Viešpats — išlaisvina mus iš baimės, laiduoja

mums tikrumą, saugumą ir ramybę einant žemės keliu. Visų pirma Jėzus laiduoja vidinę ramybę, atleisdamas nuodėmes. Niekas tiek nesunkina mūsų gyvenimo, kiek nerami sąžinė. Šekspyro Makbetas, sąžinės persekiojamas dėl įvykdytų žiaurumų, klausia daktarą: „Daktare, ar galėtum duoti vaistų sąžinei nuraminti?“ Daktaras atsakė: „Sąžinių aš negyda, ir joms pagydyti vaistų nežinau. Kreipkitės pas ką kitą“. Tuomet Makbetas, nuleidęs galvą ir mostelėjęs ranka, tarė: „Vadinasi, nėra pagalbos! Baigta!“ Makbetas klydo, yra pagalba. Yra vaistai. Yra daktaras, kuris gydo ir pagydo sąžines. Daktaras yra Jėzus. Vaistai — Atgailos Sakramentas. Jėzus turi galią atleisti nuodėmes. O atleisdamas nuodėmes, pagydo sąžines. Jėzus daugeliu atveju nusidėjėliams atleido nuodėmes ir liepė eiti ramybėje. Paralitikui, Marijai Magdalenai ir kitiems jis sakė: „Pasitiek, tau atleidžiamos tavo nuodėmės. Eik ramybėje“ (Mt 9,5; Mk 2,5; Lk 7,48ss). Galią atleisti nuodėmes ir grąžinti sąžinei ramybę Jėzus suteikė ir savo ipėdinams. Pasirodęs apaštalams po prisikėlimo, Išganytojas prabilo ir tarė: „Imkite Šv. Dvasią! Kam tik atleistumėte nuodėmes, jiems yra atleistos; kam sulaikytumėte, yra sulaikytos“ (Jon 20,23). Jėzus kita proga iškilmingai užtikrino, sakydamas: „Aš palieku jums ramybę, duodu jums mano ramybę; ne kaip pasaulis ją duoda, aš jums ją duodu“ (Jon 14,27).

5. Jėzus ateina pas mus su dovanomis. Jis mums duoda, ko niekas kitas negali duoti. Tai tačiau mus įpareigoja sutikti Jėzų taipgi su mūsų dovanomis. Jėzus ateina pas mus, nes mus myli, o mylėdamas laukia, kad ir mes jį mylėtume: su tikra meile jį sutiktume. „Kas mane myli, — kalbėjo Jėzus, — bus mano Tėvo mylimas, ir aš jį mylėsiu..., pas jį mes ateisime ir apsigyvensime“ (Jon 14,21ss).

Mylintį Jėzų reikia sutikti bei priimti su meile. Kaip



mes turėtume parodyti bei įrodyti Jėzui savo meilę? Į šį klausimą atsakymą nurodė pats Jėzus, sakydamas: „Tas mane myli, kuris priima ir užlaiko mano įsakymus (Jon 14,21). Vadinasi, siekdami parodyti Jėzui meilę, privalome klusniai priimti ir ištikimai vykdyti Evangeliją, kurią Išganytojas paskelbė ir Bažnyčiai pavedė ją skelbti ir mokyti visiems žmonėms.

Kartą, kai buvau vaikas, girdėjau kaip mamytė subarė tarnaitę, kad ji grįžusi iš bažnyčios, netinkamai pasielgė. „Buvai bažnyčioje, priėmei Šv. Komuniją ir dabar taip elgiesi“, — sakė mama. Girdėdamas šį mamos priekaištą, supratau, kad priėmus Šv. Komuniją, reikia būti geram: geresniam negu anksčiau, reikia ištikimiau vykdyti Dievo valią.

6. Vykdyti Dievo valią, toli gražu nereiškia nustoti laivės, pažeminti save. Priešingai, žinant mūsų prigimtį silpnumą, reiškia išsiliuosuoti iš baimės suklysti, ir dėl to neišvengiamai kentėti. Mat, Jėzus įsako tik tiek ir tame, kiek reikalinga, kad išvengtume klaidų ir nelaimių.

Dvi mergaitės buvo klasės draugės. Viena priklausė rūpestingai šeimai, kita buvo dukra netvarkingo gyvenimo motinos, kuri dukrele dažnai palikdavo Dievo valiai. Pirmoji buvo gabi ir pavyzdinga mergaitė. Antroji — dažnai surūgusi, išdidi ir netvarkinga. Abi dažnai susitikdavo. Pirmoji stebėjosi antrosios laisvumu ir perdėtu savarankiškuumu. Antroji kritikavo pirmosios klusnumą tėvams ir vyresniesiems. Tačiau pirmajai pavydėjo, matydama ją apsupant rūpestingos meilės, nors tai neišvengiamai reiškėsi įvairiais nurodymais ir draudimais. Kartą ji pravirko. Paklausta, kas atsitiko, atsakė: „Manai aš nesuprantu, kad anie įsakymai, anie draudimai, kuriuos tu girdi iš tėvų, reiškia ne ką kitą, kaip tik rūpestį ir meilę tavųjų tau! O kad mano mama bent kiek rūpintųsi manimi, nors ir įsakydama, nors ir drausdama. Vieną dieną gal pateksiu



po mašina, busiu sužeista, gal žūsiu, ir niekas nesiteiks pasirūpinti manimi!”

Šia mintimi reikia priimti Jėzaus įsakymus, paklūstant jo valiai. Jis iš meilės įsako ir draudžia tai, kas gali pakenkti mūsų žemiškam ir amžinam gyvenimui. Glauskimės todėl prie Jėzaus vis tamptiau; su juo užmikime, su juo prisikelkime, su juo dieną praleiskime, kad būtume saugūs ir ramūs. Nuolat kartokime su Kūdikelio Jėzaus Terese: „Jėzus atėjo. Jis pas mane. Teresės jau nėra. Tėra tik Jėzus!”

## PIRMOJI KOMUNIJA — KĄ MUMS DUODA JĖZUS

### I

Evangelistas Jonas vaizdžiai aprašo Kristaus pokalbį su Samaritone (Jon 4,4-32).

Išganytojas vyko su mokiniais iš Judėjos į Galilėją. Pasiekė Sichar miestelį Samarijoje. Čia sustojo prie Jokūbo šulinio. Buvo arti vidudienis. Saulė smarkiai kaitino. Jėzus jautėsi pavargęs. Pasiliko tad sėdėti prie šulinio, o mokiniai nuėjo į miestelį nusipirkti maisto atsargų.

Jėzui besėdint prie šulinio, atėjo iš miestelio moteris samaritonė semtis vandens. Rytų kraštuos nepriimta, kad vyras užkalbintų nepažįstamą moterį. Savo ruožtu žydas buvo nepriimta kalbėtis su samaritonais. Šiuosius izraelitai laikė klaidatikiais, nusidėjėliais, velnio apsėstais (Jon 8,48). Suprantama todėl, kodėl samaritonė nustebo, kai Jėzus — žydas, ją samaritonę užkalbino, prašydamas vandens. Nustebusi, ji tarė: „Kaip tu, būdamas žydas, prašai mane — samaritonę — vandens atsigerti?” Jėzus jai atsakė: „Jei tu žinotum Dievo dovaną ir kas yra, kuris tau sako:

— Duok man gerti! — tu būtumei jį prašiusi, ir jis būtų tau davęs gyvojo vandens. ...Mat, kuris geria šio vandens, vėl trokš. O kuris gertų vandens, kurio aš duosiu, netrokš per amžius. Bet vanduo, kurio aš jam duosiu, taps jame trykstančia vandens versme amžinam gyvenimui”. Tada moteris sušuko: „Viešpatie, duok man to vandens, kad nebetrokščiau ir nereikėtų ateidinėti čia semtis”.

## II

Kristus, kaip teigia šv. Paulius, „vakar ir šiandien: jis tas pats per amžius” (Žyd 13,8). Anuomet jis kalbėjo su samaritone. Jis kalba su kiekvienu mūsų, kai jį sutinkame gyvenimo kelyje: kai su juo jungiamės malda, kai jį priimame Eucharistijoje.

Jėzus ateina Šv. Komunijoje ir kalbasi su jį priimančiais. Jis ateina šiandien kalbėtis ypatingu būdu su tais, kurie jį priima pirmą kartą Šv. Komunijoje. Galim klausti: ką Jėzus jiems sakys? Ko iš jų prašys? Ką jiems žadės? Ką suteiks?

1. Jėzus, atėjęs pirmą kartą Šv. Komunijoje, prašo kiekvieną, kad jam žadėtų savo priklausomybę, savo ištikimybę, savo meilę.

a) Jėzus yra mūsų Kūrėjas ir Atpirkėjas. Jam todėl priklausome ir kaip kūriniai, ir kaip atpirktieji dangiškojo Tėvo vaikai. Jį tad privalome Viešpačiu pripažinti ir paklusti. Kaip šv. Paulius, taip ir mes privalome visa kita užmiršti, viso atsižadėti ir tartis tepažįstą tik Kristų, tik jį Nukryžiuotąjį (1Kor 2,2).

b) Jėzus yra Gerasis Ganytojas, o mes jo kaimenės avės. Ganytojas — geras, todėl ir avės turi būti geros. Jėzus — Gerasis Ganytojas — pažįsta savo avelės. Todėl ir mes, norėdami būti geros avės, privalome pažinti Jėzų ir jo

ištikimai laikytis. Kaip Jėzus ištikimai vykdė dangiškojo Tėvo valią, taip ir mes privalome ištikimai laikytis Evangelijos, kaip ją skelbia bei moko Bažnyčia. Atsimintini Jėzaus įspėjantys žodžiai: „Ne tas, kuris man sako: — Viešpatie, Viešpatie! — įeis į dangaus karalystę, bet tas, kuris vykdo mano dangiškojo Tėvo valią” (Mt 7,21), Kita proga Jėzus kalbėjo ir sakė: „Kas pripažįsta mano įsakymus ir jų laikosi, tas tikrai mane myli” (Jon 14,21).

c) Kristus — Gerasis Ganytojas — myli savo avis aukščiausia meile. Jis aukoja savo gyvybę už savo kaimenę (Jon 10,15). O juk nėra didesnės meilės, kaip pabrėžė pats Jėzus, kaip ta, jei kas duoda savo gyvybę už savo prietelius” (Jon 15,13). Jei Kristus mus myli aukščiausia meile, kaip tikrai taip yra, tai pagrįstai jis laukia iš mūsų — savo avelių —, kad jį mylėtume virš visko ir visomis galiomis. Meilė juk laukia meilės ir yra atlyginama tik meile.

Jėzus tad, ateidamas pirmą kartą Eucharistijoje, laukia iš jį priimančiųjų vaikučių meilės, ištikimybės ir priklausomybės.

2. Jėzus, atėjęs pas mus Eucharistijoje, prabyla į mus ne tik prašydamas bei reikalaudamas, o taipgi žadėdamas ir duodamas. Moteriškai samaritonei jis sakė: „Jei tu žinotum, kas yra tas, kuris tau sako: — duok man gerti —, tu jį prašytum ir jis tau duotų gyvojo vandens, kurio kas geria netrokšta per amžius” (Jon 4,10.14). Kita proga Jėzus kalbėjo ir sakė: „Aš esu gyvoji Duona, kuri nužengė iš dangaus... Kas valgys šios duonos, gyvens per amžius. Duona, kurios aš duosiu, yra mano kūnas už pasaulio gyvybę... Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną” (Jon 6,51.54). Vadinasi, Jėzus, ateidamas pas mus Eucharistijoje, laiduoja mums išganymą, užtikrina mums dangaus laimę. Jėzus ateina pas mus kaip Gerasis Ganytojas, kad vestų mus žemės keliu į dangų.

a) Jėzus, atėjęs pas mus, rodo mums kelią į išganymą ir įgalina juo eiti. Mat, kelias, kuris veda į dangų, yra sunkus ir klaidus. Juo eiti neužtenka vien mūsų žemiškų pastangų. Reikia dangaus pagalbos. Ją teikia Jėzus atėjęs pas mus Eucharistijoje.

b) Jėzus ateina pas mus, kad saugotų nuo gresiančių pavojų. Dievo priešas — velnias — nepalieka ramybės tų, kurie seka Kristų ir eina išganymo keliu. Šv. Petras išpėja, sakydamas: „Jūsų priešas — velnias —, slankioja aplinkui, kaip riaumojantis liūtas, tykodamas, ką prarytų” (1Petr 5,8). Velnias yra galingesnis už mus. Yra juk gryoji dvasia. Todėl, kad jam galėtume atsispirti, esame reikalingi dangaus pagalbos. Šv. Paulius tad ragina stiprybės ieškoti Viešpatyje. „Apsiginkluokite, — rašo Apaštalas, — visais Dievo ginklais, kad galėtumėte išsilaikyti prieš visas velnio klastas” (Ef 6,10s). Jėzus, atėjęs pas mus Eucharistijoje, padeda mums spirtis prieš velnio žabangas, kurios yra dvasinės ir fizinės.

Būna žmogaus gyvenime tokių momentų, tokių įvykių, kad vien Kristus gali pagalbą suteikti. Sunkūs dvasiniai išgyvenimai, kurie stumia į neviltį; baisios gamtos nelaimės, prieš kurias stovi bejėgis! Kur ieškoti pagalbos? Kristuje. Jis visagalis. Jis gali paguosti širdį, nuraminti sąžinę, kai niekas kitas negali nei suprasti, nei atjausti, nei suraminti. Jis gali pagalbą suteikti žemiškų nelaimių atveju, kai niekas kitas negali padėti. Jis juk jūras nuramina ir vėjus nutildo; nepagydomus ligonius išgydo ir numirėlius gyventi prikelia.

c) Jėzus ateina pas mus, kad būtų su mumis ir leistų mums pajusti jo begalinę meilę, o tuo pačiu ir dangišką laimę. Jis ateina, kad leistų mums jau čia žemėje pradėti gyventi dievišku gyvenimu. Jis užtikrina, sakydamas: „Kas myli mane, laikys mano žodžius, ir mano Tėvas jį mylės: mes pas jį ateisime ir pas jį buvosime” (Jon 14,23).

Dar kita proga Jėzus sakė: „Aš palieku jums ramybę, duodu jums savo ramybę. Ne kaip pasaulis duoda, aš ją jums duodu” (Jon 14,27).

\* \* \*

Tai štai ko Jėzus iš mūsų laukia ir ką jis, ateidamas pas mus Eucharistijoje, teikia.

Jis teikia meilę, bet ir reikalauja meilės. Jis laiduoja dangišką pagalbą kiekviename reikale, bet reikalauja, kad jam būtume ištikimi bei klusnūs.

Jis veda mus išganymo keliu, bet reikalauja, kad mes jį savo Išganytojumi ir Ganytojumi pripažintum; kad būtume geros avelės, kurios pažįsta jo balsą, ir šaukiamos paskui jį eina.

Jėzus ateina pas mus ir eina su mumis, kaip su anais mokiniiais į Emaus. Prašykime jį anų mokinių žodžiais: „Viešpatie, pasilik su mumis, nes diena jau blėsta ir vakaras yra arti” (Lk 24,29).

## PIRMOJI KOMUNIJĄ — PIRMASIS SUSITIKIMAS SU JĖZUMI

### I

Pirmas susitikimas su mielu asmeniu! Jis brangus kiekvienam. Jis atmintinas ilgam. Jis lieka it anas šviesus spindulėlis, kuris šviečia ir lydi mus gyvenimo kelyje. Apie jį rašytojai jautriai rašo. Jį artistai scenose jaudinančiai vaizduoja.

Prisimena scena, matyta kino ekrane. Mokytoja, buvusi žymi operos dainininkė, vienai savo mokinei papasako-

ja savo jaunystės išgyvenimus. Tuo siekia ją įspėti, kad nepadarytų klaidos, kokią ji padarė, ir dėl kurios skaudžiai kenčia.

Tai buvo kartą pavasarį. Ji, jau pagarsėjusi solistė, koncertavo Paryžiuje. Tenai atsitiktinai sutiko jaunuolį, studentą, savo tautietį. Dvi jaunos širdys vienam akimirksnyje užsidegė meile. Jos širdyje tačiau prieš meilę atsistojo karjera. Ji pasirinko karjerą. Ištekėjo už to, kuris rūpinosi jos karjera. Bet pirmoji meilė liko gyva. Ir ji suliepsnojo visu smarkumu, kai vėliau ji vėl sutiko aną jaunuolį, dabar jau žymų solistą, operos scenoje. Ši kartą tačiau jų meilė jau ne gyvenimą ir laimę, o tragediją ir mirtį žadėjo. Pavydu apakęs jos vyras padėjo mirties tašką ant anos aną pavasarį Paryžiuje gimusios meilės, nužudydamas jauną artistą, kadangi žinojo, kad jo žmona jį mylėjo.

Nuo ano tragiško vakaro daug metų praėjo. Ji gyvena viena, vieniša: gyvena tik atsiminimais ano pavasario, kai Paryžiuje sutiko ir pamilo tą, kuris dėl meilės jai buvo nužudytas. Ji gyvena tik anuo pirmuoju susitikimu, tik ana pirmąja meile, kuri teliko gyva visam.

## II

Jeigu pirmas susitikimas su mylimu asmeniu lieka gyvas visam, tai tuo labiau brangus ir atmintinas turi likti kiekvienam pirmas susitikimas su Jėzumi. Mat, nors ir kaip būtų brangus žmogus, jis niekad negali prilygti Išganytojui. Juk jis — Dievas, visagalis, beribis, ir drauge artimas, savas, nes yra ir žmogus, toks kaip kiekvienas mūsų. Jėzus mus myli aukščiausia bei tobiliausia meile. Jis savo žmogiška širdimi myli dieviška meile, kuri yra tyriausia ir begalinė. Evangelistas Jonas apie Jėzų rašo: „Jis mylėjęs savuosius, kurie buvo pasaulyje, numylėjo juos iki paskutiniųjų“ (Jon 13,1), t.y. iki aukščiausio pasiaukojimo. Pats

Jėzus kalbėjo ir sakė: „Tai mano įsakymas, kad mylėtumėte vieni kitus, kaip aš jus mylėjau. Juk niekas neturi didesnės meilės, kaip ta, jei kas guldo savo gyvybę už savo prietelius“ (Jon 15,12). Jėzus gi atidavė savo gyvybę už mus, ir tuo įrodė, jog mus numylėjo aukščiausia meile.

Jėzus ateina pas mus su gausiomis dovanomis. Šv. Paulius rašo: „Kiekvienam mūsų yra duota malonė atitinkanti Kristaus dovanų saiką. Todėl pasakyta: užžengęs aukštytyn jis vedė belaisvius, davė dovanų žmonėms“ (Ef 4,7).

Žinomas prancūzų rašytojas Dumas savo romane „Kamelijų Dama“ kalba apie Margaritą Gauthier. Tai laisvo gyvenimo ir nuotykių moteris. Tačiau sielos gelmėse ji nebuvo praradusi kilnumo jausmo. Skaudūs išgyvenimai pakerta jos gležną sveikatą. Guli mirties patalė. Vieną rytą daktaras ją paklausė: „Kaip šiandien jaučiatės, ponია?“ Atsakė: „Žymiai geriau, daktare. Kūnas, tiesa, vis dar silpnas, bet siela daug lengvesnė. Mat, vakar pasikviečiau kunigą. Jis išlaisvino mane iš daugelio sunkumų: paėmė ir nusinešė baimę, nerimą, neviltį. Ir va, dabar aš daug geriau jaučiuosi!“

Rašytojas Dumas įdėjo į Margaritos Gauthier lūpas šventos tiesos žodžius. Tai gali paliudyti kiekvienas kunigas. Daug kam išpažintis ir gautas išrišimas palengvina sielą: išlaisvina iš baimės, įkvepia viltį, suteikia vidinę ramybę. Bet jei kunigas, atsilankęs pas ligonį ar sėdėdamas klausykloje, gali tiek daug gero padaryti kenčiančiai sielai, taip tuo labiau ir tuo daugiau gali suteikti Šv. Komunijoje priimtas Jėzus. Jėzus nesiriboja vien išlaisvinimu sielos iš turimų sunkumų. Jis, atėjęs, pripildo sielą gausiomis dangiškėmis malonėmis.

Visų pirma Jėzus duoda ano gyvojo vandens, apie kurį kalbėjo moteriškai samaritonei. Jis jai sakė: „Moteriške, jei tu žinotum, kas yra tas, kuris tau sako: — Duok man vandens —, tu jį prašytum, ir jis tau duotų gyvojo vandens,



kurio kas geria, netrokšta per amžius” (Jon 4,10ss). Jėzus, tik jis, gali patenkinti begalinius mūsų sielos troškimus. Tik jis gali nuraminti sielą ir suteikti jai pilną ramybę. „Aš jums duodu ramybę, — kalbėjo ir užtikrino Išganytojas, — aš jums duodu savo ramybę. Ne kaip pasaulis duoda, aš ją jums duodu” (Jon 14,27).

Jėzus sujungia mus su amžinybe. Ateidamas pas mus Eucharistijoje, Jėzus sujungia mus kūnu ir siela su dangumi. Taip įgalina mus, dar žemėje, susijungti su tais mūsų brangiaisiais, kurie yra jau amžinybėje. Jėzus, atėjęs pas mus Šv. Komunijoje, ne tik sujungia su dangumi, bet taipgi veda žemės keliu, kad nenuklystume ir nepraras-tume dangaus. Jėzus, susijungęs su mumis Eucharistijoje, pašvenčia ir mūsų kūną, ir jam laiduoja prisikėlimą amžių pabaigoje bei laimingą gyvenimą danguje. Štai jo žodžiai pasakyti Kafarnaumo sinagogoje: „Mano Tėvas duoda jums tikrosios duonos iš dangaus... Aš esu gyvenimo Duona. Kas ateina pas mane, tas nealks, ir, kas tiki į mane, niekad netrokš... Mane siuntusio Tėvo valia, yra, kad neprarasčiau nė vieno, bet prikelčiau paskutinę dieną. Mano Tėvo valia yra, kad kiekvienas, kuris mato Sūnų ir tiki į jį, turėtų amžiną gyvenimą, ir kad aš jį prikelčiau paskutinę dieną... Aš esu gyvoji Duona, kuris nužengiau iš dangaus. Kas valgys tos Duonos, bus gyvas per amžius, o Duona, kurios aš duosiu, yra mano kūnas dėl pasaulio gyvybės... Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną, nes mano kūnas tikrai yra valgis ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje ir aš jame... Kaip aš esu gyvas per Tėvą, taip ir tas, kuris mane valgo, bus gyvas per mane” (Jon 6, 33ss.38-40.51s.55-59).

Tai štai su kokiomis dovanomis ateina pas mus Jėzus. Jis atneša mums dangų ant žemės. Jis ateina, kad vestų



mus žemės keliu į dangų su siela ir kūnu. Taigi jis duoda mums tai, ko niekas kitas duoti negali. Jis duoda mums pats save, kad taip pašvęstų mus ir užtikrintų dangaus laimę.

Kas tad galėtų jo nelaukti? Kas neatmintų ano pirmojo su juo susitikimo Šv. Komunijoje? Pirmasis tačiau su Jėzumi susitikimas neturi likti pavienis įvykis, o verčiau būti pradžia nuolatinių su juo susitikimų Eucharistijoje.

Jėzus ateina pas mus su gausiomis dovanomis. Todėl reikia prie jo artėti su dėkingumu ir meile; reikia prie jo glaudtis su kūdikišku pasitikėjimu; reikia jo visada ištikimai laikytis, nuo jo neatsitolinti.

### III

Žymi artistė ir rašytoja Rosalind Russell laikraštyje „The Sunday Visitor“ (1971.VIII.22) aprašė vieną tragišką ir jaudinantį įvykį iš Antrojo pasaulinio karo. Jos vyras, aukštas aviacijos karininkas, Fridrikas Brisson, turėjo vykti karinei misijai į Pacifiką. Apsilankė pas juos vyro draugas pulkininkas Kristijonas Adamson. Atsisveikindamas, nors laikė save agnostiku, bet išpaudė į Fridriko Brisson ranką šv. Juozapo iš Kupertino medalikėlį, linkėdamas, kad šventasis, kuris laikomas lakūnų globėju, jį saugotų pavojingoje karinėje misijoje. Nelauktai tačiau įvyko pasikeitimas. Į numatytą karinę misiją buvo paskirtas ne F. Brisson, bet K. Adamson. Dabar, atsisveikinant, Rosalinda Russell, paėmusi iš savo vyro aną medalikėlį, išpaudė į Adamson ranką, linkėdama, kad dangus jį saugotų Šventojo užtarimu.

Pulkininko Adamsono lėktuvas buvo japonų pašautas ir nukrito Pacifike. Įgula bandė gelbėtis guminėje valtyje. Plūduriavo vandenyne bent 22 dienas, kol pagalba atėjo. Gyvi tebuvo iš įgulos tik pulkininkas Adamson ir

kapitonas Eddie Rickenbacker. Abu buvo prie mirties, kai buvo atgabenti į ligoninę. Dar keletas valandų ir būtų mirę, kaip ir kiti įgulos kariai.

Sužinoję apie tragediją, Rosalinda su vyru atvyko pulkininko Adamson aplankyti San Francisco karinėje ligoninėje. Jį rado jau atsigavusį. Jie pastebėjo, kad jo dešinė ranka buvo sugniaužta ir aprišta. F. Brisson paklausė: „Kristie, kas yra su tavo ranka?“ Jis atsakė: „Klausk Rosalindą, ji žino“. Tada jis atvyniojo ir atvėrė rankos delną. Jame buvo šv. Juozapo iš Kupertino medalikėlis, kurį Rosalinda jam buvo davusi prieš išvykstant. „Dabar, — tarė jis, — Rosalinda gali jį imti ir atiduoti savo Freddie. Jis išgelbėjo mane. Nuo to momento, kai lėktuvas pradėjo kristi, paėmiau jį į delną, laikiau suspaudęs, meldžiausi ir tikėjau, kad Viešpats Dievas, šv. Juozapo iš Kupertino užtarimu, mane išgelbės. Ir išgelbėjo, kaip matai. Medalikėlis, kurį tvirtai laikiau rankoje, ir, kad silpdamas jo nepamesčiau, jį aprišau, žadino manyje viltį, gaivino pasitikėjimą anose dramatiškose valandose, kad galėčiau ištesėti ir pasiekti išsigelbėjimo“.

\* \* \*

Kaip pulkininkas Adamson spaudė rankoje šv. Juozapo iš Kupertino medalikėlį ir giliai tikėdamas gavo stiprybės kentėti ir ištesėti, sulaukiant išsigelbėjimo, taip kiekvienas mūsų privalome spausti prie širdies ir laikyti stipriai savyje Jėzų, kai jį priimame Šv. Komunijoje. O jis juk yra daugiau negu šv. Juozapas iš Kupertino: jis išgelbės mus iš visų pavojų; jis stiprins ir ves mus žemės keliu į dangų; jis nugalės mirtį: prikels mus amžių pabaigoje iš numirusiųjų ir suteiks amžiną laimę danguje.

## PIRMOJI KOMUNIJĄ — JĖZUS ATEINA SU DOVANOMIS

### I

Pirmoji Šv. Komunija talpina savyje Sekminių šventės gilią prasmę. Čia Dievas teikia žmogui savo pirmąsias Šv. Dvasios dovanas, ir žmogus iš savo pusės aukoja Dievui pirmuosius savo gyvenimo nuopelnus.

Jėzus šitaip kalbėjo moteriškai samaritonei prie Jokūbo šulinio: „Jei tu žinotum Dievo Dovaną ir kas yra tas, kuris tau sako: — Duok man vandens atsigerti, — tu jį prašytum ir jis tau duotų gyvojo Vandens. „Kas geria šito vandens, ir vėl trokš, o kas gers vandens, kurio aš jam duosiu, tas niekad daugiau netrokš. Vanduo, kurį aš jam duosiu, bus šaltinis jame trykštantis į amžiną gyvenimą” (Jon 4,10.13s). Gyvasis į amžiną gyvenimą trykštęs vanduo yra Eucharistija, yra Šv. Komunija. Jėzus ateina pas mus Eucharistijoje, nešdamas mums savo dovanas, būtent, išganymo malones, kurios laiduoja amžinąjį gyvenimą.

„Aš esu gyvoji Duona, — kalbėjo Jėzus Kafarnaumo sinagogoje, — kuris nužengiau iš dangaus. Kas valgys šios Duonos, bus amžinai gyvas. Duona gi, kurios aš duosiu, yra mano kūnas dėl pasaulio gyvybės” (Jon 6,51s).

Jėzus ateina pas mus Eucharistijoje su savo dovanomis. Bet jis laukia ir iš mūsų dovanų. Baigdamas savo žemišką misiją, Jėzus prašė dangišką Tėvą, kad jį už atliktą darbą pašlovintų. Jis kalbėjo ir sakė: „Atėjo valanda, kad Žmogaus Sūnus būtų pašlovintas... Tėve, pašlovink savo vardą!” (Jon 12,23.28). Į šį prašymą atsakė balsas ir dangaus: „Ir pašlovinau ir pašlovinsiu” (Jon 12,28). Taigi ir mes už Jėzaus mums Eucharistijoje teikiamas malones turime jį pašlovinti, atsidėkodami savo gerais darbais. Šv.

Komunija tam tikra prasme visada yra Sekminės. Ir ypatingai pilnutine prasme yra Sekminės, kai priimama pirmoji Komunija. Nes čia ir Jėzus mus ir mes Jėzui teikiame pirmąsias dovanas, pirmuosius išganyimo pjūties vaisius.

## II

Brangūs vaikučiai! Šiandien Jėzus ateina pas jus su gausiomis dvasinėmis dovanomis. Jis yra turtingas: gali mums duoti visko, ko tik esame reikalingi. Jis kalbėjo apaštalams, kalba ir mums visiems, sakydamas ir užtikrindamas: „Ko tik prašysite Tėvą mano vardu, aš jums duosiu“ (Jon 14,13). „Prašykite ir gausite, kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas“ (Jon 16,24). Jėzus turi galią ant dangaus ir žemės. Štai jo žodžiai: „Man duota visa valdžia danguje ir ant žemės“ (Mt 28,18). Vadinasi, jis gali mums duoti ne tik dangiškų gėrybių, bet ir žemiškų vertybių. Jis mums duoda Eucharistijoje pats save. „Duona, kurios aš duosiu, — sakė jis, — yra mano kūnas... Mano kūnas tikrai yra valgis ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje ir aš jame“ (Jon 6,56s). Šv. Komunijoje Jėzus mums duoda save, kad mes susijungtume su juo ir gyventume jame dievišku gyvenimu jau čia žemėje.

Tai va, su kokiomis dovanomis, mieli vaikučiai, ateina šiandien pas jus Jėzus!

Jėzus ateina pas jus su gausiomis dovanomis. Jūs jį turite sutikti taipgi su dovanomis: su jūsų jauno gyvenimo pirmosiomis dovanomis. Ką jūs galite išganytojui šiandien aukoti? Viską. Savo nekaltumą, savo gerumą, savo maldas, savo šventus pasiryžimus. Tačiau visa tai dar būtų per mažą. Tuo Jėzus tikriausiai nebūtų patenkintas. Kristus laukia iš jūsų žymiai daugiau. Kadangi jis jums duoda pats

save, tai ir iš jūsų laukia, kad aukotume jam save pačius. Reikia tad, kad jungtumėtės su ateinančiu Išganytoju taip intymiai ir taip tamptariai, jog gyventumėte jam ir jame; jog trokštumėte tik to, ko jis nori. Jėzus laukia, kad ir jūs, kaip šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė, taip įsijungtumėte į jį, jog galėtumėte su ja kartoti: „Lauktasis Jėzus atėjo. Teresės jau nėra. Tėra tik Jėzus”.

\* \* \*

Baigiant prisimintina, ką apie Eucharistiją yra parašęs žinomas konvertitas Hermann Cohen. „Pirma negu atradau Jėzų, — rašo jis, — buvau tartum šėlstančioje naktyje. Klaidžiojau kalnų tarpekliuose. Vaikščiojau ant bedugnių kranto. Ėjau pavargęs. Kartas nuo karto žaibų šviesa sušvisdavo ir aš išvysdavau prieš mane stovinčią bedugnę, į kurią buvau beveik krintąs. Bet va, pamačiau auksuotas spindinčias dureles. Prisiliečiau prie jų. Jos atsivėrė. Įėjau į vidų. Atsiradau nuostabioje buveinėje. Audros šėlimo jau nebegirdėjau. Didelė ramybė pripildė mane. Nuostabi ranka apvilko mane naujais puošniais drabužiais. Buvau išalkęs ir ištroškęs. Štai man duodama dangiška Duona ir mano lūpas paliečia kielikas dangiško Vyno. Pasijutau tiek laimingas, kad sušukau: noriu čia pasilikti, čia gyventi, čia mirti!”

Brangūs vaikučiai, jei gyvenimas kada jus sunkumais prislėgtų, jei audros imtų aplink jus siausti, jei atsidurtumėte pavojuose, jei jaustumėtės išvargę, prisilieskite šių auksinių altoriaus tabernakulio durelių, o jos atsivers ir Jėzus pakvies jus į vidų, pas save. Jis jus atgaivins ir pripildys tokia laime, kad ir jūs kupini dangiško džiaugsmo galėsite kartoti su Hermann Cohen: „Viešpatie, man gera čia būti; čia noriu pasilikti, gyventi ir mirti!”

## I

Vieną pavakari Jėzus stovėjo su mokiniais ant Alyvu kalno. Žvelgė į Jeruzalę. Didingi pastatai. Besileidžiančios saulės spindulių nušviesti patraukė akį, žavėjo širdį. Bet Jėzaus akyse pasirodė ašaros. Jis žinojo miesto ir išrinktosios tautos likimą: žinojo, kad Jeruzalė bus sunaikinta, o Izraelio vaikai liks išsklaidyti po įvairius pasaulio kraštus, kad neštų vergų dalį ir patirtų įvairius persekiojimus. Visa tai įvyks, kadangi išrinktoji tauta nepažino jo — Išgelbėtojo, jį atmetė ir rengėsi pasmerkti mirčiai. Evangelistas Lukas rašo: „Ir, kai priartėjo prie miesto, matydamas jį, jis verkė, tardamas: — „O jei ir tu būtum pažinus šią dieną, kas laiduoja ramybę! Bet dabar tai yra paslėpta nuo tavo akių. Nes užeis ant tavęs dienos, ir neprieteliai apsups tave apkasais, ir apguls tave, ir suspaus tave iš visų pusių, ir parbloš tave bei tavo vaikus, esančius tavyje, ir nepaliks akmens ant akmens, nes tu nepažinai tavo aplankymo meto” (Lk 19,41-47). Ir kita proga Jėzus dar kalbėjo: „Jeruzale, Jeruzale! Tu, kuri žudai pranašus ir akmenimis užmuši pas tave Dievo siųstuosius! Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, it višta viščiukus po savo sparnais, ir jūs nenorėjote. Štai jūsų namai lieka jums tušti” (Lk 13,34).

Jėzus verkia. Jis gailisi. Jis yra pasirengęs priglausti po savo dieviškais sparnais visus, kurie artinasi prie jo, jį priima. Šis gerasis Jėzus ateina šiandien pas jus, vaikučiai, pirmą kartą. Jis ateina, kad jus saugotų nuo pavojų, stiprintų gerame ir vestų išganymo keliu.

## II

Reikia tačiau į jį tikėti, jam pasivesti. Jei sutiksite Jėzų su giliu tikėjimu, ir jei jam pasivesite su kūdikiška meile, jis jums suteiks, ko tik jį prašytumėte sau ar tiems, kurie jums yra brangūs.

Pasakojama, kad viena mergytė rengėsi eiti į bažnyčią priimti pirmąją Komuniją. Atėjo atsisveikinti savo mamytę, kuri sunkiai sirgo. Bučiuodama ji tarė: „Mamyte, aš parnešiu Tau Jėzaus, kurį priimsiu, pabučiavimą“. Sugrįžus, tuojau nuėjo pas motiną ir ją pabučiavo. Ir va įvyko stebuklas. Motina tame akimirksnyje pasveiko. Jėzus išklause mažytės malda. Prašykite tad Jėzų, priimdami jį šiandien pirmą kartą pas save, o jis suteiks jums visko, net jei reikėtų ir stebuklą padaryti.

Moteriškė samaritonė, kai Jėzus jai priminė, jog galis duoti gyvojo vandens, kurio kas geria netrokš per amžius, prašė jį ir sakė: „Viešpatie, duok man šio vandens!“ (Jon 4,15). Prašykite ir jūs šiandien moteriškės samaritonės žodžiais: „Viešpatie, duok mums gyvojo vandens, kuris užgesintų mumyse visokią troškulį to, kas yra negera, ir pripildytų dangiškomis galiomis įvykdyti gera ir taip užsitikrinti dangų“.

Jėzus yra pasirengęs visa šitai jums suteikti. Reikia tik, kad jūs iš savo pusės įžiebtumėte savyje tikėjimo ir meilės žiburį dieviškam svečiui tinkamai priimti. Tedega jūsų sielose šviesi, it ana prie tabernakulio spindinti lempelė, tikėjimo ir meilės ugnis, o Kristus ateis ir pasiliks pas jus. Jis ves neklystamai žemės keliu į amžinąjį dangaus gyvenimą.

Budėkite ir saugokite, kad žmogiškos aistros, kad piktasis pasaulis ir Dievo priešas velnias neužgesintų ano tikėjimo ir meilės žiburio jumyse, nes jis yra išganymo laidas.



Prieš kurį laiką Pranzūzijoje, Pireniejaus kalnuose įvyko skaudi tragedija. Aukštai kalnuose gyveno viena šeima. Tėvas buvo aršus bedievis. Motina tačiau ir jauna dukrelė buvo giliai tikinčios. Netoli jų gyvenvietės buvo maža koplytėlė. Į ją vakarais motina ir dukra nueidavo pasimelsti. Koplytėlėje spinksėjo prie tabernakulio esanti lempelė. Vieną vakarą motina su dukra ėjo siauru kalnų taku į koplytėlę pasimelsti. Koplytėlėje spinksinti tabernakulio lempelė rodė joms kelią vėlyvo vakaro tamsoje. Neapykanta užsidegęs tėvas jau seniai galvojo užgesinti aną koplytėlėje degančią lempelę. Išėjęs paleido šūvį koplyčios link. Pataikė kaip tik į lempelę. Ji užgeso. Tuo tarpu motina su dukra išgąsdintos šūvio ir užgesus lempelei, nustojusios tako krypties, paslydo ir nukrito į gilų tarpeklių užsimušdamos.

Tragedija. Ją iššaukė netikėjimas bei neapykanta Dievui.

Istorinis įvykis. Jis turi gilią dvasinę prasmę. Neužgesinkime savyje tikėjimo lempelės, kuri rodo mums kelią prie Kristaus. Kitaip rizikuosime ne tik žemės, bet ir amžiną gyvenimą praradyti.

### III

Savo žemiško gyvenimo eigoje Jėzus noriai eidavo į svečius, kai būdavo kviečiamas. Ypatingu būdu Jėzus mėgo lankytis Lozorius šeimoje Betanijoje. Lankydamsis Jeruzalėje, jis noriai sustodavo Betanijoje svetingoje Lozorius šeimoje. Čia pailsėdavo. Čia pasivaišindavo. Čia jis buvo laukiamas ir mielas svečias. Vyresnė sesuo Marta tuojau imdavosi paruošti vaišes. Jaunesnioji gi Marija sutikdavo dievišką Mokytoją, brangų Svečią su brangiais kvėpalais. Jais žydų svetingumo papročiu apšlakstydavo jo galvą ir kojas. Paskui atsisėdavo prie jo kojų ir klau-



sydavo jo pamokymų (Lk 7,38ss; 10,38-42; Jon 12, 1ss). Jėzus mylėjo šią šeimą. Jai atsilygino už svetingumą, prikeldamas Lozorių iš numirusių ir, prisikėlęs iš numirusių, visų pirma pasirodė Marijai Betanietei (Jon 11,38-44; 20,16ss).

Brangūs vaikučiai, Jėzus ateina pas jus kaip svečias. Priimkite jį kaip mielą svečią. Padarykite savo sielas jam svetingas, mielas, kad jis noriai pas jus atsilankytų. O jis lankysis ir jus gausiai apdovanos, kaip niekas kitas negalėtų jūsų apdovanoti. Jis jus laimins žemėje. Jis jums suteiks dangų amžinybėje.

## PIRMOJI KOMUNIJA — GYVENA MANYJE JĖZUS

Mieli vaikučiai, šiandien jūs ir mes su jumis galime sušukti su Psalmistu: „Ši yra diena, kurią Dievas suteikė. Linksminkimės ir džiūgaukime joje!” (Ps 117,24). Tai didelė šventė jums, jūsų artimiesiems ir visai Dievo Bažnyčiai. Ją švenčiame su išorinėmis iškilmėmis, bet jos gili prasmė yra dvasinė.

Ką gi sako ši šventė jums, vaikučiai? Jėzus ateina pirmą kartą pas jus. Kas yra Jėzus, jūs žinote. Jis yra Viengimis Dievo Sūnus, pasaulio Kūrėjas ir žmonių Atpirkėjas.

Iki šiolei Jėzus, tiesa, jau buvo su jumis, nes per krikštą tapote priimti į jo Bažnyčią, įjungti į jo Mistinį Kūną. Bet jis dar nebuvo pilnai susijungęs su jumis. Šiandien jis ateina pas jus Šv. Komunijoje, kad susijungtų su jumis kūnu ir siela, taip, kad jūs tapsite su juo viena, būsite tam tikra prasme sudievinėti. Jėzus apsigyvens jumyse, ir jūs galėsite kartoti su šv. Pauliumi: „Gyvenu aš, jau nebe aš, gyvena manyje Kristus” (Gal 2,20).

Jūs tikriausiai klausiate: kodėl Jėzus nužengia iš

dangaus ir jungiasi su mumis Eucharistijoje duonos ir vyno pavidalu? Atsakymas yra sekantis:

1. Jėzus mus myli begaline meile. O kas myli, nori būti arti, galimai arčiausiai, mylimojo. Meilė nužengdina Jėzų iš dangaus, kad jis Eucharistijoje jungtųsi su mumis su savo dievyste ir žmogyste. Jėzus ateina, mieli vaikučiai, šiandien pas jus, nes jus myli, nes nori būti su jumis: nori būti jums savas, ir jūs jam savi.

2. Antroji priežastis, kodėl Jėzus pasiliko Eucharistijoje su mumis, yra ta, kad, mylėdamas mus, nori mums padėti, mus laimingus padaryti.

a) Jėzus ateina pas mus kaip gydytojas, kad pagydytų mūsų sielas sužeistas nuodėmių. Šiandien jūs, tiesa, esate daugiau mažiau nekalti. Bet gyvenimas dar stovi prieš jus. Ar išliksite nekalti metams slenkant? Dieve duok. Šito jums linkime iš širdies. Tačiau turime priminti kad augant amžiumi, didėja pavojai. Nėra lengva nuodėmingame pasaulyje išvengti nupuolimų. Ypač mūsų dienoje, kai daug kas nuodėmės nebijo; kai yra kurie net ja didžiuojasi; kai visas viešasis gyvenimas yra atvėręs langus ir duris palaidumui; kai net didžiausi nusikaltimai prieš Dievą yra laiduojami valstybių įstatymais. Tik Kristaus saugojami, tik dangiškų malonių stiprinami galime išlikti nekalti. O jei ir pasitaikytų nupulti, Jėzus yra sielų gydytojas. Jis gali atleisti nuodėmes ir gražinti Dievo vaikų nekaltumą. Štai kodėl, vaikučiai, priimkite Jėzų su atvira širdimi ir prašykite, kad jis visada pasiliktų su jumis, kad saugotų nuo nuodėmių, kad išlaisvintų iš jų.

b) Jėzus ateina kaip Vadovas. Esame žemės keleiviai. Einame pasaulio keliais ir kekeliais amžinybės link. Turime pasiekti dangų. Bet žemės keliuose yra takų ir šuntaučių, kur lengva paklysti, ir, užuot dangų pasiekti, pragare atsidurti. Iki šiolei jūs buvote saugojami tėvelių ir artimųjų bei auklėtojų. Jiems vadovaujant, esate daugiau mažiau

saugūs. Bet metams slenkant subręsite, ir iš tėvų bei vyresniųjų globos išeisite, tapsite savarankiški. Atsidurkite gyvenimo kryžkelėse. Atsirasi netikrumų, kils neaiškumų: kurį kelią rinktis? Kuria kryptimi eiti? Pasaulio vilionės yra didelės ir galingos. Prieš jas spirtis vien žmogiškomis jėgomis praktiškai yra neįmanoma. Reikia Dievo pagalbos. Ją atneša Jėzus. Jis ateina pas mus, ne tik kad kelią parodytų, bet kad ir įgalintų juo eiti.

Reikia tačiau kviesti pas save Jėzų ir jį prašyti, kad ateitų ir būtų su mumis džiaugsme ir skausme, šviesiose valandose ir tamsiuose išgyvenimuose. Prašykite tad šiandien su anais Emaus mokiniiais: „Viešpatie, pasilik su mumis, nes diena blėsta ir vakaras artėja” (Lk 24,29).

c) Jėzus ateina pas mus ne tik, kad mums kelią parodytų, bet taipgi, kad padėtų eiti keliu į dangų. Kelias gi, kuris veda į dangų, kaip išpėjo Jėzus, yra siauras ir sunkus (Mt 7,13), yra kryžiaus kelias, kuriuoėjo Išganytojas. Šiuo keliu eiti vien žmogiškų jėgų neužtenka. Reikia dangaus pagalbos. Jėzui nešti sunkų kryžių į Kalvariją padėjo Simonas Kirenietis. Mums krikščioniško gyvenimo sunkumų kryžių padeda nešti Jėzus. Reikia tačiau eiti su juo ir jį prašyti pagalbos. O jis ją visada ir kiekvienam suteiks. Jis pats ragina prašyti pagalbos ir užtikrina ją sekančiais evangelisto Jono užrašytais žodžiais: „Iki šiolei jūs nieko neprašėte mano vardu. Prašykite ir gausite, kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas” (Jon 16,24).

Mieli vaikučiai, Jėzus ateina pas jus. Jis ateina su dovanomis. Prašykite jį, ko tik trokštate, kad suteiktų jums ir visiems tiems, kurie jums yra brangūs: jūsų tėveliams, broliams, sesutėms, giminėms bei artimiesiems. Būsime išklausyti ir gausite daugiau negu tikėtės.

\* \* \*

Šv. Tomas Akvinietis kartą besimelsdamas Dominikonų koplyčioje Neapolyje turėjo regėjimą. Išgirdo Viešpaties balsą, kuris sakė: „Tomai, ko norėtum, kad tau būtų suteikta už tavo atliktą darbą teologijos studijose?“ Šventasis nedvejodamas atsakė: „Viešpatie, nieko kito netrokštu, tik tavęs!”

Taigi ir jūs drįskite prašyti Jėzų visų pirma ir virš visko, kad jis pats jums aukotų save, pasilikdamas su jumis visam. O būdami su Kristumi nieko nestokosite žemėje ir užtikrintai pasieksite dangų amžinybėje.

# KUNIGYSTĖ

## PRIMICIJŲ PROGA — KUNIGAS NŪDIENIAM PASAULYJE

### I

Šv. Paulius — kalinsys, laukias kankinio mirties Romoje, suvargęs ir pasenęs — rašo mylimam savo mokiniui Timotiejui laišką. Jam buvo pavedęs vadovauti Mažosios Azijos krikščioniškoms bendruomenėms. Laiške duoda svarbių nurodymų ir paskatinimų, kas liečia ištikimybę Kristui ir jo Evangelijai. Jis rašo: „Skelbk žodį, veik laiku ir nelaiku, bark, drausk, ragink visu kantrumu ir išmintimi. Ateis laikas, kada pradės nepakęsti sveiko mokslo, bet susiras sau begales mokytojų, kaip jiems patinka jų klausytis, nusigręš nuo tiesos ir atsigręš į išsigalvojimus. Tu gi būk budrus visame, pakelk sunkumus, vykdyk evangelisto darbą, atlik savo tarnystės pareigas” (2Tim 4,2ss).

Šv. Paulius, būdamas Dievo įkvėptas, savo įspėjimą ir paraginimą skyrė ne tik Timotiejui, bet visiems visų laikų ganytojams. Jo žodžiai yra itin aktualūs mūsų dienose.

Laikas, kurį šv. Paulius pranašavo, atėjo, ir šiandien jį mes ypatingai išgyvenam. Visada buvo Dievo ir Kristaus

priešininkų. Amžių eigoje netrūko klaidatikių. Jų yra ir nūdien. Kas tačiau yra skaudu ir pavojinga, kad šiandien yra nemaža tų, kurie, nors laiko save Kristaus Bažnyčios nariais ir net mokytojais, nesilaiko tikrojo mokslo. Yra, kurie ieško tokio mokslo ir tokios tiesos, kuri jiems ir pasaulio žmonėms patinka. Kitaip tariant, jie kuria savo mokslą ir skelbia savo tiesą. Reikalaujama laisvės tikėti, kaip kam patinka. Daugelis nusigręžia nuo Dievo duoto Apreiškimo, ir atsigręžia grynai į žmogišką protavimą, į vadinamą „mokslą“. Priima tik tai, kas protu suvokiama. Užmirštama tačiau, kad, kaip Kristus įspėjo, Dievą protu negalima suvokti: jį galima pažinti tik iš Apreiškimo, t.y. kaip jis pats save leidžia pažinti per savo Viengimį Sūnų Jėzų Kristų. Dieviškasis Mokytojas kalbėjo ir sakė: „Niekas nežino, kas yra Sūnus, vien tik Tėvas; nei kas yra Tėvas, tik Sūnus; ir kam Sūnus panorėtų apreikšti“ (Lk 10,22). Netrūksta tokių „mokytojų“, kurie iš kailio neriasi, ne kad mokslą derintų su Apreiškimu, bet kad Apreiškimą palenktų ir priderintų prie vadinamo „mokslo“.

Į pavojų nusigręžti nuo tikrojo mokslo ir griebtis vien žmogiškų, proto sukurtų, išsigalvojimų bei prielaidų tikėjimo dalykuose atkreipė dėmesį jau Popiežius Pijus XII savo enciklikoje „*Humani Generis*“ ir savo kalboje pasakytoje 1956 rugsėjo 14 pastoracinio Atsinaujinimo Suvažiavimo dalyviams. Deja, Kristaus Vietininko įspėjimas nuaidėjo tik kaip tyruose šaukiančiojo balsas. Tų, kurie ieško pigaus pritarimo ir siekia pataikauti žmonių silpnybėms, eilės nemažėjo, bet didėjo ir didėja iki mūsų dienų. Dievo priešai visomis išgalėmis remia šiuos klaidingus pranašus. Jiems durys visur atviros. Jų balsai visur girdimi. Jų knygos spausdinamos. Jų vardai moderniškų propagandos priemonių yra keliami į padanges. Ir Vatikano II Susirinkime buvo jaučiami jų šešėliai, girdimi jų šūkavimo aidai. Po Vatikano II Susirinkimo, neva remda-

miesi Susirinkimo „dvasia“, jie toliau tęsė ir tęsia klaidingų pranašų veiklą.

Šitokioje idėjų ir madų, laisvų pažiūrų ir nevaldomų ambicijų, pasimetimų ir klaidingų mokymų klampynėje Bažnyčia laukia ganytojų ir mokytojų, koku norėjo matyti Timotiejų šv. Paulius. Bažnyčia yra reikalinga šiandien energingų ir budrių, pasiaukojusių ir ištikimų kunigų. Kiekvienas kunigas žengdamas į kunigišką tarnystę turėtų sau pritaikyti šv. Pauliaus jau cituotus, paraginimo ir įspėjimo žodžius, rašytus Timotiejui.

## II

1. „Skelbk žodį, veik laiku ir nelaiku, bark, drausk, ragink visu kantrumu ir išmintimi“. — Tamsybių vaikai, kaip Kristus įspėjo, yra gudresni ir veiklesni, negu šviesos sūnūs (Lk 16,18). Šitai itin pastebime mūsų dienose. Kai klaidingi mokytojai, kai Dievo priešininkai dirba ir aukojasi, skleisdami klaidas ir griaudami tikėjimą, ištikimieji Bažnyčios sūnūs ir vadovai daugumoje yra tylūs, yra pasyvūs. Jei kur paliečiamas komunistas, visas pasaulis ima šaukti, protestuoti, o kai bedievių yra persekiojami tikintieji, kai jie teisiami, tremiami ir kenčia gulaguose ir kalėjimuose, mažai kas pakelia protesto balsą. Kai įvairūs vadinamieji pažangūs teologai visur važinėja ir savo klaidingą mokymą platina, retai kas prieš juos pakelia balsą. Bijoma nustoti populiarumo, neigiamo pasaulio spaudos pasisakymo. Kai palaidumas plinta ir net įstatymais yra laiduojamas, mažai kas imasi prieš tai kovoti. Priešingai, priėjome prie to, kad divorsuotiems, abortistams, net homoseksualistams reikalaujama pakantrumo ir iškreipto krikščioniško gailestingumo. Tartum susivaldymas išvis nebūtų įmanomas; tartum aistrų patenkimas būtų šventa būtinybė, o skaistybė dėl Dievo priimta

ir pakelta būtų nenormalumas ir paikybė. Kai nacizmas pradėjo siausti Vokietijoje grasindamas sugriauti krikščionišką kultūrą Vokietijoje ir Europoje, Šv. Tėvas Pijus XI parašė raštą Vokietijos Primui kard. Bertram, kuriame įspėjo Episkopatą nebūti pasyviems. Jis rašė, įspėjo ir ragino šv. Pauliaus jau cituotais žodžiais. „Eminencija, — rašė Kristaus Vietininkas, — kai politika pasiekia ir paliečia altorių, tada mums nevalia būti tartum šunim, kurie loti nemoka; tada privalu veikti laiku ir nelaiku; tada reikia barti, drausti, raginti visu kantrumu..! „Šitaip reikia kreiptis ir į mūsų dienų dvasiškiją: „Skelbkite žodį, veikite laiku ir nelaiku, barkite, drauskitė, raginkite!”

2. **„Būk budrus visame!”** — Kunigas privalo būti budrus bei atidus visame ir visada. Pasaulis, kaip įspėja šv. Jonas, yra pastatytas pikto valdžioje (1Jon 5,19). Pasaulis yra pilnas vyliaus. Jis moka klaidą apvilkti tiesos rūbu. Jis geba klaidinti gražiais šūkais. Taigi kunigas privalo į visa blaiviai žiūrėti; gebėti atskirti tiesą nuo klaidos. Tiesos nevalia aukoti nei madai, nei tariamai meilei bei gailestingumui. Kunigas turi būti, pagal Kristaus paraginimą, tiesus bei nuoširdus, bet drauge apdairus, kad netaptų kitų klastos auka. Atsimintina taipgi, jog pasaulyje reikia turėti reikalo ne vien su žmonių piktumu, bet ir su velnio statomomis pinklėmis.

3. **„Pakelk sunkumus!”** — Išganymo kelias yra kryžiaus kelias. Juo ėjo Kristus. Juo privalo eiti kunigas. Jėzus aiškiai pabrėžė: „Kas neima savo kryžiaus ir neseka manimi, tas negali būti mano mokinyš” (Lk 14,27). Kiekvieną gerą kunigą laukia įvairūs bandymai. Šv. Paulius aiškiai teigia: „Visi, kurie siekia pamaldžiai gyventi Jėzuje Kristuje, kės persekiojimų” (2Tim 3,12). Kokie persekiojimai laukia nūdienį kunigą? Netrūksta šiandien dvasiškių, kurie patiria fizinės prievartos; kurie kenčia kalėjimuose, darbo stovyklose, slaptosios policijos kameroose; ku-



rie yra smurto aukos. Visa tai dėl ištikimybės Kristui ir jo Bažnyčiai, dėl atsisakymo paklusti Bažnyčios persekiojų niekšingiems reikalavimams. Kiekvienas tačiau geras kunigas, gyvenęs net ir laisvame pasaulyje, neišvengiamai patiria vienokių ar kitokių persekiojimų bei priešingumų. Kenčia nuo šmeižtų. Išgyvena intrygų. Patiria niekinimų bei kaltinimų. Taip, kunigo kelyje kančios netrūksta. Bet ji nėra tokia, kad vestų prie nuogastavimo ar gilaus apsvylimo. Tai visai suprantama: juk Kristaus kryžius spindi viltimi ir žada pergalę. Persekiojimuose kunigas pasijunta panašus į Kristų, ir tai jį pripildo pasididžiavimu ir laime.

Kunigas sutinka tų, kurie jo nekenčia, jam visokeriopai kenkia, bet jis dar daugiau sutinka tų, kurie jį myli, gerbia ir jam padeda. O virš visko jam padeda Dievas, kuris yra begaliniai duosnus savo ištikimiesiems tarnams.

Dievas geram kunigui jo sunkumuose visada yra artimas: jį guodžia ir stiprina, taip kad jis gali ne tik nesiskųsti, bet dargi džiaugtis dėl patiriamos nedalios, kaip džiaugėsi šv. Paulius, sakydamas: „Todėl aš randu pasitenkinimo savo silpnybėse, niekinimuose, varguose, persekiojimuose, priespaudose dėl Kristaus, nes kai esu silpnas, tuomet esu galingas” (2Kor 12,10). „Mes didžiujamės net priespaudomis, — rašo kitam laiške tas pats šv. Paulius, — žinodami, kad priespaudos gamina ištvermę...” (Rom 5,3).

**4. Vykdyk evangelisto darbą!** — Kunigas yra pašauktas skelbti Kristaus Evangeliją. Jis ją turi skelbti pagal Bažnyčios autentišką mokymą, o ne pagal savo ar įvairių egzegetų išvedžiojimus. Kunigas privalo skelbti Evangeliją, o ne imtis mokyti žmones to, kas liečia pasaulio reikalus, nes tai žmonės geriau išmano. Iš kitos pusės, skelbiant Evangeliją, visada pasitarnaujama ir žemiškuose klausimuose, nes Evangelija duoda pagrindus socialinėms

bei visuomeninėms problemoms teisingai spręsti. Evangelija nurodo ne vien, kaip žmogus turi santykiuoti su Dievu, bet taipgi kaip žmonės privalo tarpe savęs bendrauti ir kokias pareigas turi bendram gėriui siekti.

4. „**Atlik savo tarnystės pareigas!**” — Kunigas yra pašauktas gyventi ir veikti ne sau, o Dievui ir sielų išganymui. Jis yra pašauktas atlikti tas pareigas, kurias Bažnyčios vyresnieji jam skiria. Visa tai klusniai priimti ir ištikimai atlikti, nelaukdamas atlyginimo ar įvertinimo iš žmonių, o vien iš Dievo. Dievas gi, kaip užtikrina Kristus, kiekvieną šimteriopai atlygina. „Kiekvienas, — sakė Išganytojas, — kuris paliko dėl mano vardo namus, ar brolius, ar seseris, ar tėvą, ar motiną, ar žmoną, ar vaikus, ar ūkius, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą” (Mt 19,29).

Kiekvieno kunigo troškimas turi būti sielų išganymas. Kiekvienas kunigas turi su šv. Augustinu kartoti: „Duo-kite man sielas, o visa kita galite pasiimti — Da mihi animas, coetera tolle!” Kunigui neturi būti dešiniųjų, nei kairiųjų; vargšų, nei turtuolių, savųjų, nei svetimųjų; o vien mylimieji sūnūs ir dukros Kristuje. Kunigas šv. Pauliaus pavyzdžiu turi tapti visiems visa, kad, jei galima, visus išgelbėtų. Kunigas turi mylėti visus: vargšus ir turtuolius, prietelius ir neprietelius, teisiuosius ir nusidėjėlius, siekdamas visiems padėti, visų sielas gelbėti.

\* \* \*

Esame labai reikalingi kunigų, kokių norėjo matyti šv. Paulius šv. Timotiejų, ir kokių šv. Timotiejus tikrai buvo. Esame reikalingi kunigų, kurie visomis išgalėmis reaguotų prieš pikta: prieš jį kovotų, jį šalintų. Esame reikalingi kunigų apdairių ir pasiaukojusių, kurie nesileidžia pasaulio suvedžiojami, nei bijo Kristaus kryžių imti ant sa-

vo pečių, kad atgailotų už pasaulio nuodėmes. Esame reikalingi kunigų, kurie ištikimai liudija Evangeliją žodžiu ir gyvenimu. Esame reikalingi kunigų kurie uoliai atlieka kunigiškas pareigas Viešpaties garbei ir sielų išganymui. Tokie kunigai pakeis žemės veidą, laiduos žmonėms ramybę žemėje ir dangaus laimę amžinybėje.

PRIMICIJŲ PROGA (Kun. A. Bačkio) —  
DIEVO SIŪSTASIS  
1961.III.19

I

Pranašas Izaijas, išvydęs Dievo šventumą ir žinodamas Izraelio neištikimumą bei nedorumą, užsidegė noru eiti ir gražinti tautą į tiesos kelią. Į Dievo atsišaukimą: „Kas mums eis? Ką mes siųsime kalbėti šiai nedorai giminei?“ — Tuoju atsakė: „Štai aš Viešpatie! Siųsk mane!“ (Iz 6,5ss).

Ši pranašo vizija prisimena man, kai matome Tave, mielas Primicijante, žengiantį prie altoriaus aukoti pirmą šv. Mišių auką. Atrodo lyg Tavyje kartotųsi pranašo Izaijo išgyvenimas. Prieš keletą metų Tu — jaunuolis, idealistas ir entuziastas — atsistojęs gyvenimo kryžkelėje, su pasibaisėjimu žvelgei į pasaulį, skendintį klaidų ir nedorybių tamsybėse bei purve. Tavo sieloje gimė troškimas eiti ir kovoti prieš pikta. Bet tuo pačiu metu tu jautei savo silpnumą. Jautei, ką jautė ir pranašas Izaijas. Jis, užsidegęs apaštalavimo dvasia, dejavo ir sakė: „Viešpatie, aš esu pasirengęs eiti ir kalbėti tautai, bet va mano lūpos yra suterštos!“ (Iz 6,5). Ir Tu, atsiliepdamas į Dievo šaukimą, skundeisi ir sakei: „Aš eičiau, Viešpatie, bet ne-

sijaučiu pajėgus dėl mano daugelio silpnybių!” Bet Viešpats prabilo į Tave sielos gelmėse pranašui Jeremijui pasakytais žodžiais: „Aš pažinau Tave pirma negu buvai pradėtas tavo motinos iščiose; ir pašventinau Tave pirma negu gimei; ir paskyriau Tave pranašu — kunigu žmonijai” (Jer 1,5). Tau gi dar abejojant dėl jaučiamo silpnumo, Viešpats toliau kalbėjo ir drąsino, kaip jis anuomet drąsino pranašą Jeremiją, sakydamas: „Nesakyk, — aš esu tik vaikas. Tu juk eisi, kur aš tave siųsiu, ir kalbėsi, ką aš Tau liepsiu. Nebijok.., nes aš esu su Tavim, kad Tave gelbėčiau...” (Jer 1,7ss).

Paties Dievo padrąsintas ir Šv. Dvasios sustiprintas, galutinai apsisprendei ir pasiryžai pasišvesti Bažnyčios ir sielų tarnybai tampant kunigu.

Pirmieji žingsniai Paryžiuje St. Sulpice seminarijoje. Po to Romoje mūsų Šv. Kazimiero Kolegijoje. Nėra abejonės, kad gyvenimas ir studijos kaip Paryžiuje, taip ir Romoje klieriko rūbe suteikė ne vien pasitenkinimo, bet ir apsvylimų. Tikėjaisi seminarijoje rasti kažką dangiško, o radai žemės žmonių gyvenimą su silpnybėmis ir trūkumais. Vadovybėje neradai angelų, o visais atžvilgiais ribotus asmenis, kurie gali suklysti, nesuprasti, šiurkštų žodį pasakyti, niūrų veidą parodyti. Ir vis dėlto nesuabejojai, drąsos nenustojai. Nors ir kentėdamas, nors kartais ir nepatenkintas,ėjai pirmyn Dievo malonės stiprinamas. Ir štai jau atėjai prie tikslo. Jau kunigas. Jau žengi prie altoriaus aukoti Eucharistijos auką, kad su ja pradėtum savo kunigišką tarnystę sielų išganymui.

## II

Gerai įsiklausyk ir pilnai suprask, ką Viešpats Tau šiandien sako, ko iš Tavęs laukia, kokias pareigas Tau skiria. Jis prabyla šiandien į Tave tais pačiais žodžiais,

kuriais kalbėjo pranašui Jeremijui: „Štai aš dedu savo žodžius į Tavo burną. Štai aš statau Tave ant tautų ir ant karalysčių, kad rautumei ir ardytumei, kad naikintumei ir sklaidytumei, kad statytumei ir sėtumei!” (Jer 1,9s). Šie yra Viešpaties nurodymai ir reikalavimai. Šie yra uždaviniai, kuriems Viešpats Tave pašaukė, kuriuos Tu turėsi vykdyti. Pažvelkime į šiuos įpareigojimus, kuriuos Viešpats uždeda kiekvienam kunigui, iš arčiau.

1. „Štai aš dedu savo žodžius į tavo burną”. — Kunigas yra pašauktas ir pasiūstas skelbti Dievo žodį. Šv. Paulius pabrėžia reikalą Evangelijos skelbėjų. Jis rašo: „Kaip gi jie šauktųsi to (Kristaus), kurio neįtikėjo? Ir kaip įtikėtų tą, kurio negirdėjo? O kaip išgirstų be skelbėjo? Kaip pagaliau skelbtų, jei nebūtų pasiūsti?” (Rom 10,14ss). Kunigas yra pašauktas ir pasiūstas skelbti Evangeliją, liudyti Kristų. Ne savo tad išmintį kunigas privalo rodyti ir ne savo mokslą turi skelbti, bet liudyti Evangelijos Kristų, paties Išganytojo autoritetu ir galia, sekant šv. Paulių, kuris korintiečiams rašė: „Aš, kai buvau pas jus, neatvykau su aukšta kalba ar išmintimi jums skelbti Dievo liudijimo. Nes aš nesiryžau būti jūsų tarpe žinąs ką kitą, kaip Jėzų Kristų, tą Nukryžiuotąjį (1Kor 2,1s).

Kunigas, šiais didelių polėkių mūsų laikais, privalo būti itin atsargus, kad nesektų pasaulio dvasios, kuri ieško naujumų, originalumo, asmeninio pasirodymo, bet ištikimai laikytųsi Evangelijos ir ją skelbtų pagal oficialų Bažnyčios mokymą. Evangelija yra tiek gili ir tiek turtiną, kad, nors būdama visada ta pati, visada taipgi yra ir nauja, ir moderniška, ir tinkanti visiems laikams ir visiems žmonėms. Skelbiant Evangeliją nereikia vaduotis vien žmogiška išmintimi, o privalu atsiremti į Dievo malonę, žinant, kad, kaip pabrėžia šv. Paulius, kunigas tik sėją, o augimą Dievas duoda (1Kor 3,6). Štai kodėl tas pats Apaštalas prisipažįsta: „Mano kalba ir mano skelbimas ne-

susidėjo iš įtikinančių žmonių išminties žodžių, bet iš dvasios galybės parodymo, kad jūsų tikėjimas nesiremtų žmonių išmintimi, o Dievo galia" (1Kor 2,4). Šis Apaštalo prisipažinimas turėtų būti pamoka kiekvienam kunigui.

2. „Štai aš statau tave šiandien ant tautų ir ant karalysčių!" — Kaip Seno Testamento pranašas, taip tuo labiau Naujo Testamento kunigas yra pastatytas virš visų, nes jis yra paskirtas atstovauti Dievą ir veikti jo vardu bei galia. „Kiekvienas kunigas, — rašo šv. Paulius, — yra paimtas iš žmonių ir yra skirtas atstovauti žmonėms tuose dalykuose, kurie liečia Dievą" (Žyd 5,1). Todėl, išpėja tas pats Apaštalas, „težiūri žmonės į mus, kaip į Kristaus tarnus ir Dievo paslapčių tvarkytojus" (1Kor 4,1).

Pats Jėzus pasirenka ir pašaukia kiekvieną kunigą. Jis jam patiki savo dieviškas paslaptis ir įgalioja jas naudoti jo vardu. Kalbėdamas apaštalams jis sakė: „Jūs aš pavadinau prieteliais, nes pasakiau visa, ką esu girdėjęs iš Tėvo. Ne jūs mane išsirinkote, bet aš jus pasirinkau ir paskyriau, kad eitumėte ir neštumėte vaisių, ir jūsų vaisius pasiliktų, kad ko tik prašysite Tėvą mano vardu, jis jums duotų" (Jon 15, 15s). Jėzus patiki kunigui ne tik dieviškų paslapčių lobyną, bet jam suteikia ir dangiškų galių. Prieš baigdamas savo išganymo misiją žemėje, Jėzus suteikė apaštalams ir jų įpėdiniais antgamtinių galių. Jis kalbėjo ir sakė: „Imkite Šv. Dvasią! Kam atleisite nuodėmes, jos atleistos; ir kam sulaikysite, jos sulaikytos" (Jon 20,21s). „Tuos, kurie įtikės, lydės tokie stebuklai: mano vardu išvarinės velnius, ir, jei mirtinga gertų, jiems nepakenks; dės rankas ant ligonių, ir jie pasveiks" (Mk 16,17s). „Ir va aš esu su jumis iki pasaulio pabaigos" (Mt 28,20).

Šitas pašaukimas, ir šios suteiktos antgamtinės galios iškelia kunigą virš kitų žmonių. Tiesa, kunigas pasilieka žmogus, bet jis yra „Dievo žmogus" (1Tim 6,11). Kunigas, kaip pabrėžia Popiežius Inocentas III, yra pastatytas tarp

Dievo ir žmonių: mažesnis už Dievą, bet didesnis už žmones" (Sermo 2: Const. Pontificum).

Štai kas yra kunigas! Štai į kokią kilnumo laispybę yra Kristaus pašauktas, paskirtas ir iškeltas! Mielas Primicijante, šitai turint prieš akis, privalu padaryti sekančias išvadas bei pasiryžimus.

a) Privalu reikšti dėkingumą Viešpačiui už pašaukimo malonę ir kartoti su Psalmistu: „Kaip atsiteisiu Viešpačiui už visa, ką man suteikė" (Ps 115,12).

b) Privalu stengtis būti vertu savo pašaukimo, kaip prie to ragina šv. Paulius, sakydamas: „Taigi aš, kalinys Viešpatyje, maldauju jus elgtis vertai to pašaukimo, į kuri esate pašaukti" (Ef 4,1). Dieviškas kunigo pašaukimas, todėl dieviškas turi būti ir jo gyvenimas. Tai sunkus uždavinys, bet įmanomas, kaip to pavyzdį matome daugybėje šventų kunigų.

**3. „Kad rautumei ir ardytumei, naikintumei ir sklaidytumei".** — Kunigas yra pašauktas rauti silpnybes ir ardyti ydas; naikinti nuodėmes ir sklaidyti klaidas. Kaip plati ši kunigo veikimo dirva Tu, jaunas kunige, šiaandien suvokti nepajėgi. Tai patirsi vėliau. Dieve duok, kad nepabūgtum ir jėgų nepritrūktum.

Kunigas turi būti kovotojas: vienas iš pirmųjų dieviško Avinėlio karių kovoje prieš apokaliptinį slibiną, kaip tai skaitome Apreiškimų knygoje: „Mačiau atvirą dangų. Štai baltas žirgas ir, kuris ant jo sėdėjo, buvo vadinamas Ištikimasis ir Tikrasis. Jis teisingai teisia ir kovoja. (Ap 19,11ss). Šv. Paulius su kalaviju rankoje, kaip jį paprastai vaizduoja menininkai, yra kiekvieno kunigo paveikslas. Kunigas yra kovotojas. Jis yra pašauktas kovoti prieš pikta. Kad sėkmingai galėtų kovoti ir laimėti, privalo būti gerai pasirengęs, ištvermingas ir sumanus. Šv. Paulius savo pavyzdžiu ir savo pamokymais moko, kaip reikia kovoti, kad kovą laimėtume. „Taigi aš, — rašo Apaštalas, —



taip bėgu, ne kaip į nežinią; taip kovoju, te tartum vien ore kalaviju švaistyčiaus" (1Kor 9,26). Timotiejui gi šv. Paulius pataria ir ragina: „Skelbk žodį, nesiliauk: laiku ir nelaiku, įrodinėk, ragink, bark visu kantrumu ir mokymu... Kentėk kaip geras Kristaus karys... Kas stoja į rungtynes, negaus vainiko, jei nekovos taisyklingai" (2Tim 4,1ss; 2,4ss).

Kai piktasis bando atsistoti Dievo vietoje; kai blogis paliečia tai, kas yra šventa; kai sielos statomos į pavojų amžinai pražūti, kunigas negali likti pasyvus, negali tylėti, nestoti į kovą už Dievą, už gėrį, už sielas, nors ir kiek tai turėtų kainuoti. Atsimintini Išganytojo priminimai ir paskatinimai: „Kas ne su manim, tas prieš mane; kas su manim nerenka, tas barsto" (Lk 11,23). „Nebijokite tų, kurie užmuša kūną, bet negali pražudyti sielos. Verčiau bijokite tų, kurie gali sielą ir kūną pražudyti pragare" (Mt 10,28). „Kas saugoja savo gyvybę, ją praras; o kas prarastų savo gyvybę dėl manęs, ją atras" (Mt 10,39).

4. „**Kad statytumei ir veistumei**". — Kunigo veikla neturi būti vien negatyvi. Ji turi būti visų pirma pozityvi. Kunigas yra pašauktas ne tiek kovoti ir šalinti pikta, kiek puoselėti gera. Jis yra pašauktas ne tiek griauti, kiek statyti.

Pirmoji kunigo pareiga yra statyti Kristaus Mistinį Kūną, ugdyti jo Bažnyčią. Šv. Paulius šią pareigą primena ir šitaip nusako: „Jis (Kristus) davė vienus apaštalus, kitus pranašus, kitus evangelistus, kitus ganytojus ir mokytojus paruošti šventuosius tinkamus tarnystės darbui Kristaus Kūnui statyti, kol visi pasieksime tikėjimo ir Dievo Sūnaus pažinimo vienybę, pilną subrendimą, Kristaus pilnybės amžiaus saiką" (Ef 4,11ss).

Kristaus Kūną statyti, kaip tai seka iš Apaštalo žodžių, reiškia brandinti, tobulinti, šventais padaryti šio Kūno narius, t.y. tikinčiuosius. Šis yra kunigo uždavinys. Jis yra



nelygstamai aukštas ir neišvengiamai sunkus. Padaryti žmones šventus, pašvęsti pasaulį, pakelti žemę prie dangaus, — štai ko laukia iš kunigo Dievas ir žmonės. Lydėdami Tave, mielas Primicijante, prie altoriaus pirmai iškilmingai šv. Mišių aukai, mes linkime ir drauge prašome Visagalį, kad Tu būtum pajėgus ištikimai atlikti kunigiškas pareigas, siekiant statyti Kristaus Kūną — ugdyti Bažnyčią bei puoselėti žmonių šventumą.

Noriu priminti, jaunas Kunige, jog reikės Tau dirbti atsižadant savęs ir pasišvenčiant visiems, kad, jei galima, daugumą išgelbėtum. Entuziazmo Tau netrūksta. Širdis kupina meilės Dievui ir žmonėms. Tai gerai žinau. Atsimink tačiau šv. Vincento Pauliečio išpėjimą: „Mylėkime, broliai, Dievą. Mylėkime jį savo veiklių rankų ir prakaito kaina... Turime tačiau būti atidūs. Mat, daugelis, būdami gero elgesio ir kupini kilnių jausmų, tariausi atlikę visa, bet, kai atsistoja prie realybės ir imasi veikti, neištesa. Jie pasitenkinę skrajoja tik savo veikloje vaizduotėje... Kalba, kaip angelai. Bet, kai reikia veikti dėl Dievo, kentėti, apsimarinti, maitinti vargšus, eiti ieškoti paklydusių avelių, būti geros nuotaikos; kai ko nors trūksta, kai reikia priimti ligas ir pernešti nelaimės, tai va kad pradeda trūkti drąsos. O neapsigaukime! Visa mūsų vertė pasirodo ne užsimojimuose, bet veikime ir įvykdyme” (M. Coste, St. Vincent, vol. XI, Paris, 1920, 40). Kunigas taigi turi būti veiklos žmogus. Tačiau visada turi atsiminti, jog augimą tik Dievas duoda, o kunigas vien sėja ir laisto. Todėl savo veiklą privalo jungti su malda ir malone. Savo asmeniu ir savo veikla kunigas turi jungti žemę su dangumi ir dangų su žeme. Prisimintini kiti šv. Vincento Pauliečio pamokantys žodžiai. „Nieko nėra, — rašo jis, — kas lengviau ir geriau derintusi su Evangelija, kaip sukaupti savo sieloje šviesą ir jėgą maldos ir dvasinio susikaupimo pagalba, ir paskui eiti dalintis šiuo dvasiniu maistu su tikinčiaisiais.

Šitaip elgėsi Kristus ir jo pavyzdžiu sekė apaštalai. Vadinasi, reikia sujungti į vieną Mortos ir Marijos dalį... Šitaip privalome elgtis. Šitoki įrodymą privalome duoti Dievui savo darbais, ir taip įrodyti savo meilę jam" (Op cit. vol. XI, 41).

Mielas Primicijante, ruošiantis kunigystėn, Tau buvo daug kalbėta, daug pamokymų duota apie kunigystę, apie jos kilnumą, apie kunigiškų pareigų sunkumą bei atsakomybę. Gera tačiau šia iškilminga proga žengiant pirmus žingsnius altoriaus tarnyboje, dar kartą prisiminti: kas Tave pašaukė? Kam Tave pašaukė? Kaip turėtum atlikti savo pašaukimo pareigas? Žinai, ką pasirinkai. Tavęs laukia Kristaus kryžius. Jis tačiau ženklina pergalę, o ne pralaimėjimą. Tavęs laukia išvargusi ir išalkusi žmonių minia. Kaip Kristui buvo gaila į ją žvelgti; kaip jis pasirūpino stebuklu padauginta duona ją pamaitinti, taip ir Tu gailėkis jos ir ją stenkis pamaitinti dangiška Duona, kad nežūtų iš vargo ir bado. Būk geras ganytojas. O gero ganytojo avelės klauso ir jį seka, suteikdamos jam nelygstamo džiaugsmo.

\* \* \*

Teaidi Tavo ausyse ir širdyje pranašo žodžiai, kuriuos Išganytojas sau pritaikė, kad ir Tu juos sau pritaikytumei: „Viešpaties Dvasia ant manęs. Jis patepė mane ir siuntė nešti linksmą Naujieną beturčiams; gydyti tuos, kurių širdis kupina gailesčio; pranešti atvadavimą tiems, kurie yra retežiuose; suteikti regėjimą akliems; išvaduoti prislėgtuosius; skelbti Viešpaties malonės metą ir atpildo dieną" (Iz 61, 1ss; Lk 4,18ss).

PRIMICIJŲ PROGA (Kun. R. Kasponio) —  
DIEVO PAŠAUKTASIS

1964.VI.28

Kai Jėzus pasirodė dieviškoje savo garbėje ant Taboro kalno, regėjimo liudininkai apaštalai Petras, Jokūbas ir Jonas, išgirdo paslaptingą balsą iš dangaus. Dangiškas Tėvas liudijo apie savo Viengimį Sūnų ir sakė: „Šis yra mano mylimasis Sūnus, kuriame aš radau sau pasitenkinimo. Jo klausykite!“ (Mt 16,6). Kiekvienų primicijų metu, kai jaunas kunigas atsistoja prieš tikinčiuosius, kad iškilmingų šv. Mišių auka pradėtų savo kunigišką tarnystę, Viešpats Dievas iš dangaus tyliai prabyla į iškilmių dalyvių sielas, tardamas: „Šis yra mano kunigas. Jo klausykite!“ Ši paslaptingą Viešpaties kreipimasi aš noriu kartoti gyvais žodžiais, pabrėždamas, kodėl pas jus ateinančio jauno kunigo turėtumėte klausyti.

I

1. Jo klausykite, nes jis ateina pas jus ne savo valia, ir ne savo autoritetu, bet Dievo vardu ir galia. Kiekvienas kunigas gali pasisavinti šv. Pauliaus teigimą: „Kai tasai, kuris pasirinko mane dar esantį motinos iščiose ir pašaukė savo malone, panorėjo apreikšti manyje savo Sūnų, kad paskelbčiau Evangeliją pagonims, neskubėjau tartis su kūnu ir krauju, ir nenuvykau į Jeruzalę pas anksčiau už mane pašauktus apaštalus, bet iškeliavau į Arabiją“ (Gal 1,15ss). Jėzus, kalbėdamas į apaštalus, aiškiai sakė: „Ne jūs mane pasirinkote, bet aš pasirinkau ir paskyriau jus, kad eitumėte ir neštumėte vaisių“ (Jon 15,16). O prieš įžengdamas į dangų Jėzus kalbėjo ir sakė: „Man duota visa valdžia danguje ir ant žemės. Eidami tad, mokykite visas

tautas, krikštydami juos vardan Tėvo, ir Sūnaus, ir Šv. Dvasios, mokydami laikyti visa, ką esu jums įsakęs" (Mt 28,19s). Ir dar pabrėžė: „Kas jūsų klauso, manęs klauso: kas jus niekina, mane niekina; o kas niekina mane, niekina tą, kuris mane siuntė" (Lk 10,16).

2. Jo klausykite, nes jis ateina pas jus, ne kad ką atimtu, ne kad jums viešpatautų, bet kad jums tarnautų; kad jus verstų išganymo keliu; kad jums teiktų Viešpaties malones ir įgalintų jus jau žemėje gyventi dievišku gyvenimu.

Kiekvienas kunigas turi sekti dieviškojo Mokytojo pavyzdžiu. O Jėzus, išpėdamas, jog mokinyš negali būti virš Mokytojo, prisipažino ir sakė: „Žmogaus Sūnus atėjo, ne kad jam tarnautų, bet kad jis tarnautų ir duotų savo gyvybę už savuosius" (Mk 10,45). Kiekvienas kunigas yra pašauktas aukotis ir galėti prisipažinti su šv. Pauliumi: „Visiems visa pasidariau, kad bent kai kuriuos išgelbėčiau" (1Kor 9,22).

Kunigas yra žmogus iš žmonių, bet drauge jis yra pašauktas ir pastatytas rūpintis tais dalykais, kurie yra Dievo (Žyd 5,1).

3. Jo klausykite, nes jis ateina su Viešpaties galia. Jis ateina kaip alter Christus, t.y. tartum būtų pats Kristus. Juk jis turi galią tarti: „Tau atleidžiamos nuodėmės!" — ir konsekruoti Eucharistiją, tardamas: „Tai yra mano kūnas! Tai yra taurė mano kraujo!" Juk jam, kaip apaštalu įpėdiniui Jėzus liepė kartoti Eucharistijos Auką (Lk 22,19); jį įgalino atleisti nuodėmes, sakydamas: „Kam tik atleistumėte nuodėmes, jos atleistos" (Jon 20,23).

## II

Mieli parapijiečiai! Iš jūsų tarpo Dievas pašaukė kun. Romą. Mes jį paruošėme kunigiškai tarnystei. Dabar jį —

jau kunigą — jums gražiname. Jo vieta tačiau pas mus tuo tarpu lieka tuščia. Laukiame, kad naujas kandidatas ją užpildytų. Kunigų trūksta. Jų reikia Bažnyčiai. Jų reikia kiekvienam mūsų, nes tik kunigas gali gražinti ramybę sąžinei ir Dievą sielai. Nieko nėra tragiškesnio, kaip stokoti, kas galėtų atleisti mums nuodėmes ir sutaikinti su Dievu. Dievas grasė neištikimais Izraelio tautai, jog atsitolins nuo jos ir duos jiems vadais vaikus. Tai bus jiems viena iš didžiausių nelaimių (Iz 3,4ss). Pranašas Azarijas Dievo vardu kalbėjo karaliui Asai, sakydamas: „Viešpats yra su jumis, kai jūs esate su juo. Kai jūs jo ieškote, jis leidžiasi surandamas. Bet kai jūs nuo jo nusigręžiate, jis nusigręžia nuo jūsų. Izrealis pasiliks per daugelį dienų be Dievo, be kunigo, kuris jį mokytų, ir be įstatymo... Tada nė vienas suaugusysis neturės taikos ir ant viso krašto šėls daugybė nelaimių” (2Kron 15,1ss). Pranašas Jeremijas aiškinavo ir skundėsi, kad pranašai ir kunigai yra nedori... Todėl bus pastumti į tamsybes ir nukris (Jer 23,11ss). Viešpats išpėja, kad kaip geri kunigai teikia žmonėms palaimą, taip blogi neša nepalaimą (Mal 2,1ss). Per pranašą Ozėją Viešpats išpėjo, jog dėl ištinkančių žmones nelaimių, jis laiko kaltais kunigus. „Tu, o kunige, mano priekaištas! Tu klysti dieną, su tavim klumpa pranašas naktį, tu neši nelaimę savo motinai. Mano tauta kenčia dėl stokos žinojimo, nes tu atmetei mokslą. Dėl šito aš atmesiu tave kaip kunigą” (Oz 4,3sss). Išpėdamas dėl netinkamų kunigų, Viešpats savo gerume bei gailestingume žada pašaukti ištikimų dvasiškių. Šitaip Viešpats kalbėjo Heliui per pranašą: „Štai aš pašauksiu ištikimą kunigą, kuris veiks pagal mano širdį ir pagal mano valią; aš jam užtikrinsiu pasiliekančius namus ir jis vaikščios mano Pateptojo akivaizdoje” (1Kar2,35s).

Trūksta kunigų. Jų esame reikalingi. Dievas yra pasirengęs nepalikti mūsų be kunigų. Jis gali ir nori pašaukti

jaunuolius, kad jie būtų kunigai pagal jo širdį ir valią. Bet Dievas laukia, kad mes jį prašytume; kad būtume verti turėti gerų kunigų; kad bendradarbiautume pašaukimų į kunigus ugdyme; bet ypač kad nekliudytume tiems, kurie yra pašaukti, pašaukimo malonę priimti.

Kunigo pašaukimas yra nelygstamai aukštas. Kunigo gyvenimas yra gražus ir teikiąs pasitenkinimo, kaip nė viena kita profesija. Geram kunigui niekada netrūksta nei dėkingumo, nei meilės, nei visokeriopos paramos iš gerų žmonių, kuriems jis su atsidavimu tarnauja.

Kiekviena šeima, kiekviena parapija gali didžiuotis turėdama iš savo tarpo kunigą. Jis, nors pašauktas tarnauti visiems, visų pirma tačiau yra užtarėjas pas Dievą saviešiams. Prie Viešpaties altoriaus kunigas pirmoje eilėje prisimena savuosius: jiems meldžia dangaus palaimos.

Brangūs tikintieji, gerosios mamytės, duokite Bažnyčiai naujų kandidatų į kunigus, o Bažnyčia jums duos naujų, pagal Dievo širdį, paruoštų dvasios vadų.

### III

Brangus Primicijante, ką Tau šia proga galėčiau ir turėčiau pasakyti? Prisimink, ką per eilę metų Tau tavo auklėtojai seminarijoje kalbėjo, ko mokė, to užteks. Kaip tavo buvęs rektorius ir auklėtojas noriu priminti, jog Tave palydžiu su meile ir malda į pasaulį. Jei girdėsiu apie Tave gera, džiaugsiuosiu; jei patirsiu ką neigiamo, liūdėsiu, bet visada su mylinčia širdimi. Kai Jėzus buvo bepaliekąs apaštalus pasaulyje, jis meldėsi už juos. Jis kreipėsi į dangišką Tėvą ir sakė: „Šventasis Tėve, išlaikyk savo varde tuos, kuriuos man davei, kad jie būtų viena, kaip mes. Būdamas su jais aš juos laikiau savo vardan, kurį man esi davęs, ir išsaugojau, ir nė vienas jų nepražuvo, išskyrus tik prapulties sūnų... Dabar aš einu pas tave ir tai kalbu

pasaulyje, kad jie turėtų savyje manąjį, pilnutinį džiaugsmą... Neprašau, kad paimtum juos iš pasaulio, bet verčiau kad apsaugotum juos nuo pikto... Pašventink juos tiesoje... Dėl jų aš pašvenčiau save, kad ir jie būtų pašventinti tiesoje” (Jon 17,9-17).

Mielas Primicijante, norėčiau pasisavinti Kristaus malda, kad melsčiausi šia proga su Tavim už Tave. Teapsaugo dangiškasis Tėvas Tave pasaulyje nuo pikta; tepašvenčia Tave tiesoje; testiprina Tave savo malonėmis, kad Tu turėtum visada savyje Kristaus džiaugsmo pilnybę ir šiuo džiaugsmu dalintumeisi su visais.

PRIMICIJŲ PROGA (Kun. P. Jaraškos)  
KUNIGAS TĖVAS  
1972

I

Puikus sutapimas laikyti pirmas šv. Mišias Kalėdų dieną. Kalėdos yra Išganytojo gimimo šventė. Amžinasis Dievo Žodis gimė žmogumi. Jis — Dievas — prisiėmė žmogaus prigimtį. Taip jis sujungė savo dievystę su mūsų žmogyste. Jis gimė žmogumi, kad mes galėtume atgimti Dievuje.

Žmogus, kad pasiektų išganymą, privalo iš naujo gimti per malonę, kad taip taptų Dievo vaiku ir dangaus paveldėtoju. Jėzus kalbėjo Nikodemui ir sakė: „Iš tikrųjų, sakau tau, jei kas neatgims iš vandens ir Šv. Dvasios, negalės įeiti į dangaus karalystę. Kas gimė iš kūno, yra kūnas, ir kas gimė iš Dvasios, yra dvasia” (Jon 3,5s). Ši dvasinį atgimimą padarė įmanomą Kristus per jo pelnytas išganymo malones. Mat, Jėzus nužengė iš dangaus, kad į ten vėl užžengtų, bet vesdamas su savim tuos, kurie atgims



iš Šv. Dvasios ir gyvens dievišku gyvenimu jau žemėje (Jon 3,13).

Šv. Paulius savo laiškuose pakartotinai kalba apie naują gimimą: apie reikalą tapti nauju žmogumi, kuris gyvena tikram teisume ir šventume (Ef 4,24; Kol 3,10; Rom 12,12).

Kai kuriais atvejais žmogaus dvasinis atgimimas įvyksta tiesioginiu Dievo veikimu. Dievas staigiu malonės smūgiu pakeičia žmogų: iš netikinčio ir nusidėjėlio padaro tikinčiu ir ištikimu savo vaiku. To pavyzdį matome šv. Pauliaus asmenyje, kai jis prie Damasko vartų Dievo malonės smūgiu iš persekiotojo staiga tapo Bažnyčios gynėjas ir kūrėjas (ApD 9, 1-22). Dievas tiesioginiai tačiau veikia tik išimtiniais atvejais. Normaliai Viešpats išganymo bei dvasinio atgimimo malones teikia per savo pasirinktus ir pašvęstus asmenis — kunigus. Šieji, teikdami Sakramentus, įgalina tikinčiuosius atgimti ir tapti naujais žmonėmis Kristuje.

Kalėdos mums primena, kad Kristus gimė žmogumi, idant mes jame gimtume Dievo išūniais ir dangaus pavidėtojais. Savo žemiško gyvenimo eigoje Jėzus pašaukė ir parengė apaštalus, kad jie jo vardu ir galia tęstų išganymo darbą, gimdydami dangui nupuolusį žmogų. Apaštalai savo ruožtu parengė savo ipėdinius vyskopus ir kunigus pažadinti dangui vis naujų ir naujų Dievo vaikų, juos atgimindami naujais žmonėmis per malonę. Štai kodėl kiekvienos primicijos tam tikra prasme yra Kalėdos. Jos juk rodo tą, kuris žengia į Kristaus vynuogyną ruošti ir krauti atgimdytų ir pašvęstų sielų derlių.

## II

Šv. Paulius primena korintiečiams, jog jis yra jų dvasinis tėvas; jog jis yra juos pagimdęs dangui Kristuje.



Jis rašo: „Nors jūs turėtumėte ir dešimt tūkstančių mokytojų, nedaug tačiau turite tėvų. Aš juk pagimdžiau jus Kristuje per Evangeliją” (1Kor 4,15). Vienas iš pirmųjų kunigo uždavinių yra teikti Dievo malones per Sakramentus, ir jomis „gimdyti dangui naujus Dievo vaikus. „Telaiko mus, — rašo šv. Paulius, — žmonės Dievo tarnais ir dangiškų paslapčių tvarkytojais” (1Kor 4,1). Kunigas taigi yra pašauktas ir pašvęstas dieviškai tarnybai, ir ją jis vykdo Kristaus vardu ir jo jam suteikta galia.

Tiesa, kunigas, kaip teigia šv. Paulius, yra paimtas iš žmonių, bet paskirtas rūpintis tais dalykais, kurie liečia Dievą (Žyd 5,1). Vadinasi, kunigas yra su žmogiškomis silpnybėmis. Štai kodėl jis yra reikalingas užuojautos, pakentimo ir pagalbos. Tačiau, nors ir būdamas silpnas žmogus, kunigas yra iškeltas virš visų, nes yra pašauktas ir pašvęstas atlikti dievišką tarnystę sielų išganymui. Jis yra pašauktas ir pasiųstas paties Kristaus per Bažnyčią, kad eitų ir neštų derlių dangui (Jon 15,16). Jis yra pašauktas tarnauti žmonėms, bet tuose dalykuose, kurie liečia Dievą. Kitaip tariant, jis yra įgaliotas atstovauti žmonėms Dievą.

Iš čia seka, jog ne kunigo reikalas yra rūpintis grynai žemiškais dalykais. Ne kunigo reikalas imtis mokyti žmones, kaip turėtų tvarkyti žemiškus uždavinius. Kunigo uždavinys yra rūpintis liudyti Kristų ir teikti išganymo malones, kad jomis atgimdytų ir vestų sielas į išganymą.

Iš kitos pusės, kadangi kunigas yra pašauktas dieviškas paslaptis tvarkyti ir rūpintis tais dalykais, kurie liečia Dievą, tai savo veikime jis privalo ne savo nuožiūra vadovautis, o laikytis Evangelijos pagal Bažnyčios mokymą ir visame vykdyti Dievo valią. Kunigas privalo liudyti Kristų, ne kaip jam atrodo, ir ne kaip pasaulio žmonės norėtų jį matyti, bet kaip jis pats save apreiškė: kaip jį pažįstame iš Evangelijos ir iš autentiško Bažnyčios mokymo. Dieviš-

kas Apreiškimas turi būti tikrasis kiekvieno kunigo išminties šaltinis. Jo jis privalo laikytis, visa priimant ir aiškinant, kaip moko Bažnyčia.

Pasaulio išmintingieji dažnai pataria paisyti ne raidės, o dvasios tame, kas liečia įvairius potvarkius. Tai yra teisinga, kai kalba eina apie žmonių potvarkius. Bet kai eina reikalas apie Dievo žodį, apie jo duotą Apreiškimą, privalu paisyti net ir raidės, t.y., net ir paskirų žodžių bei išsireiškimų, nes jie gali turėti gilią prasmę, kurios žmogiška išmintimi egzegetas nepajėgia suvokti, bet ją suvokia kartais anie mažutėliai, kurie patiria specialų dievišką apšvietimą. Kristaus įspėjimas yra aiškus: „Iš tikrųjų, sakau jums, iki dangus ir žemė nepraeis, nė viena jota, nė taškelis neišdils iš Įstatymo, kol visa įvyks. Taigi, jei kas panaikintų vieną iš šių, nors ir mažiausių, įsakymų ir taip mokytų žmones, bus mažiausias dangaus karalystėje” (Mt 5,18).

\* \* \*

Pirenėjų kalnuose stovėjo koplytėlė. Netolies nuo jos gyveno viena šeima. Motina ir dukra buvo giliai tikinčios. Tėvas — aršus bedievis. Jis pyko, kam žmona su dukra dažnai eidavo į koplytėlę melstis. Atsitiko, kad, kai Kalėdų naktį žmona su dukra išėjo irėjo į koplytėlę melstis, tėvas pagriebęs šautuvą paleido keletą šūvių į koplytėlę. Vienas šovinyš pataikė į koplytėlėje prie altoriaus žibančią lempelę. Ji užgeso. Lempelės švieselė rodė kryptį į koplytėlę, einant nakties tamsumoje. Lempelei užgesus, motina ir dukra, dar išgąsdintos paleisto šūvio, paslydo, nukrito į tarpekį ir užsimušė. Tragiškas, bet realus įvykis. Jis turi giliai pamokančią dvasinę prasmę.

Kunigas yra ana altoriaus lempelė, kuri šviečia ir rodo žmonėms kelią į dangišką koplytėlę, einant siaurais gy-

venimo takais nakties tamsumoje. Prašykime, kad nė vienam kunige ana šviečianti lempelė neužgęstų, bet galimai šviesiau spindėtų ir rodytų tikrąjį kelią į dangų.

## PRIMICIJŲ PROGA

(kun. Sakalausko ir kun. Jarašiūno)

1968

### I

Mozė, išbuvęs 40 dienų ant Sinai kalno Dievo akivaizdoje, leidosi žemyn su dviem akmeninėmis plokštelėmis, ant kurių buvo įrašyta 10 Dievo įsakymų, o jo veidas spindėjo nuostabia — dieviška — šviesa (Iš 34,1-28).

Brangūs primicijantai, šiandien ir jūs, po eilės metų praleistų Dievo akivaizdoje mūsų Kolegijoje, einate į pasaulį, prie Dievo tautos, ir spindit šviesa. Šiuo momentu jaučiat Dievo artumą ir tai pripildo jus nežemišku džiaugsmu. Jaučiat greičiausiai, ką išgyveno šventimų išvakarėse vienas diakonas. Savo dienoraštyje jis rašė: „Viešpatie, štai aš esu tavo. Daug malonių esi man suteikęs. Būtų tačiau pati didžiausia malonė, jei mane šiandien pat pašauktum amžinybėn. Šiandien aš tikrai ateičiau tiesiai pas tave į dangų. Bijau gi, kad vėliau, kai atsidursiu pasaulyje, kai turėsiu braidyti po purviną žemę, galiu nustoti dabartinio nekaltumo; gali su manim atsitikti, ko bijau, ko norėčiau išvengti. Po eilės metų ar aš būsiu tiek geras, kaip šiandien jaučiuosi? Viešpatie, būk su manim, kad aš pajėgčiau būti kunigas pagal tavo širdį; kad aš visada visiems galėčiau spindėti tavo šviesa!”

Žinau, kad jūs šiandien esate geri, kupini Dievo malonės. Bet po kelių ar keliolikos metų kunigiško

gyvenimo ir veiklos, ar išliksit tokie, kokius nūdien jus matom, ir jumis džiaugiamės? Tai klausimai, į kuriuos nei jūs, nei mes negalime duoti atsakymo. Tai parodys tik jūsų gyvenimas.

Neabejoju, kad jūsų intencijos yra geros, kad jūsų troškimai yra šventi. Bet gyvenant pasaulyje, kuris yra, kaip teigia šv. Jonas, piktame pastatytas (1Jon 5,19), kur velnias vaikštinėja aplinkui, kaip griauimojās liūtas, ieškodamas, ką praryti (1Petr 5,8), kaip įspėja šv. Petras, lengva paslysti, suklypti, malonę prarasti. Einant žemės keliu, lengva nuo dangaus nusigręžti. Žemė traukia ir lenkia prie savęs kiekvieną. Neišskiriant nei tų, kurie yra pašaukti tarnauti Dievui, būti tarpininkais tarp dangaus ir žemės.

Nudievėjimo ir sužmogėjimo tragediją jau graikai gražiai pavaizdavo savo mitologijoje. Kalbama apie Heraklį. Jis buvęs dievažmogis: turėjęs dievišką prigimtį, bet gyvenęs žemėje su žmonėmis. Žmonės, matydami jį kupiną dieviškų galių, jo bijodavę, nuo jo šalindavosi. Tai nepatiko Herakliui. Nuėjęs tad į Olimpą prašė Sibilę, kad dievai padarytų jį lygų visiems žmonėms. „Noriu būti, — sakė jis, — kaip visi, kad jie manęs nevengtų, kad būčiau jiems priimtinas, jų mylimas!” Sibilė atsakė: „Apsigalvok, ko prašai. Tapęs kaip visi žmonės, būsi silpnas, kęsi baimę. Tiesa, būsi mylimas, bet ir nekenčiamas; kovosi ir žūsi!”

Nuostabu, kad graikų mitologija, pagoniškoji, toli prieš Kristų siekusi galvosena, turi gyvą atgarsį dabartyje. Tai, apie ką pagonys svajojo, ko jie dievažmogyje ieškojo, yra realybė. Ją paliudija šios dienos šventė. Kristus nužengė iš dangaus ir tapo žmogumi, sujungdamas savo dievybę su mūsų žmogyste. Įsikūnijęs Dievo Sūnus pradėjo Dievo — Žmogaus erą ant žemės. Jis tapo žmogumi, kad žmonės išlaisvintų iš nuodėmės ir padarytų Dievo vaikais, įgalindamas ne tik dangų paveldėti, bet jau ir žemėje

gyventi dievišku gyvenimu per malonę (Ef 1,11ss; 4,7-13). Bet va, žmogus, užuot džiaugęsis savo dievišku kilnumu, neretai juo bodisi; bevelija būti tik žemės žmogus, tik pasaulio vaikas. Tokių buvo jau šv. Pauliaus laikais. Apaštalas, rašydamas Pilypiečiams, skundėsi: „Daugelis, apie kuriuos jums dažnai kalbėjau, o dabar net verkdamas sakau, elgiasi, kaip Kristaus kryžiaus neprieteliai... Jų galas — pražuvimas, jų Dievas — pilvas, jų pasididžiavimas tame, kas yra gėda, jų mintys yra nukreiptos į žemiškus dalykus” (Pilyp 3,18).

Noras būti visų pirma žemės žmogumi, būti kaip visi kiti, deja, mūsų dienose palietė ir pačius išrinktuosius iš žmonių būtent kunigus. Argi trūksta kunigų, kurie kratosi kunigišku rūbu, teisindamiesi, jog yra žmonės kaip kiti, kodėl tad turėtų išoriškai skirtis nuo jų. Į kunigystę bandoma žiūrėti ne kaip į pašaukimą, bet kaip į eilinę profesiją. Kai kurie fabriko darbininko profesiją bevelija statyti aukščiau už kunigystę. Yra kunigų, kurie daugiau rūpinasi žemišku žmonių gyvenimu, negu sielų išganymu.

Viso šito akivaizdoje girdisi rūstūs Viešpaties žodžiai pasakyti per pranašą: „Prieš tave, o kunige, mano kaltinimas! Klumpi tu dieną, o su tavim klumpa naktį pranašas. Tu naikini savo motiną (tėvynę). Sunaikinta yra mano tauta. Ji stokoja žinojimo. Kadangi tu atmetei mokslą, aš atmesiu tave kaip kunigą; tu nepaisei tavo Dievo įsakymų, aš nepaisysiu tavo vaikų... Kaip tautai, taip ir kunigui bus ta pati dalia: ji nubausiu dėl jo elgesio; dėl jo nedorybių jam reikiamai atlyginsiu” (Oz 4,4-9).

## II

Mieli primicijantai, jūs žengiat į kunigiškos veiklos kelią šiose gana blankiose mūsų dienų gyvenimo sąlygose, kaip nauja — šviesi — viltis Dievo Bažnyčiai. Esate neabejotinai

sąmoningai ir gerai pasirengę atlikti tas jūsų pašaukimo pareigas, kurias Bažnyčia jums patikės. Norisi tačiau šia proga priminti, ko tikintieji iš jūsų laukia, kokiais kunigais mes visi norėtume jus matyti.

1. Šv. Paulius, darydamas aliuziją į S. T. kunigystę, apie N. T. kunigą rašo: „Nes kiekvienas vyriausias kunigas yra paimtas iš žmonių, skirtas žmonėms tuose dalykuose, kurie liečia Dievą” (Žyd 5,1). Taigi kunigas yra iš žmonių. Vadinasi, su visomis žmogiškos prigimties silpnybėmis. Bet jis yra pašauktas ir paskirtas žmonėms tuose dalykuose, kurie liečia Dievą. Iš čia seka, kad kunigo pirmasis uždavinys yra rūpintis vesti žmones prie Dievo, o ne pasinerti socialinėje veikloje; ne imtis politinių įsipareigojimų; ne leisti į klasinių kovų rietenas, užmirštant, jog yra pašauktas būti visiems tėvas, siekti visų išganymo. Žemiško gerbūvio reikalais reikia palikti rūpintis pasaulio žmonėms, pasistengiant juos šiam darbui krikščioniškoje dvasioje paruošti.

2. Ir dar šv. Paulius apie N. T. kunigus rašo: „Težiūri į mus žmonės, kaip į Kristaus tarnus ir dieviškų paslapčių tvarkytojus. O iš tvarkytojų juk laukiama, kad jie būtų ištikimi” (1KOr 4,1s). Vadinasi, kunigas yra pašauktas tarnauti Kristui ir priklausyti visų pirma jam, o ne pasauliui. Jo pirminė taigi pareiga yra teikti žmonėms išganymo malones, o ne atsiduoti kovai bei veiklai už žemiško teisingumo įgyvendinimą bei medžiaginio gerbūvio kūrimą. Kunigas visų pirma turi paisyti, ką Kristus apie jį mano, kaip jį vertina, o ne sielotis, kaip į jį žiūri pasaulio žmonės.

3. Mieli primicijantai, atsiminkite, kad jūsų laukia dideli uždaviniai, sunkūs įsipareigojimai. Kristus jus pasirinko ir pašaukė, kad dėl jo vardo, tariant šv. Pauliaus žodžiais, „padarytumėte tikėjimui klusnias visas tautas” (Rom 1,5). Tenebūna ši malonė jums veltui. Prisitaikykite sau šv. Pauliaus raginimą: „Neduokime nė vienam

jokio papiktinimo, kad mūsų tarnystė nebūtų peikiama. Verčiau visame parodykime save kaip Dievo tarnus, būdami kantrūs sielvartuose, varguose, suspaudimuose, smūgiuose, kalėjimuose, maištuose, darbuose, budėjime, pasninkuose; nekaltybe, išmintimi, romumu, meilumu, Šv. Dvasios dovanomis, nuoširdžia meile, tiesos žodžiu, Dievo galia, tiesos ginklais; puolime dešinėje, gynimuosi kairėje; garbėje ir negarbėje, vertinime ir nevertinime; laikomi suvedžiotojais, kai sakome tiesą; nežinomi, kai esame gerai žinomi; merdintieji, o va gyvi; nukankinti, bet neužmušti; lyg nuliūdę, o visada linksmi; tartum elgetos, mes, kurie praturtiname daugelį; kaip nieko neturį, o va visa turime” (2Kor 6,1-10).

4. Šis, Apaštalo nusakytas, yra tikrasis kunigo kelias. Jis yra kryžiaus, savęs atsižadėjimo bei aukos kelias. Bet jis drauge yra garbės ir laimėjimų kelias. „Ši kunigiško tarpininkavimo tarnystė, — kalbėjo ir sakė Popiežius Paulius VI Bogotoje Tarptautinio Eucharistinio Kongreso proga, — mus silpnus ir menkus žmones, kokiais esame ir liekame, stato į kilnumo, garbės, galios ir pavyzdžio padėtį; apsprendžia mūsų gyvenimą moraliai ir socialiai; formuoja mumyse jutimą panašų į tą, kuris pripildė tavo, o Jėzau, dievišką širdį. Juk mes tampame lyg gyventume su tavim ir tavyje; esame kunigai ir drauge aukos, siekią įvykdyti, kaip tu, Viešpatie, Tėvo valią, būdami klusnūs iki mirčiai, kaip tu buvai klusnus iki mirčiai ant kryžiaus, kad išgelbėtume pasaulį” (Cit. Segnalatore Ascetico 8-9, 1968, 594).

\* \* \*

Mieli primicijantai, jūs žengiat nuo Dievo altoriaus spindį dieviška šviesa, kad eitumėte prie Dievo tautos, ir vestumėte ją į dangaus karalystę. Prieš jus plačios gyve-



nimo marios: kartais skaidrios, liūliuojančios, žavinčios ir viliojančios; dažnai tačiau banguojančios ir šėlstančios, blaškančios ir bauginančios. Linkim ir prašome Dievą, kad jums gyvenimo jūra būtų vien rami, skaidri ir spindinti saulės spindulių nušviesta. Bet, jei kada audros pakiltų, bangos šėlstų ir grasintų, atsiminkite, kad virš šėlstančių vandenų eina kiekvieną vėlų vakarą Išganytojas, kuris, kaip anuomet į apaštalus prabilo, taip prabyla į kiekvieną kunigą: „Nebijok, tai aš. Tai aš, kuris vėjus nutildo ir jūras nuramina!”

PRIMICIJŲ PROGA (Kun. J. Prūsaičio) —  
KRISTAUS KUNIGAS

1978.I.8, Broktone

I

Popiežius Jonas XXIII po vienu iškilmių Šv. Petro bazilikoje prelatams, kurie procesijoje nešėme baldakimą, papasakojo, ką jis jaučias, kai minia entuziastingai jį sutinka ir sveikina. Jis sakė: „Kai pasirodau nešamas iškilmių kėdėje (sedes gestatoria), ir kai minia džiūgaudama sveikina mane, ką jūs manote: kaip aš tai išgyvenu? Ką jaučiu? Turiu pasakyti, jog visa tai nei mane džiugina, nei jaudina. Prisimenu tačiau tokiais atvejais savo motiną. Galvoju, kad ji iš kažkur žvelgia į mane, džiaugiasi ir sako: — Žiūrėk, mano sūnelis, popiežius!”

Šį Popiežiaus pasipasakojimą gyvai prisimenu šia proga, nes manau, kad jūs visi čia susirinkusieji, matydami jūsų parapijietį kun. Joną, iškilmingai atnašaujant pirmąsias šv. Mišias prie šio altoriaus, prie kurio jūs dažnai jį matėte berniuką tarnaujantį šv. Mišioms, stebitės ir taria-



te: „Žiūrėk, mūsų Jonukas jau kunigas, jau atnašauja šv. Mišių auką!” Taip jis jau kunigas.

## II

Kas yra kunigas? Daugumai gal toks klausimas išvis nekyla. Tačiau reikia jį statyti, nes atsiranda klaidingų mokymų apie kunigystę.

1. Kunigas savo pašaukimu nėra kaip kiekvienas kitas tikintysis. Prigimtimi, tiesa, kunigas yra žmogus: su visomis žmogiškomis silpnybėmis ir dorybėmis, bet jis yra Kristaus išrinktas ir pašauktas bei pašvęstas būti tarpininku tarp Dievo ir žmonių, tarp dangaus ir žemės, kad vestų žmones žemės keliu į dangų. Šv. Paulius laiške žydams rašo: „Juk kiekvienas vyriausias kunigas yra žmonėms iš žmonių. Jis yra skirtas žmonėms tuose dalykuose, kurie liečia Dievą, kad atnašautų dovanas ir aukas už nuodėmes” (Žyd 5,1).

2. Kunigas yra Kristaus patikėtinis žemėje, apdovanotas antgamtinėmis galiomis, ir tuo pačiu turįs įgaliojimą veikti Dievo vardu bei autoritetu. Šv. Paulius laiške korintiečiams teigia: „Težiūri į mus žmones, kaip į Kristaus tarnautojus ir dieviškų paslapčių teikėjus” (1Kor 4,2ss). Pats gi Išganytojas kalbėjo ir sakė apaštalams: „Tarnais aš jus jau nevadinu, nes tarnas nežino, ką daro jo ponas. Jus gi pavadinau prieteliais, nes visa, ką iš Tėvo girdėjau, jums pasakiau. Ne jūs pasirinkote mane, bet aš pasirinkau jus ir paskyriau, kad eitumėte ir neštumėte vaisių, ir jūsų vaisius tesėtų...” (Jon 15,16). Petruui ir visiems apaštalams Jėzus suteikė aukščiausią dvasinę valdžią vadovauti ir vesti sielas į išganymą jo įsteigtoje Bažnyčioje. Šv. Petruui, po to kai jis išpažino jį esant Mesiją ir Dievo Sūnų, Jėzus pažadėjo jam suteikti vyriausią valdžią Bažnyčioje. Jis sakė: „Palaimintas esi, Simonai, Jono

sūnau, nes nei kūnas, nei kraujas tau to neapreiškė, o mano Tėvas, kuris yra danguje. Ir aš tau sakau: tu esi Uola — Petras, ir ant šios uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės. Tau gi duosiu dangaus karalystės raktus, ir ką tik surištum žemėje, bus surišta ir danguje; ir ką tik išrištum žemėje, bus išrišta ir danguje” (Mt 16,17ss). Ką Pilypo Cezarėjoje Kristus Petruui pažadėjo, prisikėles iš numirusių ir prieš įžengdamas į dangų, suteikė. Tai įvyko prie Genezareto ežero. Čia pasirodęs apaštalams, Jėzus pasivadino Petrą į nuošalę ir jam pavedė ganyti avis ir avinėlius jo Bažnyčioje, kitaip tariant, suteikė vyriausią ir visuotinę valdžią: jį paskyrė vyriausiu ganytojumi (Jon 21,15sss).

Ne tik Petruui, bet ir kitiems apaštalams Jėzus suteikė antgamtinių galių ir įgaliojo juos vykdyti apaštališką veiklą jo vardu ir autoritetu. Pirmą kartą pasirodęs po prisikėlimo apaštalams Jeruzalėje, Jėzus prabilo į juos ir sakė: „Imkite šv. Dvasią, kam atleisite nuodėmes, jos atleistos; o kam sulaikysite, jos sulaikytos” (Jon 21, 23). Prieš įžengdamas į dangų Išganytojas siuntė apaštalus, kad skelbtų Evangeliją visur ir visiems, ir jiems sakė: „Man duota visa valdžia danguje ir ant žemės. Eikite ir mokykite visas tautas” (Mt 28,18s). „Kas įtikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; o kas neįtikės, bus pasmerkta” (Mk 16,16). Ir dar sakė: „Kas jūsų klauso, manęs klauso; kas jus niekina, mane niekina; o kas mane niekina, niekina tą, kuris mane siuntė” (Lk 10,16). Be to, Jėzus užtikrino apaštalus, jog jis pats pasiliks su jais nematomas ir veiks per juos. „Štai aš esu su jumis, — sakė Kristus, — visada iki pasaulio pabaigos” (Mt 28,20).

Kristus kalbėjo apaštalams, bet jo žodžiai buvo skirti ir taikytini visiems, kurie turėjo būti apaštalu įpėdiniai, būtent vyskupams ir kunigams. Kiekvienas Naujo Testamento kunigas yra Kristaus pašauktas, pašventas ir pa-

skirtas veikti jo vardu ir jo galia, skelbiant Evangeliją ir teikiant išganymo malones. Kiekvienas kunigas turi antgamtingas galias atgimdyti žmones per Krikštą ir per Atgailos Sakramentą, suteikiant jiems Dievo vaikų išūnystę ir dangiškos tėvonystės paveldėjimo privilegiją.

Tiesa, visi žmonės, būdami Kristaus Mistinio Kūno nariai, dalyvauja Kristaus kunigystėje. Bet Sakramentu pašventintieji kunigai ne tik dalyvauja, o ir vykdo Kristaus kunigystę. Visi žmonės yra pašaukti liudyti Kristų, o kunigai yra įgalioti ir įpareigoti veikti įsiasmenindami Kristuje, kad jo vardu ir autoritetu mokytų ir teiktų išganymo malones, atgimdydami nusidėjėlių žmogų ir padarydami jį nauju žmogumi sukurtu į Dievo panašumą su tikru teismu ir šventumu (Ef 4,24). Kiekvienas sielovadoje dirbęs kunigas gali laikyti save tikinčiųjų tėvu ir kartoti su šv. Pauliumi: „Jūs galite turėti ir 10.000 mokytojų, bet tėvą turite tik vieną. Nes aš jus pagimdžiau Kristuje”. (1Kor 4,15).

Štai kodėl, išvydus kun. Joną atnašaujant šv. Mišių auką pirmą kartą, jūs su pagrindu galite stebėtis ir džiaugtis, sakydami: „O va, mūsų Jonas yra Kristaus kunigas!” Taip jis yra Kristaus kunigas. Jis yra jūsų dovana Bažnyčiai. Jis yra jums garbė ir palaima. Jo maldos ir jo teikiamos dangaus malonės visų pirma eis jums. Kiekvienas kunigas prie altoriaus pirmoje eilėje prisimena savuosius. Ir kun. Jonas atsimena ir kasdien atsimins jus: savuosius, pažįstamus, geradarius, visą parapiją.

### III

Koks turi būti kunigas? Kokio kunigo Dievas nori? Kokio kunigo žmonės šiandien laukia? Norint atsakyti į šiuos klausimus, gera prisiminti šv. Pauliaus paraginimą

Timotiejui. Štai jis: „Ateis laikas, kada bus pradėta nepakęsti tikrojo mokslo, kada vaikydamiesi savo užgaidų stengsis susirasti mokytojų, kaip jiems patinka klausytis; nusigręš į išsigalvojimus. Bet tu būk budrus visame; pakelk sunkumus; vykdyk evangelisto darbą; atlik savo tarnystės pareigas” (2Tim 4,3ss). Mielas kunige Jonai, šiais Apaštalo žodžiais noriu ir aš prabilti į Tave, kai žengi pirmuosius žingsnius kunigiškoje tarnystėje.

1. Laikas, kurį šv. Paulius pranašišškai pramatė, atėjo. Daug kas nepakenčia tikro Evangelijos mokslo, kaip jį Bažnyčia paduoda. Daug kas ieško tokio mokslo ir tokios tiesos, kuri jiems yra paranki. Daug kas moko savo išsigalvotą mokslą, skelbia savo sukurtą tiesą, o ne kokią Evangeliją skelbia. Klaidingų pranašų atsiranda net vadinamųjų teologų tarpe. Tai nenuostabu. Juk Kristus pakartotinai įspėjo, jog kils klaidingų pranašų, ir ragino jų saugotis. „Aną dieną, — sakė Išganytojas, — daugelis man sakys: — Viešpatie, Viešpatie, argi ne tavo vardu mes pranašavome? Ar ne tavo vardu išvarinėjome velnius? Ar ne tavo vardu darėme daug stebuklų? — Tada gi aš jiems pareikšiu: — Niekada jūsų nepažinau. Atstokite nuo manęs, jūs piktadariai” (Mt 7,22s).

2. Šio viso akivaizdoje kiekvienas kunigas turi turėti prieš akis aną šv. Pauliaus įspėjimą ir pagal jį elgtis. Primk taigi ir laikykis Apaštalo paskatinimo ir tu, kunige Jonai, savo kunigiškoje veikloje.

a) Būk budrus visame! Pasaulis yra pilnas vylių ir sukybių. Kunigas privalo būti apdairus, kad nesileistų suvedžiojamas įvairiais gražiais, bet klaidingais šūkiiais. Atsimintini Kristaus įspėjantys žodžiai: „Būkite kuklūs it balandžiai, bet gudrūs it žalčiai” (Mt 10,16).

b) Pakelk sunkumus, nors ir kiek tai kainuotų. Išganymo kelias yra kryžiaus kelias. Juo turi eiti kiekvienas krikščionis, tuo labiau kiekvienas kunigas. Jėzus priminė

ir įspėjo, sakydamas: „Kas neima savo kryžiaus ir neseka paskui mane, negali būti mano mokinys” (Lk 14,27). Kiekvieną gerą kunigą laukia gyvenimo sunkumų kryžius. Juk mokinys negali būti virš mokytojo. Jėzus nešė kryžių, jį privalo nešti ir jo kunigai. Pažymėtina tačiau, kad gerą kunigą kančia negąsdina ir nedaro nelaimingą. Nes Kristaus kryžius spindi viltimi ir meile. Geras kunigas neišvengiamai sutinka priešų, patiria neapykantos ir persekiojimų, bet jis randa dar daugiau tų, kurie jį myli, jį remia, jam padeda. Iš kitos pusės gerą kunigą guodžia ir stiprina pats Viešpats. Šv. Paulius aiškiai teigia: „Tebūnie pašlovintas Dievas, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas: gailestingumo Tėvas ir visokios paguodos Dievas, kuris guodžia mus kiekviename sielvarte, kad ir mes guostume kiekvienoje priespaudoje besirandančius ta paguoda, kuria mes patys esame Dievo guodžiami” (2Kor 1,3ss). Ir dar tas pats Apaštalas prisipažįsta ir rašo: „Mes esame visaip slegiami, bet nesugniuždyti; svyruojame, bet neprarandame vilties; persekiojami, bet neapleisti; parblokšti, bet nežuvę. Nešiojame savyje visada Jėzaus mirimą, kad ir Jėzaus gyvybė pasirodytų mūsų kūne” (2Kor 4,8s).

c) Vykdyk evangelisto darbą! — Visada, mielas kunige Jonai, atsimink, kad kunigas yra pašauktas skelbti ne savo išmintį, o Kristaus Evangeliją. Ir ją jis privalo skelbti ne pagal egzegetų išvedžiojimus, o pagal oficialų Bažnyčios mokymą. Privalu visa aiškinti ir derinti prie Evangelijos, o ne Evangeliją derinti bei taikyti prie gyvenimo bei prie žmogaus silpnybių, kaip tai, deja, neretai nūdien atsitinka.

d) Atlik tarnystės pareigas! — Reikia atsiminti, kad kunigas visų pirma ir virš visko privalo būti kunigas, sielų ganytojas. Jo pareiga pirmoje eilėje yra tikėjimo tiesas skelbti ir išganymo malones teikti, o ne žemiškais žmonių reikalais rūpintis. Bažnyčia, klausykla, sakykla, altorius,

— čia pagrindinė yra vieta, kur kunigo veikla turi reikštis.

\* \* \*

Mielas kunige Jonai, noriu Tau priminti Kristaus žodžius, kuriuos jis pasakė apie Tavo šv. Globėją — Joną Krikštytoją. „Jonas, — sakė Išganytojas, — buvo šviečias ir liepsnojas žiburys... Aš gi turiu didesnę liudijimą, negu Jonas” (Jon 5,35s).

Būk tu anas Dievo meile liepsnojas ir Evangelijos šviesa šviečias žiburys! Visada tačiau atsimink, jog nesi tikroji šviesa. Neužmiršk, jog tikroji šviesa yra Kristus, ir jo liudijimas yra nelygstamai didesnis, negu Tavo. Spindėk ne savo išmintimi, o Kristaus malonės šviesa. Tik taip Tavo kunigystė bus pilnai sėkminga, ir Tavo kunigiška veikla tikrai išganinga. Dieve duok, kad ji tikrai būtų sėkminga ir išganinga Dievo garbei, sielų išganymui ir Tavo paties palaimai.

## DABARTIES UŽDAVINIAI KUNIGUI

1978

Šv. Paulius įspėjo Timotiejų apie gresiančius pavojus tikėjimui. Todėl ragino jį budėti, saugojant tikinčiuosius nuo galimų klaidų, ir rūpintis skelbti tikrąją Evangelijos mokslą, uoliai atliekant apaštališką tarnybą. „Ateina laikas, — rašo Apaštalas, — kad nesilaikys tikrojo mokslo, o pagal savo užgaidas pasikvies sau mokytojų, kurių jiems patinka klausytis; nusigres nuo tiesos, ir atsigręš į išsigalvojimus. Tu tačiau budėk, atlik Evangelijos skelbėjo darbą, įvykdyk savo tarnystės pareigas” (2Tim 4,5).

Cituotieji šv. Pauliaus žodžiai yra įspėjimas ne tik Timotiejui anais laikais, bet ir mums mūsų dienose. Pasvarstykime tad juos atidžiai ir pasidarykime kai kurias išvadas, kad ištikimai atliktume mūsų kunigiškos tarnystės pareigas.

## I

Gyvename laikus, kai daug kas nesilaiko tikrojo Bažnyčios mokymo; kai įvairūs teologai ne Bažnyčios mokslą skelbia, o savo nuomones primeta, it jos būtų tikresnės už Bažnyčios mokymą. Netrūksta klaidingų pranašų, kurie reiškia abejojimų arba tiesiog neigia net pagrindines tikėjimo tiesas, kaip Kristaus prisikėlimą iš numirusiųjų, ar net jo dievybę. Reikalaujama laisvės tikėjimo tiesų mokyme, atmetant Bažnyčios autoritetą, nesiskaitant su krikščionišku Padavimu, o remiantis vien proto išvedžiojimais. Net pačiam šv. Rašte, ypač evangelijose, ne Dievo Apreiškimu tikima, o prileidžiama įvairios vėlesnės redakcijos ir galimybės sukurtų bei išsigalvotų pasakojimų ar net mitų. Esą šv. knygoje reikia ieškoti vien religinio mokymo, o ne istorijos. Bet jei neigiama šv. knygų istoriškumas ir autentiškumas, tai tuo pačiu galima abejoti ir net atmesti ir jose esantį religinį mokymą. Ant kokio pagrindo tada stovi mūsų tikėjimas?!

Gyvename laikus, kai bandoma skelbti Kristų, ne kaip jis save apreiškė, t.y., kaip jį pažįstame iš Apreiškimo, bet kaip jį norėtų matyti nūdienis žmogus: daugiau žmogų, negu Dievą; daugiau gerą ir gailestingą, negu barantį ir smerkiantį; daugiau duodantį, negu reikalaujantį. Kalbama apie Kristų brolių, prietelių, super-star, bet ne Viešpatį, Teisėją, Viengimį Dievo Sūnų.

Priėjome prie to, kad nesutariama ir dėl kunigystės: ar tai Sakramentas, kaip Bažnyčia visada mokė, ar tik



savos rūšies profesinė tarnystė? Nenuostabu tad, kad keliama abejotimų ir dėl Eucharistijos: ar yra realus Jėzaus buvimas duonos ir vyno pavidalu, ar tik „pašvęsta duona”? Iš čia, — kas yra šv. Mišios? — Tikroji atpirkimo Auka, ar tik kryžiaus aukos atminimas, o gal tik paprastas Paskutinės Vakariinės prisiminimas?

Ši teologinį pasimetimą bei netikrumą ypatingu būdu jaučia pasauliečiai. Kai kurie jų nusigręžia nuo Bažnyčios, jos mokymu pradeda netikėti; kiti gi iš vis praranda tikėjimą; dar kiti išgyvena netikrumą ir įpuola į baimę; atsiranda ir tokių, kurie metasi į kraštutinumus ir rizikuoja patekti į klaidas.

Šio viso akivaizdoje ištikimieji kunigai neturi likti pasyvūs. Privalo veikti ir daryti visa, kad sugrąžintų žmonėms tikrumą tikėjime ir ramybę sąžinėje. Kaip tai įvykdyti, nurodo šv. Paulius jau cituotame tekste.

## II

1. „**Tu budėk!**” — Privalome budėti. Gerojo Ganytojo pavyzdžiu, kad klaidingi pranašai — plėšrūs vilkai — neįsibrautų į Bažnyčios avidę ir neišsklaidytų avelių į klaidų šunkelius. Reikia stebėti ir suvokti, kas baugina tikinčiuosius, kas kelia juose netikrumo baimę, kad galėtume išaiškinti, jog pakeitimai liečia tik formą, tik metodus, o ne tikėjimo principų esmę. Privalu taip pat rūpintis, kad savavališkais ir bereikalingais naujumais nekel-tume tikinčiuosiuose abejonių, erzinimosi ir piktinimosi. Privalu daryti visa, kad ir savo asmeniu, ir savo veikla, ir nauju apaštalavimo stiliumi tikrai patrauktume žmones prie gerumo ir šventumo, o ne atstumtume nuo bažny-tinių praktikų ir nuo sveikų religinio gyvenimo tradicijų. Reikia visa daryti, kad dabartinėje sielovadoje Kristus galėtų mums priminti Giesmių Giesmės žodžiais: „Tau su-



teikiau, mielas, nauja ir sena" (Giesm.G.7,13). Kiekvienas kunigas turi būti panašus į aną panašybės šeimnininką, kuris iš Bažnyčios lobyno ima, kas nauja ir kas sena (Mt 13,52). Kristaus karalystės rūmą reikia statyti ant senų pastatų naujomis plytomis: senus principus įgyvendinti naujais metodais ir naujomis priemonėmis.

2. **„Atmink Evangelijos skelbėjo darbą!”** — Kunigas turi skelbti ne savo išmintį, bet Kristaus Evangeliją, kaip ją perduoda ir moko Bažnyčia. Pirmoji kunigo pareiga yra liudyti Kristų, kad žmonės jį pažintų ir jo Evangeliją priimtų. Sakykla ir klausykla tai dvi pagrindinės vietos, kur kunigas turi visų pirma rasti vykdant savo apaštališką misiją. Tikėjimo tiesų mokymas yra pirmoji kunigo pareiga. Socialinė ir kultūrinė, visuomeninė ir politinė veikla yra taipgi naudinga ir reikalinga, bet ji kunigui turi būti tik antraeilė, tik pagalbinė. Deja, kartais atsitinka priešingai. Viešpats kiekvienam kunigui įsako visų pirma ir virš visko šv. Pauliaus žodžiais: „Atlik Evangelijos skelbėjo darbą!”

3. **Išpildyk savo tarnystės pareigas!”** — Kunigas yra pašauktas altoriaus tarnystei, kad garbintų Dievą ir teiktų tikintiesiems išganymo malones. Kunigas turi siekti, sekant šv. Pauliaus pavyzdžiu, būti visiems visa, kad galimai daugiau sielų išgelbėtų (1Kor 9,21). Kaip Kristus atėjo, ne kad būtų tarnaujamas, bet kad tarnautų ir savo gyvybę atiduotų, kaip auką daugeliui atpirkti (Mt 20,28), taip ir kunigas yra pašauktas tarnauti ir aukotis iki paskutiniųjų, kad kiek galima daugiau sielų išgelbėtų. Tačiau Kristaus ir kunigo tarnavimas drauge yra ir vadovavimas. Šitai reikia gerai atsiminti.

Šiandien daugelis kunigų, girdėdami priekaištus bei kaltinimus, esą dvasiškai siekia viešpatauti, apleidžia pareigą vadovauti. Tai yra pragaištinga klaida. Žmonės nori ir laukia, kad kunigas jiems vadovautų ir vestų siaurais

ir sunkiais keliais dangaus link. Kunigas juk yra ganytojas. Todėl Gerojo Ganytojo pavyzdžiu turi eiti savo avilių priekyje, kad jos jį sektų.

\* \* \*

Šios yra Kristaus kunigų pareigos. Jas reikia ištikimai ir šventai atlikti. Tai pareikalauja didelės aukos. Bet šios aukos laukia Dievas ir sielos. Kiekviena auka noriai priimta ir kantriai pakelta laimi amžinus turtus. Dangų juk pirkti sau ir kitiems galima tik aukščiausia auka. Aukotis gi dėl Dievo ir sielų yra džiugu, nes žinome, kad už tai laukia gausus atlyginimas amžinybėje. Kiekvienas geras kunigas gyvenimo saulei leidžiantis ir amžinybės aušrai brėkstant laimingas gali kartoti su šv. Pauliumi: „Aš jau blėstu. Gerą tačiau kovą kovoju. Bėgimą baigiu. Gale manęs laukia garbės vainikas, kurį duos man aną dieną teisusis Teisėjas; ir ne tik man, bet ir visiems, kurie šventai laukia jo atėjimo” (2Tim 4,7).

PRIMICIJŲ PROGA (Kun. K. Claver) —  
MINISTRY OF PRIEST  
on 22nd of January, 1979, in Rome

Dear Karl,

This occasion, when you are offering the first Mass and we are introducing you officially in the service and the ministry as priest of God in his Church, offers to me the opportunity to speak about the duties a priest is faced with in today's world. St. Paul warns his beloved disciple St. Timothy of the possible dangers to the faith that he will have to cope with and urges him to be on the alert to preach

the true doctrine of the Gospel as well as accomplish the apostolic ministry he received.

In the second letter to Timothy St. Paul writes: "There is coming a time, when they will not hold to the true teaching, but will invite teachers of their own choosing to listen to. They will depart from the truth and turn to myths. But you should be on the alert; do the work of a preacher of the Gospel; fulfill the duties of your ministry." (2Tim 4,5).

These words of the Apostel are up-to-date even in our modern world. Let us meditate on them and draw some consequences from them for our lives.

## I

We are living in times when more than ever before the true teaching of the Church is being toyed with. — Various theologians preach not the Church's doctrine but impose their own opinions. In many cases they are at the point to put for discussion the fundamental truths of the faith, even if they do not dare to deny them completely. The teaching of the faith often is not based on the Tradition of the Fathers and Teachers or on the teaching Authority of the Church but rather on the logical conclusions drawn by some half-atheists, when not by completely godless doctors in the Theology. There are some who stopped searching even in the Gospels themselves to learn of God's revelation, but rather try to make myths out of them recorded by some unknown redactors, who did not necessarily base their writings so much on historical facts as on the fantasies of a religious thinking mind.

We are living in time when attempts are made to preach of Christ not as we know him from Revelation, but as modern man believes him to be: more man than God;

more good than just; more forgiving than condemning. One speaks of Christ the brother, the friend, the superstar, but none of Christ the Lord, and much less of him as Judge. We have reached the point of not even agreeing as to what the priesthood is: if it is a sacrament or just a profession. We even raise doubts about the Eucharist: if it is a real presence of Jesus or not; if the Holy Mass is the real Sacrifice of Christ made present on the altars or just the remembrance of his death on the cross.

Good people feel this doctrinal confusion and uncertainty in a special way, risking as a result to turn from the Church or even to stop believing; the others are experiencing a kind of fear; while not a few give in to exaggerations of one or another type and risk falling into serious errors from both directions: right and left; from so called traditionalist to the right to well known liberals to the left; from Lefevre to Hans Kueng.

In the face of all this we should not remain passive on-lookers; we have to do something: we have to bring people back to full confidence in the Church and thereby to spiritual peace of men.

## II

1. "Be on the alert," — says St. Paul. — We have to be on our guard against erroneous prophets who try to lead faithful astray. We have to observe the causes of fear in man, the causes of his present insecurity in order to be able to explain that changes in outward forms and methods by no means touch the unchangeable principles of the faith, we have to be careful as well not to do injury to the faith and spiritual life in man by swerving to far from the ordinances the Church lays down for us.

2. "Do the work of a preacher of the Gospel," — continues St. Paul. — We are not here to preach our own opinions but Christ's Gospel as the Church hands it down and teaches to us. Our first duty as priests is to teach the faithful so they will come to know Christ and see the light of his Gospel. The first place to find the priest is the pulpit or the confessional. To teach children and adults the truths of the faith in church, in school, is the primary duty of the priest. Social, cultural, communitarian and political activity is useful and necessary, but above all the priest's, constant preoccupation should be the preaching of the Gospel and the teaching of the truths of faith.

3. "Fulfill the duties of your ministry," — admonishes St. Paul. — The priest is called to minister at the altar for the glory of God and the salvation of man. This takes place in the sacraments which he administers. His readiness to help everyone should characterize his life-style; he should become, as St. Paul writes, "all things to all men in order to save all." The priest is called to serve, but his service necessarily bears the sign of guidance. Nowadays when so many people are raising their voices against the real or so-called lordship of the clergy, many priests mistakenly abandon their duty of guidance in an effort to prove they are not lording it over the faithful. But this is mistaken. People want their priests to guide them and lead them along the narrow path to salvation. The priest in this sense exemplifies Christ — the Good Shepherd — who leads his sheep and they follow him.

These are our duties as priests. Let us perform them faithfully and fittingly. And when this earthly journey comes to its end and we near the threshold of death, we will be able to pronounce to our faithful and our successors with glad hearts the words of St. Paul: "The end is near. I fought the good fight. I ran the course. I kept the faith.

I can now hope for the crown of glory which the Lord, the just Judge, will render to me on that day. But not to me alone, he will render it to all who await his coming" (2Tim 4,7).

Dear Karl, be a good priest; be a saint priest and keep in your prayers this Alma Mater.

# MOTERYSTĖ

## VEDYBŲ PROGA — PUOSELĖTI TARPUSAVĘ MEILĘ

1963

### I

Rašytojas Louis de Wohl savo romane „The glorious folly” — Garbinga paikystė, deda į romėnų prokonsulo Cassio Longino lūpas sekantį išsireiškimą: „Atsitolinti nuo savos laimės yra viena iš liūdnu žmogaus privilegijų!” Tiesa, kad netrūksta žmonių, kurie dėl vienos ar kitos priežasties atsitolina nuo laimės, ją praranda. Bet nemažiau yra tų, kurie pasiekia laimę ir ja džiaugiasi.

Mieli jaunavedžiai, žvelgdamas į jus čia klūpančius prieš altorių, regiu jūsų veiduose laimę. Ji nuostabi. Noriu linkėti, kad laimė, kurią jaučiate šiuo metu savo širdyse, Dievui laiminant, lydėtų jus visą jūsų gyvenimą, ir kad ji būtų visada tikra ir pilnutinė. Tai priklausys nuo jūsų, bet taip pat nuo Dievo palaimos.

### II

Puoselėti laimę moterystės gyvenime yra ir paprasta, ir drauge sunku.

Yra paprasta, nes nereikalauja nieko kito, kaip tik ištikimai atlikti vyro ir žmonos pareigas vienas antram su tikra meile.

Yra sunku, nes ištikimai atlikti vyro ir žmonos pareigas šeimos gyvenime reikalauja didelio pasiaukojimo, kuris kartais viršija žmogiškas pajėgas ir priverčia atsigręžti į Dievą ir prašyti atgamtinės pagalbos.

Vyro ir žmonos pareigas moterystės gyvenime galima pavaizduoti dviem senovės graikų mitologijos pasakojimais.

1. Antigonė, karaliaus Edipo duktė, pagal Sofoklio pasakojimą, į raginimą neapkęsti savo brolių, kurie buvo kaltinami krašto išdavimu, atsakė: „Jūs raginate mane neapkęsti, bet kaip aš galėčiau tai įvykdyti, kai širdyje jaučiu, jog esu sutverta mylėti!“ Antigonė yra pavyzdys kiekvienai moteriškei, kiekvienai žmonai. Dievas sutvėrė ir pašaukė moterį būti žmona ir motina su įgimtu palinkimu mylėti ir meile pripildyti šeimos židinį.

2. Vatikano muziejuje galima žavėtis didinga skulptūra iš pirmo šimtmečio prieš Kr. Vaizduoja dievaičio Apolo kunigą Leokontą su dviem sūnumis besigrumiantį su dviem smaugliais. Lotynų poetas Virgilijus savo poemoje Eneida kalba apie šį legendarinį kunigą Leokontą, esą jis pataręs Trojos gynėjams įsileisti į miestą garsųjį klastos arklį, kuriame buvo pasislėpę graikų kariai. Dėl šios apgaulės dievai nubaudė Leokontą, siųsdami prieš jį ir sūnus nuodingus smauglius. Skulptūra puikiai vaizduoja tėvo jėgą ir desperatiškas pastangas ginti savo vaikus nuo grasomos mirties jiems ir sau. Šia prasme taigi Leokontas yra kiekvieno vyro ir tėvo paveikslas. Jo juk uždavinys yra dirbti ir kovoti už savo ir savo vaikų žemišką būtį.



### III

Šv. Paulius laiške efeziečiams nurodo, kokios yra tėvų pareigos moterystės gyvenime (Ef 5,21-33). Gera, reikalinga yra, mieli jaunavedžiai šitai prisiminti ir ryžtis įvykdyti.

1. Visų pirma Apaštalas primena pareigą tarpusavio atsidavimo. Jis sako: „Būkite vieni kitiems atsidavę dėl Kristaus“. Tarpusavis atsidavimas yra būtinas, kad moterystės gyvenime viešpatautų darna, ir būtų išvengta didesnių nesusipratimų.

2. Žinomas Apaštalas ragina žmoną pripažinti vyro autoritetą, leistis jo vadovaujama ir būti su juo intimoje vienybėje, kaip to reikalauja tikra meilė, ir kaip to pavyzdį matome Bažnyčioje. Bažnyčia yra susijungusi su Kristumi, kuris yra jos galva, organiškoje vienybėje, taip kad čia visa yra viena Kristuje. „Jūs, moterys, — rašo šv. Paulius, — būkite klusnios savo vyrams, lyg kad Viešpačiui, nes vyras yra žmonos galva, kaip Kristus yra Bažnyčios galva... Ir kaip Bažnyčia klauso Kristaus, taip ir moterys teklauso savo vyrų“. Paklusnumas bei autoriteto pripažinimas, ko reikalauja šv. Paulius iš žmonių, nėra kokia vergystė, o atsidavimas iš meilės. Kristus ne viešpatauja, o aukojasi Bažnyčioje iš meilės; ir Bažnyčia paklūsta Kristui, nes jis yra jos Gelbėtojas ir Vadovas.

3. Vyrams Apaštalas įsako mylėti žmonas ir atsiduoti joms, lyg būtų vienas kūnas, viena asmenybė. Ir čia šv. Paulius nurodo Kristaus ir Bažnyčios pavyzdį. Štai jo žodžiai: „Jūs, vyrai, mylėkite žmonas, kaip Kristus mylėjo Bažnyčią ir atidavė save, kad ją pašventintų..., kad padarytų ją šventą ir nesuteptą. Taip ir vyrai turi mylėti savo žmonas, tartum savo pačių kūnus. Kas myli žmoną, myli save patį“. Vadinasi, vyras taip privalo mylėti žmoną, kad

visų pirma jai aukotųsi, o ne iš jos reikalautų; kad ją brangintų, vertintų ir su ja būtų tokioje vienybėje, lyg būtų ne du, o viena asmenybė. Vyro meilė žmonai, o ir žmonos vyrui privalo būti tokia kilni ir tiek gili, kaip ją apibūdina tas pats Apaštalas kitame laiške. Jis rašo: „Meilė yra kantri, maloninga, nepavydi; meilė nesididžiuoja ir nesi-  
pučia. Ji nesieltgia netinkamai ir neieško savo naudos; ...ne-  
sidžiaugia neteisybe, bet su džiaugsmu laikosi tiesos. Mei-  
lė visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa pakelia. Mei-  
lė niekuomet nesibaigia” (1Kor 13,4sss).

Mieli jaunavedžiai, priimkite noriai ir su tikra meile šv. Pauliaus nurodymus bei paraginimus, ir jei juos įvyk-  
dysite, užtikrinu, kad jūsų šeimoje viešpataus darna, ne-  
išblės meilė, klestės tikra laimė.

\* \* \*

Baigiant nieko prasmingesnio negalėtume linkėti jau-  
niesiems, kaip cituoti šv. Pauliaus žodžius, kuriais jis  
kreipėsi į Efezo tikinčiuosius. „Taigi aš, kalinys Viešpatyje,  
— rašo Apaštalas, — primygtinai raginu jus elgtis, kaip de-  
ra jūsų pašaukimui, į kurį esate pašaukti: su visu nuolan-  
kumu ir malonumu, su didžiadvasiškumu; pakęskite vie-  
nas antrą iš meilės; stenkitės palaikyti dvasios vienybę tai-  
kos ryšiais. Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip kad turite  
vieną viltį, kuri išplaukia iš jūsų pašaukimo. Vienas  
Viešpats, vienas tikėjimas, vienas Krikštas. Vienas Dievas,  
visų Tėvas, kuris yra virš visų, per visus ir visuose” (Ef  
4,1-6).

# VEDYBŲ PROGA — TIKROJI MEILĖ

1966

Žymi poetė Elžbieta Barrett vieną dieną, būdama nepagydoma ligonis, įdėjo į savo vyro Robert Browning rankas puokštę lapų savo poezijos. Joje ji išreiškė savo jausmus bei gilius išgyvenimus. Viename iš sonetų ji nuskė savo nuostabią meilę Robertui Browning, kuris iš savo pusės jai buvo parodęs daug meilės, ją globodamas ilgoje ir sunkioje ligoje.

Štai ano soneto vertimas mūsų kalboje:

*Kaip aš tave myliu? Leisk, kad būdus išskaityčiau tau!  
Tave myliu giliausiai, plačiausiai, aukščiausiai,  
Kaip tik mano siela gali pajėgti,  
Kai jaučiuosi klaidžiojanti virš būties ir Malonės idealo.*

*Myliu tad tave kasdieniuose mažmožiuose, saulės ir žvakės  
šviesoje.*

*Myliu tave laisvai, kaip ta, kuri kovoja už teisingumą;  
Myliu tave nekaltai, kaip ta, kuri neieško garbės;  
Myliu tave su užsidegimu, kurį kada tai naudojavau  
plunksnoje*

*Ir su jaunatvės tikėjimu...*

*Myliu tave ta meile, kuri man rodėsi tartum prarasčiau  
Su šventaisiais, kuriuos praradau...*

*Tave myliu su atodūsiu, su šypsniu, su ašaromis viso mano  
gyvenimo...*

*Ir, jei Dievas norės,  
Tave mylėsiu dar daugiau po mirties.*

Mieli jaunieji, linkėčiau, kad jūs šiandien Dievo aki-

vaizdoje pasisavintumėte Elžbietos Barrett žodžius ir jausmus ir juos kartotumėte vienas antram, užtikrindami savo meilę.

Meilė — nekalta ir gili, besąlyginė ir pasiaukojanti — laiduos jums gyvenimą moterystėje šviesų ir džiugų, sėkmingą ir tikrai laimingą. Šitai užtikrina cituotos poetės Elžbietos Barrett gyvenimo patirtis. Meilė Elžbietą Barrett pažadino naujam, laimingam gyvenimui iš liūdesio ir nevilties, kurioje skendėjo pirma negu pažino ir pamilo būsimą savo vyrą Robert Browning. Šis apie ją šitaip liudija: „Elžbieta visą laiką buvo besišypsanti, jautėsi laiminga, su veido išraiška jaunos mergaitės”.

Tikroji meilė pajėgia pakilti virš žmogiško pajėgumo, išsineria iš laiko ir pakelia iki amžinybės slenksčio. Kaip tokia ji nėra vien žmogiškas jausmas, ir negali remtis vien žmogiškomis pajėgomis. Ji yra dorybė, kuri talpina savyje dieviškumo pradus ir plaukia iš Dievo malonės.

Dievas, ne žmogus, sujungia vyrą ir moterį moterystės ryšiu. Šis ryšys yra sakramentinis. Jis išplaukia iš dieviškos — mistinės meilės, kokia yra tarp Kristaus ir jo Bažnyčios, kaip tai teigia šv. Paulius (Ef 5,5s). Ši meilė pašvenčia ir sujungia vyrą ir moterį tartum į vieną asmenybę. Taip kad pačia prigimtimi moterystė pagal Dievo sutvarkymą yra nesuardoma. Jėzaus žodžiai yra aiškūs. „Argi neskaitėte, — sakė Išganytojas, — kad Kūrėjas nuo pradžios padarė juos vyrą ir moterį ir pasakė: — Todėl vyras paliks tėvą ir motiną ir jungsis prie savo žmonos, ir du bus vienas kūnas. — Taip, kad ne du, o vienas tėra kūnas. Tai gi, ką Dievas sujungė, žmogus teneišskiria” (Mt 19,5s).

Dievas, sujungdamas sakramentine meile vyrą ir moterį moterystės gyvenime, laiduoja tarpusavį pasitenkinimą, bet drauge uždeda žmonių giminės palaikymo pareigą. Ši pareiga yra šventa, nes joje dalyvauja ne tik tėvai — gimdytojai, bet ir Dievas. Naujai gyvybei tėvai duoda fizinę

gyvybę, o Dievas tuo pačiu suteikia dvasinės gyvybės pradą, būtent nemirtingą sielą. Moterystėje taigi tėvai yra pašaukti taip pat bendradarbiauti su Dievu, gimdant ir auklėjant prieauglį. Tėvai turi atsiminti, kad ne tik vaikų gimdyje, bet ir jų auklėjime yra reikalingi Dievo.

Dievas iš kiekvieno mūsų reikalauja ištikimybės jo įstatymams, bet jis ir duoda savo malonių bei palaimos, taip, kad mes ne tik pajėgiame priimti ir pernešti jo reikalavimus, bet taipgi priimdami ir pernešdami jaučiamės laimingi. Laimingos yra šeimos, kur Dievas yra namuose; kur jam yra skirta pirmoji vieta.

Brangūs jaunieji, šia iškilminga proga Dievo akivaizdoje žadėdami vienas antram meilę, prašykite Viešpatį, kad jis būtų su jumis; žadėkite dalintis su juo jūsų moterystės gyvenimo eigoje džiaugsmu ir skausmu; laimėjimais ir pralaimėjimais, o jo palaima jus lydės; o meilė jumoje neišblės; o laimė jums nuolat šypsosis net ir tada, kai širdyje jausite skausmą, o akyse rodysis ašaros.

\* \* \*

Melskimės drauge ir prašykime, kad jūsų šeimos gyvenimas vyktų pagal šv. Šeimos pavyzdį, — kur šv. Juozapas buvo teisus ir paisė pareigos, o ne teisių ir privilegijų; kur Marija buvo malonės pilnoji: pilna pagarbos Juozapui ir meilės dieviškam Vaikeliui; kur Jėzus brendo išmintimi ir malone pas Dievą ir pas žmones, ir buvo savo tėvams klusnus (Lk 2,31ss).

Sekdami Elžbietos Barrett pavyzdžiu, mylėkite vienas kitą visą gyvenimą su atodūsiu, su šypsniu, su ašaromis, būdami tikri, jog ši meilė lydės jus iki amžinybės, bet taipgi liepsnos ir amžinybėje.

# VEDYBŲ PROGA — GYVENIMO KELIU ŽVELGIANT Į DANGŲ

1967

## I

Mieli jaunavedžiai, norėčiau išvelgti į jūsų sielas: pažinti jūsų svajas, jūsų troškimus šią iškilmingą, visam laikui atmintiną valandą. Visa tai, kad galėčiau geriau išreikšti savo linkėjimus, tiksliau formuluoti patarimus jūsų naujam gyvenimui. Linkiu ir prašau Dievą jums tikros ir pastovios laimės krikščioniškoje moterystėje, kurią pradodate Dievo akivaizdoje su Bažnyčios palaiminimu.

Ko reikia, kuriuo keliu privalu eiti, kad užsitikrintumėte šeimos gyvenime laimę?

Šv. Paulius laiške efeziečiams ragina vyrą ir žmoną atsiduoti vienas antram iš meilės ir su pagarba; liepia vienas kitą mylėti, kaip Kristus myli savo Bažnyčią. Vadinasi, vyro ir žmonos tarpusavė meilė turi būti tiek pilna ir tiek tobula, kad per malonę pakiltų iki dieviško kilnumo bei pajėgumo. Žodžiu, turi būti tokia, kuri, tariant to paties šv. Pauliaus žodžiais, „visa pakelia, visa tiki, viso viliasi ir niekad nepaliauja“ (1Kor 13,7).

Mieli jaunieji, jei jūsų gyvenimas moterystėje bus gavinamas tikros ir šventos meilės; jei turėsite vienas antram pagarbą ir atsidavimą, netruks jums džiaugsmo, nei pasitenkinimo; lydės jus sėkmė ir laimė. Sutiksite tačiau ir sunkumų, bus ir tamsių dienų. Nepasitikėkite todėl vien savimi, vien turimais gerais norais, o atsigręžkite į Dievą, ieškokite jo pagalbos, kad pajėgtumėte išvengti klaidų ir turėtumėte galios aukotis su kantrumu ir meile.

Žymus Skandinavijos rašytojas Fridrichas Ibsen savo romane „Mažasis Ayolf“ kalba apie vieną šeimą, kurios gyvenimas verčia susimąstyti bei pasimokyti.

Vyras — šioks toks rašytojas. Žmogus be tikėjimo, pilnas ambicijų, didelis egoistas. Žmona — turtuolė. Moteris lengvapėdiška, neturinti kitų polėkių, kaip tik naudotis žemiškais malonumais. Susilaukia sūnelio, bet šis yra invalidas. Auga apsuptas pertekliaus. Bet yra it paukštelis uždarytas klėtkoje. Žiūrėdamas pro langą mato kitus vaikus bėgiojančius ir žaidžiančius gatvėje. Jų ilgisi, — norėtų būti su jais. Vieną dieną išsprunka iš namų nepastebėtas. Su kitais vaikais nueina į pajūrį. Lipa ant uolėto kranto. Bet, būdamas luošas, paslysta ir nukrinta į jūrą. Nepajėgia išsigelbėti. Žūsta.

Sūnelio tragiška mirtis prislegia tėvus iki beviltiškumo. Sėdi ant suoloelio puošnios savo rezidencijos sode tylūs it būtų be žado. Po kiek laiko prabyla jis ir kukčiodamas sako: „Štai kokia menkystė aš esu! Norėčiau nusižudyti, nes gyvenimas yra beprasmiškas, bet neturiu jėgos atimti sau gyvybę!“ Atsiliepia ji ir sako: „Kad bent turėtume tikėjimą, būtų juk lengviau šią tragediją išgyventi! Bet tu pajėgei ir šią vertybę sunaikinti manyje!“ Kiek patylėjusi tačiau staiga atsistoja ir taria: „Žinau ką turiu daryti. Priplodysiu puošnius mūsų rūmus našlaičiais vaikais. Jie įprasmins mano gyvenimą. Jie suteiks mano stingstančiai širdžiai šilumos!“ — „Tai įvykdysim, — atsiliepė vyras, — mudu abu drauge!“ Jis pakilo nuo suoloelio, paėmė ją už rankos ir ėjo taku rūmų link. — „Bet dabar, — sakė ji, — eidami gyvenimo keliu, į kur mes žvelgsim: į žemę ar į dangų?“ — „Į dangų, mano brangioji! Taip, dabar mes žvelgsim į dangų!“ — užtikrino jis.



Norėčiau, kad antroji šio Ibseno sukurto pasakojimo dalis realizuotųsi jumyse, mieli jaunavedžiai. Ryžkitės pripildyti jūsų namus ne našlaičiais, bet savais vaikais. O jie įprasmins jūsų gyvenimą. Jie pripildys jūsų širdis tikro džiaugsmo ir pilnos meilės šilumos. Kad visa tai įvyktų, eidami gyvenimo keliu ranka rankon žvelkite ne į žemę, o į dangų. Iš ten sulauksite palaimos bei jėgos nugalėti visus, neišvengiamus, įpareigojančio moterystės gyvenimo sunkumus. Tik dangus gali suteikti jums tai, kas kilnu, kas dieviška, kas nepraeina, kas pripildo sielą pilnutiniu džiaugsmu, kurio niekas negali iš mūsų išplėsti. Gaudami palaimos iš dangaus jūs galėsite sukurti tokį šeimos židinį, kur laimė spindi ir neišblėsta; kur nėra nesusipratimų; kur Dievas gyvena ir nušluosto kiekvieną skausmo ašarą nuo akių.

#### IV

Žvelgiant į tolį, į ateitį, norėčiau matyti jumyse atsikartojant ano Kalifornijos senelio istoriją, kaip ją aprašo, jei neklystu, rašytojas W. Tennessee.

Vieną karštos vasaros dieną senelis vedasi anūkę, atvykusią iš Anglijos, kad parodytų jai turtingą savo ūkį. Liūliuojantys kviečių laukai. Žaliuojantys ir šlamantys vynuogynai. Žydinčios vejės. Senelis su pasididžiavimu visa tai rodo. — „Matai, — sako jis, — ką mudu su tavo senele esame sukūrę. Kai vedėmės, buvome neturtingi. Atsiklaupę bažnyčioje prie altoriaus, kai kunigas palaimino mūsų moterystę, meldėmės ir pažadėjome visa mūsų gyvenime dalintis su Dievu. Ir Viešpats palaimino mus. Sunkiai dirbome ranka rankon abu. Kasdien laimėjome vis daugiau. O tavo senelė buvo didelė asmenybė. Ji ilsis ten ant kalnelio amžinu miegu. Laukiu ir aš, kada Viešpats pašauks pas ją amžinam poilsiui. Dievas buvo ir yra geras



mums. Atsimink tai, vaikeli! Nes visa, ką mes laimėjome, vieną dieną bus tavo!”

\* \* \*

Brangūs jaunavedžiai, Dievas yra geras. Jis bus geras ir jums. Jo palaimos jums nestigs. Bet šiandien, gavę jo palaiminimą jūsų moterystės gyvenimui, pasiveskite jam ir prašykite, kad jis visada būtų su jumis. Žadėkite taipgi dalintis visa kuo su Viešpačiu, o jis bus su jumis: laimins jūsų siekimus ir darbus, saugos nuo pikto ir ves tiesiu keliu į laimėjimus, pripildydamas jūsų sielas dangišku džiaugsmu, kurio niekas negali atimti.

## VEDYBŲ PROGA — „VESK MANE Į ROJŲ!”

1971

### I

Brangūs jaunavedžiai,

Šiandien pradedate naują gyvenimą. Jis jus vilioja laime. Jūsų sielose svajų svajos. Jos pinasi vaizduotėje. Dieve duok, kad jos taptų gyvenimo realybė.

Vėlyvą vakarą Paryžiaus gatvėmis ėjo žymus muzikas Franz Liszt su grafiene Marie d'Angout. Ėjo tylūs, susimąstę. Staiga Franz Liszt sustojo ir draugę paklausė: „Sakyk, mieloji, kur nori, kad tave nuvesčiau?” — „Į rojų, — atsakė ji! — Taip, vesk mane į rojų: į ten, kur niekas negalėtų atimti iš mūsų laimės, kurią jaučiu širdyje!”

Manau, kad ir mūsų nuotaka į panašų klausimą lygiai taip atsakytų. — Vesk į rojų, į dangaus rojų, kur niekas

nepraeina, kur visa amžinai tęsiasi, kad ir mūsų meilė ir laimė amžinai tęsetų, ir niekad neišblėstų!

Rojus! Bet kaip jį pasiekti? Koks kelias į jį veda? Grafienė Marie d'Angout, keliems metams praslinkus, naujai Franz Liszt draugei Rusijos kunigaikštytei Katerinai su dideliu apsivylimu prisipažino, sakydama: „Franz, deja, nežino kelio, kuris vestų į rojų!”

Deja, ne tik Liszt, bet daugelis pasaulio žmonių nežino, ar nenori žinoti kelio, kuris veda į rojų. Ir vis dėlto nėra sunku rasti į rojų vedantį kelią. Jį nurodė Kristus Evangelijoje. Juo veda Bažnyčia. Jėzus įspėjo ir sakė: „Ieikite pro ankštus vartus, nes erdvūs vartai ir platus kelias yra tasai, kuris veda į prapultį. Ir daug tų, kurie juo eina. O kaipgi ankštos yra durys ir siauras kelias, kuris veda į gyvenimą. Ir kaip maža yra tų, kurie juo eina! (Mt 7,13).

Štai kodėl, brangūs jaunavedžiai, naujas gyvenimas, kurį jūs nūdien pradodate, nors žada laimėjimų ir vilioja laime, tačiau uždeda jums ir pareigų; pareikalaus iš jūsų nemaža ir pasiaukojimo. Žemiškame gyvenime pagal Dievo nustatytą tvarką nėra privilegijų, kurios nepareikalautų ir aukų bei pareigų; nėra laimėjimų, kurie galėtų būti pasiekiami be aukų.

## II

Moterystės gyvenimas žada laimę, neša džiaugsmą, bet taipgi uždeda atsakingas pareigas, reikalauja didelės aukos iš abiejų pusių. Vyras ir žmona moterystėje turi pareigų; Vienas antram, gimstantiems vaikams, visuomenei ir Dievui.

Vienas antram privalo ištikimybę ir pilnutinį atsida-  
vimą iš meilės. Tikroji meilė privalo realizuotis vaikuose,  
juos gimdant ir auklėjant. Visuomenės organizme kiekvie-  
na šeima turi būti gyva ir sveika lastelė bendram valsty-

bės ir žmonijos labui. Ypatingas pareigas vedusieji turi Dievui, kadangi Dievas yra tikrasis šeimos autorius. Moterystė nėra vien žemiška dviejų prisiimta bendro gyvenimo forma, o Dievo įsteigtas Sakramentas. Moterystės pirmasis tikslas yra naujos gyvybės kūrimas, palaikant ir plečiant žmonijos giminę. Bet gyvybės Viešpats yra Dievas. Ir vaikų gimdymas nėra vien vyro ir žmonos išimtinoje galioje, o verčiau vyksta Dievo ir žmogaus galioms artimai bendradarbiaujant. Tėvai duoda kūdikiui fizinę gyvybę, o Dievas tuo pačiu jam suteikia dvasinę, nemirtingą sielą.

Iš čia seka, kad moterystėje privalu gyventi, remiantis ne vien fizinėmis užgaidomis ir paisyti vien medžiaginių reikalų, o verčiau stengiantis puoselėti tikrą meilę, kuri nuo žemės kyla ir pasiekia dangų; meilę, kuri, tariant šv. Pauliaus žodžiais, „yra kantri ir maloninga, nepavydi ir nesauvalinga, nesipučia ir nesididžiuoja bei neieško savo naudos; kuri nesierzina ir neįtaria piktumu; nesidžiaugia neteisybe, o džiaugiasi tiesa; kuri visa nukenčia, visa tiki, visko viliasi, visa pakelia ir niekad nepaliauja“ (1Kor 13,4ss).

Atsimintina, kad fizinės užgaidos, medžiaginiai išskaičiavimai, privilegijų reikalavimai daugiau naikina, negu stato; daugiau išeikvoja ir apvilia, negu laimi ir patenkina.

### III

Prisimena scena iš Antro pasaulinio karo išgyvenimų. Ši scena gražiai buvo pavaizduota filme „Tiltas ant Quay upės“.

Anglai belaisviai japonų buvo verčiami statyti strateginį tiltą ant upės Quay, Malezijoje. Anglai, žinodami, kad tiltas tarnaus priešui, darbą sabotuoja, nežiūrint, kad visais būdais buvo spaudžiami ir žiauriai baudžiami. Visa pakėlė heroiskai. Į japonus žiūrėjo su nenuslepiama ironi-

ja ir panieka dėl jų naudojamų priemonių primityviškumo. Stovyklos komendantas, gudrus japonų armijos pulkininkas, ryžosi veikti į anglų tautines ambicijas. Pasišaukė vieną iš aukštų anglų karininkų ir į jį sekančiai prabilo: „Pulkininke, jūs šaipotės ir sakote, kad mes japonai nesugebame vykdyti užsibrėžtų darbų. Galbūt turite tiesą. Parodykite tad jūs, kaip anglai sugeba statyti!” Anglas pulkininkas, kuris buvo iš profesijos inžinierius, atsakė: „Gerai. Jei duosite mums reikiamas sąlygas ir priemones, mes parodysime, jog sugebame nepalyginamai geriau organizotis ir veikti”. Japonas komendantas priėmė anglų sąlygas. Prasidėjo tilto statyba. Ir tikrai anglai parodė, kad gali puikiai dirbti ir gerai darbą atlikti. Tiltas diena iš dienos kilo. Darbas artėjo prie pabaigos. Anglų tačiau žvalgyba, sužinojusi, kad tiltas baigiamas statyti, painformavo karinę vyresnybę. Ši, kadangi tiltas turėjo strateginę reikšmę, pasirūpino pasiųsti naikintojų dalinį, kad tiltą susprogdintų. Kai darbas buvo baigtas, statybos vadovas anglas pulkininkas vaikštinėjo ant tilto ir didžiavosi puikiai ir greitai atliktu darbu, kuris liudijo, kiek anglai yra pajėgūs. Per tiltą važiavo pirmasis traukinys. Tam momente sprogo po tiltu anglų naikintojų padėtos minos. Išlėkė į padanges traukinys, tiltas ir statytojas anglas pulkininkas, kuris vykdė statybą, kad parodytų japonams, ką gali anglai.

Tai tragiškas, bet realus gyvenimo vaizdas. Jis teikia prasmingą pamokymą. Jis įspėja, kad nestatytume gyvenimo ant ambicijų ir žemiškų išskaičiavimų. Nes statyti gyvenimo rūmą ant ambicijų ir įvairių žmogiškų išskaičiavimų reiškia statyti ant smėlio. O pastatas pastatytas ant smėlio yra pasmerktas griūti, kaip tai įspėjo pats Jėzus, sakydamas: „Kiekvienas, kuris klauso šių žodžių, bet jų nevykdo, prilygs anam paikam vyrui, kuris pasistatė sau namus ant smilčių. Krito lietus, tvino upės, pūtė vėjas, ir

ištiko anuos namus: jie sugriuvo, ir jų sugriuvimas buvo visiškas" (Mt 7,26s).

Gyvenimą reikia statyti ant tvirtų dvasinių pagrindų, kuriuos nurodė Jėzus Evangelijoje, būtent ant tikros ir pilnutinės meilės. Meilė be ambicijų ir išskaičiavimų, meilė Dievui ir žmonėms sujungia mus su dangumi ir žeme, ir daro mus priimtinus Kūrėjui ir mielus žmonėms. Tokia meilė daro mūsų gyvenimą kūrybingą, o mūsų darbams teikia amžiną vertę. Nes tik tai, kas ateina iš Dievo ir veda į Dievą, yra pastovu ir amžina, garbinga ir šventa. Nes tik tai, kas turi amžiną vertę, teikia pasitenkinimo ir daro gyvenimą prasmingą bei laimingą.

Gyvenime daug pasiekia ir laimę užsitikrina tik tie, kurie gyvena su Dievu bei su juo dalinasi visakuo. Štai kodėl, brangūs jaunavedžiai, atsiklaupę prieš šį Dievo Altorių, šią iškilmingą valandą melskite Viešpatį dangaus palaimos jūsų naujam gyvenimui, žadėdami gyvenime dailintis su juo visu, ką pasieksite, ką išgyvensite. O dangaus palaimos nestokosite; o jūsų gyvenimas bus kilnus ir laimingas.

Kaip Tobijas kvietė savo žmoną pradėti moterystės gyvenimą malda ir pasiaukojimu dievui, taip ir jūs ryžkitės pradėti jūsų gyvenimą moterystėje malda ir pilnu pasivėdimu Viešpačiui. Tobijas sakė: „Esame šventųjų ainiai. Neturime pradėti moterystės gyvenimą kaip pagonys" (Tob 8,5). Jūs esate krikščionys, esate Dievo vaikai, todėl gyvenkite kaip dera Dievo vaikams, būtent tikroje meilėje ir šventume.

\* \* \*

Padavę vienas antram ranką, brangūs jaunavedžiai, ryžkitės eiti gyvenimo keliu žvelgdami į dangų, o ne į žemę, siekdami dangiškų vertybių, o ne žemiškų malonumų,

o jūsų gyvenimas bus tikrai prasmingas ir laimingas. Šio mes visi jums linkime ir Viešpatį meldžiame.

## VEDYBŲ PROGA — SU DIEVU!

### I

Fridrichas Schilleris savo romane „Plėšikai” kalba apie piktadarius. Po nepasisėkusios vagystės vienas iš jų sušunka: „Tai tamsi diena!”

Žmogaus gyvenime yra šviesių ir tamsių dienų. Kaip dieną seka naktis ir po nakties išaušta vėl diena, taip yra ir mūsų gyvenimas. Išgyvename šviesių — laimingų valandų, patiriame ir tamsių — skaudžių įvykių. Tai žemės žmogaus dalia.

Šiuo metu išgyvename su mūsų jaunaisiais laime ir šviesiomis viltimis spindintį momentą. Juos regim prie Viešpaties Altoriaus meile ir laime pertekusius. Jie vienas antram žada viską, ką žmogaus širdis gali žadėti: žada rojų žemėje. Mes iš savo pusės linkime jiems ir meldžiame Viešpatį, kad jų moterystės gyvenimas būtų nuolatinė šviesi diena: be rūkų, be šešėlių.

Bet ar tai yra įmanoma? Taip, yra įmanoma, kur viešpatauja tikra meilė, kur Dievas nėra svetimas, bet verčiau nuolatinis brangus svečias. Tikroji meilė, kuri visų pirma duoda, o ne reikalauja; kuri visa pakelia ir niekad nepalauja, yra dorybė. Ji plaukia iš Dievo per malonę ir atsiremia į Dievą, iš kurio gauna galią pakilti virš žmogiško pajėgumo.

Žemės žmogaus gyvenime yra momentų, kada juste pajuntam mūsų ribotumą ir tuo pačiu reikalą atsiremti į

Dievą, šauktis jo teikiamų antgamtinių malonių.

Fridrichas Nietzsche, kuris svajojo apie viršžmogį, kuris nebūtų reikalingas Dievo, buvo priverstas liūdnai prisipažinti: „Žinau, kad viršžmogio idėja yra žavi, kaip žavu yra nepriklausyti nuo nieko. Bet kas duos tau, žemės žmogau, jėgų pakilti iki viršžmogio!“ Kitas vokiečių filosofas Schopenhaueris, sunkios ligos kamuojamas, vienu momentu sudejavo ir ištare žodžius: „O Dieve!“ Tai išgirdęs, vienas iš jo mokinių nusteбęs paklausė: „Profesoriau, kaip tu, kuris mus mokei, jog nėra Dievo, dabar jo šaukiesi?!“ Šis gi giliai atsidusęs atsakė: „Filosofija be Dievo skausme nieko negali padėti!“

Esame reikalingi Dievo, kad pajėgtume pakelti gyvenimo sunkumus. Esame reikalingi Dievo, kad pajėgtume mylėti tikra krikščioniška meile. Esame reikalingi Dievo, kad gyventume laimingi, kad mūsų gyvenimas būtų nuolat šviesi diena.

Štai kodėl, mieli janavedžiai, žadėdami vienas antram meilę, prašykite Dievą, kad jis įgalintų jus ištesėti savo pažaduose. Iš savo pusės žadėkite Viešpačiui būti ištikimi. Jį kvieskite būti jūsų nuolatiniu svečiu. Su juo ryžkitės dalintis visu tuo, ką naujas gyvenimas jums atneš. O Dievo palaimos jums nestigs.

Ryžkitės gyventi ne sau, bet tiems, kurie, Dievui laiminant, gims iš jūsų. Jie bus jūsų meilės ir jūsų laimės liudininkai. Jie pripildys jūsų šeimos židinį šviesa ir šiluma.

Arabų legenda kalba apie tropinį augalą kardamon, kuris naudojamas vaistams ir prieskoniams, kuris taipgi pražysta gražiu žiedu. Prie kelio, po apdžiūvusiu medeliu, merdėjo nuo sausros laukinis kardamonas. Ant medelio šakelių parytyje spindėjo kybantys rasos lašai. Jie blizgėjo tekančios saulės nušviesti, tartum būtų brangūs deimantai. Ėjo keliu pirklys. Jis stebėjo anuos lašus, vaizdavosi juos deimančiukais, ir būtų norėjęs turėti savo brangeny-



bių lobyne. Ėjo karys. Ir jis stebėjo deimantais blizgančius rasos lašus. Jam atėjo mintis, kad tokius deimančiukus būtų gera turėti papuošti jo kardo rankenai. Bet apačioje anų lašų laukė ištroškęs kardamonas. Papūtė vėjelis. Jie krito žemyn. Sudrėkino žemę. Ir kardamonas pajėgė pražysti nuostabiai puošniu žiedu.

Šioje arabų legendoje slypi simbolinė prasmė.

Kardamonas esate jūs, jaunavedžiai. Medelis pakelyje yra Sakramentas. Rasos lašai yra Sakramento teikiamos malonės. Prašome Dievą, kad anie malonės lašai kristų ant jūsų, gaivintų jus, ir kad jūs moterystės gyvenime pražystumėte ir žydėtumėte gražiais laimės žiedais.

## VEDYBŲ PROGA — NEKALTOJI MEILĖ

1981

### I

Vienos ekskursijos metu vyko pokalbis tarp vienos turtingos, bet netvarkingo gyvenimo moters ir aukštos kilmės, giliai išsilavinusio vyro. Jie buvo susitikę pirmą kartą. Moteris pasipasakojo, kas esanti. Pabrėžė, jog bodisi savo nuotykingu, bet beprasmiu gyvenimu. Paklausta, ko ji norėtų gyvenime dar patirti, atsakė: „Norėčiau dar išgyventi nekalta meilę, nes tokios patirties dar neturėjau! Vaizduojusi, kad tai turėtų būti žavu”.

Nekaltoji meilė! Kas ji yra? Kaip ją reikėtų vertinti?

Nekaltoji meilė yra vienintelė tikroji. Ji yra dieviška, bet žmogui prieinama. Ją gražiai nusako šv. Paulius. „Meilė, — rašo Apaštalas, — yra kantri, maloninga ir nepavydi. Meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta; nesavaliauja ir neieško savo naudos; nesierzina ir neįtaria piktumu;



nesidžiaugia neteisybe, o džiaugiasi tiesa. Meilė visa nukenčia, visa tiki, visko viliasi, visa pakelia ir niekad nepaliauja" (1Kor 13,4ss).

Nekaltoji meilė yra pilnutinė, t.y. fizinė ir dvasinė. Ji dega žmogaus širdyje, bet nužengia iš dangaus ir kelia į dangų. Nekaltoji meilė jungia žmogų su žmogumi tarpriausiu ryšiu, bet ji jungia ir su Dievu, kuris šią meilę pašvenčia, ir kurio malonė daro ją žmogui įmanomą.

Nekaltoji meilė visų pirma duoda, o tik paskui laukia būti atlyginama. Nekaltoji meilė yra kukli ir nuoširdi, todėl nesididžiuoja ir neįtarinėja, o verčiau pilnai pasitiki. Nekaltoji meilė yra kilni ir drauge atlaidi. Nekaltoji meilė yra pilna kantrumo ir gerumo. Ji yra ištverminga ir niekad neišblėsta.

Bet ar tokia meilė žemės žmogui yra įmanoma? O taip! Tačiau tik tada, kai žmogus atsiremia į Dievą, o ne į save. Dievui juk visa yra galima. Dievas įgalina nekartą net ir tame, kas žmogiškai atrodo neįmanoma. Dievas įgalina žmogų turėti tikrąją meilę, kuri, nors yra žmoguje, bet yra dieviška, todėl šventa.

Iš čia darosi suprantama, kodėl jūs, brangūs jaunavedžiai, šią valandą savo meilę vienas antram iškilmingai pažadate prie altoriaus Dievo akivaizdoje, ir kunigas ją laimina Bažnyčios bei Kristaus vardu; o mes visi meldžiamės, kad Viešpačiui laiminant, jūsų meilė visada būtų šventa ir niekad neišblėstų.

## II

Du sužadėtiniai kalbasi. Sužadėtinė primygtinai klausia:

— Sakyk, ar myli mane?!

— Žinai, kad tave myliu. Kam dar klausi, — atsako sužadėtinis.

— Kaip ir kiek mane myli? — dar klausia.

— Myliu tave, kiek žmogus pajėgia mylėti. Būk tikra, jog mano meilė yra daugiau, negu vien žmogiška, ji yra šventa, — užtikrina sužadėtinis.

Mieli jaunieji, esu tikras, kad panašūs dialogai nekar- tą tarp jūsų mezgėsi. Norėčiau, kad jaunas čia Dievo akivaizdoje užtikrintų mūsų jaunąją, jog jo meilė jai yra tikrai šventa, t.y. paeinanti iš Dievo, — todėl tikra ir pastovi. O kai dvi sielos jungiasi šventa meile, ši meilė užtikrina moterystės gyvenimo kilnumą, pastovumą ir lai- mingumą.

Pastebėtina tačiau, kad moterystės gyvenimas įparei- goja vyrą ir žmoną ne vien vienas į antrą, bet taipgi užde- da pareigas į Dievą ir į visuomenę.

Dievas, kuris pašvenčia moterystę sakramentine ma- lone, laukia iš vedusiųjų, kad būtų bendrininkai žmonių giminės palaikyme, gimdant ir auklėjant vaikus.

Visuomenė laukia iš vedusiųjų, kad jie duotų kraštui sveikas ir gaivalingas šeimas, kurios yra gyvos visuo- meninio organizmo lastelės ir tikras gražesnės ateities laidas.

Moterystės pirmutinis tikslas nėra tarpusavis vyro ir žmonos pasitenkinimas, o žmonių giminės palaikymas, gimdant ir auklėjant, Dievui laiminant, jauną kartą. Ten, kur siekiama vien tarpusavio pasitenkinimo, vyrauja vien kūninė meilė. O ji nėra tikroji. Tikroji meilė yra ta, kurią vadiname šventa, t.y. kuri paeina iš Dievo ir veda į Dievą. tiesa, ši meilė yra labai įpareigojanti, bet ji yra garbinga ir palaiminga. Juk būti bendrininku su Dievu žmonijos gyvybės palaikyme yra kilnu ir didinga. Vaikas gi šeimoje yra tikra laimė, o ne nepakeliama našta, kaip kai kas vaiz- duojasi ar teigia. Be vaikų šeima yra tuščia ir daugiau mažiau merdinti.

Jei šiandien išgyvename sunkius laikus, jei drebame

dėl dabarties ir baiminamės dėl ateities, tai visa tai daug priklauso nuo šeimų. Daugelyje šeimų nėra šventos meilės, o tuo pačiu jose nėra nei Dievo palaimos. Esame nelaimingi liudininkai, kaip didelis skaičius šeimų pasimeta, skiriasi ar neištikimai gyvena. Kenčia vaikai. Iš pasimetusių šeimų kyla nusikaltėliai. Kiek kūdikių gimsta nenorėti, auga nemylėti, gyvena bastūnais, teroristais, žudosi narkotikais. O kiek, pirma negu gimsta, yra nužudomi motinų iščiose! Ir tai neskaitoma nusikaltimu. Priešingai, laiduojama įstatymais. Nelaimingas nūdienis pasaulis nieko labiau nėra reikalingas, kaip gerų, šventų šeimų. Nes tik jos gali atnaujinti žmonijos veidą ir apsaugoti nuo tikros katastrofos.

Brangūs jaunavedžiai, linkime ir meldžiamės su jumis, kad jūsų meilė vienas antram būtų ir liktų šventa. Tai laiduos jums dangaus palaimą. Dievo malonė įgalins jus noriai priimti Dievo valią, gyvenant šventoje moterystėje, paisant ne savo užgaidų, bet Dievo valios ir laimės tų, kurie gims iš jūsų.

\* \* \*

Kino ekrane teko matyti filmą, kuriame labai prasmingai pavaizduota Angelas Sargas.

Filmo turinys yra sekantis. — Jauna moteris, vieno žymaus mokslininko žmona, žavisi vienu artistu. Apie jį nuolat galvoja. Jo ilgisi. Visa tai sudaro rimtą pavojų moterystei. Ji tampa šalta savo vyrui. Rodosi nervuota, nepatenkinta. Šeimoje nesusipratimai pavojingai didėja.

Bet va, vieną dieną artisto James Mason asmenyje, kuriuo moteris žavėjosi, pasirodo Angelas Sargas. Pradžioje ji tiki, kad tai tikrai jos pamėgtas artistas. Šis tačiau apsireiškė esąs Angelas Sargas ir įspėjo, kad ji nesvajotų apie James Mason, o rūpintųsi savo vyru, nes kitaip jų

moterystė gali iširti. Angelo įspėjimą moteris rimta. priėmė: pradėjo nuoširdžiai rūpintis savo vyru, jam atsiduoti. Tokiu būdu moterystė liko išgelbėta.

Brangūs jaunavedžiai, linkime ir prašome Dievą, kad jūs vienas antram būtumėte Angelu Sargu: vienas antru rūpintumėtės, vienas antrą saugotumėte, vienas antram su tikra meile atsiduotumėte, o jūsų moterystė niekad neatsiras pavojuje, bet laiduos jums ramų ir laimingą gyvenimą.

## VEDYBŲ PROGA — NEMIRŠTANČIOJI MEILĖ

1982

### I

Žvelgiam į jaunavedžius. Jie klūpo prie altoriaus pasiryžę Dievo akivaizdoje žadėti vienas antram ištikimybę, tarpusavę pagalbą, pilną atsidavimą ir amžiną meilę. Kyla klausimas, kaip jie visa šitai sielos gilumoje išgyvena. Su baime ar pasitikėjimu? Su lūkesčiais gauti ar su pasiryžimu duoti? Su meile, kuri visa perneša, visu tiki, visko viliasi, visa ištveria ir niekad nepaliauja (1Kor 13,5ss), ar su noru ieškoti pasitenkinimo?

Norisi priminti epizodas iš žymaus kompozitoriaus Robert Schumann gyvenimo. Šis garsus muzikas vedė nemažiau garsią pianistę Klarą Juozefiną Wieck. Po vestuvių iškilmių, atsisveikinę svečius, prieš ižengiant į savo butą, pasikeitė dovanomis. Jis jai padovanojo naujai sukurta kompoziciją, tardamas: „Šioje kompozicijoje, mano mieloji, įdėjau visą savo sielą. Noriu, kad ją justum ir ją išgyventum visą mūsų gyvenimą!“ Ji jam įteikė savo dienoraštį, sakydama: „Čia rasi, brangusis, užrašyta, ką mano

širdis jautė ir išgyveno, kai tave pažinau ir pamilau. Noriu, kad tu tai žinotum ir būtum tikras, jog aš tave myliu ir mylėsiu, kol plaks krūtinėje mano širdis!”

Neabejoju, kad ir mūsų jaunavedžiai yra pasiryžę užtikrinti vienas antrą, jog noriai trokšta dalintis visu tuo, ką gražiausio turi, būtent žydinčia jaunyste, tikra meile, pilna ištikimybės iki amžiaus pabaigos.

Visa tai nėra vien pažadai, bet tikras išipareigojimas Dievo akivaizdoje. Taip kad neištesėjimas reikėtų ne tik stoką garbingumo, bet būtų taipgi nusikaltimas prieš Dievą.

Robertas ir Klara Schumann paliko gražų — sektiną pavyzdį. Per 16 metų moterystės gyvenimo jie gyveno tikroje meilėje, kurią praturtino ir vainikavo septyni gimę vaikai. Robertui sunkiai susirgus, Klara su meile ir heroišku pasiaukojimu rūpinosi šeimos išlaikymu. Su pasiaukojimu ligino vyrą ir su meile auklėjo vaikus. Robertui mirus, buvęs mokinyš ir artimas šeimos draugas, taip pat garsus muzikas Johannes Brahms, pasisiūlė vesti Klarą ir rūpintis gausia šeima. Bet Klara siūlymą atmetė, sakydama: „Robertas man nėra miręs. Jis lieka gyvas savo kompozicijose. Būdama pianistė, aš jį palaikysiu gyvą ne tik sau, bet ir kitiems pasaulio teatruose jo sukurtose melodijose”. Visa tai ir įvykdė su heroišku pasiaukojimu.

## II

Moterystės išipareigojimais neabejotinai yra dideli, kad gali kelti baimę. Prisiimti atsakomybę vienas prieš antrą, prieš gimiančius vaikus, nėra paprastas dalykas, į kurį būtų galima žiūrėti su lengva širdimi. Atsimintina tačiau, kad moterystė yra Sakramentas. Sakramentai gi stiprina žmogų antgamtinėmis malonėmis, kurios įgalina pakelti net ir tai, kas žmogiškomis pajėgomis atrodo sunkiai pa-

keliamą. Štai kodėl į moterystę reikia eiti su pasitikėjimu. Jei vyras išipareigoja žmonai, tai ir žmona išipareigoja vyrui. Tokiu būdu vienas kitam padeda pakelti sunkumus ir bendromis jėgomis siekti ir pasiekti džiaugsmo. Vaikai įpareigoja tėvus, bet tuo pačiu jie yra šeimos džiaugsmas, yra jungiąs ryšys, yra žemiškos gyvybės tęstinumo laidas. Naujagimis vaikas tėvams visada yra džiaugsmas. Kristus aiškiai pasakė: „Moteris, kai gimdo, yra prislėgta, nes atėjo jos valanda; bet, kai pagimdo kūdikį, suspaudimo jau nebeatsimena iš džiaugsmo, kad gimė pasauliui žmogus” (Jon 16,21). Su pagrindu žinomas rašytojas Turgienevas, paklaustas, koks paveikslas jį labiausiai žavi, atsakė: „Gražiausias paveikslas yra tas, kuris vaizduoja jauną motiną su naujagimi kūdikiu ant rankų!” Atsimintina taipgi, kad vaikai papildo šeimoje meilę. Jie juk gimsta iš meilės, todėl yra tikras tėvų meilės tęsinys, o drauge ir židiny. Vaikai į tėvų meilę atsako savo meile. Šeima be vaikų yra be gyvybės, be ateities: yra merdinti fiziškai ir dvasiškai.

Vienoje šeimoje vaikai pradėjo bijoti, kad meilė tarp tėvų gali išblėsti. Jie darė visa, kad ją žadintų ir palaikytų. Ir kai kartą pamatė, kad tėvai ranka rankoje su šypsniu veide vaikščiojo sode, su dideliu džiaugsmu sušuko: „O kokia puiki pora mūsų tėveliai!”

Mieli jaunieji, linkime ir prašome Dievą, kad vieną dieną jūsų vaikai, būdami liudininkai jūsų tarpusavės meilės, su pasididžiavimu galėtų sakyti: „Štai mūsų tėveliai! Kokia nuostabiai graži ir laiminga pora!”

### III

Moterystė teikia privilegijų, atneša džiaugsmo, bet drauge pareikalauja ir aukos. Moterystės pradžia ir pabaiga yra meilė. Meilė yra iš Dievo, nes Dievas, kaip

teigia šv. Jonas, „yra meilė, ir kiekvienas, kuris myli, yra iš Dievo ir pažįsta Dievą“ (1Jon 4,7). Bet mes esame silpni ir nuodėmingi žmonės. Randamės pasaulyje, kuris, kaip pabrėžia tas pats apaštalas Jonas, randasi piktojo įtakoje (1Jon 5,19). Iš čia darosi suprantama, kodėl gyventi tobula meile, kuri duoda nereikalaudama, aukojasi besąlyginiai, atleidžia nepriekaištaudama, visa pakelia ir nukenčia, yra tiek sunku, kad nevysi pajėgia tesėti. Ir vis dėlto tokia meilė yra įmanoma ir žemės žmogui. Ji yra įmanoma, kai atsiremiamo ne į save, o į Dievą, kuris yra meilė, iš kurio plaukia tikroji meilė.

Štai kodėl, brangūs jaunavedžiai, jūs savo meilę vienas kitam žadat Dievo akivaizdoje, prašydami dangaus palaimos. Šis meilės ryšys jungia jus bendram gyvenimui moterystėje su kūnu ir siela. Jis yra palaimintas ir pašvęstas sakramentine malone. Moterystė juk yra Sakramentas. Jis simbolizuoja, kaip pabrėžia šv. Paulius, vienybę tokioje meilėje, kuri yra tarp Kristaus ir Bažnyčios (Ef 5,22ss). Kaip Kristaus vienybė meilėje užtikrina Bažnyčiai visokeriopą dangaus palaimą, taip moterystės Sakramentas, kurį jūs šiandien priimate, užtikrina jums Viešpaties visokeriopą pagalbą, kad ištesėtumėte meilėje, kurią žadate ir įsipareigojate. Būkite tikri, jei ištesėsite meilėje, gyvensite laimėje ir laimingus matysite savo vaikus bei anūkus.

Moterystės Sakramento liturgijoje ypatingai meldžiamasi už jaunuosius. Junkitės su kunigu visi šiose maldose, prašant jauniesiems Viešpaties palaimos. O jūs, jaunieji, savo ruožtu junkitės su Dievu ir žadėkite jam moterystės gyvenime visu dalintis su juo, jūsų Viešpačiu, ką tik šis naujas gyvenimas jums atneš. O dangaus palaimos jums netruks. Ir po daugel laimingų gyvenimo metų, žvelgdami į praeitį ir į pasiektus laimėjimus, galėsite džiaugtis ir didžiuliais, kaip anas Kalifornijos senelis, kuris su



pasitenkinimu ir pasididžiavimu vedėsi iš Anglijos atvykusią anūkę ir jai rodė savo pasiektus laimėjimus. Jis sakė: „Matai, vaikeli, šiuos žaliuojančius vynuogynus, liūliuojančius javų laukus, anas žydinčias lankas! Visa tai su tavo senele įsigijom sunkiai dirbdami. Kai vedėmės, buvome neturtingi. Bet vestuvių proga, atsiklaupe prie altoriaus, meldėmės ir žadėjome Viešpačiui dalintis visuo mūsų gyvenime su juo, mūsų Kūrėju. Jis gausiai laimino mus. Tu tai visa dabar matai. Vieną dieną tai bus tavo. Atsimink tačiau, kad tavo močiutė, kurią Dievas jau pašaukė pas save, buvo tikrai didelė asmenybė. Aš telaukiu tik valandos, kada Visagalis pašauks ir mane pas ją, kad drauge džiaugčiausi dangaus džiaugsmu!”

\* \* \*

Ką gražesnio galėtume jums, jaunieji, šia proga linkėti, jei ne, kad Viešpaties palaima jus lydėtų taip gausiai, jog po daugelio metų laimingo gyvenimo galėtumėte su pasididžiavimu sakyti savo vaikams ir anūkams, kad Dievas buvo jums geras, ir kad nieko daugiau netrokštate, kaip pasiekti dangaus džiaugsmą su Viešpačiu, kuriam ištikimai tarnavote žemėje.

## VEDYBŲ PROGA — TARPUSAVIS ATSIDAVIMAS

William Heath and Mary-Rose Giedraitis

1986

Dear Marie-Rose and William, Ladies and Gentlemen present at these sacred Rites. In looking at the bride and groom about to be wedded and who prepare to initiate their



married life before God after having promised each other fidelity, material support, the fulness of mutual selfgiving and eternal love, the question spontaneously comes to mind: as to what state of mind they may be facing all this solemn moment. Is it with fear, or with trust? With the hope of receiving, or with the desire of giving? Or perhaps, with only love, which, according to the words of St. Paul, "Does not insist on its own way; it is not irritable or resentful; it does not rejoice at wrong, but rejoices in the right... it bears all things, believes all things, hopes all things, endures all things... and never ends?" (1Cor 15,5-8).

In this regard comes to my mind an episode in the life of the illustrious composer Robert Schumann, who, as it is known, married the former famous pianist Clara Josephine Wieck. After the wedding ceremony, before crossing the threshold of their new home, they exchanged wedding gifts. He gave her his latest composition, saying: "In this, my dear, I have put all my soul. I wish that after you have listened to it you would remain attached to it for all our lives." She instead, gave him her own diary, saying: "Here, my beloved, you will find written all that my heart has felt and lived from the instant that I met you and loved you. I want you to know and be sure that I love you deeply and that I shall love you as long as my heart beats within my breast." Not unlike the two renowned musicians, I am certain that you also, dear Marie-Rose and William, have resolved to exchange with each other the offering of all that is most beautiful and dear, that is, your flowering youth, pure love, reciprocal decision, total fidelity. And this not only for that which concerns the past and the present, but also for all your life to come, until death.

All this does not only constitute a promise but a solemn commitment undertaken before God. Its violation would mean not only a lack of honour, but would constitute

also a grave sin in the sight of God. In this aspect Robert and Clara Schumann have left us a brilliant example. Throughout the sixteen years of their married life, they lived in authentic love, made joyful also by the birth of seven children. When Robert fell seriously ill, Clara, with admirable love and dedication, provided for the support of the numerous family and the assistance of the infirm husband. After the early death of Robert, Johannes Brahms, the equally famous musician and intimate family friend, offered to marry her and to take care of the family, but her answer was a decided "No". "My dear friend, — she said, — I cannot marry you, because for me Robert is not dead. He remains alive in my heart and continues to live in his music as well, As a pianist, I shall do my best to keep him alive in the theaters of the world, playing and interpreting the pieces he composed". And she kept her word, to the cost of heroic sacrifices. Dear and beloved spouses Marie-Rose and William, what better thing can I recommend to you than to follow the example of Robert and Clara J. Schumann? Together with you I pray the Lord that you may be able to love each other to such a degree that your conjugal life may be made joyful and be perpetuated with the birth of children and mutual fidelity until death in sorrow and in joy, in the sacrifices as in the victories, without its ever becoming weak. Seek to honor the names of your noble and glorious families in faithfully serving the God and His Church, in cultivating religious and civil virtues, which are the patrimony of the Giedraičiai and the Heath families.

May the Lord deign to grant you copious graces and blessings in a cloudless future and posterity without end.

## MIRTIS—LAIDOTUVĖS

1. Žvilgsnis į Amžinybę
2. Laidotuvių proga —  
(Sesers Imakulatos Kazimierietės)
3. Laidotuvių proga — Arkiv. T. Matulionio
4. Laidotuvių proga — Kun. L. Gronio
5. Laidotuvių proga — NN mirusiosios
6. Laidotuvių proga — NN mirusiosios:  
„Dievas yra geras”
7. Mirties metinėse NN
8. Laidotuvių proga — Mons. J. Buikaus
9. Mirties akivaizdoje
10. Laidotuvių proga — Prel. J. Gutausko

# „ŽIŪRĖKITE IR BUDĖKITE”

(Mk 13,33)

## Žvilgsnis į Amžinybę

### I

Kristus pakartotinai ir primygtinai ragino budėti ir būti pasirengusiems sutikti prietelį ar neprietelį, kuris netikėtai gali atsilankyti (Mk 13,32-36; Mt 24,42s; 25,13). Prietelis — Dievas. Neprietelis — velnias. Ir vienas ir antras atsiranda nepastebimai, atvyksta netikėtai. Dievas atsilanko, kad mus vestų ir pasiimtų į išganymą. Velnias prisistato, kad mus suvedžiotų ir pražudytų.

1. Dievas atsilanko pas mus ir įvairiais būdais veikia į mus, kad mus išpėtų nuo gresiančių pavojų; kad mus įkvėptų bei nurodytų, ką turėtume daryti: kuri kelią rinktis; kad mums padėtų einant sunkiu išganymo keliu. Jis į mus kalba per sąžinės balsą. Jis mus moko per savo Bažnyčią. Jis veikia į mus išganymo malonėmis. Kristus stovi prie mūsų sielos durų ir beldžiasi, laukdamas, kad atidarytume ir jį įsileistume ir priimtume kaip mielą svečią. Jis sako Apreiškimų knygos žodžiais: „Štai aš stoviu prie durų ir beldžiu: jei kas išgirs mano balsą ir atvers

duris, aš pas jį užėisiu ir vaišinsiuosi su juo, o jis su manim” (Ap 3,21). Reikia atsiliepti į Viešpaties balsą. Reikia jam atverti sielos duris. Reikia jį įsileisti, nežiūrint kada ir kaip jis atsirastų pas mus. Reikia visada laikyti Dievui atviras mūsų sielos duris. Reikia nuolat budėti, atidžiai klausytis, kad išgirstume Dievo balsą, kai jis prabyla į mus vienu ar kitu būdu. Dievo balsą geriau išgirstame, atpažįstame ir suprantame, kai nusigręžiame nuo žemės ir atsigręžiame į dangų; kai atsitoliname kuriam laikui nuo žemės triukšmo ir pasiliekame vienatvėje. Kiekvienas turime siekti kartas nuo karto pasilikti su Dievu ir iš sielos gilumos kartoti: „Kalbėk, Viešpatie, tavo tarnas klauso!” (1kar 3,9s).

2. Velnias artinasi prie mūsų kaip plėšikas ir apgavikas. Jis siekia mus nukreipti nuo Dievo ir dangaus, kad laimėtų sau ir pragarui. Žemėje jis mums žada visa: medžiaginių gėrybių, kūno malonumų, garbės ir galybės, su viena sąlyga, kad atsisakytume Dievo ir amžinybėje būtume jo grobis pragaro kančiose. Goethės Mefistofelis Faustą užtikrina, jog žemėje jis jam ištikimai tarnaus ir suteiks, ko jis tik trokštų iš žemiškų gėrybių. Bet paklaustas, ką už visa tai Faustas jam turės duoti, atsakė: „Beveik nieko! Žemėje aš tau tarnausiu. Amžinybėje tu man priklausysi!”

Velnias, būdamas grynoji dvasia, yra gudrus ir galingas, todėl neabejotinai pavojingas. Jis veikia į mus beveik nepastebimai ir gundo labai gudriai. Alkstančiam jis siūlo duonos, bet reikalauja, kad už ją puoselėtų savyje neapdyktą turtuoliams. Tiems, kurie turi žemiškų gėrybių, jis siūlo laisvę, bet instiguoja jos reikalauti visur ir visada, atmetant bet kokius varžtus ir reikalaujant absoliučios nepriklausomybės. Jis lenkia reikalauti laisvės viešam ir privačiam gyvenime; laisvės nuo moralinių ir religinių varžtų; laisvės nuo Dievo, vaizduojantis lyg pats galėtų

prilygti Dievui. Tiems, kurie neneigia Dievo, bet nenori laikytis jo įsakymų, velnias stengiasi pakišti mintį, jog Dievas nėra toks, kokį skelbia Bažnyčia. Jis gundo juos susikurti savą Dievo idėją; ne kaip jis pats save apreiškė, bet kokį nuodėmingas žmogus norėtų vaizduotis: atleidžiantį, o ne baudžiantį; duodantį, o ne reikalaujantį. Kitus gi velnias kursto sukilti prieš Dievą, jo nekęsti, prieš jį kovoti, tartum visokios žmogų ištinkančios blogybės paeitų iš Dievo. Žodžiu, velnias veikia į žmogų įvairiai ir gudriai, prisitaikydamas prie kiekvieno silpnybių, taip kad neretai jam pavyksta, kaip išpėjo pats Išganytojas, suvedžioti net išrinktuosius (Mk 13,22).

Reikia tad budėti, kad suvoktume velnio klastas, ir ne-taptume jo aukomis. Privalu būti atsargiems, vengti progų, kurios gali vesti į nusikaltimus. Reikia prašyti Dievą ant-gamtinės pagalbos, kad pajėgtume atsispirti pagundoms. Privalu visame jausti su Bažnyčia, jos klausyti, naudotis jos teikiamais Sakramentais. Vien savo žmogiškomis jė-gomis negalime atsispirti prieš velnią bei jo pagundas, nes jis savo prigimtimi yra galingesnis už mus. Prieš velnią galime atsispirti tik, kai esame apsišarvavę dieviškais ginklais. Šv. Paulius su pagrindu išpėja griebtis dieviškų ginklų, nes mūsų kova, pabrėžia Apaštalas, nėra vien prieš kūno silpnybes ir pasaulio piktybes, o prieš pragaro galy-bes. „Todėl, — ragina šv. Paulius, — imkimės visų Dievo ginklų, kad galėtume pikną dieną priešintis ir, visa nuga-lėję, išsilaikyti” (Ef 6,13).

## II

Prieš piktąjį privalome kovoti mūsų gyvenimo eigoje, laukdami Viešpaties, kada jis ateis pašaukti mus pas save amžinybėn. Privalome būti visada pasirengę sutikti Kristų amžinybės angoje kaip ištikimieji jo vaikai, kad jis —

teisusis Teisėjas — pakviestų į dangiškų vestuvių puotą. Neturim rizikuoti, nors ir trumpam, atsitolinti nuo Dievo, nes mirtis gali užklupti nelauktai, netikėtai. Pereiti gi amžinybės slenkstį, esant atskirtiems nuo Dievo, t.y. randantis nuodėmės stovyje, reikštų amžinai pražūti velnio vergijoje pragare.

Gyvenimo keliu eidami, visada atsiminkime Kristaus primygtiną išpėjimą: „Ką praverstų žmogui, jei jis ir visą pasaulį pelnytų, bet savo sielą pražudytų? Ką gi duotų žmogus už savo sielą? Nes Žmogaus Sūnus ateis savo Tėvo garbėje su savo angelais, ir tuomet atsilygins kiekvienas pagal jo darbus” (Mt 16,26s).

Daug išmintingiau yra atsižadėti praeinančių ir niekad pilnai nepatenkinančių žemiškų malonumų, kad pilnai ir sėkmingai rūpintumės sielos išganymu. Laimingi yra tik tie, kurie mirties akivaizdoje gali su Kristumi kartoti: „Į tavo rankas, Tėve, atiduodu savo sielą!” (Lk 23,46). Dieve duok, kad mes visi būtume iš šių laimingųjų, kai atsistosis ant mirties slenksčio.

## MINTYS LAIDOTUVIŲ PROGA

### Sesers Imakulatos (Dvaranauskaitės)

#### I

„Non omnis moriar, melior pars mei manebit” — Ne visas mirsiu, geresnioji mano dalis pasiliks! — Šie Horacijaus žodžiai, kurie guodė šį lotynų poetą jo gyvenimo pavakaryje, atskleidžia gilią gyvenimo tiesą. „Skirta yra žmogui mirti”, — sako įkvėptasis rašytojas (Žyd 9.27). Kiekvienas, kuris gema, kurį laiką gyvenęs, miršta. Miršta lauko vabalėlis. Miršta lankos žiedas. Miršta tyrų karalius. Miršta žmogus, žemės viešpats. Visas regimas pasaulis rieda į neišvengiamą pabaigą. Gražiai šią neišvengiamybę nusako poetas:

*Visam pasaulyje aidi skaudūs mūsų žingsniai,  
Visų šalių visų dienų visuos keliuos.  
Artyn vis prie mirties atverto slenksčio  
Ir niekad, niekad atgalios.*

B. Brazdžionis, *Per pasaulį keliauja žmogus*,  
Felbach, 1949, 159

Taip, visa žemės gyvenime neišvengiamai žingsniuoja į mirtį. Šioje tačiau liūdnoje mirties procesijoje yra didelis



skirtumas tarp žmogaus ir kitų žemiškų kūrinų. Kai visi kiti kūriniai per mirtį eina į išnykimą, tai žmogus gali guostis ir kartoti su Horacijum: „Ne visas mirsiu, geresnioji mano dalis liks gyva!“ Mat, mirtis sunaikina, ir tai tik laikinai, tik dalį žmogiškos prigimties, būtent kūninę, kita gi — geresnioji —, būtent dvasinė pasilieka amžinai. Su pagrindu poetas savo mąstymą apie mirtį baigia džiaugsmo ode:

*Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,  
Žydro veido, kaip žydras dangus,  
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė  
Per pasaulį keliauja žmogus.*

*Miršta tautos, vergai, viešpatijos,  
Imperatoriai miršta seni,  
Miršta žiedas balčiausios lelijos,  
Tik tu vienas per amžius eini.*

B. Brazdžionis, *Poezijos pilnatis*, 168

Mirtis išardo dvilybę žmogaus prigimtį. Kūnas grįžta į žemę, iš kurios yra paimtas, o siela grįžta į amžinybę, nes yra dvasinė, atėjusi iš Dievo. Bet ir žemėje siela palieka neišdildomus savo pėdsakus. Juo siela daugiau viešpatauja žmoguje, tuo jis žemėje palieka gilesnius pėdsakus. Žmogus, nors ir miršta, bet pasilieka gyvi jo kilnūs darbai, jo dorybės bei šventumas. Šventieji lieka visam gyvi žemėje savo dievišku gyvenimu.

## II

Prisimindami šitai, galime guostis akivaizdoje šio kars-to. Velionė neatsiskiria nuo mūsų galutinai, nei pilnai. Jos siela jau laiminga amžinybėje, bet ir žemėje ji pasilieka tam tikra prasme gyva. Jos darbai, išgyvenimai, troškimai

ir idealai, jos gražus vienuoliško gyvenimo pavyzdys lieka gyvi ir riša mus su ja visam ir žemės gyvenime.

1. Sesuo Imakulata pasilieka gyva šv. Kazimiero Seserų kongregacijoje. Ji juk yra viena iš trijų pirmųjų seselių, kurios kun. Staniukynui vadovaujant pradėjo kongregaciją formuoti bei jai vadovauti. Jos įnašas kongregacijos įsteigime ir ugdyme yra neužmirštamai didelis. Tiesa, ji nesiekė pirmavimo, bevelijo likti šešėlyje, bet neabejotinai ji buvo nepamainomas ramstis Motinai Marijai, pirmajai kongregacijos vadovei, kai nauja vienuolija žengė pirmuosius, pačius sunkiausius gyvenimo bei veiklos žingsnius. Savo nuolat giedria nuotaika, savo giliu pasitikėjimu Apvaizda, savo besąlygine meile ir pagarba Bažnyčiai bei Hierarchijai daugeliu atvejų ji įkvėpė, stiprino ir įgalino Motiną Mariją nugalėti milžiniškas kliūtis ir pasiekti laimėjimų, kurie dažnai atrodė nepasiekiami.

Velionė palieka neišdildomą lapą Kongregacijos gyvenime savo vienuoliška veikla Lietuvoje. Jai vadovaujant Lietuvoje įsisteigė ir per trumpą laiką nuostabiai išbujojo Šv. Kazimiero seserų vienuolynai Pažaislyje ir Kaune. Jos asmenybės svoris išryškėjo, kai grįžus į Ameriką, jos vietoje buvo paskirta sesuo Angela vadovauti kazimierietėms Lietuvoje. Tuoju atsirado apgailėtinų nesutarimų, neleisčių išorinių įtakų vienuolijos gyvenime ir visa tai privedė prie nelaimingo Lietuvos provincijos atsiskyrimo nuo motiniškų namų Čikagoje.

Motina Imakulata daug pasitarnavo kongregacijai, išugdydama didelių asmenybių seselių tarpe, kurios daug prisidėjo ir prisideda prie Kongregacijos pasiektų laimėjimų. Taip, Velionė pasilieka gyva savo numylėtoje kongregacijoje, kuriai atidavė visa: savo jaunystę, savo meilę, savo jėgas iki paskutinio atodūsiu, atiduodant Viešpačiui savo sielą.

2. Motina Imakulata lieka gyva savo idealuose, kuriais

gyveno, kuriuos laikė šventais.

Vienas iš pagrindinių Velionės idealų buvo besąlyginė ištikimybė Dievui, viską aukojant jam, jam vienam. Vienne savo laiškų vienam kunigui, kuris skundėsi, kad turįs daug kentėti būdamas nesuprastas ir neteisingai puolamas, rašė: „Nesistebėkite, kad taip rašau, nes man pačiai teko daug nukentėti vien dėl to, kad, geram Dievui laiminant, man viskas visur gerai sekasi. Geras darbų pasėkmes vien Jam pavedu, bet iš kai kurių žmonių (neigiamo atsinešimo) reikia daug pakęsti. Mane tik tas ir palaikė visados, kad vis prisiminiau: jei žmonėms dirbčiau, žmonės gal vertintų mano darbus, bet kadangi viską pavedu Dievui, Jis mane laimina, man visados padeda, tai žmonės negali to pakęsti, net ir persekioja...” Velionė nelaukė ir nemėgo gauti kokį nors atpildą iš žmonių. Štai ką ji rašo apie savo 50 metų vienuolinio gyvenimo sukakties minėjimą: „Po tų visų auksinio jubiliejaus iškilmių dar vis negaliu kaip reikiant atsigauti. Atrodo, kad tokios iškilmės vienuolę, ypač seną, tik vargina, o ne džiugina. Taip man atrodo, nes tikrai jaučiausi tarsi kokia kankinė. Vienuolei eiti prie altoriaus, kad vyskupas jai uždėtų aukos vainiką, nėra juokas, ir nei vienai kitai vienuolei to nelinkėčiau... Man tai nepatiko. Nesijaučiu, kad būčiau šioje žemėje to užsitarnavusi. Tiek to. Jau praėjo. Ir visą tą kančią pavedu gerojo Dievo didesnei garbei... Buvau, esu ir būsiu Jam už viską dėkinga” (1957, spalio 14 d.).

Antrasis sesers Imakulatos idealas buvo mylėti Bažnyčią ir būti visame jai ištikimai. Visi žino, su kokia pagarba Velionė atsinešdavo į Bažnyčios atstovus — dvasiškiją. Dvasiškijoje ji matė Kristų, Bažnyčios Sužadėtinį. Savo laiške, rašytam spalio 14 d. 1957 metais ir adresuotą pažįstamam kunigui, ji rašė: „Ačiū, ačiū jums, brangusai, už parūpinimą Šv. Tėvo palaiminimo. Tai labai įvertinu ir širdingai, tikrai lietuviškai, dėkoju. Būki toks geras, at-

siminti šią mažą sesutę, kuri jums šitai rašo, savo kunigiškose maldose bei šv. Mišiose. Vien kunigų maldos dar mane palaiko; ir kunigai, su kuriais turėjau ir turiu kokių nors reikalų, manęs niekad nėra apvylę”. Kitame laiške tam pačiam kunigui rašo: „Pasilikite, kur esate, ir tęskite tą kilnų darbų Kristaus Vynuogyne. Savo maldomis pagelbėsiu, bet ir man padėkite savo kunigiškomis maldomis. Aš juk esu kur kas silpnesnė nei Jūs... Kunigų maldomis labai pasitikiu... Tad, brangusis L.T., būkite taip geras ir bent kada šv. Mišiose priminkite Geram Jėzui ir manusius reikalus, už ką žadu jums būti amžinai dėkinga” (1951 kovo 13 d.). Kalbėdama ar rašydama apie kunigus, su kuriais jai teko bendradarbiauti, visada apie juos atsiliepdavo su meile ir pagarba. Štai kai kurie jos atsiliepimai, paimti iš laiškų, apie savo pažįstamus kunigus: „Šiandien, kovo 13 d., yra mirties sukaktis didžiojo lietuvių labai gero kunigo a.a. Jono Kuro!.. Malonėkite atsiminti jo kilnią sielą šv. Mišiose” (1951, kovo 13 d.). „Mūsų klebonas dirba tiek daug, kad nesu mačiusi kitą kunigą panašiai dirbantį... Jei žmonija turėtų daug kunigų panašių kun. L. Mendeliui, tai gal šiandien nereikėtų drebėti prieš žmogaus rankomis padirbtą atominę bombą” (vasario 13 d.).

Trečias didysis seselės Imakulatos idealas buvo lietuviškumas. Jos širdyje liepsnojo gili meilė visam tam, kas yra lietuviška. Ji mylėjo lietuvių kalbą, lietuvišką būdą, Lietuvą ir lietuvius. Šiam ji gyveno, dirbo, aukojosi. Dėl šio ji sielojos ir kentėjo.

Ji buvo įsitikinusi, kad lietuviai turi visą pirma dirbti dėl savųjų. Apie vieną lietuvių kunigą, kuris paliko lietuvišką parapiją ir nuėjo dirbti svetimtaučiams, ji šitaip atsiliepė: „Jis nuėjo pas airius ir ten aukos savo energiją kitataučių naudai. Tiesa, airiai tuoj supras jo didelius talentus ir gal įvertins juos, bet kodėl visas Dievo duotas

dovanas nenaudoti savo brolių lietuvių naudai? Taip aš manau, ir dėl to man labai gaila, kad toks gabus kunigas pasitraukė iš lietuviškos parapijos” (1950, gruodžio 14 d.).

Ses. Imakulata visa širdimi mylėjo lietuvišką kalbą ir papročius. 1954, lapkričio 3 d. ji rašė vienam savo pažįstamam: „Pasigendu savo gerų brolių lietuvių kunigų ir tos mielos jų vartojamos lietuviškos kalbos. Nemaniau sulaukti tos dienos, kai kai kurios mūsų seselės taip šaltai elgsis su ta kalba, kurią a.a. kun. dr. A. Staniukynas taip karštai mylėjo; kurios išlaikymui net naktimis rašė vadovėlius mokykloms, o sesutėms dvasinio turinio knygas...”

Sesuo Imakulata sielojosi lietuvybės išlaikymu Š. Amerikoje. Šiam ji aukojo visą save. Dirbti lietuvybės išlaikymui ji laikė šventa pareiga, kuri išplaukia iš pačios prigimtės ir remiasi tikėjimu. Pasisakydama dėl vienos knygos jos autoriui rašė: „Štai kokia mano laimė, kai paimu skaityti kokią knygą ir verčiu bile kur, dažniausiai atsiverčiu ten, kur užrašyta viršuje Jėzaus ašaros, arba visuotinė Pabaiga, ar ką kita panašaus į čia paminėtus. Gal dėl to, kad tai turiu savyje. Turbūt nėra dienos, kad neprisiminčiau Jėzų verkiantį ties Jeruzalės miestu dėlei žydų tautos nedėkingumo. Šitokios mintys paskatina mane saugotis nedėkingumo Dievui ir lietuviams bei mūsų pirmiems geradariams, o ypač mūsų Kongregacijos Steigėjui kun. A. Staniukynui. Niekas tiek nedarbo ir nesirūpino kongregacija, kaip tas didelis pasišventėlis kun. A. Staniukynas. Jis išrūpino visus leidimus Kongregaciją įsteigti ir ją įsteigė šioje šalyje lietuviams, jų vaikučiams auklėti katalikiškoje ir lietuviškoje dvasioje (1954, gruodžio 1 d.).

Ses. Imakulata tvirtai tikėjo, kad lietuvybės išlaikymas Š. Amerikoje yra galimas. „Šitai aiškiai žinokite, — rašo ji 1954 lapkričio 3 d., — kad nėra tiesa, jog šiais laikais šioje šalyje nebūtų galima išlaikyti lietuvybės. Visą

vienuolinį gyvenimą buvau prie mokyklų ir aiškiai žinau, kad reikia tik norėt, sąžiningai dirbt ir pasišvęst. Tada niekas taip sunku neatrodo ir niekas nesipriešina lietuviškai mokytis...” Kitame savo laiške apgailestauja, kad net naujai atvykusieji tremtiniai tėvai nepakankamai kreipia dėmesio į savo vaikų lietuvišką auklėjimą. Ji yra įsitikinusi, kad seselės mokytojos vieningai ir nuoširdžiai dirbdamos gali daug prisidėti prie lietuviškumo išlaikymo. Ji rašo: „Yra ta vienatinė priemonė, kad mokytojos, prieš pradėdant vaikučius mokyti, gautų pilną jų tėvelių pritarimą; kad tėvus įtikintų, kaip yra naudinga vaikams išmokti savo tėvų kalbą, ir net kitą kokią svetimą kalbą, nes ateityje ne tik vaikai, bet ir tėvai džiaugsis, kai matys savo vaikus mokančius kelias kalbas. Man šitai sekėsi, nes pati esu lietuvaitė ir labai — labai myliu visa kas lietuviška. Pati tai turėdama, lengvai galėjau duoti kitiems. Ten, kur darbavausi, visi: sesutės, kunigai ir net svetimtaučiai mylėdavo girdėti savo vaikučius vartojant lietuvių kalbą maldose, giesmėse ir kai lošdavo kokią veiklą scenoje... Tiesa, nėra tai lengva. Mokytojos turi daug dirbti. Bet, jei dirbi ir pasišventi iš meilės, geras Dievas visados palaimina, ir viskas sekasi”.

Kiekviena nutautėjimo apraiška lietuvių tarpe a.a. ses. Imakulatą giliai skaudino. Nekartą savo skaudžius išgyvenimus ji yra atidengus vienam ar antram iš patikimų asmenų. Tačiau ne tuo tikslu, kad kam nors priekaištautų, o verčiau, kad savo skausmą išlietų. Šitokiais atvejais ji visada prašydavo laikyti paslaptį, o laiškus sunaikinti. Viename laiške ji rašė: „Niekad tokio nepaisymo lietuvių išlaikyme nesu patyrusi... Labai skaudžiai atjaučiu... Melskis, gerasis, už mane, kad Visagalis Dievas pasigailėtų ir duotų kantrybės šitai pergyventi ir laimingai užbaigti šios ašarų pakalnės dienas” (1954, lapkričio 3).

Kaip kiekviena nutautėjimo apraiška ses. Imakulata skaudino, taip, priešingai, kiekvienas šviesesnis lietuviškumo pasireiškimas ją džiugino. Apie vieną seselę rašė: „Kai ligoninėje darbavosi, beveik visą laiką reikėjo kalbėti angliškai, tai jau buvo pamiršusi savo motinos kalbą. Čia apsigyvenusi, stebėtinai greitai persiėmė lietuvių kalbos vartojimą ir tas begalo mane džiugina... tai matote, brangusis L. T., kad nėra taip jau sunku šioje šalyje gimusiam lietuviškai išmokti. Reik tik norėti, mylėti ir pasišvest...” (1955, lapkričio 21 d.).

### III

Šie yra idealai, kuriuos ses. Imakulata itin vertino, ir kuriuose ji lieka gyva su mumis šios žemės kelyje kaip šviesus pavyzdys. Ji — ištikimoji Dievo tarnaitė; geroji ir klusnioji Bažnyčios dukra; didžioji lietuvių tautos palikuonė — žemiško gyvenimo eigoje gal kartais nesuprasta ir neįvertinta, dabar, kai visi asmeniškumai jau yra išnykę, kviečia mus visus ir pirmoje eilėje seseles kazimierietes, savo bendraseseris, susimąstyti ir įsitikinti, kad idealai, kurie jai buvo brangūs, turėtų būti brangūs ir mums. Pilnutinė ištikimybė Dievui, gyvas jautimas su Bažnyčia, meilė mūsų tėvų žemei ir kultūriniam palikimui, yra tikrasis kelias, kuris veda, einant mirtingos žemės keliais, į nemirtingus laimėjimus amžinybėje. Norėdami pagerbti šią didžią Bažnyčios ir Lietuvos Dukrą ryžkimės įgyvendinti jos brangintus idealus, kuriais ji lieka gyva su mumis. Mums ir ypač šv. Kazimiero Seserų kongregacijai ji iš kapo kartoja Horacijaus žodžius: „Ne visa miriau, geresnioji mano dalis lieka gyventi su jumis!”



# ARKIVYSKUPO TEOFILIAUS MATULIONIO MIRTIES PROGA

## I

„Skirta yra žmogui mirti” (Žyd. 9.27). Žmogaus žemiško gyvenimo praeinamumą gražiai nusako Jobo knygos autorius. „Žmogus gimęs iš moters, — rašo šv. Autorius, — gyvena trumpą laiką, ir yra pilnas nelaimių. Jis išdygsta it žiedas ir yra sutrypiamas: bėga it šešėlis ir niekad nepasilieka tame pačiame stovyje” (Job 14,1ss). Visa šiame pasaulyje gimsta ir miršta. Šioje didingoje mirties procesijoje žmogus išsiskiria iš kitų kūrinių. Mirtis jį paliečia tik dalinai. Miršta kūnas. Jis grįžta į žemę, iš kurios yra paimtas. Nemiršta tačiau siela, nes ji yra dvasinė. Ji yra Dievo įkvėpta į žemišką kūną. Per mirtį įvyksta natūralus žmogiškos prigimties atsiskyrimas. Kūnas pagal bendrą medžiagos dėsni miršta ir virsta į dulkes. Siela, būdama dvasinės — dieviškos prigimties, išsilaisvina iš medžiaginio pasaulio ir grįžta į dvasinį, amžiną gyvenimą. Bet ir žemėje siela, būdama dvasinė, palieka savo nemirštančius pėdsakus. Kuo žmogus žemės gyvenime pasirodo daugiau dvasinis, tuo jis čia palieka gilesnius pėdsakus. Siektieji idealai, nuveiktieji darbai, sukurti kūriniai, šventa asmenybė pasiekia dangų, bet ir žemėje lieka spindėti, žavėdami ir mokydami kitus žemės keleivius.



Krikščioniškoji mirties samprata mus guodžia prisimenant a.a. arkiv. T. Matulionio mirtį.

1. Arkivyskupas T. Matulionis, nors ir miręs, yra gyvas. Gyvas danguje. Neabejojame, kad amžinybės angoje jis išgirdo Viešpaties pakvietimo žodžius: „Gera, ištikimasis tarne! Kadangi buvai ištikimas ant nedaug, aš tave padarysiu valdovu ant daug” (Mt 25,21ss). Jis išgirdo šį pakvietimą, kadangi tikrai buvo ištikimas Dievo tarnas, kaip retai kas. Visą savo gyvenimą jis pašventė Viešpaties tarnybai, prisiimdamas su šiuo susijusius visokeriopus sunkumus: persekiojimus, kalėjimus, kankinimus, ištėmimą komunistinėje Rusijoje. Visa tai jis heroiskai pakėlė, nes buvo gaivinamas gilaus tikėjimo ir karštos meilės Sutvėrėjui.

Jo tikėjimas buvo tiek gilus ir taip pilnas, kad kai kas tai laikė naivumu. Mat, kai tikėjimas pasiekia žmogiškų galimybių ribas ir net jas peržengia, žmogiškai galvojančioms tokie švento gyvenimo asmens atrodo naivūs, nenormalūs. Tikrumoje tačiau lėkšti pasirodo tik žemiškai galvojančios, nes jie nesuvokia, kad žmogus yra daugiau negu vien žemiškas kūrinys; jis yra sutvertas į Dievo panašumą, turi savyje dvasinę — dievišką sielą, todėl gali pakilti virš žmogiško pajėgumo ribų ir pasiekti Dievo vaiko, atgimusio per malonę, kilnumą. Gilus tikėjimas ir karšta meilė įgalino arkiv. T. Matulionį nepabūgti sunkumuose. Ten, kur žmogiška pagalba buvo neįmanoma, jis jos laukė ir gavo iš dangaus. Buvo maldos ir gilaus pasitikėjimo Dievo Apvaizda vyras. Todėl visada buvo ramus ir giedrios nuotaikos. Gilus tikėjimas ir karšta meilė leido jam pakilti virš žemės ir gyventi Dievo vaiko gyvenimu per malonę. Jis gyveno šventą gyvenimą ir šiuo metu tikrai yra

šventųjų tarpe danguje. Būdamas gi danguje šventas Ganytojas neliks neveiklus: neužmirš mūsų žemėje pasilikusių; darys visa, kad mums padėtų savo užtarimu pas Visagalį. Jis užtars mus ir pavergtą mūsų Lietuvą, išmelsdamas visokeriopą antgamtinę palaimą.

2. Arkivyskupas T. Matulionis lieka gyvas su mumis žemės žmonėmis savo dorybėmis, savo švento gyvenimo pavyzdžiu. Jo asmenybė yra tiek turtinga, taip pilna ir tokia tobula, kad nėra lengva ją išsamiai keliais sakiniais apibūdinti. Šia proga noriu atkreipti dėmesį tik į vieną kitą ypač ryškia jo asmens savybę.

a) A.A. Velionis buvo didelis žmogaus gerbėjas. Niekas nėra girdėjęs iš jo lūpų aštrios kam nors kritikos. Niekas nėra patyręs iš jo sielos išsiveržiančio kokio nors kartumo, nusiskundimo. Jis bevelijo visame ieškoti tik gero, o pikto akivaizdoje prisipildydavo ne kartumu, o verčiau užuojauta. Net ir apie savo persekiotojus jis atsiliepdavo su gilia užuojauta ir tikra krikščioniška meile. Jis giliai mylėjo žmogų. Jo meilė kiekvienam siekė heroiskumo, taip kad tie, kurie kentėjo su juo Vladimiro kalėjime, kaip liudija anglas Kelly, į jį žiūrėjo, jį vertino it būtų angelas nužengęs iš dangaus, o ne silpnas žemės žmogus. Jo meilė žmogui išplaukė iš meilės Dievui, dangiškam visų Tėvui, kuris visus jungia savo meile į vieną dangaus vaikų šeimą taip, kad visi yra broliai ir sesers tarpe savęs.

b) A.A. Velionis — Ganytojas buvo pareigos žmogus. Jis gyveno ne sau, o idealams, kurių buvo apsisprendęs siekti. Jis nepaisė savęs, o stengėsi vykdyti prisiimtas pareigas, nežiūrint kiek tai turėjo jam kainuoti. Jis buvo idealus kunigas, pasišventęs Ganytojas. Būdamas ištikimas kunigiškoms ir vyskupiškoms pareigoms, jis griežtai atmetė visa, kas nesiderino su jo įsitikinimais bei įsipareigojimais. Pasirinko verčiau kalėjimą, ištrėmimą, kankinimus, bet nesileido į jokių kompromisus, į jokias

nuolaidas tame, kas lieté ištikimybę Dievui, Bažnyčiai ir savo kunigiškoms bei vyskupiškoms pareigoms. Nepabūgdavo grasinimų. Ramiai ištverdavo bandymuose. Į visa ramiai atsakydavo švelniu šypsniu veide.

### III

„Dilexi veritatem, propterea morior in exilio” — Mylėjau tiesą, todėl mirštu tremtyje!” — atsimintinas šis popiežiaus Gregorijaus VII posakis. Šis posakis ypatingu būdu tinka a.a. arkiv. T. Matulioniui. Jis mylėjo tiesą. Jis niekad nėjo į kompromisus su netiesa. Siekė, kad tiesa viešpatautų visur ir visuose. Užtat buvo persekiojamas. Kentėjo kalėjimuose. Mirė ištremtas iš savo diecezijos. Ir mirė ne kaip pralaimėtojas, o kaip nemirštantis didvyris.

Didvyrius, kurie noriai aukojasi ir kenčia už tiesą, ilginiui visi gerbia, net ir patys persekiotojai. Mes čia šiandien susirinkome melstis prisimindami mūsų didįjį Ganytoją, kad prašytume Aukščiausiąjį, idant vieną dieną galėtume išvysti jį oficialiai pripažintą ir paskelbtą šventuoju. Jis juk tikrai savo gerumu ir savo kančiomis užsipelnė šventojo vainiko.

Gerbiame jį kaip didį Bažnyčios ir mūsų tautos Sūnų. Kad ši pagarba nebūtų vien tuščias jausmas, o tikra realybė, ryžkimės pasisavinti jo brangintus idealus, sekti jo švento gyvenimo pavyzdžiu. Ugdykime savyje tikrą žmogaus meilę. Puoselėkime tobulą ištikimumą pareigoms, kurias esame prisiėmę. Šitai vykdydami pagerbsime ir mūsų mirusįjį Ganytoją, ir užsitikrinsime sau tikrų laimėjimų Dievo garbei ir mūsų kenčiančios tautos gražesnei ateičiai. O gyvenimo pavakaryje, kai mūsų saulė leisis už anapus horizonto, ramiai atiduosime savo sielas į gerojo Dievo rankas, kad priimtų mus į šventųjų džiaugsmą danguje.

# MINTYS KUN. DR. L. GRONIO LAIDOTUVIŲ PROGA

1963 rugpjūčio 24 d. Dieburge

1. Sunku kalbėti palydint į amžinybę brangų Asmenį, su kuriuo riša tiek neužmirštamų išgyvenimų, tiek mielų drauge praleistų dienų. Su savim į karstą jis pasiima ir nešasi į amžinybę dalį ir mano gyvenimo bei mano širdies.

Pagonis lotynų poetas Horacijus mirties akivaizdoje guodėsi, tardamas: „Non omnis moriar, melior pars mei manebit” — Ne visas mirsiu, geresnioji mano dalis pasiliks. Su pagrindu jis tikėjo, kad su kūno mirtimi nemiršta žmogaus darbai, jo kūriniai, jo branginti idealai. Didesnę paguodą mirties akivaizdoje mums duoda tikėjimas. Evangelija užtikrina, kad mirtis praktiškai nieko mumyse nesunaikina, bet veikiau atveria duris į naują — tobulesnį ir laimingesnį — gyvenimą amžinybėje. Tikėjimas mus užtikrina, kad net ir kūno mirtis galutinai nesunaikina, nes amžių pabaigoje kūnai kelsis iš numirusiųjų. Tiesa, bus pakeisti, sudvasinti, bet bus mūsų kūnai, ir įgalins mus džiaugtis amžina laime pilnoje žmogiškoje prigimtyje. Su pagrindu tad šv. Paulius laiške Korintiečiams džiaugsmingai sušunka: „Mirtie, kur tavo pergalė? Kur tavo geluonis?” (1Kor 15,55).

Žmogaus fizinis sunykimas per mirtį yra tik laikinis ir tik dalinis. Savo asmenybe, savo darbais, savo idealais, savo paliktu pavyzdžiu žmogus lieka gyvas tarp gyvųjų žemėje ir po mirties.

2. Velionis buvo kuklus. Jis niekad niekam nestatė savęs pavyzdžiu. Jis tikrai nenori, kad aš šia proga kalbėčiau apie jį, kelčiau jo dorybes, priminčiau jo nuveiktus darbus. Tačiau jis man atleis, jei aš, ne jį girdamas, o mūsų visų pasimokymui, suminėsiu vieną antrą jo asmenybės sektingą savybę.

a) A.a. kun. dr. L. Gronio asmenybėje ypatingai ryškus yra pareigos jausmas. Jis buvo pareigos žmogus, pareigos kunigas. Kas turėjo progos su juo bendrauti, tas nedvedodamas tai gali patvirtinti. Tiesa, gal nevisada nevisas savo pareigas tobulai atlikdavo, bet jas atlikdavo noriai ir sąžiningai, kiek žmogiškos jėgos leido.

b) Antra ryški kun. dr. L. Gronio asmens savybė yra meilė ir pagarba žmogui. Jis sielojosi pastebimomis negerovėmis, bet niekad nesmerkė, nekritikavo, neįtarinėjo tariamų bei galimų kaltininkų. Jo korektiškumas asmenų atžvilgiu buvo tikrai didelis. Žinodamas, kad neretai kiti jį kritikavo ir smerkė, iš savo pusės, kiek pareigos jausmas leido, bevelijo visus teisinti ar bent susilaikyti nuo savo nuomonės pareiškimo, jei ji galėjo būti neigiama.

c) Trečioji žymi kun. dr. L. Gronio asmens savybė buvo nuoširdus kuklumas. Turėjo daug talentų. Pagrįstai galėjo daug kuo didžiulis. To tačiau nedarė. Nesijautė galįs tai daryti. Mokėjo principus kelti virš savęs. Principuose buvo atkaklus ir griežtas, bet save laikė „nevertu Dievo tarnu“ ir nelaukė sau kokio nors pripažinimo ar įvertinimo. Nuolankiai ir klusniai priimdavo tai, ką vyresnieji jam skyrė ar reikalavo.

Šitai miniu ir pabrėžiu, nes manau, kad jo gražiomis savybėmis visi turėtume pasekti ir taip Velionį pagerbti.

Nieko kito jis iš mūsų nelaukia. Savęs pavyzdžiu niekad nestatė. Bet iš amžinybės tikrai mums linki pasisavinti tai, ką jo asmenybėje gero matom.

Argi gyvenimo veidas nepasikeistų į gera, jei visi ir kiekvienas sąžiningai atliktų savo pareigas? Argi gyvenimas nebūtų laimingesnis, jei mes turėtume vienas kitam daugiau meilės ir pagarbos? Argi nepatirtume daugiau džiaugsmo, jei atmestume ambicijas ir siektume daugiau kuklumo?

3. Vilniaus katedroje šv. Kazimiero koplyčioje virš altoriaus yra reto grožio Dievo Motinos skulptūra. Madona žvelgia į po jos kojomis stovinčią sidabrinę urną, kurioje laikomos šv. Kazimiero relikvijos su nuostabiu šypsniu. Tai besišypsanti Madona, kokią reta kur matyti. Daugiausia menininkai stengėsi sukurti Skausmingą Dievo Motiną. Besišypsančią Madoną Vilniaus katedroje skulptorius pavaizdavo, norėdamas pabrėžti, kad Dievo Motina su džiaugsmu pakvietė šventą Karalaitį į dangaus laimę.

Manau, kad ir šiuo momentu Dievo Motina žvelgia iš dangaus į žemę paliekantį ir į amžinybę žengiantį, kun. L. Gronį su šypsniu veide. Su motiniška meile ji tiesia savo rankas, kad paimtų pas save silpną, bet ištikimą savo vaiką, kokis buvo a.a. mūsų Velionis.

\* \* \*

Kiekvienas mūsų privalome siekti ir daryti visa, kad gyventume taip, jog Dievo Motina su džiugiu šypsniu galėtų lydėti mus visur ir visada; bet ypač kad jo šypsnis būtų nukreiptas į mus, kai gulėsime karste, kai žengsime į amžinybę. Nuo to juk priklausys, į kokią amžinybę būsime pakviesti.

# „JI DAUG MYLĖJO”

(Lk 7,47)

## NN mirusiosios atminimui

### I

Daktaras kalbasi su kunigu. Kalba eina apie asmenį, kurį abu gerai pažinojo. Daktaras stengėsi gydyti jo negaliojančią širdį. Kunigas taipgi apeliavo į ligonio gerą širdį, siekdamas išgauti iš jo dovaną — pastatą parapijos mokyklai. Vienu momentu kunigas tarė: „Matai, daktare, mudu abu rūpinamės jo širdimi. Juk gera širdis rūpi kaip daktarui, taip ir kunigui”. Man šia proga prisimena, ką vienas daktaras man pasakė, patikrinęs mano širdį. Jis sakė: „Prelate, jūs turite auksinę širdį, ir tai tikriausiai ne vien fizine prasme!”

Kiekvienas daktaras rūpestingai kontroliuoja širdį, nes ji yra fizinės gyvybės variklis. Aišku, visų pirma daktaras žiūri širdies fizinio funkcionavimo, bet kreipia dėmesio ir į dvasinį ligonio širdies išgyvenimą, nes tai turi įtakos ir į fizinį jos veikimą. Ramybė, gera nuotaika lengvina fizinį širdies veikimą.

Kunigas vertina gerą širdį, nes ji yra dvasinės gyvybės versmė. Gera širdis lemia žmogaus gyvenimą žemėje ir amžinybėje. Žemės gyvenime žmogaus laimingumas ar nelaimingumas, sėkmingumas ar nesėkmingumas, naudingumas



mas ar žalingumas priklauso ne tiek nuo fizinio pajėgumo ar protinio turtingumo, kiek nuo širdies kultūros bei gerumo. Geros širdies niekas negali atstoti, nei pavaduoti. Gera širdis gydo sielos žaizdas, guodžia nedalioje, drąsina pavojuose, ramina išgąstyje, šildo meile ir pripildo laime.

Pasakojama, kad garsusis Makedonijos valdovas Aleksandras Didysis sunkiai sirgdamas, pastebėjęs, kaip visi juo rūpinasi vien iš prievartos ir baimės, o ne iš tikros meilės, skundėsi ir sakė: „Užkariavau pasaulį. Sukroviau nelygstamus turtus. Tapau garsus ir galingas. Bet visa tai atiduočiau už vieną tikrai mylinčią širdį!”

Jei jau žemiškam gyvenime gera širdis yra nepamainomai brangi, tai tuo labiau jos reikšmė ir vertė didėja, kai atsigrežiame į amžinybę. Žemėje gyvename, kad gerais darbais, šventu gyvenimu, užsitikrintume laimingą gyvenimą amžinybėje. O užsipelnyti amžinojo gyvenimo džiaugsmą danguje mums padeda ne kas kitas, kaip tik gera širdis. Ne išmintimi, o gerumu laimima dangus. Kristus yra pasakęs ir pabrėžęs, kad į dangaus džiaugsmą bus pakviesti tie, kurie žemėje bus parodę gerą širdį, vykdydami gailestingumo darbus (Mt 25,31ss).

Rūpindamiesi širdimi, esame reikalingi daktaro, bet dar daugiau kunigo. Daktaras gali tik prailginti širdies veikimą, bet negali apsaugoti nuo mirties. Kartą kiekvienas daktaras prie vieno ar antro paciento lovos turi išgyventi savo nepajėgumą išgelbėti blėstančią gyvybę. Kiekviena širdis kartą sustoja plakusi. Širdis tačiau sustoja plakusi fiziškai, bet jei ji buvo dvasiniai gera, jos gerumas pasilieka, pasiekdamas dangų. Gerumas ir meilė, širdžiai mirštant, nemiršta, nes gerumas ir meilė yra dvasinės vertybės, yra dieviškos kilmės. Štai kodėl žmogus širdies kilnumu bei gerumu pakyla nuo žemės ir prisiartina prie dangaus; išsineria iš laikinumo ir pasiekia amžinumo. pagrįstai todėl lotynų poetas Horatius tikėjo ir teigė,



sakydamas: „Non omnis morior, melior pars mei nanebit” — Ne visas mirsiu, geresnioji mano dalis išliks gyva”. Kas yra ta geresnioji mūsų dalis? — Tai siela bei dvasinis širdies gerumas, kuris reiškiasi ir lieka gyvas meilės darbais.

Reikia tačiau pastebėti, kad širdis savo meilėje gali būti akla. Ji yra reikalinga proto akių. Ji reiškiasi išmintingai, kai yra vadovaujama proto. Bet, jei neseka proto direktyvų, rizikuoja išeiti į paikybės plotus. Meilė taigi gali būti ne tik akla, bet ir paika. Ir vis dėlto, kai meilė yra tikra, t.y. išplaukianti iš Dievo, kuris yra meilė, tiesa, ji gali pasiekti paikybės sritis, gali išeiti iš normalumo ribų, bet ir tokiais išimtiniais atvejais ji ne tik nėra atmestina, o verčiau žavinti, nes yra heroiška ir šventa. Visa eilė šventųjų teikia gražių pavyzdžių paikybės laipsnį pasiekusios heroiškos meilės. Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė su pagrindu teigė, paabrėždama, kad jos meilė Dievui siekia paikybę (*L'Histoire d'une Ame*, Lisieux 1953, 112.225). kitaip tariant išėina iš žmogiško jutimo ribų.

## II

Šios mintys stovi prieš mane, kai prisimename Velionę. Ji turėjo nuostabiai gerą širdį. Ji daug mylėjo. Jos meilė ne visada buvo kontroliuojama žmogiškos išminties. Kai kada ji gal reikėsi iki paikybės ribų. Bet ji buvo žavi, nes tyra ir vaikiškai nuoširdi. Nūdien jos jau neturime savo tarpe, bet ana jos meilė yra gyva su mumis. Ji yra ir liks visam gyva, nes dieviška. Tobula meilė Dievui ir žmonėms įprasmino Velionės gyvenimą žemėje ir užtikrino jai laimę danguje. Jei žemės gyvenime ji kartais, kas žmogui yra neišvengiama, ir buvo paliesta nuodėmės, tai Viešpats jai tikrai atleido, nes ji daug mylėjo. Kaip Jėzus atleido Marijai Magdalenai, tardamas: „Jai daug atleidžiama, nes ji daug mylėjo” (Lk 7,47), taip jis atleido ir Velionei, nes ji

tikrai daug mylėjo.

Šios mintys turėtų mus guosti šio liūdesio valandoje. Bijau tačiau, kad visa tai būtų pakankama skausmą pašalinti ir giedrą į sielą grąžinti. Tai gali padaryti tik Viešpats savo malonėmis. Kreipkimės tad malda į jį.

Filmoje „Švenčiausios Marijos Varpai“ paduodama sekanti scena. Vienuolė Bernadeta sužino, jog yra perkeliama į kitą vienuolyną. Įtaria, kad klebonas ją bus įskundęs vyresniosioms. Tikroji tačiau priežastis buvo liga, kurią daktaras nuo jos slėpė, nes tai galėjo ligą pasunkinti. Faktą ligonė sesuo skaudžiai išgyveno, nors išoriniai perkėlimą priėmė ramiai ir nuolankiai. Nuėjus tačiau į bažnyčią maldoje išliejo visą savo skausmą. Meldėsi ir sakė: „Jėzau, palengvink man pakelti šį skausmą. Nuimk jį nuo manęs. Tu juk gali tai padaryti!“ Pasimeldusi išėjo iš bažnyčios kiek ramesnė, nors širdyje vistiek dar jautė skausmą. Atsisveikino seseris ir artėjo prie automobilio, kad leistųsi kelionėn. Klebonas žinojo, kad sesuo Bernadeta su nenuslepiamu skausmu rengėsi apleisti vienuolyną, kur tiek metų visa širdimi darbavosi. Nors buvo pasiryžęs nepasakyti tikrosios perkėlimo priežasties, bet pagaliau neišken-tė ir, atsisveikindamas, pasakė visą tiesą. Sesers veidas nelauktai nušvito. Ji sušuko: „O Dieve, kaip džiugu šitai išgirsti! Esu labai dėkinga už atvirumą. Dabar aš pasveiksiu. Tikrai, greitai pasveiksiu. Jau dabar man taip gera“. Šiame momente Jėzus suteikė jai, ko ji bažnyčioje prašė. Skausmas išnyko. Džiaugsmas pripildė jos sielą.

Kreipkimės ir mes visi į Jėzų prašydami, kad jis liūdesį ir skausmą atimtų iš mūsų ir pripildytų mūsų sielas dangiška ramybe, kokios pasaulis neturi ir duoti negali; kad mes visi išeitume po šių pamaldų ne su skausmo apniauktais veidais, bet su spindinčia ramybe ir tikru vidiniu džiaugsmu. Dievas tikrai suteiks mums šią malonę, jei ji prašysime su giliu tikėjimu ir su kūdikišku nuoširdumu.

# MIRTIS

## Laidotuvių proga

1978

### I

Tik neseniai apsilankiau pas Velionę. Kalbėjausi su ja. Norėjo gyventi. Tikėjosi pagyti. Bet buvo pilnai atsidavusi Dievo valiai. Buvo rami ir giedrios nuotaikos. Tikėjo į Dievą, jo valią pildė, todėl buvo tikra, kad Viešpats amžinybėje jos neatstums, bet paims pas save į dangų. Ji pabrėžė: „Dievas juk yra geras!“ Šiuo metu ji jau yra pas Dievą ir neabejotinai patiria, kad Dievas tikrai yra geras.

Tikėjimas kiekvienam yra paguoda ir teikia viltį mirties akivaizdoje. Prieš kurį laiką vienas sunkiai sergęs kunigas (kan. Rauda) rašė iš Lietuvos savo draugui kunigui (kan. Končiui) į Romą. Laiškas trumpas: vos pora sakinių. „Mielas Juozai, — skaitome laiške, — tai paskutinis mano laiškas tau. Esu jau ant amžinybės slenksčio. Nebijau mirti, — einu juk pas Tėvą!“ Prie laiško slaugė pridėjo savo ranka sekantį priedą: „Viešpatie, kaip gera, kai mirštant gali sakyti: — Einu pas Tėvą!“

Tikėjimas teikia paguodą ne tik mirštančiam, bet ir tiems, kurie su mirusiuoju atsisveikina. Yra

neišvengiamai skaudu skirtis su brangiu asmeniu. Kiekvienas toks atsiskyrimas palieka mumyse tam tikrą tuštumą. Netekimas brangaus asmens yra tam tikra prasme dalinis netekimas savęs. Prancūzai turi gražų posakį apie atsiskyrimą. Jie sako: „Partir c'est un pieu mourir — Išvykti tai reiškia dalinai mirti!” Šitai labiausiai tinka, labiausiai realu yra, kai kalba eina apie išvykimą amžinybėn; apie atsiskyrimą mirties atveju. Ir vis dėlto tikėjimas ir tokiais atvejais mus guodžia viltimi pasimatyti amžinybėje. Juk tikime pagal Bažnyčios mokymą, kad su „mirtimi gyvenimas nesibaigia, o tik, keičiasi; ir žemės gyvenimui pasibaigus, įeinama į naują gyvenimą amžinybėje”. Šitai teigiama gedulingų šv. Mišių prefacijoje. Tiesa, amžinybės gyvenimas pradžioje bus tik grynai dvasinis, bet amžių pabaigoje įvyks ir kūnų prisikėlimas, taip kad galutinai amžinybėje gyvensime visoje žmogiškos prigimties pilnybėje, nors kiek skirtingai negu žemėje, nes kūnai kelsis sudvasinti, kaip tai pabrėžia šv. Paulius (Pilyp 3,21). Tikint šitai, suprantama, kodėl mirtis neturi būti baisi. Pagrįstai tad šv. Paulius sušunka: „Mirtie, kur tavo pergalė? Kur tavo geluonis? (1Kor 15,56).

Ir vis dėlto mirtis neišvengiamai skaudžiai paliečia net ir tikinčiųjų sielas. Juk ji ženklina atsiskyrimą, o kiekvienas atsiskyrimas, nors ir tik laikinis, yra skaudus. Be to, mirtis atveria duris į paslaptį, į netikrumą, — kas mūsų laukia amžinybėje? Žinome, kad amžinybėje atsistosis kryžkelėje: atsistosis prieš tris realybes: dangus, skaislykla ir pragaras.

Yra dangus. Ten nėra skausmo. Ten viešpatauja neišpasakyta laimė. Šv. Paulius prisipažįsta, jog buvęs pakeltas dvasiniame regėjime į dangų. Jis teigia, jog „ko akis neregėjo, nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, Dievas parengė tiems, kurie jį myli” (1Kor 2,9). Vadinasi, į dangaus džiaugsmą bus paimti ne visi, o tik tie, kurie

žemės gyvenime yra ištikimi Dievui, kurie laimi kovą prieš pikta (Ap 21,7) ir pasiekia šventumo.

Yra skaistykla. Tai laikine buveinė. Ji skirta tiems, kurie miršta susitaikinę su Dievu, bet nėra pilnai atsiteisę atgaila už nuodėmes. Mat, į dangų gali patekti tik tie, kurie yra pilnai nekalti; kurie turi dangiškoms vestuvėms tinkamą rūbą (Mt 22,12). Dievo gerumas tad patvarkė, kad ir po mirties sielos gali pasiekti pilną nekaltumą ilgesio kančiomis ir žemėje gyvenančių maldomis bei atgailos darbais, ir taip pagaliau būti priimti į dangaus laimę.

Yra pragaras. Tai amžinos bausmės vieta. Pragaras skirtas tiems, kurie žemėje gyvena nepaisydami Dievo ir miršta nesusitaikinę su juo. Taigi ne Dievas juos atstumia nuo savęs, o jie atstumia Dievą, ir taip pasmerkia save būti amžinai atskirti nuo Dievo ir kentėti pragaro kančias. Apie pragarą, amžinos bausmės vietą, pakartotinai kalbėjo ir įspėjo Jėzus, skelbdamas Evangeliją (Mt 5,29; 10,28; 23,33; Lk 12,5). Šv. Jonas Apreiškimų knygoje teigia, kad visokiems nusidėjėliams amžinybėje yra skirta „vieta ežere, degančiame ugnimi ir siera; tai antroji mirtis“ (Ap 21,8). O šv. Paulius primena ir įspėja: „Arba ar nežinote, kad neteisieji nepaveldės Dievo karalystės“ (1Kor 6,9).

Kadangi amžinybėje mūsų laukia trys galimybės, tai štai kodėl mirties atveju neišvengiamai atsistojame prieš nežinią. „Kas manęs laukia? Laimė danguje, ar kančios pragare? O gal skaudus ilgesys skaistykloje?“ Ši nežinia baugina kiekvieną.

## II

Atsiranda, kurie bando ramintis, pašalinti aną pomirtinę nežinią, įtikinėdami save ir kitus: arba kad išvis pomirtinio gyvenimo nėra, arba kad nėra pragaro, nei

skaistyklos, nes tai jų manymu prieštarauja Dievo gerumui.

Rašytojas Stendhal savo romane „Raudona ir Juoda“ į vieno veikėjo lūpas deda klausimą: „Dievas! Bet koks jis yra? — Žiaurus, kaip jį moko Bažnyčia? Ar žmogiškas, kokį Voltaire vaizduojasi?“ Kalbėti apie skirtingą Bažnyčios ir Voltaire Dievą yra nesusipratimas, o gal net pasityčiojimas. Tėra tik vienas Dievas, kokį pažįstame iš Apreiškimo. Voltaire žinojo šį Dievą, bet jį atmetė, jo nekętė, nes pagal jo įsakymus negyveno. Dievas, kaip jis save apreiškė, yra geras ir mylės Tėvas, o ne žiaurus Keršintojas ar rūstus Teisėjas. Dievas padarė visa ir daro visa, kad visus išgelbėtų. Šiam jis atsiuntė į pasaulį savo viengimį Sūnų, kad jis savo kančia atpirktų žmoniją, suteikdamas nuodėmių atleidimą ir įgalindamas kiekvieną pasiekti Dievo vaikų tėvonystę danguje. Dievas neatstumia ir nepasmerkia nė vieno. Bet žmogus gali atmesti Dievą ir nusigręžti nuo jo. Jis juk yra sutvertas laisvas. Kai žmogus nusigręžia nuo Dievo, kai jis jį atmeta, Dievas ir norėdamas negali jo išgelbėti.

Žinodami, kad yra skaistykla, kur sielos turi pasiekti pilną nekaltumą, kad būtų priimtose į dangų, ir nebūdami pilnai tikri, kad mūsų mirusioji yra paimta tiesiai į dangų, aukokime šiandien mūsų maldas, kad Viešpats galimai greičiau ją paimtų pas save į dangaus džiaugsmą, kuris yra toks didelis, kad jo nei nujaušti, nei įsivaizduoti nepajėgiame.

# MININT 30 DIENĄ PO MIRTIES

1979

## I

Jau visas mėnuo prabėgo, kai palydėjome į amžinybę mūsų mirusįjį. Vėl susirinkome, kad jį prisimintume, kad už jį melstumės prašydami Dievo gailestingumo.

Šv. Rašte parašyta, jog reikia melstis už mirusiuosius (2Mak 12,44). Dievas, tiesa, yra gailestingas, bet jis yra teisingas ir šventas. Prie jo niekas negali artėti, jei nėra nekaltas ir šventas. Kad galėtume būti paimti į dangų, reikia, kaip yra pabrėžęs Jėzus Evangelijos panašybėje, turėti tinkamą dangiškoms vaisėms rūbą (Mt 22,11s).

Žinant žmogiškas silpnybes, kas iš mūsų galėtų būti tikras, kad būsimė po mirties tuojau paimti į dangų? Net šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė mirties akivaizdoje išgyveno baimę, kad gali nepatekti į dangų. Tiesa, Dievo gailestingumas yra virš jo teisingumo (Mt 20,15). Kiekvienas, kuris tiki į Dievą, kuris jo šaukiasi, bus išganytas, nors ir būtų buvęs nusidėjėlis. Viešpats savo gerume padarė, kad ir po mirties sielos turi galimybę apsivalyti ir būti vertos pasiekti dangaus džiaugsmą. Yra skaistykla, kur visi, kurie nesuskuba apsivalyti, pasiekti pilno nekaltumo žemės gyvenime, gali tai įgauti amžinybėje. Bet skaistykloje apsivalymas yra skaudus ir neretai ilgai trunkas. Šv.



Augustinas, kuris jaunystėje buvo didelis nusidėjėlis, vėliau atgailojo ir prašė Viešpatį, kad galėtų pilnai atsiteisti čia žemėje, o ne skaistykloje. Jis rašo: „Viešpatie, čia mane plak, čia mane degink, tik pasigailėk amžinybėje” (Confessiones). Mat, žemėje savo atgailos darbais laimime nuopelnų, nes esame laisvi daryti ar nedaryti atgailą, kai tuo tarpu sielos skaistykloje gali tik pasyviai kentėti. Todėl apsivalymo vyksmas yra sunkesnis ir ilgesnis. Bet skaistykloje sieloms mes galime padėti, aukodami mūsų nuopelnus bei maldas, kad Viešpats pagreitintų jų paėmimą į dangų.

Privalome melstis ne tik už mirusįjį, bet ir už tuos, kurie ypatingu būdu kenčia netekę savo brangaus asmens. Prašykime, kad Dievas jų skausmą palengvintų ir įprasmintų; kad leistų jiems suvokti šio ir kiekvieno skausmo pozityvią prasmę. Kiekvienas skausmas gali būti mums priemonė siekti gėriui, laimėti turtą danguje.

## II

Šiomis dienomis baigiau skaityti anglų rašytojos Viktorijos Holt romaną „The Curse of the Kings”. Kalbama apie archeologinius iškasinėjimus Egipte, ieškant paslėptų faraonų kapų. Archeologams trukdo vykdyti jų mokslinį darbą vienas iš vietinių didikų. Jis tai daro komerciniais sumetimais. Panaudojama bauginimai, grasymai ir net pasikėsinimai į gyvybę. Bandoma nužudyti prof. Tybolt žmoną. Profesorius, sužinojęs, kad žmona yra įviliota ir uždaryta atkastų kapų celėse, kur rizikuoja mirti, stengiasi visomis priemonėmis ją išgelbėti. Išgelbsti. Bet išgelbėjęs, apsisprendžia grįžti į Angliją, nežiūrint, kad turėjo daug vilčių atrasti naujų kapų. Žmona bando atkalbėti, įtikinti, kad pasiliktu ir tęstu darbą. „Lik, — sakė ji, — juk šios

iškasenos yra visas tavo gyvenimas! Esi jau visai prie laimėjimo, kurio tiek metų siekei ir aukojaisi!” Jis tačiau atsakė: „Nors ir prarasiu archeologinius laimėjimus, bet atradau daug didesnį dalyką: atradau tave! Dabar aš suprantu, ką tu man reiški; kiek man esi brangi!”

Manau, kad ir mirusiojo artimieji tik dabar visoje pilnumoje pajuto, kiek jie velionį mylėjo, kiek jis jiems buvo brangus. Kai aplankiau velionio žmoną, norėdamas pasikalbėti dėl šių pamaldų, ją radau tiek prislėgtą, jog netikėjai, kad skausmas galėtų būti toks didelis. Ji sakė: „Kur einu, visa man primena jį. Kur pažvelgiu, visur regiu jį!” Išeidamas galvoju: „O, Viešpatie, kokia didelė turi būti jos širdyje meilė, kad ji taip visa giliai išgyvena!”

Žmogaus širdyje slepiasi tokia meilė, kad net ir mirtis jos ryšių negali sutraukti. Ji viršija mirtį. Ji siekia amžinybę. Ji daro dvasiniai gyvus tuos, kurie yra mirę.

### III

Italų rašytojas Pirandello savo veikale „L'Uomo Perbene” kalba apie vieną kuklų valdininką. Jis — našlys. Gyvena su dukra. Ši tačiau vieną dieną pasako, jog ji nėra tikra jo duktė; jog jos tėvas esąs jo įstaigos viršininkas. Nenori tikėti, kad tai būtų tiesa. Jis taip mylėjo savo žmoną. Nejaugi ji būtų galėjusi būti jam neištikima? Ilgainiui tačiau įsitikina, kad taip tikrai yra įvykę. Tada pro ašaras jis taria: „Dabar, tik dabar ji man mirė! Per 16 metų, nors ir mirusi, man buvo gyva!” Kol meilė yra gyva, gyvi lieka mums mūsų mirusieji. Kai meilė miršta, miršta ir kartą mylėti asmenys, nors jie būtų dar gyvi.

Žemėje meilė gali išblėsti ir išnykti, o kartais net į neapykantą virsti. Bet į amžinybę nusinešta meilė negali nei išblėsti, nei išnykti, ji gali tik sustiprėti.

Anglų rašytoja Elisabeth Barrett-Browning sunkiai

sirgdama parašė eilėraštį. Jį laikė rankose mirdama. Vyras jį rado ir išėmė iš sustingusios jos rankos. Šiame sonete ji išreiškė visą savo meilę vyrui Robert Browning. Eilėraštyje tarp kitko skaitome:

*Leisk pasakyti, kaip aš tave myliu. —*

*Tave myliu su visu gilumu, visu platumu, visu  
aukštumu.*

*Tave myliu kasdien kiekvienam mažam dalyke,  
saulės šviesoje ar prie spinksinčios žvakės.*

*Tave myliu laisvai, kaip tas, kuris kovoja už  
teisingumą.*

*Tave myliu nekaltai, kaip tas, kuris nesiekia garbės.*

*Tave myliu su tokiu užsidegimu, koku kada tai  
vartojau plunksną.*

*Tave myliu su kūdikišku tikėjimu...*

*Tave myliu su atsidūsėjimu, su šypsena, su  
ašaromis viso mano gyvenimo,*

*Ir, jei Dievas panorės,*

*Tave dar labiau mylėsiu po mirties.*

Prašykime Viešpatį, kad mes galėtume turėti Elisabeth Barrett meilę vieni kitiems, kokią ji turėjo savo vyrui. Tokia meilė — gyviems ir mirusiems — laiduos mums laimingą gyvenimą žemėje ir darys mirtį nebaisią. Ji jungs mus tampriai su mūsų brangiaisiais amžinybėje ir įgalins mus juos pasiekti dangaus džiaugsme.

## A.A. MONS. JONAS BUIKUS

1979

Pažįstamas kunigas neseniai man atsiuntė laišką iš Lietuvos. Jame tarp kitko rašė: „Jau pavasaris atėjo. Susprogo medžiai. Sužaliavo vejės. Tuoju sužydės sodų medžiai. Gražus gegužės mėnuo. Jis paruošia puošnią aplinką dangiškai mūsų Motinai Marijai”.

Gegužės mėnuo, ypač Lietuvoje, yra pats gražiausias metų mėnuo. Gal dėl to yra skirtas švenčiausios Mergelės Marijos garbei. Po šaltos žiemos sustingimo, pakilusi saulutė šildo, gaivina ir kelia naujam gyvenimui visą gamtą. Žaliuoja laukai. Žydi medžiai. Kukuoja gegutė. Gegužės mėnuo kalba apie gyvybę. Mums tačiau Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje šis mėnuo primena mirtį. Jo eigoje Viešpats pašaukė pas save eilę mums brangių asmenų, būtent, vysk. V. Padolskį, prel. K. Šaulį, kan. Z. Ignatavičių ir mons. J. Buikų.

Vysk. V. Padolskis, vadovavęs kolegijai beveik dešimt metų, nelauktai buvo pašauktas pas Aukščiausiąją gegužės 5 dieną. Prel. K. Šaulys, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dokumento signataras, profesorius ir Kauno arkivyskupijos ilgametis General-Vikaras, mirė 1964 m. gegužės 9 d. Lugane, Šveicarijoje. Jo kūnas pervežtas ir palaidotas kolegijos koplyčioje Campo Verano kapinėse, Romoje. Kan. Z. Ignatavičius, ilgametis kolegijos vice-

rektorius, kurį laiką apaštalavęs Brazilijoje, mirė 1975 m. gegužės 21 d. Romoje. Visi jie ilsisi kolegijos koplyčioje Campo Verano. Visus juos prisimename su dėkingumu ir pagarba. Tai buvo kunigai, už kuriuos Dievui turime dėkoti, nes tai buvo Viešpaties dovana mūsų tautai ir kolegijai. Dievas juos pašaukė pas save gegužės mėnesyje, nes mirtis jiems buvo ne ruduo ir ne žiema, o brėkstantis pavasaris. Jie mirė žemėje, bet pražydo danguje. Iš ten jie yra artimi mums dar daugiau, negu būdami žemėje.

Mons. Jonas Buikus, kurio sielai prašome šiandien Dievo gailestingumo trisdešimtoje nuo mirties dienoje, gimė 1904 m. vasario 9 d. Radžiūnų kaime, Alytaus apskrityje, turtingų ūkininkų šeimoje. Mokėsi Alytaus gimnazijoje ir Vilkaviškio kunigų seminarijoje. 1934 metais birželio 17 d. buvo išventintas kunigu. 10 metų sėkmingai apaštalavo kaip vikaras ir klebonas Lietuvoje. Artėjant antrai bolševikų okupacijai, buvo priverstas pasirinkti tremtinio dalį Vokietijoje. Čia teikė dvasinį aptarnavimą lietuviams karo pabėgėliams Seligenstatto stovykloje. Iš Vokietijos išemigravo į J.A.V. Čia įsijungė į lietuvišką sielovadą Philadelphijos-Allentown vyskupijose, eidamas vikaro pareigas pradžioje Franckville, o paskui Girardville, lietuviškose parapijose. Pasirodžius pirmiems simptomams sunkios Parkinson ligos, persikėlė gyventi į Romą kolegijos svečių namuose Villa Lituania. Mirė 1979 balandžio 11 d. Palaidotas Didįjį Penktadienį kolegijos koplyčioje Campo Verano.

Mons. J. Buikus buvo kuklus, bet uolus kunigas. Visą savo gyvenimą pašventė Dievui ir sieloms. Puoselėjo ypatingą pamaldumą Dievo Motinai. Buvo taupus iki kraštutinumo. Taupė trokšdamas savo sutaupomis atstatyti Lietuvoje Kryžių Dievo Motinos šventovę, kurią bolševikai sunaikino. Mons. J. Buikus trokšte troško atstatyti Kryžių Dievo Motinos šventovę, kuri radosi Metelių parapijos

ribose, prie Dusios ežero, nes čia būdamas studentas buvo patyręs ypatingų Dievo malonių. Kai kolegija turėjo finansinių sunkumų, mons. J. Buikus ištiesė pagalbos ranką, su sąlyga tačiau, kad vėliau jo paskola būtų gražinta, kai atsiras galimybė atstatyti Kryžiaus Dievo Motinos šventovę. Jis tvirtai tikėjo, kad vieną dieną Lietuva atgaus laisvę, ir Kryžiuose bus galima atstatyti Marijos šventovę.

Dievo Motina, užtarusi mons. J. Buikų žemėje, užtars jį ir danguje, išmelsdama iš savo Sūnaus tos malonės, dėl kurios jis gyveno, kurios jis meldė, dėl kurios visa aukojo beveik šykščiai gyvendamas. Manau, kad ir mes jį labiausiai pagerbsime, jei prašysime Dievo Motiną, kad ji savo galingu užtarimu padarytą realybę, kas nūdien atrodo dar tik svaja, būtent, kad Lietuva taptų laisva, ir kad Kryžiuose ant Dusios ežero kranto vėl minios žmonių galėtų plaukti iš viso krašto į naujai atstatytą Marijos šventovę.

## MIRTIES AKIVAIZDOJE

1979

Šia liūdna proga prisimena man scena iš Kristaus kančios. Išganytojas eina siauromis Jeruzalės gatvėmis su sunkiu kryžiumi ant pečių. Vos bepaėina. Beveik į žmogų nepanašus. Veidas krauju apšlakstytas. Be jėgų. Klumpa po kryžiumi. Kai kurios moterys, žvelgdamos į jį, verkė iš gailėsčio. Jėzus sustojo ir prabilo į jas, tardamas: „Ne manęs verkite, Jeruzalės dukros, bet verčiau savęs ir savo vaikų” (Lk 23,27s).

Kai skausmas mus paliečia, kai kenčiam ir ašaros mums rieda iš akių, jei žvelgiam į Nukryžiuotąjį, jis prabyla ir į mus: jis mus guodžia tyliai tardamas: „Neverkite, lydėdami į amžinybę šį ar kitą brangų asmenį, o verčiau žiūrėkite savęs pačių, kad save išgelbėtumėte! Neverkite jūsų mirusiųjų, o verčiau rūpinkitės, kad gerai pasirengtumėte amžinybei ir dangaus laimę joje užsitikrintumėte!”

Kai liūdim dėl mūsų mirusiųjų; kai raudojam jų netekę, tikriausiai ir jie iš amžinybės prabyla į mus anais Kristaus ištartais žodžiais: „Ne manęs verkite, o žiūrėkite patys savęs; rūpinkintės ir darykite, kad amžinybėje galėtume susitikti ir drauge džiaugtis laime danguje!”

F. Schilleris savo romane „Luiza Miller” paduoda



dramatišką pokalbį tarp tėvo ir dukros. Ši, apsigyvenusi gyvenimu, pasisako galvojanti nusižudyti. Tėvas išpėja, jog savižudybė yra nuodėmė, todėl atimdama sau gyvybę rizikuoja pražudyti sielą. Duktė pastebi, jog galvojanti šokti nuo tilto, todėl turėsianti keletą sekundžių laiko sužadinti gailestį. Bet tėvas jai taria: „Luiza, bijau, kad mes amžinybėje nesusitiksimė; kad tu tikrai pražūsi!“ Neabejoju, kad iš amžinybės tėvas ar motina ar kiti artimieji išpėja mus esančius pakeliui į amžinybę, ragindami gyventi taip, kad užsitikrintume dangaus laimę.

## II

Taigi ir mes, lydėdami į amžinybę mūsų mirusįjį N ir prašydami jam Dievo gailestingumo, pro neišvengiamą liūdesį privalome žvelgti į save; prisiminti, jog kartą kiti liūdės prie mūsų karsto ir ryžtis mokytis gyventi taip, kad mirtis ne gąsdintų, o verčiau išganymo viltį žadintų. Mirtis, jos prisiminimas, mus daug ko moko.

1. Mirtis moko vertinti gyvenimą. Nes gyvenimas yra didžioji Dievo dovana. Nors žemės gyvenimas teikia daug sunkumų, vis dėlto gyventi kiekvienas nori, kiekvienam yra miela ir brangu. Kas gyvenimu bodisi, kas mirties ieško, kas mirtį neša, tas nėra normalus žmogus: tas yra arba praradęs savo žmogiškumą, arba nustojęs psichinio normalumo.

Viena daktarė, kuri gyvenime buvo išgyvenusi daug sunkių valandų, atsiradusi mirties pavojuje ištikta širdies priepuolio, rašė: „Dar gyvenu, bet esu rimtas ligonis. jausdama mirties pavojų, kaip niekada dėkoju Dievui už kiekvieną išgyventą minutę!“

2. Mirtis moko išmintingai gyventi, vertinant ne tai, kas laikina, bet tai, kas amžina ir dieviška. Atsimintini

Kristaus žodžiai: „Nekraukite turtų žemėje, kur kandis suėda ir rūdys sugraužia; kur vagys įsiveržia ir pagrobia. Verčiau kraukite sau lobius danguje, kur nei kandis suėda, nei rūdys sugraužia, nei vagys neišvagia... Visų pirma rūpinkitės dangaus karalyste, o visa kita bus jums pridėta” (Mt 6,9ss.33).

Neturime prisirišti bei pernelyg vertinti žemiškas gėrybes, nes jos yra nepastovios: greitai išnyksta ir niekad pilnai nepatenkina. Mat, kai žmogus turi žemiškų gėrybių, nori jų dar daugiau turėti. Iš kitos pusės, turėdamas daug, rūpinasi ir bijo, kad neprarastų. Todėl visada yra neramus. Jis neišvengiamai skęsta rūpesčiuose. Jie jį slegia ir neleidžia pasitenkinti turimomis gėrybėmis. Tuo tarpu dienos bėga, ir jis pasijunta, kad mirtis artėja, ir reikia visa palikti. Nors žmogus žemiškomis gėrybėmis siekia viešpatauti, tikrumoje tačiau beveik visada jis tampa kraunamų vertybių vergas.

Teko būti prie mirtinai sergančio turtingo žmogaus. Jis spaudė man ranką ir pro ašaras kartojo: „Negerai gyvenau. Kroviau turtus, atsisakydamas net nuo leistiniausių malonumų bei normalių patogumų. O va turiu visa palikti. Negerai gyvenau!” Tai tik vienas iš daugybės tokių prisipažinimų mirties valandoje.

Reikia tad mokėti gerai gyventi, kad mirties valandoje nereikėtų tragiškai skųstis. Reikia žemės gėrybėmis išmintingai naudotis, kad ir žemėje džiaugtumės galima laime, bet visų svarbiausia, kad ją užsitikrintume amžinybėje.

Viena jaunuolė, užklausta, kaip vertinanti žemės gyvenimą, atsakė: „Gyvenimas man yra pati gražiausia Dievo dovana. Žemėje juk yra tiek gero, ką mes turėtume branginti ir gerai panaudoti. Ačiū Dievui, aš esu optimistė. net ir sunkumuose pajėgiu būti linksma. Net ir tamsumuose pajėgiu išvelgti šviesą. Net ir tada, kai norisi

verkti, turiu jėgos šypsotis". Šiuos žodžius pasakė jaunuolė, kuri yra paraližuota ir gali judėti tik ant ratukų!

3. Mirtis moko teisingai suprasti save. Jokia nelaimė, joks suspaudimas neparodo taip ryškiai mūsų menkumo bei ribotumo, kaip kai atsistojame mirties akivaizdoje.

Prieš kurį laiką teko aplankyti Šv. Vincento ligoninėje, New Yorke pažįstamą kunigą. Bekalbant, jis pasakė: „Vaizdavaus esąs didvyris, galįs visa pasiekti, visa įvykdyti, o va, ligos prislėgtas, skausmų kamuojamas ir mirčiai žvelgdamas į akis, pamačiau ir įsitikinau; jog esu beveik niekas: vien maža menkystė Dievo rankose!”

Net ir daktarai mirties akivaizdoje yra priversti pripažinti, jog žmogaus gyvybė nėra jų galioje, o Dievo žinioje.

Prieš eilę metų Feuchte, Vokietijoje, viename seselių vienuolyne sunkai sirgo kapelionas kun. Saliamonas Kauras. Ligonio kambaryje seselės suklepusios meldėsi, o pašauktas daktaras teikė medicinišką pagalbą sunkiai alsuojančiam kunigui. Atgavęs kiek kvapo, kapelionas tarė: „Daktare, ateina metas, kai vaistai jau negali išgelbėti nuo mirties. Mano valanda jau atėjo. Kleupkitės duosiu pasutinį savo kunigišką palaiminimą”. Bandė pakelti palaiminimui ranką, bet ji nusviro ir jis čia pat atidavė savo sielą Dievui. Daktaras šitai giliai išgyveno. Slėpdamas savo susijaudinimą, jis išbėgo iš kambario murmedamas: „Baisu!”

Ir žymusis Italijos valstybininkas Alcide De Gasperi, būdamas mirtinas ligonis, ramino daktarą, kai šis nenuslepiamai jaudinosi, matydamas, kad vaistai jau negelbsti, ir sakė: „Nesijaudink, daktare, ne tavo kaltė. Kartą reikia mirti!” Ir, ištaręs žodžius: „O mano Jėzau!” — užmigo Viešpatyje.

Nors nemalonu, bet yra labai naudinga teisingai suprasti savo vertę: pažinti savo menkystę, savo ribotumą.

Mat, tai padeda žmogui atsigręžti į Dievą; į jį atsiremti; jame pagalbos ieškoti. Dievas visa gali. Jis yra ir mirties Viešpats. Jėzaus užtikrinimas yra aiškus: „Aš esu gyvenimas ir prisikėlimas. Kas tiki į mane, nors būtų ir miręs, gyvens. Kiekvienas, kuris yra gyvas ir tiki į mane, neragaus mirties per amžius” (Jon 11,25ss). Kristus nugalėjo mirtį prisikeldamas iš numirusių. Savo prisikėlimu Jėzus užtikrino mums prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą su siela ir kūnu. Savo eucharistinėje kalboje Išganytojas primygtinai teigė: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną” (Jon 6,54).

Prisimenant mirtį, reikia ne liūdėti, o stengtis taip gyventi, kad užsitikrintume laimingą amžinybę, kur kartą visi susitiksime su kūnu ir siela dangaus garbėje.

\* \* \*

Garsusis rašytojas V. Hugo savo romane apie Mariją Tudor, Henriko VIII pirmgimę dukrą, paduoda sekantį gyvenimo epizodą:

Marija Tudor mylėjusi Lordą Fabiani. Šis tačiau buvo apkaltintas nusikaltimu prieš valstybę. Jam grėsė mirties bausmė. Tuo pačiu metu buvo suimtas ir žymus menininkas Gilbert, kuris dažnai būdavo karališkuose rūmuose svečias, o taipgi meilužis vienos rūmų damos. Marija Tudor darė visa, kad Lordas Fabiani būtų išgelbėtas. Deja, jis buvo pasmerktas mirčiai. Tada karalienė dėjo pastangų, kad kaliniai būtų sukeisti, būtent, kad vietoj Lordo Fabiani būtų nužudytas Gilbert. Kai mirties sprendimas turėjo būti įvykdytas, Marija Tudor atsiklaupusi prieš kryžių meldėsi, prašydama, kad asmenų sukeitimas pavyktų ir jos mylimasis būtų išgelbėtas. Dar jai

besimeldžiant, atėjęs pareigūnas pranešė, jog Lordas Fabiani, o ne Gilbert, yra nužudytas. Tuomet karalienė atsisistojo, nusišluostė ašaras ir tarė: „Vadinasi Dievas laimėjo!“ Ir čia pat įsakė paleisti politinius kalinius ir išdalinti didelę sumą pinigų beturčiams.

Dievas laimėjo! Gyvenkime taip, kad mirties akivaizdoje galėtume su Marija Tudor kartoti: „Dievas laimėjo!“

# PREL. JUOZAS GUTAUSKAS

## Mirties proga

(1896.XI.1–1983.IV.10)

1983 balandžio 10 d. Skotijoje — Glasgowe iškeliavo į amžinybę prel. J. Gutauskas. Žymi, bet kukli asmenybė. Jis paliko neišdildomus pėdsakus Skotijos lietuvių istorijoje. Bet visais atžvilgiais yra gerbtinas kaip didis lietuvis ir ištikimas Bažnyčios tarnas.

### I

Prel. J. Gutauskas gimė 1896 lapkričio 1 d. Dzūkijoje, Lazdijų parapijoje, Seinų apskrityje. Tėvai — pasiturintys ūkininkai — išaugino gražią šeimą. Tėviškę paveldėjo sesuo. Ji ilgus metus kentėjo Sibire po antros bolševikų okupacijos Lietuvoje. Mirė Lietuvoje, grįžusi iš tremties. Vienas brolis dar gyvena Lietuvoje. Kitas mirė Kanadoje. O jauniausiasis brolis, medicinos daktaras, gyvena su šeima Venezueloje.

Baigęs vidurinę mokslą, jaunuolis J. Gutauskas įstojo į kunigų seminariją Seinuose. Kilus pirmajam pasauliniui karui seminarija iš Seinų 1914 metais persikėlė į Žitomirą. Ten su kitais klierikais persikėlė ir tęsė mokslą ir J. Gu-

tauskas. 1918 metais seminarija iš Žitomiro grįžo atgal į Seinus ir vokiečių karinei valdžiai leidžiant tęsė mokslą. Bet 1919 metais, lenkams užėmus Vilnių ir Seinų kraštą, vysk. A. Karosas su lietuviais kunigais ir klierikais persikėlė į Nepriklausomą Lietuvą. Vyskupas laikinai apsigyveno Mariampolėje, o Seminarija, taip pat laikinai, įsikūrė Zvypliuose. Čia J. Gutauskas baigė mokslą ir 1920 liepos 4 d. buvo pašventintas kunigu Kauno katedroje.

Jauną kunigą J. Gutauską, pasižymėjusį dideliais gabumais, vysk. A. Karosas pasiuntė tolesnėms studijoms į Friburgą, Šveicarijoje. Čia išbuvęs vienus metus (1920–1921), persikėlė į Muensterį, Vokietijoje. Studijas baigė 1923 metais ir grįžo į Lietuvą.

Mokslu apsišarvavusį kun. J. Gutauską vyskupas paskyrė kapeliono pareigoms Vilkaviškyje „Žiburio“ gimnazijoje. Po kelių metų iš Vilkaviškio buvo perkeltas į Šakius ten veikiančios „Žiburio“ gimnazijos kapeliono pareigoms. Bekapelionaudamas kun. J. Gutauskas bendradarbiavo spaudoje, rašydamas J. Vingiaus slapyvardžiu straipsnius ir eilėraščius Ateities ir Židinio žurnaluose. 1933 metais iš Šakių buvo perkeltas į Suvalkų Kalvariją ir paskirtas filialinės bažnyčios rektoriumi bei progimnazijos kapelionu. Kai tačiau 1934 metais staiga mirė Skotijos lietuvių kapelionas kun. Petrauskas, kun. J. Gutauskas noriai sutiko vykti į Skotiją ir prisiimti ten gyvenančių lietuvių dvasinio aprūpinimo pareigas. Jas ištikimai ėjo per 48 metus, iki pat mirties, būdamas visų gerbiamas ir mylimas.

## II

Pasiryžimas vykti iš tėviškės į svetimą, nežinomą kraštą sielovados pareigoms gana sunkiose sąlygose, neabejotinai buvo auka. Bet ši auka pasirodė visam didume, kai

pažino sąlygas, kuriose turėjo gyventi ir dirbti. Be savo klebonijos. Be savos bažnyčios. Tikintiesiems esant išsisklaidžiusiems po visą plačią Skotiją. Tokiose sąlygose aptarnauti savus tautiečius buvo tikrai sunku. Tuo labiau, kad kun. J. Gutauskui teko atlikti ne vien kapeliono pareigas, bet būti visuotiniu Skotijos lietuvių vadu. Reikėjo redaguoti leidžiamą laikraštėlį „Išivių draugas“, organizuoti visuomeninę veiklą, atstovauti lietuvių reikalus vietinių dvasinių ir civilinių valdžių kompetencijoje. Per visus tuos 48 ilgus metus jis buvo tikra Skotijos lietuvių siela ir širdis.

Kun. J. Gutauskas buvo reta asmenybė. Gyveno sunkiose sąlygose, bet niekad niekam nesiskundė. Buvo neturtingas, bet darė gera abiem rankom, gelbėdamas kiekvieną, kuris buvo reikalingas pagalbos. Visi jį matė besišypsantį, girdėjo bedainuojantį. Mėgo ypatingai dainuoti dainą „Sėjau rūtą, sėjau mėtą, sėjau lelijėlę“. Šią dainą jis dar padainavo dieną prieš mirtį, kai jį aplankė būrys pažįstamų. Priešų neieškojo ir jų neturėjo. Visi jam buvo prieteliai. Visi jį mylėjo: lietuviai ir nelietuviai, pasauliečiai ir dvasiškiei.

Kai norėdamas įvertinti kun. J. Gutausko kunigišką veiklą, aplankiau Glasgovo arkivyskupą atsiklausdamas, ar neturėtų nieko prieš, kad prašyčiau Šv. Tėvą jam prelato titulo, Ganytojas atsakė: „Visa širdimi pritariu, nes tai tikrai nusipelnęs ir visų mylimas kunigas!“ Šv. Tėvas Jonas XXIII 1962 gegužės 18 d. jam suteikė prelato titulą. Garbės jis nesiekė, bet popiežiaus įvertinimą priėmė su džiaugsmu ir dėkingumu.

Kiek vėsi gerbė prel. J. Gutauską iškilmingai paliudijo laidotuvės. Į amžiną poilsį jį palydėjo ne tik visi lietuviai, kurie galėjo atvykti, bet ir daugybė St. Columba's parapijiečių, kur jis daugelį metų gyveno. Iškilmingas šv. Mišias atnašavo 5 vyskapai, vadovaujant pačiam Glasgovo



arkivyskupui, ir koncelebravo 82 kunigai. Iš lietuvių pusės dalyvavo J. E. vysk. A. Deksnys; kun. J. Sakevičius iš Londono, kun. S. Matulis iš Nottingamo; kan. Kamaitis iš Manchesterio, kun. Andriušis ir kun. Bancevičius iš vietinių kunigų ir šių eilučių autorius iš Romos.

### III

Iš vakaro, kai kūnas buvo atgabentas į Šv. Columba's parapijos bažnyčią, iškilmingas šv. Mišias atnašavo vysk. A. Deksnys, koncelebruojant keliolikai kunigų. Pamokslą lietuviškai pasakiau aš. Balandžio 13 d., kaip jau minėjome, iškilmingas šv. Mišias atnašavo Glasgovo arkivyskupas, koncelebruojant 82 kunigams. Per šv. Mišias pamokslą pasakė arkivyskupas. Po šv. Mišių visiems padėkojo vysk. A. Deksnys. Palaidotas centrinėse Glasgovo kapinėse, kunigų sekcijoje. Laidotuvėmis rūpinosi ir finansavo Glasgovo arkivyskupija.

Balandžio 15 d. vien lietuviams gedulingos šv. Mišios buvo atnašautos Mossend parapijos bažnyčioje. Celebravo J.E. vysk. A. Deksnys, koncelebruojant 5 kunigams. Pradžioje angliškai ir lietuviškai kalbėjo celebrantas, o po evangelijos pamokslą pasakiau aš. Po šv. Mišių visi lietuviai susirinko vaišėms į parapijos salę.

### IV

Be pastoracinio ir visuomeninio darbo Velionis aktyviai reiškėsi kaip žurnalistas ir poetas. Per 48 metus redagavo Skotijos lietuvių laikraštį „Išeivių draugas“. Redakcijos darbas praktiškai gulėjo ant jo vieno pečių. Dar Lietuvoje, turėdamas poetinio įkvėpimo, rašė eilėraščius. Juos spausdino J. Vingiaus slapyvarde. Paskutinį jo eilėraščių rinkinį „Jotvingio raudos“ išleido „Šaltinis“, Not-

tinghame 1982 metais. Tai savos rūšies testamentas: pripažinimai ir paskutiniai paskatinimai.

Gyvenimo pavakaryje, kai fizinės jėgos neišvengiamai silpo ir amžinybė artėjo, kai tirpstančių svetimybės jūroje lietuvių skaičius Skotijoje retėjo ir lietuviška veikla, dėl kurios per tiek metų buvo aukotasi, silpnėjo, prelatas nekartą baugiai klausė save: „Ar tai tokia mano gyvenimo, mano darbų dalia!“ Su skausmu širdyje ir su ašaromis akyse jis ėmė plunksną į rankas ir rašė:

*Sudie, sudie! Ai, sunku tarti trumpas žodis...  
Bet nū, išties, sudie, draugai ir broliai,  
Jau metas man žygiuoti, palydovas kviečia,  
O mintys ir širdis tarp jūs klajoja...  
Nei krepšio, nei lazdos, nei išėiginio rūbo  
Aš, broliai, neturiu, — apleidžiu viską,  
Man gėda pakeliui žmogaus akies ir jūsų,  
Toks aš sunykęs, alkanas, apdriskęs...  
Varnai, ir neatspėtos mįslės, paskui skrieja.  
Nei kelio, nei takų per tyrų pievą,  
Kur jūs, draugai? Dar meskim vieną brangų žodį!  
...Ak, aš einu, einu jau, mano Dieve...*

J. Guta, *Jotvingio raudos*, 12

Kaip geras sielų ganytojas, pasiruošęs iškeliauti į ten, kur „gera būti“, prelatas maldavo Viešpatį, kad visus savo ganomuosius pakviestų ir priimtų pas save. —

*Šalie poetų apdainuota,  
Šviesių platybių globiama!  
Tenai mažytė Teresėlė  
Pabarsto rožėmis takus...  
Į tą žavingą laimės šalį  
Patrauk mus, Viešpatie, visus...  
Jotvingio raudos, 35*

Tikime, kad Viešpats jį priėmė anoje žavingoje dangaus laimės buveinėje. Ten jis džiaugiasi ir meldžiasi, kad mes visi į ten ateitume. Jis buvo geras kunigas. Bažnyčia jį pagerbė prelado titulu. Jį įvertins, kaip ištikimą tarną, Dievas. Jį įvertins ir Lietuva, kurią jis visa savo būtimi mylėjo, ir kuriai skyrė savo paskutinį eilėraštį. —

*Spiečius kvapių pavasarių ir vasarų  
Jau dūzgia amžinybės avilyj.  
Kiek buvo ten džiaugsmų ir sielvarto korių  
Sukrauta!.. Kas suvokti begalės?  
Po Mindaugo šlovės, po Sibiro ledų  
Pro visa, visa, kas tiktai jai klius,  
Galybių Viešpatie, nuveski Lietuvą  
Į laisvės, grožio ir taikos kelius!*

*Jotvingio raudos, 40*

Tebūna ši visų mūsų malda.

## IVAIRIOMIS PROGOMIS

### I Religinės progos

1. Šventinant koplyčią
2. Mąstymas prie kryžiaus — Eucharistinio Kongreso proga
3. Koplyčios šventinimo proga Washingtono Marijos šventovėje
4. Šiluva Chapel Dedication — The National Shrine Washington
5. Procesijos Carfine Skotijoje proga
6. Lietuvių koplyčios Washingtono Šventovėje šventinimo proga
7. Bažnyčia kryžiaus keliu — Eucharistiniame kongrese Philadelphijoje
8. Prel. Juro pagerbime

### II Visuomeninės progos

9. Ateitininkų uždaviniai
10. Vyčių seimo proga — ištikimybės principams
11. Pensilvanijos Lietuvių Dienos proga
12. Balfo seimo proga — Meilės įsakymas ir gailėstingumo darbai
13. Pasaulio Lietuvių jaunimo suvažiavimo proga
14. Eucharistinės mintys per Vatikano radiją į Lietuvą
15. Tarp Hosana ir Crucifige: Lietuviams maldininkams Romoje
16. Minint birželio 15 išvežtuosius

# RELIGINĖS PROGOS

MINTYS ŠVENTINANT NAUJĄ KOPLYČIĄ  
New Philadelphia, PA, 1951 rugpjūčio 19 d.

## I

„Pamilau, Viešpatie, tavo namų grožį, tavo buveinės kilnumą” (Ps 26,8). Šiais Psalmisto žodžiais prabyla į mus šiandien šios naujai pašventintos koplyčios statytojai. Jų žodžius patvirtina šis jaukus, puošnus Dievo namų pastatas. Koplyčios statyba pareikalavo daug rūpesčio, didelių pastangų, gilaus sumanumo ir nemaža lėšų. Visa tai parūpino klebonas ir visi tie, kurie jam vienu ar kitu būdu talkino: kunigai-pagelbininkai ir dosnūs parapijiečiai. Jie visi: kas rūpestį, kas darbą, kas pinigą aukojo, kad šis puošnus Dievo garbei pastatas čia atsirastų. Jūs visa tai padarėte, kadangi mylite Dievo namų grožį, kadangi panorote duoti Dievui jaukią buveinę šiame sunkaus darbo, bet laimingame krašte. Ši koplyčia, brangieji, atsirado čia ir ji liudys jūsų meilę Viešpačiui. Tai paminklas, kuris teikia ir teiks jums garbę ir neš dangaus palaimą. Jėzus užtikrina atlyginimą už kiekvieną pagalbą suteiktą žmogui, už

kiekvieną geradarystę padarytą artimui (Mt 25,31-46). Tuo labiau Dievas atlygina už kiekvieną auką, kuri yra įvykdoma jam: jo garbei. Jėzaus žodžiai yra aiškūs: „Palaiminti esate, kai dėl manęs jus keiks ir persekios... Linksminkitės ir džiaukitės, nes jūsų atpildas yra gausus danguje” (Mt 5,11). Ir dar kita proga Išganytojas sakė: „Kiekvienas, kuris paliko dėl mano vardo namus, ar brolius, ar seseris, ar tėvą, ar motiną, ar žmoną, ar vaikus, ar ūkius, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą (Mt 19,29).

## II

Jėzus noriai priėmė ir labai užgyrė Marijos Betanietės jam parodytą meilės žestą, kai ji — svečią savo namuose — vakarienės metu pasveikino išpildama jam ant galvos ir ant kojų didelį kiekį brangių kvėpalų. Judas išdavikas ir kai kurie kiti apaštalai piktinosi. Judas sakė: „Kodėl šito kvėpalo neparduota už tris šimtus denarų ir neatiduota vargšams?!” (Jon 12,5). Jėzus tačiau atsiliepė ir tarė: „Kam varginate šią moteriškę? Juk ji padarė gerą darbą man. Mat, beturčių visada turite pas save, o mane ne visada turite” (Mt 26,10s). Visų pirma ir virš visko turime mylėti Dievą ir jam aukoti, kas yra brangiausia. Aukodami Dievui, mes neskriaudžiame vargšų. Nes Dievas rūpinasi ir aprūpina visus, kai jie jo šaukiasi. Juk Kristus aiškiai pasakė: „Rūpinkitės visų pirma Dievo karalyste, o visi kiti dalykai bus jums pridėti” (Mt 6,33).

Brangieji, Jėzus su dėkingumu priima iš jūsų šią auką, šią puošnią koplyčią, ir atmeta bet kokį mūsų laikų veidmainių priekaištą, kurie neretai šūkauja ir sako: „Kam tos bažnyčios? Kam tie brangūs papuošimai jose? Turėtų būti nuimtos brangenybės nuo altorių, parduotos ir visa išdalinta vargšams! Į šį priekaištą reikėtų atsakyti: „Nusiimkite jūs patys pirma nuo savo ir savo žmonių rankų

ir kaklų brangenybes, nuo savo stalų visokeriopą perteklių ir atiduokite vargšams. O tik tada galėsite priekaištus daryti Bažnyčiai!” Jei kas, tai Bažnyčia visada rūpinos vargšais, bet ne tik kūnu, o ir tais, kurie siela yra vargšai.

## LIETUVIO EUCHARISTINIS MĄSTYMAS PRIE KRYŽIAUS —

(Eucharistinio Kongreso proga, Muenchen, 1960)

### I

Šia iškilminga proga prisimena man lietuviškų atlaidų šventė. — Nuo ankstyvo ryto keliais ir takais skuba kaimo žmonės į parapijos bažnyčią. Seni ir jauni, suaugę ir maži, važiuoti ir pėsti, šventadieniškai apsirengę ir pamaldžiai nusiteikę, visi jie eina dalyvauti atlaiduose. Susirenka minia žmonių. Bažnyčia, šventorius, gatvės ir aikštės pilnos maldininkų. Tai maldos, bet ir pasižmonėjimo diena.

Kažką panašaus į aną lietuvišką atlaidų šventę išgyvename mes čia šio Tarptautinio Eucharistinio kongreso eigoje. Suvažiavom iš visų pasaulio kraštų. Susibūrėme šiandien šioje bažnyčioje, kad lietuviškai pasimelstume; kad atidengtume mūsų širdis Jėzui, perduodami jam savo prašymus, bei jį, kaip mūsų Viešpatį, pagarbintume.

### II

Kiekvienas turime savo asmeniškų reikalų ir savų intencijų. Kiekvienas tad kreipiamės į Jėzų su savo prašymais. Reikia tačiau žiūrėti, kad mūsų prašymai būtų kilnūs ir atitinką dangiškojo Tėvo valią. Bet be asmeniškų

intencijų privalome prisiminti ir tuos siekius, kurie yra parinkti bei nurodyti kaip tema maldai šio Kongreso eigoje. Turime jungtis kasdien į tą bendrą visų Kongreso dalyvių maldą, kad atsiprašytume Viešpatį už visus visos žmonijos nusikaltimus ir išmelstume pasauliui dangaus palaimą. O kaip lietuviai turime dar ir specialias intencijas, įjungtinas į mūsų maldas. Jos yra nurodytos mūsų lietuviškoje kongreso programoje.

Šiai dienai skirta bendroji kongreso intencija yra — prisiminti ir apmąstyti Kristaus kančią. Lietuviškoji gi programa kviečia mus nūdien prisiminti karšta malda persekiojamą mūsų Bažnyčią Lietuvoje ir visus mūsų brolius ir seseris kenčiančius dėl tikėjimo ir tėvynės meilės po bolševikine priespauda. Štai kodėl šio mąstymo temą taip suformulavau: **Lietuvio eucharistinis mąstymas prie Kryžiaus.**

### III

Persikelkim mintimis į Lietuvą. — Kokia ji nūdien?

1. Suvalgusi ekonomiškai. Jei kada, tai šiandien tikrai pilnai išsipildė Poeto žodžiai: „Vargas vien tebėr“ mūsų mylimoje tėvų žemėje.

2. Sužalota fiziškai. Bolševikų teroras padarė tai, kad Lietuva neteko beveik ketvirtadalio savo gyventojų: geriausių savo sūnų ir dukrų. Jie kenčia ir miršta, kad tėvynė būtų laisva.

3. Prislėgta dvasiškai ir naikinama morališkai. Bolševikinis okupantas noriai leidžia plisti įvairioms ydoms, kurios silpnina tautos dvasią. Visomis priemonėmis kovojama prieš tikėjimą ir Bažnyčią.

Štai kokia nūdien yra mūsų Lietuva! Ji šaukiasi mūsų pagalbos. Mes jos negalime atsakyti, kitaip tapsime neverti jų heroiskai priimamų ir pakeliamų aukų už Dievą ir tē-



vynę. „Negailėkite mūsų. Mes noriai kenčiame ir aukojamės. Bet darykite visa, kad mūsų aukos nebūtų veltui!” — Šiais žodžiais, su šiuo prašymu kreipėsi į mus per vieną italą kunigą, kuris kurį laiką kentėjo su nemažu skaičiumi lietuvių vienoje pasmerktųjų tremtinių stovykloje, Karagandoje, mūsų ten buvusieji kunigai. Šiais žodžiais į mus atsišaukia visa Lietuva, jau tiek metų kenčianti po žiauria sovietinių bolševikų priespauda.

Susimąstykime. Klauskime save: ką mes padarėme, ką darome ir ką reikėtų daryti, kad palengvintume mūsų persekiojamų brolių kančias ir priartintume mūsų tėvynei laisvės dienas.

#### IV

Mūsų kenčiančiai tautai sėkmingiau padėsime, jei pajėgsime suprasti giliąją Kristaus kančios paslaptį. Pakilkime tad iš mūsų kasdienybės į Kalvarijos kalną, dvasioje atsistokime po Kristaus kryžiumi ir bandykime apmąstyti, ką Išganytojas nuo kryžiaus yra pasakęs. Anie žodžiai, kuriuos Jėzus, kentėdamas ant kryžiaus ištarė, yra jo testamentas, jo iškalbingas pamokymas mums varganos žemės vaikams.

1. „Tėve, atleisk jiems, nes nežino, ką daro!” (Lk 23,34). — Tautos vadų išduotas, savųjų atmetas ir pasmerktas, romėnų karių išjuoktas ir užgauliojamas, baisesis kryžiaus kančias kęsdamas, Jėzus savo dieviškame gerume neprašo dangišką Tėvą, kad nubaustų nedorėlius, o verčiau meldžia, kad jiems atleistų, nes nesuvokia, koki nusikaltimą daro. Kiek šiame Kristaus elgesyje yra gilaus mums pamokymo?! Juk dažnai mūsų širdys dega neapykantos ir keršto jausmais tiems, kurie mums bloga daro. Ne paslaptis, kad daugelis mūsų širdžių keikia ir prakeikia bolševikus, kurie koku nors būdu skaudžiai palietė

brangius asmenis, išveždami į Sibirą, kankindami kalėjimuose, ar nužudydami. „Atleisti tiems kraugeriams, — girdim sakant ne vieną, — ne, niekados!“ Ir nepagalvoja, kad puoselėdami savyje neapykantą, tampa panašūs aniems bolševikams, kuriuos smerkia.

Kai N. Kruščiovas lankėsi Prancūzijoje ir aplankė Rouen katedrą, iš jos išėjęs pareiškė: „Ir mes komunistai kai ką bendro turime su krikščionybe. Vieno tačiau aš nepriimu, būtent, kur liepiama, gavus smūgį į vieną žandą, atsukti ir antrą. Jei kas mane užgauna per vieną, aš jam kertu atgal taip, kad jis neturi daugiau noro mane užgauti!“ N. Kruščiovas tarėsi pasakęs kažką didvyriško. Tikrumoje gi pasirodė esąs tik silpna žmogiška menkystė. Į smūgį atkirsti smūgiu yra lengva, ir kiekvienas tai gali padaryti. Bet į smūgį atsakyti su meile bei atlaidumu yra tikrai didvyriška, ir nevysi tai gali padaryti. Neapykanta ir kerštas nieko gero neatneša. Ji tik griauina ir sunkina gyvenimą visiems. Kai tuo tarpu atlaidumas ir meilė gydo skausmus, kelia dvasią, laiduoja sugyvenimą, puoselėja gerumą, neša laimę. Esame keršto ir neapykantos aukos. Mokykimės gerumo ir meilės, kad atitaisytume keršto padarytas ir daromas skriaudas.

2. **„Mano Dieve, mano Dieve, kam mane apleidai!“** (Mk 15,34). — fiziniai ir moraliniai skausmai tiek prisilėgė Jėzaus žmogišką prigimtį, kad jis vienam akimirksnyje pasijuto esąs tokiame suspaudime, lyg būtų visų, net ir dangiško Tėvo, apleistas. Šis Jėzaus skausmas išsiveržė anais skundo žodžiais. Ir šis Išganytojo skundas išsiveržė iš jo sielos ir buvo užrašytas, kad būtų mums sustiprinimas mūsų nedalioje. Kiekvieno mūsų gyvenimo kelias yra kryžiaus kelias. Gimstame verkdami ir mirštame dejuodami, o tarp lopšelio ir kapo kiek vargo, kiek ašarų! Turime eiti skausmo keliu. Bet tai nėra koks aklas likimas, nėra beprasmiškas skausmas, o yra neišvengiamas nupuolusio žmo-

gaus gyvenimas, turįs savo prasmę ir vertę. Kaip asmeninė nedalia, taip ir dabartinė spauda mūsų tėvų žemėje turi savo gilią prasmę ir aukštą vertę. Mat, kiekviena kančia noriai priimta ir kantriai pernešta, kaip individams, taip ir tautoms, yra nenykstantis turtas, kuris pelno dangaus palaimą. Bolševikų persekiojimai ir mūsų brolių pakeltos kruvinos aukos padarė mūsų tautą garbingą ir dvasiniai turtingą pasaulio ir Dievo akyse. Su pagrindu amerikietis vyskupas McNamarra viena proga yra pasakęs: „Lietuviai didžiukitės, nes jūsų gyslose teka kankinių kraujas!“ Su pagarba apie lietuvius kalba visi tie, kurie kentėjo įvairiuose Sovietų Sąjungos gulaguose su mūsų tremtiniais. Sibiro maldaknygė išgarsino lietuvių ir Lietuvos vardą nuo vieno žemės pakraščio iki kito.

3. **„Trokštu!”** (Jon 19,38) — Jėzus troško išganymo visai žmonijai. Jis troško savo meile, kurią liudija kančia ir mirtis ant kryžiaus, visus patraukti prie savęs (Jon 12,32). Jėzus troško, kad visi suprastų, jog žmogaus pašaukimas yra: neprisirišti prie žemės, o verčiau kilti nuo jos prie dangaus, nes tik ten yra tikroji mūsų tėvynė, nes tik ten atrasime pilnutinę laimę. Nūdienio pasaulio tragedija yra tame, kad jis yra perdaug žemiškas, perdaug paskendęs medžiaginiuose reikaluose. Laisve apsvaigęs ir puikybe pertekęs žmogus rizikuoja tapti savęs vergu. Drįstu teigti, kad ir kenčiančios tėvynės atžvilgiu mūsų pastangos turėtų būti daugiau į dangų nukreiptos, negu į žemę atgręžtos.

4. **„Dar šiandien būsi su manim rojuje!”** (Lk 23,43) — Šis Jėzaus užtikrinimas geram latrui yra kelrodis mums. Praeinantis žemės gyvenimas kur veda? — Į amžinybę, į rojų. Į ten mes esame skirti ir pakviesti nueiti. Rojų kiekvienas gali pasiekti, jei tik nori, nors būtų ir didžiausias nusikaltėlis, nes Dievas nė vieno pas jį grįžtančio neatstumia. O rojus yra tokia laimės vieta, prieš kurią

blanksta visi žemės vargai, visa šio pasaulio nedalia.

5. „**Moteriške, štai tavo sūnus; štai tavo motina!**” (Jon 19,26s) — kaip Jėzus žvelgė nuo kryžiaus į savo Motiną ir ją pavedė savo mylimiausio mokinio globai, taip jis žvelgia į kiekvieną mūsų, kai atsistojam ir susimąstom prie jo kryžiaus. Jėzus jaučia mūsų vargus, mato mūsų ašaras, tiesia į mus savo pagalbos ranką. Jis nuo kryžiaus pavedė mus savo dangiškosios Motinos globai. O ji motiniškai rūpinasi visais savo žemės vaikais. Gausūs jos stebuklingi pasirodymai, didžiosios jos garbei skirtos šventovės yra Dievo malonių šaltiniai, kurie gaivina žmonių tikėjimą, mažina bei lengvina kenčiančiųjų skausmą.

6. „**Užbaigta!**” (Jon 19,30) — Jėzus šitai ištare su lengvu atsidūsėjimu: skausmas baigėsi, misija atlikta. Šis Išganytojo žodis yra guodžianti pamoka. Skausmas slegia, — nenusiminkim: jis greit baigsis. Sunkus uždavinys prieš akis, — nepasimeskim, jį atlikus pajusim pasitenkinimą ir džiaugsmą.

7. „**Tėve į tavo rankas atiduodu savo sielą!**” (Lk 23,46) — Kaip Jėzus į dangiškojo Tėvo rankas atidavė save bei savo užbaigtą atpirkimo misiją, taip mes atiduokime į Dievo rankas viską: skausmą ir džiaugsmą, laimėjimus ir pralaimėjimus, dorybes ir silpnybes. Jis visa paims į savo rankas, nes yra mylįs Tėvas ir visagalis Viešpats. Būdami Dievo rankose, mes nieko nebijosime ir nieko nestokosime.

## V

Nusileiskim nuo Kalvarijos kalno ir atsistokim prie altoriaus, ant kurio nužengia šv. Mišių eigoje tas pats Nukryžiuotasis, pasiliekęs Eucharistijoje. Klauskim: ką mums kalba, ko mus moko Eucharistijos Jėzus?

Kelias nuo Kalvarijos iki altoriaus yra trumpas. Ant kryžiaus kybąs ir Eucharistijoje pasiliekęs yra tas pats my-

lis ir kenčias Išganytojas. Kaip kryžiaus, taip ir Eucharistijos aukoje Jėzus iš meilės mums leidosi pažeminamas iki savęs sunaikinimo, iki mirties ant kryžiaus, kad mes suprastume, kokia meile jis mus numylėjo.

1. „**Troškite troškau šią vakarienę valgyti su jumis!**” (Lk 22,15) — Jėzus troško valgyti Paskutinę Vakarienę su apaštalais, nes jos eigoje buvo pasiryžęs įsteigti Eucharistiją, t.y. aukoti save duonos ir vyno pavidalu, paverčiant duoną į savo kūną ir vyną į savo kraują, kad taptų mums dangiškos gyvybės versmė. Štai jo užtikrinimas: „Aš esu gyvoji Duona nužengusi iš dangaus. jei kas valgys šios Duonos, gyvens per amžius. Duona gi, kurios aš duosiu, yra mano kūnas dėl pasaulio gyvybės, kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžiną gyvenimą” (Jon 6,51.54). Kaip Kristus išnyko išorėje, ir pasislėpė po duonos ir vyno pavidalu Eucharistijoje, taip ir mes privalome siekti mažėti ir išnykti Dievuje, kad pilnai gyventume danguje. Atsiminkime, kad ambicijos ir puiybė kelia kivirčius, ir yra ardymo bei griovimo veiksnys; kai tuo tarpu nuolankumas laiduoja palaimą, ramybę ir sėkmę pasaulyje.

2. „**Kad tu žinotum, kas yra tas, kuris tau sako — duok man gerti — tu jį būtum prašiusi, ir jis tau būtų davęs gyvojo vandens, kurio kas gertų nebetroks į amžius. O vanduo, kurio aš duosiu, taps jame į amžiną gyvenimą trykštančio vandens versme**” (Jon 4,10.14). Jėzus aukoja save Eucharistijoje, tapdamas mums dvasiniu maistu ir gėrimu, kad susijungtų su mumis tapriausiu būdu meilėje ir taptų mums nuolat gaivinantis dvasinis veiksnys.

Sintetizuojant, kas pasakyta, turėtume ryžtis: nepasimesti sunkumuose, atsisakyti apmaudo neteisybėse, mokytis mylėti priešus, atsigręžti į dangų, trokšti mažėti žemėje ir augti danguje. Visa tai nėra lengva. Tam reikia

dieviškos stiprybės. Ją teikia Eucharistija. Ryžkimės tad būti visada arti prie Jėzaus Eucharistijoje.

\* \* \*

Pasakojama, kad, kai Kijevą puolė ir rengėsi užimti klaidatikiai totoriai, šv. Hijacintas rengėsi bėgti iš miesto. Prieš apleisdamas vienuolyną, užėjo į koplyčią pasimelsti. Kai pakilo išeiti, staiga išgirdo iš tabernakulio dangišką balsą, kuris sakė: „Hijacintai, tu bėgi ir mane palieki! Kas tave saugos kelionėje?! Šventasis tada grįžo, pasiėmė iš tabernakulio Švenčiausiąją ir su juo leidosi kelionėn.

Leiskimės ir mes į pavojingą gyvenimo kelionę su Jėzumi, o jis bus mums apsauga ir palaima, taip kad būsim naudingi ir laimingi žemėje ir užsipelnysime amžiną gyvenimą danguje.

LIETUVIŲ KOPLYČIOS  
WASHINGTONO ŠVENTOVĖJE ŠVENTINIMO PROGA  
1966 rugsėjo 4 pasakyta prel L. Mendelio

*Jeį po amžių kada skaudūs pančiai nukris  
Ir vaikams užtekės nusiblaivęs dangus,*

*Mūsų kovos ir kančios be ryto naktis*

*Ar jiems besuprantamos bus?*

*Maironis, Pavasario Balsai, Vilnius, 1970,37*

Lietuvos atgimimo Dainius dvejojo, ar jaunoji karta besupras ir įvertins pasiaukojimą ir kančias tėvų ir senelių, kurie kovojo ir kentėjo, kad atgautų Lietuvai laisvę. Maironio žodžiai aktualūs ir mūsų lūpose šiandien. Ar ateities lietuviai besupras, kiek mes mylėjome tėvų žemę, kiek dėl jos, nūdien vėl vergijoje, kentėjome ir kenčiame? Ar jie besupras?

Stovint šios koplyčios akivaizdoje, darosi lengviau krūtinėje, šviesiau akyse. Ne vien poeto eilių posmai, ne vien istoriko užrašyti žodžiai, bet ir šis puošnus paminklas kalbės ateities kartoms ir liudys, kad mes mylėjome Lietuvą, dėl jos aukojomės ir kovojome. Iš anksto jiems galime sakyti Kristaus ištartais žodžiais: „Jei nenorite mums tikėti, tikėkite darbams“ (Jon 10,38).

Ši koplyčia: jos buvimas šioje didingoje J.A.V. Tautinėje Šventovėje, jos paveikslai ir statulos, jos vitražai ir visi brangūs papuošalai, jos altorius ir prasmingi įrašai visada kalbės visiems ir kiekvienam lietuviui, kad šiame krašte gyvenę lietuviai ir jų vaikai mylėjo Lietuvą ir tikėjo į jos gražią ir garbingą ateitį.

Ši koplyčia kalbės ne vien į lietuvius. Ji kalbės į milijonus Šventovės lankytojų, atvykstančių iš visų kraštų. Ji kalbės visiems apie Lietuvą: apie mažą, bet garbingos praeities tautą; apie daug kentėjusį, bet niekad vilties nepraradusį kraštą; apie žmones, kurie savo didžioje nedalioje ne į žemę, o į dangų žvelgia, kurie tiki ir meldžiasi su poetu:

*Tikiu, kad tu, o Dieve, tu pašaukei mane čia  
Iš amžių glūdumos  
Man Tavo žvaigždės, einančiam per girią šviečia,  
Kad eičiau giedras ir ramus.*

*Tikiu, kad Tu, o Dieve, iš karo ir žudynių  
Tautų tautas vedi;  
Kaip kūdikį pro prarają ir manąją tėvynę  
Išvedęs tarsi: auk, žydėk!*

*Tikiu, kad Tu, o Dieve, ir meilės giesmei žodi  
Ir džiugesį akių,  
Ir sielai saulės amžių, ir vergui laisvę duodi  
Už vieną atdūsi — „Tikiu...“*

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 178



Ši koplyčia kalbės kaip į Lietuvos draugus, taip ir į jos priešus. Ji kalbės į vienų ir antrų sąžinę. Prisiminkim sceną iš W. Shakspeare Hamleto. Kunigaikštis Hamletas sužino, kad jo tėvą nužudė jo dėdė: tėvo brolis ir motinos meilužis, o dabar jau jos vyras, taigi jo patėvis. Šitai skaudžiai išgyvena. Ilgai svarsto, ką daryti, kaip reaguoti. Palikti šį niekšingą pasaulį, nusižudant? Ar imtis keršto? Nei vieno, nei antro eventualumo griebtis neleidžia jam jo sąžinė. „Sąžinė, — galvoja Hamletas? — Bet juk ir tėvai turi sąžinę? Kodėl tad neveikti į jų sąžinę? Ar tai nebus pati geriausia priemonė nubausti nusikaltusius tėvus?!” — Apsisprendžia šia prasme. Ir pasirodo, kad veikimas į sąžinę tikrai duoda lauktus rezultatus. Motina supranta klaidą ir pasitaiso. Patėvis jaučia klaidą, bet joje yra tiek paskendęs, jog neranda jėgos taisytis, bet dar greičiau eina pirmyn į pražūtį. Tai vaizduotės sukurtas pasakojimas, bet jis yra labai gyvenimiškas ir psichologiškai realus.

Ši koplyčia veiks į daugelio sąžinę, ir jos veikimas tikriausiai bus sėkmingas. Lietuviams, kurie čia lankysis, ji primins, jog Lietuva yra gyva. Šios koplyčios sienos ir meniniai papuošalai kalbės ir šauks kiekvienam lietuviui poeto žodžiais:

*Aš čia — gyva, — po kojų tarė žemė, —*

*Aš čia — gyva — sūnau, ar nematai?*

*Aš čia — gyva, — palinkę ir sutemę*

*Atsiliepė dangaus skliautai. —*

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 201

1. Ši koplyčia primins lietuviams, kad už Lietuvos laisvę yra daug kentėta, daug aukų sudėta. Todėl ją reikia branginti, dėl jos privalu kovoti. Ji primins, kad Lietuvą visų pirma Dievas globojo ir gelbėjo: kad jai pavojuose ne tiek kova ir žmogiškos aukos, kiek gilus tikėjimas ir karšta malda padėjo; kad dangiškoji Motina ją saugojo ir globojo.



2. Ši koplyčia veiks į sąžinę Lietuvos draugų. Ji primins, kad ne vien Afrikos ir Azijos, daugiau-mažiau primityvios tautelės turi teisę laisvai gyventi, bet taip pat, ir tuo labiau, aukštos kultūros bei garbingos praeities Rytų Europos tautos, o jų tarpe ir Lietuva bei kitos Pabaltijo tautos, nūdien pavergtos ir persekiojamos, turi būti išlaisvintos, kad laisvų tautų centrinės Europos šeimoje galėtų duoti savo reikšmingą įnašą. Ši koplyčia paskatins daugelį siųsti Aukščiausiam maldas už Lietuvos ir kitų pavergtų tautų išlaisvinimą. O Dievas viską gali ir visada yra pasirengęs prašančius išklaudyti. Per pranašą pasakyti Izraeliui Viepaties žodžiai galioja visiems laikams ir visoms tautoms. „Sustiprinkite pailsusias rankas, — kalbėjo dangiškasis Tėvas, — atgaivinkite linkstančius kelius. Išgąstaujantiems sakykite: drąsos, nebijokite! Štai Viešpats jūsų Dievas! — Jis neša kaip nubaudimą, taip ir atlyginimą. Jis pats tai jums neša ir taip jus išgelbsti. Tuomet aklių akys atsivers ir kurčiųjų ausys atsikims, raišasis it stirna šokinės ir nebylio liežuvis laisvai judės dainai, nes dykumose trykšta vanduo ir tyruose teka upės, smiltynuose liūliuoja ežerai; kur išdžiūvusi žemė, — sruvena upės; kur slibinų landynės, kupranugarių ir kaimeinių bandomaržiai stovi” (Iz 35,1-7).

3. Ši koplyčia veiks į sąžinę taipgi Lietuvos priešų. Jiem primins neteisybę, kurią jie daro. Juos įspės, kad Dievu pasitikinti ir Dievuje viltį turinti tauta negalės būti nei nugalėta, nei sunaikinta, nes Kristus aiškiai užtikrino, sakydamas: „Pasitikėkite! Aš nugalėjau pasaulį” (Jon 16,33). Ši koplyčia savo istoriniais papuošalais liudija, jog Viešpats istorijos eigoje, švč. Marijos užtarimu, Lietuvą stebuklingai globojo, gelbėjo ir išgelbėjo. Tvirtai tikime, kad Dievas ir toliau gelbės ir išgelbės giliai tikinčią mūsų tautą, nepaisant visų sunkumų ir žiaurių persekiojimų, kurių nūdien ji yra slegiama. Ateis laikas, kad išsipildys

pačios Dievo Motinos pasakyti pranašiški žodžiai, šiandien pavergtai Lietuvai. Ji sakė: „Mano siela garbina Viešpatį ir mano dvasia džiūgauja Dievuje, mano Išgelbėtojuje... Jo gailestingumas į kartų kartas tiems, kurie jo bijo. Jis parodė savo rankos galią, išsklaidė išpuikėlius jų širdžių užmastyje. Numetė galiūnus nuo sostų ir išaukštino menkuosius. Pripildė gėrybėmis alkstančiuosius ir turtuolius paleido tuščius” (Lk 1,47-53). Lietuva prisikels, o jos galingieji priešai, kurie drauge yra ir Dievo priešai, bus numesti nuo sostų.

Garsusis Romos prokonsulas Marcus Licinius Crassus, žiūrėdamas pro langą į bežygiuojančius imperijos legijonus, savo tarnui Antoninui tarė: „Antoninai, štai Roma! Jei nori jos malonę laimėti, tėra tik viena galimybė: turi prieš ją suklupti, jai pasiduoti, ją pamilti!” Prokonsulas Crassus vaizdavosi Romą dievišką: nelygstamą, nenugaliamą. Bet ji tokia nebuvo. Amžiai slinko. Romos galybė blėso. Ji liko nugalėta. Marcaus Liciniaus Crasso tačiau žodžiai gali būti taikomi Dievui, tik Dievui. Nėra galimybės nugalėti Dievą. Norint Viešpaties malonę laimėti, reikia jam pasiduoti, prieš jį nusilenkti, jį pamilti. Nūdieniai Dievo priešai, kurie engia mūsų Lietuvą ir eilę kitų tautų, vieną dieną įsitikins, jog prieš Dievą reikia nusilenkti, nori ar nenori. Dieve duok, kad ši diena galimai greičiau ateitų, mūsų ir jų žemiško gyvenimo džiaugsmui ir amžino gyvenimo laimei. Šito melskime švč. Marijos užtarimu.

*Marija, Marija, skaisčiausia lelija,  
Tu švieti aukštai ant dangaus.  
Palengvink vergiją, pagelbėk žmonijai,  
Išgelbėk nuo priešo baisaus.*

*Marija, Marija skaisčiausia lelija,  
Dangaus Karaliene šviesi!*

*Užstok prieš Aukščiausią tu žmogų menkiausią!  
Taip daugel pas Dievą gali!*  
Maironis, *Pavasario Balsai*, Wuerzburg, 1947, 179s.

ŠILUVA CHAPEL DEDICATION SERMON  
The National Shrine, Washington, DC  
Sunday, September 4, 1966

Delivered by the Rt. Rev. Louis J. Mendelis,  
Pastor of St. Alphonsus Church, Baltimore, MD

*This is the work of the Lord:  
It is marvellous in our eyes!  
This is the day which the Lord has made!  
Let us rejoice and be glad in it.*

Ps. 117, 23-24.

On this historic occasion, no words can express more fittingly the sentiments of deep gratitude that fills the hearts of ALL Lithuanians everywhere, than the words of the psalmist just cited. The Šiluva Chapel we dedicate today IS the work of the Lord and IT IS marvellous in our eyes. For I recall only too well with what fear and trepidation this work was undertaken by His Excellency Bishop Vincent Brizgys and his Volunteer Committee. Well do I remember the doubts that assailed many prominent Lithuanians of this country, when we were faced with the task of raising the frightening sum of \$350,000, needed, to make this Šiluva Chapel a reality. But, thanks be to God and His Blessed Mother, the Lithuanian Chapel in the Na-

tional Shrine of the Capital of our nation IS A REALITY; a chapel of which not only Lithuanians but ALL Catholics of this country can justly be proud. With all our hearts, then, we cry out: „THIS IS THE DAY which the Lord has made! Let us rejoice and be glad in it”.

To us Lithuanians, living in the free world, the dedication of this beautiful Šiluva Chapel IS a deeply meaningful religious event. For just as this National Shrine dedicated to Mary Immaculate is an act of Faith of the Catholics of our Nation and expresses their love for God and our Blessed Mother, so the Lithuanian Chapel of Our Lady of Šiluva professes the same Faith in God and is a proof of the same love for God and Our Lady, by all the Lithuanians of the world.

This National Shrine, dedicated to Mary Immaculate, speaks to every one who comes here, that the Catholics of these United States have their gaze fixed not upon this earth but on heaven; that they realize only too well that perfect happiness is not to be attained in this life but in the next. They place, therefore, their trust, not in material wealth or human technology, but IN GOD. The National Shrine stands in our nation's Capital as a monument of Catholic love and devotion to the Mother of God: a monument of gratitude for favors received through her motherly intercession. Yet, this National Shrine is a visible proof that the Catholics of this country place all their future hopes and aspirations in Our Lady's motherly hands.

Today, as we dedicate the Lithuanian Chapel to Our Lady of Šiluva, in the name of the Lithuanians everywhere, I wish to proclaim, I wish to affirm, that our thoughts, our feelings, our hopes, and our aspirations are IDENTICAL with those of American Catholics, who built this National Shrine in the Capital of our Nation. This CHAPEL will ever stand as a monument of OUR deep Catholic Faith.

It will ever be a living proof of our filial childlike love for Mary; and it will ever remain a fountainhead of all our future hopes and aspirations.

The Lithuanians always were and still are a people of deep FAITH. Throughout their history as a nation, Lithuanians ever linked their joys and their sorrows, their successes and their failures, their victories and their defeats, to God and His loving fatherly Providence. To preserve their Catholic Faith, Lithuanians ever struggled courageously and suffered valiantly and willingly. The Czarist steppes of Siberia and the Communist slave camps of the present day Soviet Russia, like those of Solovki and Vorkuta, bear ample testimony to the firmness of the faith of Lithuanians.

In our own United States of America more than 100 Lithuanian parish churches speak well for the Catholic Faith of the Lithuanians. This Šiluva Chapel today, in the National Shrine, cries out loudly that, while godless communism is pulling down churches in Lithuania and, with its lying godless propaganda, is trying to pluck out the very name of God from the hearts and lips of the enslaved Lithuanians, the FAITH, the Catholic Faith of the Lithuanians remains alive and their tearful eyes remain ever fixed on heaven.

As catholics, Lithuanians ever joined their professions of Faith to their deep love for the Mother of God. More than one half of all the churches built in Lithuania are dedicated to Mary. The most touching religious practices and customs of Lithuania were those connected with the Mother of God. People from Lithuania present here today, like myself, still recall the beauty of May devotions, the public singing of the Rosary before Sunday Mass, week-long pilgrimages to various Marian Shrines of the country, and the early 5 o'clock Advent Masses celebrated in honor of the Mother

of God. Not in vain, then, Pius XI, of happy memory, called Lithuania — TERRA MARIANA, that is Mary's Land.

Mary, on her part, like a true Mother, rewarded this devotion of the Lithuanians to her, by striking manifestations of her motherly love and protection. Not only did she show this maternal love for the Lithuanians who visited her many shrines in Lithuania, but she favored the land and its people by her personal visitations. The Chapel we dedicate today recalls one such visitation in 1608, in a little place called Šiluva; a visitation that took place 250 years before Lourdes. On this particular occasion Our Lady came to assist the Catholic Church in Lithuania; to arrest the spread of Calvinism; and to strengthen the Catholic Faith of the Lithuanian people.

By dedicating this Chapel to Our Lady of Šiluva, we Lithuanians earnestly wish to show our heavenly Mother, that we are profoundly grateful to her for the protection she has given to Lithuania and its people from time that our ancestors accepted Christianity. We want to thank her for the protection she HAS and IS still giving to all Lithuanians, scattered today over the five continents of the world. It is our earnest desire that this Šiluva Chapel will ever say to all who come here that we Lithuanians love Mary the Mother of Jesus with childlike affection. It is our fond hope, that this Chapel, from this day on, may become a new Lithuanian Marian Shrine, from which will flow abundant favors to all who come here to pray; but especially to the dear suffering people of Lithuania whose Catholic Faith today is in such grave danger. We pray that Our Lady of Šiluva in this 20th century will again save the faith of our enslaved brethren in Lithuania, as she did in the 17th century. We pray that Our Lady of Šiluva help the Lithuanians everywhere to remain faithful to God.

This Šiluva Chapel, then IS a monument of our Lithua-

nian Catholic Faith. It is a visible living proof of our love for Mary. But above all else, IT WILL BE a fountainhead of all our hopes, hopes that rest in God and His sweet Mother. These hopes embrace our individual and our national lives. While it is true that we of ourselves may be able to do much and to achieve much, there are moments, however, in our lives when only God and our heavenly Mother can help us; when only THEY can pour into our souls the peace that the world cannot give. May this Šiluva Chapel, then, ever be that oasis, where tired souls can find refreshment; that bit of heaven here on earth, where Mary will wipe away every tear from a suffering crushed heart; where every man and woman will be able to feel that God is his Father, that Mary is his or her Mother, and that he or she is God's and Mary's child.

This Šiluva Chapel, we hope and pray, will be a source and a pledge of our national Lithuanian hopes. Lithuania is a small nation. Burdens that presently oppress and almost crush her are so heavy, that as a nation she is incapable of bearing them alone. God's fatherly help and Mary's motherly protection are sorely needed. History tells us, however, that in the past God in His own providential mysterious way, more than once, has helped Lithuania and its people. More than once Lithuania was victorious when facing defeat. More than once she remained alive, when her enemies pronounced her dead. God came to Lithuania's aid, because Lithuania placed all her hopes in Him. God ever remained Lithuania's refuge and strength.

The brave people of Lithuania today are enslaved by godless communism. The future of Lithuania looks bleak indeed. We are cheered, however, in knowing that there IS a God who guides the destinies of nations, as He guides the destiny of the whole world. He casts down the powerful and exalts the weak. We the Lithuanians of the free



world place all our hopes in God. This Šiluva Chapel, built by the loving sacrifices of many Lithuanians, living in the free world, WILL, I hope, ever REMAIN an affirmation of our absolute trust in God and our heavenly Mother's protection. We live in hope, in hope of the deliverance of Lithuania from its oppressors, but this hope rests not in ourselves; not in our friends, as powerful as they may be; not in any earthly means, but IN GOD.

In the name of all the Lithuanians everywhere, then, prayerfully do I thank God for this day. The Šiluva Chapel our dear heavenly Mother's Chapel, IS the work of the Lord, and it is marvellous to our eyes. To all the Lithuanians of the free world, and to you all our friends gathered here for this historic event, I, a son of Lithuania, say: „This IS the DAY which the Lord has made”. We all rejoice and are glad in it. As we leave the National Shrine and bid farewell to Our Lady of Šiluva, let us all resolve to pray more frequently for the Church of Silence. Let us all, but especially those of us who are of Lithuanian descent, say a prayer daily for the suffering people of Lithuania. Let us remember to repeat daily words sculptured in the Šiluva Chapel: „O Mary, console the children of a land sprinkled with blood and tears”.

## PROCESIJOS PROGA CARFINE SKOTIJOJE

1967

Brangūs Skotijos lietuviai,

Prieš 30 metų pirmą kartą aplankiau šį kraštą. Pirmą kartą daugelį jūsų sutikau kaip tik šios tradicinės procesijos proga. 30 metų! — Ilgas laikas. Daug per tiek metų išgyventa. Daug kas pasikeitė. Daugelis jau amžinybėje. Ma-



tosi tuščių vietų, neužpildomų spragų. Ir vis dėlto su praeitimi mus riša gyvi atminimai, tikėjimas, lietuviška dvasia, iš tėvų paveldėti papročiai. Visa tai tampriai sieja mus dabartyje su praeitimi.

1. Šv. Petro šventėje popiežius Paulius VI 1967 metų birželio 29 dieną iškilmingų šv. Mišių eigoje paskelbė šventuosius tikėjimo Metus, minint didžiųjų apaštalų šv. Petro ir šv. Pauliaus 19 šimtų metų mirties sukaktį. Kristaus Vietininkas kviečia visą krikščionišką pasaulį šių jubiliejinių metų eigoje atsinaujinti ir pilniau gyventi tikėjimu, kurį paliudijo šie didieji Apaštalai savo krauju bei kankinių mirtimi Romoje.

Privalu yra išgirsti šį popiežiaus kvietimą ir padaryti visa, kad pagyvintume savo tikėjimą ir nuoširdžiau juo gyventume. Turime šventai tikėti ir ištikimai laikytis viso to, kas visada mūsų tėvams buvo šventa, ir kaip jie mus mokė tikėti ir mylėti Dievą.

2. Gyvename metą, kada Bažnyčioje po Vatikano II Susirinkimo vyksta nemaži pasikeitimai. Su lauktu ir reikalingu atsinaujinimu, deja, atsiranda ir nelauktų neigiamų reiškinių. Pro plačiai atvertus Bažnyčios langus įeina ne tik šviežio oro, bet ir dūmų bei dulkių. Velnias nemiega. Jis panaudoja ir išnaudoja visa ir visus, kad griautų Dievo tvarką: kad vestų sielas į klaidas ir gyvenimo šunkelius su tikslu atitraukti nuo Dievo ir laimėti pragarui. Velnias išnaudoja ir šį atsinaujinimo procesą, kad sėtų tarp tikinčiųjų nesutarimą, keltų neaiškumų, vestų į iškrypimus iš kairės ir iš dešinės. Amžinasis Dievo priešas velnias susiranda klaidingų pranašų net rinktinių tikinčiųjų bei Bažnyčios vyrų tarpe, kurie eina ir klaidina žmones, remdamosi neva Vatikano II Susirinkimo autoritetu. Reikia tad būti budriems, kad suvoktume, kokio atsinaujinimo Bažnyčia tikrai laukia. Vatikano II Susirinkimas tikėjimo tiesų tikrai nepakeitė. Tikėjimas yra dieviškas, todėl amži-

nas ir nekontingentas. Kas vakar buvo tiesa, tas yra tiesa ir šiandien, tas bus tiesa ir rytoj, t.y., visada. Tikėjimo klausimuose autoritetingą žodį gali tarti tik Bažnyčia, o ne paskiri teologai. Tik Bažnyčiai Kristus patikėjo neklaidingą mokymą.

3. Reikia ne tik išlaikyti tikėjimą, bet taipgi gyventi pagal tikėjimą, laikant Dievo įsakymus. Kaip tikėjimo tiesos, taip ir Dievo įsakymai yra tie patys ir galioja visada.

Ne paslaptis, kad nūdien žmonės ne taip griežtai paiso Dievo įsakymų, kaip anksčiau. Bet tai daro žmonės: jie sau leidžia daug daugiau, nepaisydami ar iškreipdami Dievo įsakymus. Kai tuo tarpu Dievas ir nūdien iš tikinčiųjų reikalauja tiek pat, kaip visada. Dievas reikalavo ir reikalauja meilės, bet ir aukos. Šiandien gi mėgstama kalbėti apie meilę, bet ne apie auką, tartum meilė vien iš savęs, t.y. be aukos, atneštų išganymą. Nenorima kalbėti apie reikalą aukos. Mat, ji yra susijusi su kančia. Bet Dievas aukos reikalauja ne mažiau negu meilės. Ir tai turėtų būti suprantama. Juk meilė gali būti įrodoma tik auka, ir tik per auką pasiekama išganymas. Be kryžiaus nėra išganymo.

4. Reikia išlaikyti tikėjimą į Dievą, bet tai įpareigoja išlaikyti tikėjimą ir į visa, kas yra kilnu ir šventa. Reikia tikėti į teisybę, kurią įvykdo pilnai tik Dievas. Reikia tikėti į gerumą, kuris reiškiasi žmonėse, bet kyla iš Dievo. Reikia tikėti į nemirtingumą viso to, kas siejasi su Dievu ir gyvena jame: ar tai būtų individai, ar tautos. Iš čia mūsų tikėjimas į amžinąjį gyvenimą ir mūsų tautos prisikėlimą laisvam ir nepriklausomam gyvenimui.

\* \* \*

Visi tie, kurių po 30 metų jau nėra šiandien mūsų tarpe, kurie jau radasi amžinybėje, iš tenai kreipiasi į mus ir

sako: „Išlaikykite, ką mes statėme ir kūrėme! Branginkite, ką mes mylėjome ir dėl ko mes kentėjome!”

Visi, kurie po 30 metų šiandien vėl susitinkame, džiaukimės ir dėkokime Dievui, kad jis leidžia mums gyventi ir būti naudingiems šiame pasaulyje. Drauge tačiau prašykime, kad galėtume gyventi pagal Dievo valią ir būti tikri, jog amžinybėje būsime pakviesti į teisiųjų džiaugsmą danguje.

## PENSILVANIJOS LIETUVIAMS

Lietuvių Dienos proga

1962.VII

Žmogaus vertę sudaro ne tai, ką ir kiek jis žino, o tai, kaip jis geba savo žinojimą panaudoti. Taipgi žmogaus vertę parodo ne tai, kiek ir ko jis turi, o tai, kaip jis moka turimas gėrybes panaudoti. Žodžiu sakant, žmogaus vertę parodo ne jo automobilis, ne jo piniginė, ne jo užimama vieta, bet jo praktiškas protas ir ypač gera širdis. Gera širdis yra brangiausia žmogaus vertybė. Nieko pasauliui taip nereikia, kaip širdžių, kurios moka mylėti, atleisti, aukotis.

Širdies gerumas yra dalinai paveldimas iš tėvų, bet privalo būti pagilinamas bei tobulinamas auklėjimu ir dvasinio gyvenimo ugdymu. Daug kas priklauso taipgi nuo išorinių gyvenimo sąlygų, o taip pat nuo šimtmečiais sukurtų papročių. Mat, visa tai atsiliepia į žmogaus asmenybės susiformavimą.

Atskiros tautos skiriasi vienos nuo kitų pagal jų širdžių kultūrą. Germanų tautos pasižymi daugiau protiniu šaltumu, negu širdies šiltumu. Slavai išsiskiria iš kitų jausmingumu, bet atmieštu savimeile. Anglosaksai žinomi yra

pragmatiškumu. Lotynų kraštai pasižymi karštu, bet greitai praeinančiu širdingumu. Lietuvių tauta davė savo vaikams jautrią ir pastovią širdį. Šitai yra brangiausias mūsų tautos turtas. Juo mes galime didžiuotis prieš visas tautas.

Giliai ir pastoviai jaučianti širdis padarė lietuvius vieningus tarpe savęs, bet sugyvenamus su kitais. Giliai jaučianti ir nuoširdžiai mylinti širdis įgalino lietuvius sukurti didžius savų kultūrinių vertybių turtus. Giliai mylinti ir pasiaukojanti širdis leido lietuviams nepasimesti laimėjimuose ir nepabūgti sunkumuose.

Lietuvių parapijos, mokyklos, salės, gausios organizacijos išeivijos nelengvame gyvenime yra gražus liudijimas, ką gali pasiekti sumanumas ir gera širdis, kuri plaka mumyse.

Branginkime ir išsaugokime šį didį, iš tėvų ir senolių paveldėtą, turtą: gerą lietuvišką širdį, būdami svetingi, vaišingi, gailėstingi ir vieningi. Tai užtikrins mums visų pagarbą ir dangaus palaimą mums ir mūsų tautai.

## LIETUVIŲ KOPLYČIOS TAUTINĖJE JAV ŠVENTOVĖJE

Washingtone šventinimo proga

1966 rugsėjo 3 d.

*„Mano akys bus atvertos ir mano ausys klausys maldos to, kuris melsis šioje vietoje. Aš juk išrinkau ir pašventinau šią vietą, kad mano vardas čia būtų per amžius; kad mano akys ir mano širdis čia visuomet pasiliktu“ (2Kron 7,15s).*

## I

Žydai, sugrižę iš Babilonijos nelaisvės, tuojuau ėmėsi atstatyti šventyklą Jeruzalėje. Kai statyba buvo baigta, minios žmonių suplaukė iš viso krašto dalyvauti atstatytos šventyklos šventinimo iškilmėse. Susirinkę ant Siono kalno, žiūrėdami į puošnius Dievo namų pastatus ir prisimindami vergijoje praleistas dienas, žydai verkė. Jie verkė iš džiaugsmo. Pro ašaras džiaugėsi, nes jautėsi laisvi savoje žemėje ir prie savo Dievo, kuris įvykdė per pranašą duotą pažadą: „Jei jūs kelsitės, — kalbėjo Viešpats per pranašą, — iš jūsų nuodėmių.; jei klausysite manęs., aš surinksiu jus iš visų kraštų, po kuriuos buvau išsklaidęs savo užsigavime.; ir būsiu jums Tėvas, o jūs būsite man mano vaikai” (Iz I,19; Jer 29,14).

Kai Ezdras ir Nehemijas iškilmių eigoje perskaitė susirinkusiai miniai Įstatymo knygas, visi kaip vienas iškilmingai prisiekė būti ištikimi Dievui ir laikyti jo įsakymus (2Esdr 8,2–19,1).

## II

Ir va mes šiomis dienomis išgyvename maždaug tą patį, ką anuomet išgyveno žydai. Susirinkome iš visų pasaulio kraštų dalyvauti lietuvių koplyčios Tautinėje JAV Šventovėje, Washingtone, DC, šventinimo iškilmėse. Susirinkome ne iš vergijos, bet iš visų laisvų kraštų, kur esame išsisklaidę, kadangi buvome priversti apleisti mūsų pavergtą tėvynę. Susirinkome čia Washingtone, laisvojo pasaulio centre, šioje Dievo Motinai skirtoje didingoje šventovėje, kad melstumės ir dėkotume Dievui už laisvę, kuria džiaugiamės, ir prašytume išlaisvinimo pavergtai mūsų tėvų žemei — Lietuvai. Susirinkome, kad žadėtume Dievui ištikimybę, o dangiškai Motinai Marijai mūsų sū-

nišką meilę. Susirinkome, kad per malda ir malonę mes — lietuvių tėvų vaikai gyveną išeivijoje — susijungtume į vieną Dievo vaikų šeimą ir pelnytume sau ir Lietuvai dangaus palaimą.

Ne vienam rieda ašaros iš akių. Jos rieda ne iš skausmo, o verčiau iš džiaugsmo. Džiaugiamės, kad savo sunkiai uždirbtais pinigais įrengėm puikią koplyčią Dievo Motinai. Ši koplyčia bus pasaulio lietuviams paminklas, o pavergtai Lietuvai išlaisvinimo viltis ir laidas.

Džiaugiamės šia lietuviška koplyčia, nes ji graži ir prasminga; nes ji yra Dievo ir švč. Marijos norėtas ir palaimintas kūrinys. Koplyčios atsiradimo istorija yra trumpa, bet turtinga geraširdiskumu ir ryžtingumu. Reikėjo didelės drąsos užsimoti koplyčios, kokią šiandien matome, įsigijimo ir įrengimo darbą. Atsirado tik keli drąsuoliai, kurie ėmėsi iniciatyvos. Bet jų drąsa buvo tokia, kad ji greitai nugalejo daugelio abejingumą. Koplyčios įsigijimo idėja ir jos įgyvendinimas sutiko daug kliūčių, sulaukė aštrios kritikos ir net prieštaravimo. Ir vis dėlto koplyčia atsirado: atsirado turtinga ir graži, verta visų pasididžiavimo. Tai nuopelnas iniciatorių, menininkų ir aukotojų. Bet ne vien jiems priklauso padėka. Ši koplyčia neabejotinai buvo Dievo norėta ir dangaus palaiminta, nes atsirado ir tapo išpuošta virš mūsų turimų žmogiškų galimybių. Dievas įkvėpė iniciatorius, laimino jų pastangas, pažadino aukotojų geraširdiskumą. Dievas įgyvendino anuos per Kronistą užrašytus savo žodžius: „Aš juk išrinkau ir pašventinau šią vietą, kad mano vardas čia būtų per amžius...” Kodėl tokia buvo Dievo valia? Kodėl Viešpats ir švč. Dievo Motina norėjo šios koplyčios? Tikriausiai todėl, kad ji yra ir bus lietuviams ištikimybės ir sūniškos meilės paminklas; gerumo ir šventumo šaltinis; pergalės ir išganymo viltis.

### III

Šioje koplyčioje pavergtos tėvų žemės išsiilgęs lietuvis tautos dvasią pajus. Jos išpuoštos sienos, marmuras, mozaikos akmenėliai jam kalbės ir primins, jog Lietuva yra dar gyva. Ji — gyva savuos vaikuos, savų vaikų kūrinuose.

Šioje koplyčioje gyvenimu nusivylęs, dvasia pavargęs, skausmo prislėgtas lietuvis viltį atras, atsigaivinimo gaus, paguodos patirs. Smūtkelis jį guos, kaip amžiais jis guodė ne vieną Lietuvos kelių keleivį. Trys kryžiai ant Panerių kalno jam viltį pažadins, kaip kiekvienas kryžius žadina viltį kiekvienam krikščioniui. Juk per kryžių išganymas yra pelnytas. Dangiškos Motinos švelnus žvilgsnis iš paveikslų ir didingos statulos širdį meile palies ir atgaivą suteiks. Marija kiekvienam kalbės ir sakys: „Aš ta pati Aušros Vartuos ir Šiluvoj, Pažaislyje ir Trakuos! Aš visų Motina, ir visi man yra mano vaikai: ir kurie mane myli, ir kurie nuo manęs šalinasi. Aš jungiu, o ne skaldau. Aš į visus tiesiu savo rankas, kad visiems padėčiau. Aš į visus žvelgiu su šypsniu veide arba su ašaromis akyse. Aš visus užtariu, kurie tik į mane kreipiasi!”

### IV

Pietų Prancūzijoje yra kukli Marijos šventovė, žinoma „Aukso Rankos” šventovės vardu. Šventovės istorija yra sekanti:

Kartą per tiltą ėjo mergaitė. Šėlo audra. Upė patvinusi. Staiga tiltas griuvo. Mergaitė krito į šėlstančią upę. Bekrisdama šaukėsi į Dievo Motiną, kad gelbėtų. Įkritusi pajuto lyg kokia ranka ją būtų laikiusi. Pasirodė, kad buvo užsikabinusi už kažką atsiradusios medžio šakos, ir taip išsigelbėjo. Mergaitės tėvai palaikė tai stebuklu ir

atsidėkodami pastatė Marijos garbei bažnytelę, kurioje patalpino švč. Dievo Motinos statulą su auksine ranka. Iš čia ir pavadinimas „Marijos Aukso Rankos šventovė”.

Tetiesia ir iš šios mūsų koplyčios švč. Marija savo aukso ranką, kad padėtų mums mūsų sunkumuose ir gelbėtų mūsų tėvynę Lietuvą jos dabarties sunkioje priespaudoje. Ji neabejotinai ištis į mus savo auksinio gerumo rankas, jei mūsų širdys bus su ja, ir jei mūsų maldos kils prie jos. Viešpats juk užtikrina cituotais Kronisto žodžiais: „Mano akys bus atvertos ir mano ausys išgirs maldą to, kuris melsis šioje vietoje”. Melskimės tad tradicinės maldos žodžiais: „Tavo pagalbos šaukiamės, šventoji Dievo Gimdytoja! Mūsų maldų neatmesk mūsų reikaluose, bet nuo visokių pavojų gelbėk mus, mūsų Motina, mūsų Užtarėja!”

BAŽNYČIA KRYŽIAUS KELIU —  
(Eucharistinio Kongreso proga Philadelphijoje)  
1976

I

Kalno Pamoksle Jėzus įspėjo, sakydamas: „Palaiminti esate, kai dėl manęs jus keiks ir persekios bei meluodami sakys prieš jus visokią pikta. Linksminkitės ir džiūgaukite, nes jūsų atpildas yra gausus danguje” (Mt 5,11s). Kita gi proga Išganytojas primygtinai pabrėžė, jog, kurie nori jį sekti, privalo eiti kryžiaus keliu. Štai jo žodžiai: „Jei kas nori paskui mane eiti, teišsižada savęs, teima savo kryžių ir teseka mane... O kas neima savo kryžiaus ir neseka paskui mane, nėra manęs vertas” (Mt 16,24; 10,38).



Be to, Jėzus dar įspėjo, jog Bažnyčia kryžiaus kelyje sutiks daug sunkumų ateinančių iš išorės, bet taipgi kylančių ir iš vidaus. Jis pabrėžė, jog jo sekėjai bus puolami ir persekiojami Dievo priešų fiziškai ir moraliai, tačiau drauge priminė, kad Bažnyčia patirs nemažiau sunkumų iš vidaus, būtent, atsiras išdavikų, atkritėlių, paklydėlių ir vadinamų klaidingų pranašų. Šio viso akivaizdoje Išganytojas ragino nepabūgti, likti ištikimais, pasitikėti dangiškuoju Tėvu, ištesėti iki galo, nes tik taip galės pasiekti išganymą (Mt 10,16-22).

## II

Pranašiški Jėzaus žodžiai apie kryžiaus kelią, kuriuo turi eiti Bažnyčia, punktualiai pildėsi ir pildosi istorijos eigoje.

Visų pirma žydai, o greitai ir romėnai ėmė griebtis persekiojimo priemonių prieš besiformuojančią Kristaus Bažnyčią. Vos tik pirmuosius žingsnius bežengiant krikščionybės istorijoje, tikinčiųjų kraujas jau gausiai liejosi ant žemės. Pirmasis savo gyvybę paaukojo už Kristų šv. Steponas. Jis buvo žydu užmuštas akmenimis Jeruzalėje (ApD 7,54-59). Netrukus, t.y. 42/3 Erodo Agripo įsakymu buvo nužudytas apaštalas Jokūbas, Zebediejaus sūnus. Jis buvo nukirsdintas kalaviju (ApD 12,2). Erodas ir Petrą buvo suėmęs, bet šis stebuklingai buvo išgelbėtas iš kalėjimo, ir taip išvengė mirties (ApD 12,3-12). Saulius — apaštalas Paulius, kai Kristus jam pasirodė prie Damasko vartų ir pakvietė būti apaštalu, buvo tuo pačiu įspėtas, jog turėsiąs daug kentėti dėl jo vardo (Ap 9,16). Kiek ir kaip Paulius turėjo kentėti dėl Jėzaus vardo, jis pats tai nusako antrame laiške Korintiečiams: „Aš, — rašo Apaštalas, — daugiau įdėjau triūso, daugiau kalėjau, daugiau gavau rykščių, dažnai radausi mirties pavojuje. Nuo žydu gavau

penkis kartus po keturiasdešimt kirčių be vieno. Tris kartus buvau rykštėmis plaktas, kartą akmenimis muštas... varge ir skurde, daugelyje budėjimų, alkyje ir troškime, daugelyje pasninkų, šaltyje ir nuogume..." (1Kor 11,23-28). Visi apaštalai, išskyrus tik vieną Joną, baigė gyvenimą kankinio mirtimi.

Deja, pirminė Bažnyčia kentėjo ne vien nuo išorinių puolimų, bet taip pat ir nuo iš vidaus kylančių sunkumų. Nors pirmieji krikščionys, kaip teigia Apaštalų Darbų autorius, „buvo viena širdis ir viena siela" (4,32), vis dėlto radosi vienas antras atkritėlis (ApD 5,1-11); o ilgainiui kilo nesutarimų ir net priešingumų. Kivirčams priežastį davė skirtingi nusiteikimai bei nusistatymai tarp dviejų skirtingų krikščionių grupių. Vieni buvo kilę iš pagonių, kiti iš žydų. Pradžioje pirmavo krikščionys iš žydų. Jie griežtai laikėsi ritualinių Seno Testamento nuostatų. Bet drauge reikalavo, kad jų laikytųsi ir tie, kurie buvo iš pagonių. Be to, krikščionys iš žydų save laikė pranašesniais, kadangi išrinktosios tautos vaikai. Jie nenorėjo sutikti, kad krikščionys visi yra lygūs; kad krikščionybėje tėra tik viena šventa Dievo tauta, viena Bažnyčia, kurioje nėra sūnų ir posūnių, o verčiau visi, tariant šv. Pauliaus žodžiais, „vienas kūnas ir viena Dvasia... vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas Krikštas; vienas Dievas ir visų Tėvas, kuris yra virš visų, per visus ir visuose" (Ef 4,4ss). Kivirčiai tarp krikščionių iš žydų ir iš pagonių pasiekė tokio laipsnio ir tokio pavojingumo, kad apaštalai rado reikalinga sukviesti 50 metais Jeruzalėje pirmąjį visuotinį Bažnyčios Susirinkimą. Šiame Susirinkime buvo oficialiai nuspręsta, jog žydų ritualinis Įstatymas krikščionims nėra privalus; bet drauge kvietė visus saugotis viso, kas galėtų kitus neigiamai veikti (ApD 15,28s).

Krikščionys iš žydų šalinos nuo šv. Pauliaus ir jį kaltino, kad jis, būdamas žydas, apaštalavo pirmoje eilėje

tarp pagonių ir gynė šiųjų reikalus Bažnyčioje. Jie skleidė gandą, esą Paulius nesąs tikras apaštalas (Gal 1-2), todėl reikia laikytis ne jo, o Petro (1Kor 1,11ss), ar Jokūbo, Viešpaties brolio, kuris vadovavo Jeruzalės Bažnyčiai (Gal 1,19; 2,9).

Pastebėtina tačiau, kad nors tikinčiųjų tarpe ir pasitaikydavo nesutarimų, tarp apaštalų visada buvo pilna vienybė. Jei pasitaikydavo koks nuomonių skirtumas, tai tik taktikoje, o ne principuose (ApD 15; Gal 2,11).

Pirminė Bažnyčia kentėjo ne vien nuo pasitaikančių nesutarimų, bet taipgi nuo besireiškiančių žmogiškų silpnumų. Šv. Paulius su skausmu širdyje ir su ašaromis akyse rašė Pilypų tikintiesiems, apgailestaudamas netinkamą kai kurių elgesį. „Broliai, — rašė Apaštalas, — junkitės draugėn ir sekite mane, paisykite tų, kurie seka mūsų pavyzdį. Nes daugelis, — apie juos nekartą kalbėjau, o dabar su ašaromis kartoju, — elgiasi, kaip Kristaus kryžiaus priešai, jų galas — pražuvimas; jų dievas — pilvas; jų pasididžiavimas — gėda; jų mintys nukreiptos į žemiškus dalykus” (Pilyp 3,17ss).

Pirminė Bažnyčia daug kentėjo ir nuo kylančių klaidingų mokymų. Šv. Paulius, rašydamas Timotiejui, skundžiasi ir įspėja: „O visi, kurie siekia gyventi dievobaimingai, patirs persekiojimų. Gi pikti žmonės ir apgavikai eis nelabyn, klaidindami ir klysdami... Kristaus ir Dievo akivaizdoje primygtinai maldauju: skelbk žodį, pakartotinai primink laiku ir nelaiku, pabark, sudrausk, skatink su visu kantrumu ir pamokymu. Nes ateina laikas, kai sveiko mokslo nepakės, bet, turėdami niežtinčias ausis, sutelks sau mokytojus, kaip jų pageidavimams patinka; ir nugrės savo ausis nuo tiesos, o atgrės į melą” (1Tim 3,12; 4,1ss). Šv. Jonas Apreiškimų knygoje mini įvairias klaidas, kurios reiškėsi Bažnyčioje I šimtmečio pabaigoje (Ap 2,1-22). Tas pats šv. Jonas visą Apreiškimų knygą skiria

pranašiškam nusakymui persekiojimų, kuriuos Bažnyčia turės patirti amžių eigoje.

### III

Visos anos negerovės, kurios reiškėsi pirminėje Bažnyčioje iš vidaus, ar atėjo iš išorės, lydėjo ją amžių eigoje ir lydi iki mūsų laikų.

Popiežius Paulius VI savo kalboje, pasakytoje kardinalams 1976 birželio 21 dieną, vaizdžiai nusakė, kokius sunkumus nūdien išgyvena Bažnyčia tiek iš vidaus, tiek iš išorės (Plg. L'Osservatore Romano N 142 VI 21/22 1976).

Kalbėdamas apie sunkumus paeinančius iš vidaus, Kristaus Vietininkas nurodė, jog jie kyla iš dviejų kraštutinumų. „Reikia išvengti, — sakė Šv. Tėvas, — dviejų priešingų kraštutinumų, ar jie paeitų iš tų, kurie apeliuoja į Padavimą, kad pateisintų savo neklusnumą Bažnyčios autoritetui, o taipgi Vatikano II Susirinkimui; ar jie ateitų iš tų, kurie išsirauna iš bažnytinės dirvos, iškreipdami tikrą Bažnyčios mokslą. Abu šie nusistatymai, — teigia popiežius, — kyla iš neleistino, o gal ir nesąmoningo individualizmo; jie nėra, deja, pasėka asmeninio užsispyrimo, priešiško, lygsvaros neturėjimo. Tai nusiteikimai, kurie sužeidžia Bažnyčios — Motinos ir Mokytojos — širdį“. Šie du, priešingi tarp savęs kraštutinumai, o taip pat besiskverbias reliativizmas ir skelbiamas pliuralizmas, reikalaujant individualinėms nuomonėms lygių teisių pripažinimo, ardo vienybę, silpnina Bažnyčios įtaką, graso patiems jos pagrindams. Turint šitai prieš akis, Kristaus Vietininkas ragina ir kviečia visus prie dvasinio atsinaujinimo, kad visi taptų anuo „nauju žmogumi“, apie kurį kalba šv. Paulius, „kuris yra sutvertas pagal Dievą teisume ir tikram šventume“ (Ef 4,24).

Atkreipęs dėmesį į vidinius sunkumus, šv. Tėvas pri-

dūrė, jog netrūksta Bažnyčiai ir išorinių pavojų. Jis sakė: „Šie svarstymai apie iš vidaus nūdien kylančius Bažnyčioje sunkumus, neturi leisti mums užmiršti, kad yra ir kiti, kurie ateina iš išorės, ir kurie neretai turi stiprios įtakos, trukdant Bažnyčios veiklą, ar net kėsinantį į patį jos buvimą viename ar kitame krašte. Priklauso nuo to, kokie yra santykiai tarp Bažnyčios ir civilinės valdžios. Bažnyčia savo tūkstantmetinės istorijos eigoje įvairiuose pasaulio kraštuose išgyveno įvairių santykiavimo formų. Pradedant nuo pirminio atviro priešingumo ir brutalaus persekiojimo, kuris amžių eigoje kartojo ir, deja, kartojasi ir nūdien, nors skirtingomis formomis, griebiantis klastos taktikos ar abejingumo laikysenos“. Tęsdamas toliau savo kalbą, popiežius pabrėžia: „Deja, turime konstatuoti, kad daug kur Bažnyčia sutinka ribojimų, stokos respekto, o dažnai ir atviro neteisingumo, dėl ko turime apgailestauti ir protestuoti. Nėra reikalo smulkiai atpasakoti paskučiausius faktus ir naujausius įvykius, kuriuos turime mintyje, ir, kurie kalba apie kančią, apie tiek ir tiek heroškumą“.

#### IV

Neabejojame, kad šv. Tėvas, kalbėdamas, turėjo mintyje ir Lietuvą, kur Bažnyčia jau tiek metų yra persekiujama žiauraus sovietinio okupanto.

Susirinkome, kad melstumės už kenčiančią Bažnyčią Lietuvoje, kad prašytume Eucharistijos Jėzų — gyvojo vandens šaltinį ir gyvąją Duoną iš dangaus — gaivinti ir gelbėti savo Bažnyčią mūsų tėvų žemėje.

Visi gerai žinome, ką iškentėjo ir ką kenčia persekiujama Bažnyčia Lietuvoje. Bolševikinė valdžia metų metais tęsia kovą prieš tikėjimą, panaudodama visas moderniškiausias priemones. Vyriausybė tiek ir taip kontroliuoja

Bažnyčią bei jos veiklą, kad ji yra tikra civilinės valdžios vergė. Vyskupai ir kunigai yra verčiami paklusti bedieviškos valdžios sauvaliavimui. Nors Bažnyčia pagal Sovietų Sąjungos konstituciją yra atskirta nuo valstybės, bet tikruoju ji yra pavergta valstybei, nepripažįstant jai jokių teisių. Tikintieji yra teisiami ir baudžiami dėl tikėjimo, dėl ištikimybės Dievui. Žinodami šitai, negalime tylėti, negalime nesikreipti į pasaulio sąžinę, reikalaujant, kad būtų sustabdyti persekiojimai, kad tikintieji galėtų išpažinti savo religinius įsitikinimus, kaip tai yra šventa kiekvieno žmogaus teisė.

Be išorinių puolimų Bažnyčia Lietuvoje, kaip ir kitur, turėjo ir turi taipgi vidinių sunkumų. Juoba, kad persekiotojai gerai žino, jog, ko nepasiekama spaudimu iš išorės, dažnai galima laimėti intrigomis iš vidaus. Šią taktiką Bažnyčios priešai puikiai moka panaudoti. Vyksta visa, kaip Kristus pranašaudamas įspėjo: brolis išduoda brolių, vaikai — tėvus, tėvai — vaikus (Lk 12,51ss). Atsitinka, kad vienas ar antras iš žmogiškos silpnybės neranda savyje drąsos ir jėgos Dievą statyti aukščiau savęs ir žmonių, ir taip ieško neleistinių kompromisų, užmiršdami Kristaus įspėjimą, jog niekas negali tarnauti dviem ponams (Mt 6,24). Dievo priešai taip moka veikti, kad išaukia tarp dvasiškių įtarinėjimų, nepasitenkinimų, pasipriešinimo, neklusnumo. Šitai ardo vienybę ir silpnina kovos galią. Žodžiu, komunistai gerai moka naudotis senu romėnų principu: „Divide et impera” — Skaldyk ir viešpatauk!

\* \* \*

Turint visa šitai prieš akis, darosi aiški intencija, kuria mes susirinkome čia šiandien melstis. Susirinkome, kad prašytume Eucharistijos Jėzų jungtis su mumis ir taip antgamtinė galia bei savo dievyste stiprinti mūsų žmogystę

jos silpnume, įgalindamas mus tapti nauju žmogumi, kuris pajėgia pakilti virš savęs, virš žmogiškų silpnumų ir turi drąsos Dievo labiau klausyti, negu žmonių. Melskimės taigi ir prašykime Jėzų, kad jis stiprintų ypač tuos mūsų brolius, kurie yra persekiojami, kad jie ištesėtų ir būtų mums ir visai Bažnyčiai pasididžiavimas; kad jie ir mes su jais galėtume kartoti šv. Pauliaus žodžius: „Šitą lobį mes turime moliniuose induose, kad pasirodytų pernelyg didelė, ne mūsų, o Dievo jėga. Visaip esame spaudžiami, tačiau nesuspaudžiami; be išeities, bet ne be vilties; persekiojami, bet ne be pagalbos, parblokti, bet nesunaikinti; visuomet benešioją kūne Jėzaus marinimą, kad ir Jėzaus gyvybė pasirodytų mūsų kūne” (2Kor 4,7ss).

Teiśsveržia iš mūsų širdžių ir lūpų giesmės žodžiai: „Kristus nugali, Kristus viešpatauja, Kristus valdo!” Su Kristumi visada laimėsime ir laimėję viešpatausime: žemėje ant silpnybių ir pikto, danguje ant visatos.

„KO SUSIRINKOTE PAMATYTI?”

Kun. P. Juro įvilktuvių proga prelato rūbuose  
Lawrence, Mass., 1851 gegužės 20 d.

## I

Kartą Kristus, kalbėdamas apie Joną Krikštytoją, susirinkusiai miniai kalbėjo ir sakė: „Ko išėjote į tyrus pasižiūrėti? Ar vėjo linguojamos nendrės? Bet ko išėjote pamatyti? Ar švelniais drabužiais vilkinčio žmogaus? Aure tie, kurie puošniai rengiasi ir ištaigingai gyvena, yra karalių rūmuose. Ko tad išėjote pasižiūrėti? Ar pranašo? Taip, sakau jums, ir daugiau negu pranašo” (Lk 7,24ss).



Šios dienos iškilmės primena man šį Evangelijos įvykį. Brangūs broliai ir sesės Kristuje, susirinkote į šiuos Dievo namus taip skaitlingai tikriausiai ne vien, kad pasimels-tumėte, kaip tai jums yra įprasta, bet taipgi, kad pamaty-tumėte kažką neįprasto. Susirinkote pamatyti jūsų mielą ir gerbiamą kleboną vilkintį nauju rūbu, atžymėtą nauja garbe. Būtų tačiau permaža, jei jūs vien tik tokio žingei-dumo būtumėte vedini. Noriu tikėti, kad jūs siekiate gi-liau išvelgti: trokštate ne tik gražų rūbų išvysti, bet taip pat stengiatės suprasti, kodėl šis garbės rūbas jūsų klebo-nui buvo suteiktas.

## II

Bažnyčia pagerbia bei iššaukština kai kuriuos asmenis, siekdama ne tiek išaukštinamam asmeniui malonumą pa-daryti, kiek jį kaip pavyzdį visiems pastatyti, kad juo sek-tų, kad iš jo pasimokytų tarnauti Dievui bei sielų išga-nymui. Šia prasme ir šia dvasia ir mes turime švęsti šias iškilmes.

Manau, kad mes visi esame vienos nuomonės, jog jūsų mielas klebonas tikrai yra nusipelnęs būti papuoštas pre-lato rūbais ir garbe. Jo darbai ir nuopelnai yra perdaug ryškūs, kad kas nors galėtų abejoti ir klausti: kodėl Šv. Tėvas jį rado vertą monsinjoro titulo ir garbės? Tikrumoje Kristaus Vietininkas tik pripažino ir patvirtino tą garbę, kurią prelatas P. Juras jau seniai savo kunigiška ir visuo-meniška veikla buvo užsitarnavęs.

1. Viena iš pagrindinių gražiųjų prel. P. Juro savybių yra jo kunigiško gyvenimo ir veiklos kilnumas ir turtin-gumas. Iš meilės Išganytojui jis visa savo širdimi aukojasi ir viską aukoja sielų išganymui. Jis vadovaujasi daugelio šventųjų šūkiu: „Viešpatie, duok man sielas, o kita at-siimk!“ Jis buvo uolus vikaras. Jis yra pirmaeilis klebonas.



Jis nenuilstantis katalikiškos visuomeninės veiklos darbuotojas, įkvėpėjas ir vadas. Jis, kaip nedaugelis iš mūsų, gali kartoti su šv. Pauliumi: „Dėl Kristaus aš išsižadėjau viso ko ir laikiau lyg atmata, kad laimėčiau Kristų ir būčiau rastas jame ne kaip turįs savo paties tiesumą, kuris ateina iš Įstatymo, bet tą, kuris įgyjamas per tikėjimą į Kristų... Būkite, broliai, mano sekėjai ir žvelkite į tuos, kurie elgiasi sekdami mūsų pavyzdį” (Pilyp 3,8s.17).

2. Antroji pabrėžtina prel. P. Juro asmens savybė yra jo geraširdiškumas. Jis pilnai vykdo šv. Jono nurodymą, jog Dievo meilė privalo reikštis bei būti įrodoma artimo meilės darbais. Apaštalas rašo: „Jei kuris turi pasaulio gėrybių ir regi savo brolių reikalo spaudžiamą, tačiau uždaro jam savo širdį, kaip Dievo meilė gali pasilikti jame? Vaikeliai, nemylėkite žodžiu, nė liežuviu, bet darbu ir tiesa” (1Jon 3,17s). Prel. Juras gerai suvokė ir pasisavino šv. Pauliaus nurodymą, jog esame pašaukti „geriems darbams, kuriuos Dievas iš anksto priėmė, kad juos vykdytume” (Ef 2,10). Prel. P. Juras visada tikėjo ir tiki, kad geraširdiškumas labiausiai artina žmogų prie Dievo, daro jį jam panašiu, o taip pat yra sėkmingiausias būdas laimėti žmonių širdis ir jas atverti Dievui. Žinodamas šitai, jis plačiai laiko atvertą savo širdį, šelpdamas bei remdamas visus ir kiekvieną, kurį tik mato esant reikalingą pagalbą. Ir kas nėra iš jo gerumo patyręs vienokios ar kitokios paramos? Kam nėra žinomi jo geraširdiškumo darbai? Ir vis dėlto tik dalis jo geraširdiškumo yra žinoma. Daug ką jis gero yra padaręs, liks visam žinoma vien Dievui.

3. Trečia būdinga prel. P. Juro asmens savybė yra jo krikščioniška meilė Lietuvai. Įgimta yra žmogui mylėti, kas yra sava, kas artima, kam vienu ar kitu būdu priklausome. Vaikas įgimta meile myli tėvus, tėvynainis — tėvynę. Dievas norėjo, kad žmonija būtų sudėta, it puošnus bukietas, iš įvairių rasių, įvairių tautų, įvairių klasių

žmonių. Dievas nori ir įsako, kad kiekvienas mylėtų visų pirma savuosius: tėvus, gimines, savo tautą. Savuosius bei savo tėvynę tačiau privalome mylėti neneigiant meilės ir svetimiesiems. Nes Dievas įsako visus mylėti, bet mylėti dėl jo, kadangi visi yra jo kūriniai, jo vaikai. Ir tėvynės meilė turi išplaukti iš meilės Dievui, ir būti palenkta Dievui. Šitokios tėvynės meilės pavyzdį mums duoda prel. P. Juras. Jo patriotinė veikla nesiriboja parapija, kur jis savo tėvų kalba skelbia Dievo žodį, kviečia garbinti Viešpatį palai-  
kant lietuviškus religinius papročius; ji siekia plačius Š. Amerikos plotus, kur lietuviai išsisklaidę gyvena. Jo lietuviška veikla reiškiasi lietuviškos spaudos palaikymu, lietuviškos kultūros puoselėjimu, lietuviškos visuomeninės veiklos rėmimu bei organizavimu. Jo lietuviška širdis sielojasi nūdien dėl pavergtos Lietuvos. Jis tvirtai tiki į Lietuvos prisikėlimą laisvam gyvenimui. Bet jo tikėjimas yra atremtas į Dievą, o ne vien į žemiškas priemones bei veiksmus. Nes tik tie, kurie viltį turi Dievuje, yra tikri nelikti apvilti.

### III

Jo Šventenybė popiežius Pijus XII kun. P. Jurą pagerbė, suteikdamas jam monsinjoro titulą, kaip tik dėl aukščiau suminėto jo asmens savybių ir jo pasiektų gausių nuopelnų kunigiškoje ir lietuviškoje veikloje.

1. Turime būti dėkingi Šv. Tėvui, kad teikėsi pagerbti mūsų naują prelata. Jam suteikta garbė neabejotinai tenka ir visai jo vadovaujamai parapijai, o taipgi ir visai lietuviškai išeivijai Š. Amerikoje. Prel. P. Juro asmenyje Kristaus Vietininkas pagerbė bei savo tėvišką meilę parodė visai mūsų tautai.

2. Kadangi paaukštinimais, kaip minėjau, Bažnyčia siekia pagerbtuosius statyti pavyzdžiu kitiems, tai ir mes

šia proga turėtume ryžtis mokytis iš naujo prelato būti pavyzdiniais krikščionimis ir gerais lietuviais.

1. Mokykimės iš Prelato meilės sieloms, apaštališko uolumo ir pilno atsidavimo Dievo valiai bei nuoširdaus klusnumo Bažnyčiai.

2. Mokykimės iš Prelato tikro geraširdiškumo. Stenkimės daryti gera visada ir visiems: prieteliams ir neprieteliams, artimiesiems ir tolimiesiems. Gerumu stenkimės nugaltėti pikta, kaip tai pataria šv. Paulius (Rom 12,21). Tų, kurie yra reikalingi ir laukia mūsų geraširdiškumo nūdien yra tiek daug, net ir šiame gerbūvio krašte, nekalbant jau apie tuos, kurie vargsta Lietuvoje.

3. Mokykimės pagaliau iš prelato sveikai suprastos tėvynės meilės: išlaikykime lietuvišką dvasią mūsų išeivijoje; puoselėkime lietuvišką kultūrą; kovokime dėl Lietuvos išlaisvinimo. Visame šiame pasitikėkime visų pirma Dievu, jo globai ir užtarimui paveskime mūsų tautą.

\* \* \*

Mielas ir brangus Prelate, žinome, kad jūs dirbate ir aukojatės ne žemiškos garbės siekdamas, o verčiau trokštate galimai ištikimiau atlikti savo pareigas — kunigo ir lietuvio — iš meilės Dievui ir savo tautai. Žinokite tačiau, kad šia jūsų pagerbimo proga džiaugiasi su jumis ne tik jūsų artimieji ir prieteliai, ne tik jūsų parapijā, bet visi lietuviai ir ne lietuviai, kurie jus pažįsta. Tai turi būti jums paguoda ir padrąsinimas, nes tai rodo, kad jūs tikrai daug gero padarėte ir darote. Mūsų visų šiandien linkėjimas ir nuoširdus maldavimas, kad Viešpats ir toliau jus įgalintų taip sėkmingai tarnauti Bažnyčiai, sieloms ir mūsų tautai. Sutiksime savo tolesniame gyvenime ir veikloje kliūčių, žinokite tačiau, kad jus lydi visų mūsų meilė ir pagalba; o Viešpats laimins jus, kaip laimino, ir atlygins ne tik žemiška, bet ir dangiška garbe.

# VISUOMENINĖS PROGOS

## ATEITININKŲ UŽDAVINIAI

Žvelgiant iš praeities į ateitį  
Manchester, Mich., 1959.VIII.2

1. Ateitininkų šūkis — „Visa atnaujinti Kristuje!“ Tai reiškia, jog ateitininkai siekia visa palenkti Kristaus viešpatavimui: visa sukrikščioninti, visa persunkti Evangelijos dvasia. Šiame glūdi žmogaus ir žmonijos šviesesnė ateitis bei išsigelbėjimas iš nedalios žemėje ir iš pražuvimo amžinybėje. Tenesako nėra vienas, kad krikščionybė atgyveno savo amžių, kad nuo jos galima ir reikia atsiriboti. Tikrumoje ne krikščionybė išgyvena krizę, o krikščionys; ne krikščionybė pasidarė neaktuali, o krikščionims ji rodosi per sunki, per daug reikalaujanti, todėl atmestina. Skaudu, kad tenka pripažinti, jog daugeliu atvejų ir ateitininkai išgyvena krizę ir randasi toli nuo tikrųjų ateitininkijos idealų.

2. Ateitininkų įnašas katalikiškos Lietuvos gyvenimui yra neginčijamai didelis. Buvo ir yra tačiau ir trūkumų. Prieš juos neturim užmerkti akių. Priešingai, reikia į tai, kas pastebima neigiamo, blaiviai žvelgti, gerai pažinti, kad ateityje praeities klaidų nekartotume.

a) Aiškiai pastebima ideologinio subrendimo trūkumų. Gyvenimo sąlygos atsikuriančioje nepriklausomam gyvenimui Lietuvoje vertė ateitininkiją didžią dalį energijos pašvesti išorinei — visuomeninei ir politinei — veiklai. Tai trukdė daugiau dėmesio kreipti ideologiniam ugdymuisi pagilinti. Prof. S. Šalkauskis šitą spragą aiškiai pastebėjo. Kvietė tad atsigręžti daugiau į dvasinį atsinaujinimą, į krikščioniško gyvenimo pagilinimą. Jis metė „Gyvosios Dvasios“ šūkį, kuris deja, nerado didesnio atgarsio ateitininkijoje. Atsirado trynimosi ir nesutarimų, ne tik dėl taktikos, bet net ir dėl principų, tarp vadinamos senesniosios ir jaunesniosios kartos, o taip gi ir su Episkopatu. Iš čia vėliau atsirado nelaimingas ateitininkijos susiskaldymas politinės veiklos arenoje. Atsirado vadinamos „Nepasaulėžiūrinės politikos“ skelbėjai ir sekėjai, o šalia jų Krikščionys Demokratai pagal lietuviškos ir tarptautinės krikščioniškos demokratijos principus.

b) Jei jau Lietuvoje nepriklausomo gyvenimo eigoje ateitininkai daugiau stengėsi pasišvesti žemiškai tėvynei, negu dangiškai, tai šitai tuo labiau reiškiasi tremtyje ir išeivijoje. Tai lengvai suprantama: esant svetur, toli nuo tėvynės, tautinio charakterio išlaikymas atsistoja pirmoje eilėje prieš akis. Ir mūsų ateitininkija išeivijoje ne Dievą, o pirmoje eilėje tėvynę stato. Rūpinamasi lietuviškumo išlaikymu, lietuviškų šeimų sudarymu, Lietuvos išlaisvinimu, o ideologiniai klausimai: religinės praktikos, integralinis krikščioniškas gyvenimas, pasišventimas Dievo tarnybai laikomi tik antraeiliais dalykais. Tuo labiau, kad gerbūvio kraštų universitetuose ir vyraujančioje gyvenimo praktikoje viešpatauja daugiau žemiškos vertybės ir pasiūlymas siekti sukurti žemėje rojų. Šio pasėkoje stokojame pašaukimų į dvasinį luomą; silpsta idealizmas, o didėja savanaudiškumas ir dvasinis ištižimas; atsiranda net tokių

ateitininkų, kurie nepraktikuoja religinio gyvenimo. Aišku, tai išimtys. Bet ir jos rodo, kad turime susirūpinti, kad mūsų ateitininkija visų pirma turi atsinaujinti Kristuje, ir tik paskui savintis idealą: „Visa atnaujinti Kristuje”.

3. Koks turėtų būti ateitininkas mūsų dienose ir mūsų dabartinėse sąlygose?

a) Visų pirma ateitininkas turi būti integralinis katalikas, t.y. pilnai pažįstas savo tikėjimą ir ištikimai juo gyvenęs. Tai nėra lengva, bet yra būtina. Jei nebūsime geri Dievo vaikai, nepajėgsime būti nei ištikimi Lietuvos sūnūs. Esame reikalingi Dievo ir dangaus palaimos, kaip asmeniškam, taip ir visuomeniniam bei tautiniam gyvenime, kad būtume laimingi ir sėkmingi. Atsinaujinkime Kristuje, kad galėtume visa atnaujinti Dievuje, kaip to reikalauja ateitininkijos šūkis.

b) Ateitininkas turi būti susipratęs lietuvis. To nori Dievas. To reikalauja prigimtios įstatymas. Tam įpareigoja mūsų broliai — kankiniai už tautos laisvę.

Tėvynės meilę Kristus pašventė savo ašaromis. Jėzus, žvelgdamas į savo tautos sostinę Jeruzalę ir žinodamas, kad jos laukė sunaikinimas, verkė ir sakė: „O jei tu būtum pažinus dabar, kas tau laiduoja ramybę! Bet nūn tai yra paslėpta nuo tavo akių. Nes užeis dienos, ir neprieteliai apsups tave apkasais, ir apguls tave, ir suspaus tave iš visų pusių; ir parblokš tave bei tavo vaikus esančius tavyje, ir nepaliks akmens ant akmens, nes tu nepažinai tavo apklankymo meto” (Lk 19,41ss).

Šv. Paulius primygtinai pabrėžė, jog didžiuojasi esąs žydas, nors buvo persekiojamas žydų. Laiške Korintiečiams jis rašo: „Bet kuo kas didžiuojasi, — kalbu it būčiau paikas, — tuo galiu ir aš didžiuotis! Jie yra žydai? Žydas esu ir aš. Jie yra izraelitai? Ir aš. Jie Abraomo ainiai? Ir aš” (2Kor 11,22).

Yra įgimta mylėti tai, kas sava. Yra privalu su meile

ir dėkingumu atsinešti į visa, iš ko mes esame daug gavę. Privalu yra mylėti tėvus, visus savuosius, bet taipgi tėvynę, nes yra mums sava, nes iš jos daug ką esame gavę.

Kaip Maironiui, taip ir kiekvienam lietuviui Lietuva turi būti brangi ir mylima, nes ji daug kentėjo, nes dėl jos daug aukų sudėta, daug kraujo pralieta ir gyvybių paaukota.

*Graži tu, mano brangi tėvyne,  
Šalis, kur miega kapuos didvyriai:  
Graži tu savo dangaus mėlyne!  
Brangi: tiek vargo, kančių prityrei.*

Maironis, *Pavasario Balsai*  
Vilnius, 1970, 146

Mūsų tautos kankiniai iš nežinomų kapų, iš tolimų Sibiro sričių prabyla į mūsų sąžines ir sako: „Mes kentėjome ir savo gyvybes paaukojome už Lietuvą! Padarykite, kad mūsų aukos nebūtų veltui!“ Šis atsisaukimas pirmoje eilėje turėtų būti pajustas ateitininkų, kurie savo himne kartoja: „Šviečia mums kryžius ant mūs vėliavos, — dirbkim, kovokim dėl Lietuvos!“

VYČIŲ SEIMO PROGA —  
Ištikimybės principams  
Cleveland, 1961

Jėzus įspėjo, sakydamas: „Niekas negali dviem valdovams tarnauti: jis juk arba vieno nekės ir kitą mylės, arba dėsies prie vieno ir kitą niekins. Negalite tarnauti Dievui ir mamonai“ (Mt 6,24). Šie Kristaus žodžiai yra pamokantys ir įspėjantys.



1. Jie moko, kad tie, kurie bando visiems įtikti, visiems būti geri: ant dviejų kėdžių sėdėti, yra neteisingi ir neišmintingi.

Yra neteisingi, nes tiesą stato lygiomis su klaida; principus manipuliuoja pagal interesus.

Yra neišmintingi, nes, siekdami visiems įtikti, praktiškai visus prieš save nustato, pas visus nustoja pasitikėjimo bei vertinimo.

2. Kristaus žodžiai įspėja, kad visi ir kiekvienas, nors ir geriausios valios būtų, privalo būti apdairūs. Nes pačia prigimtimi mes esame linkę pavojuje būti padalinti: tarp dangaus ir žemės, tarp gero ir pikto, tarp Dievo ir velnio. Šv. Paulius skundėsi ir rašė: „Taigi, aš randu Įstatymą, kad, norėdamas daryti gera, atsirandu blogame. Mat, kaip vidinis žmogus, aš džiugiai pritariu Dievo įstatymui. Bet jaučiu savo kūno sąnariuose kitą įstatymą, kovojantį su mano proto įstatymu ir darantį mane belaisviu nuodėmės įstatymo, kuris glūdi mano kūne” (Rom 7,22ss). Visi mes jaučiame tai, ką jautė šv. Paulius. Kiek yra žmonių, kurie norėtų daryti gera, bet įvykdo pikta. Tai atsitinka per neapdairumą, per neatsargumą, kuri moka puikiai išnaudoti amžinas Dievo priešas. Jis daro mums visokias kliūtis daryti gera ir apgaule lenkia įvykdyti bloga. Visokios intrigos, pikta kritika, pavydas, ambicijos, — kiek visa tai kartina mūsų gyvenimą ir toliau nuo Dievo?!

3. Mielieji Vyčiai, jūs esate rinktiniai Bažnyčios sūnūs ir dukros. Jūs esate idealistai, nuoširdžiai siekiate tarnauti Dievo ir mūsų tautos idealams. Ir vis dėlto giliai imkite į širdį aną pradžioje cituotąjį Kristaus įspėjimą, jog negalima dviem ponams tarnauti. Žiūrėkite, kad negriautumėte viena ranka, ką kita bandote statyti; kad kartais nenoromis netaptumėte kliūtimi idealams, kurių esate pasiryžę siekti. Džiaukitės pasiektais laimėjimais. Jie yra gausūs. Bet prisiminkite ir tai, ką galėjote padaryti, ir



nepadarėte, ar ką ne taip įvykdėte, kaip turėjote įvykdyti. Atmeskite visokį pavydą, intrygas, asmeniškumus, kurių nestinga mūsų asmeniškam ir visuomeniniame gyvenime. Turėkite prieš akis visame ir visada ne save, o Vyčių organizacijos kilnius siekius. Būkite vienos minties ir vienos širdies, kaip vienas yra mūsų Dievas, kuriame visi esame viena.

4. Kai Mozei apsireiškė Viešpats Sinai dykumoje degančiame krūme, ir kai jis paklausė, kaip jis turėtų jį vadinti, Dievas jam atsakė: „Aš esu, kuris esu“ (Iš 3,13ss). Šio atsakymo prasmė yra, kad Viešpats yra buvimas savyje, kad jis visada yra tas pats ir toks pats, koks yra. Mieli Vyčiai, prisimenant aną Viešpaties atsakymą, norėčiau raginti jus: būkite visi ir kiekvienas tokie, kokie norėtumėte ir turėtumėte būti. Tenebūnie jumyse jokio veidmainiškumo, jokio dvilypumo. Būkite visada tiesūs, atviri, nuoširdūs tarpe savęs ir su kitais, bet virš visko su Dievu, nes jam vienam visų pirma turime tarnauti; nes jame viename yra tikrasis gyvenimas ir tikroji laimė.

## MEILĖS ĮSAKYMAS IR LABDARYBĖ

Balfo seimui Detroite, 1978

### I

Jėzus, paklaustas vieno Rašto žinovo, kuris įsakymas yra didžiausias Mozės Įstatyme, atsakė: „Mylėsi Viešpatį savo Dievą visa širdimi, ir visa savo siela, ir visu savo protu. Šis yra didžiausias ir pirmasis įsakymas. O antrasis — šiam panašus — Mylėsi savo artimą, kaip pats save. Šitais dviem įsakymais remiasi visas Įstatymas ir Pranašai“ (Mt 22,38s). Gi šv. Jonas pirmame savo laiške rašo: „Brangie-

jį, mylėkime vieni kitus, nes meilė yra iš Dievo, ir kiekvienas, kuris myli, yra iš Dievo ir pažįsta Dievą" (1Jon 4,7s). Vadinasi, Dievą privalome mylėti, nes jis mus myli. Jį privalome mylėti virš visko, nes jis yra tikroji meilė. O kadangi Dievas yra meilė ir jį privalome mylėti virš visko, tai reikia mylėti visa, kas yra iš Dievo, ką Dievas myli, ir visų pirma, kas Dievui yra labiausiai artima, būtent, žmogų, mūsų artimą, nes jis yra sutvertas į Dievo paveikslą ir panašumą.

Iš čia seka, jog mylėti Dievą ir artimą yra esminis Viešpaties reikalavimas, kad galėtume pasiekti išganymą.

## II

Šia proga turiu garbę prabilti į jus, kurie dirbate artimo meilės darbą per BALFo organizaciją. Vakar savo suvažiavime svarstėte, ką esate nuveikę, ir ką ryžtatės nuveikti. Šiandien, susirinkę į šią šventovę, dėkojate Dievui už pasiektus laimėjimus, ir drauge prašote dangaus palaimos ateities darbams labdarybės srityje. Klausiu savęs, ką galėčiau ir turėčiau šia proga jums pasakyti Bažnyčios vardu?

## III

Visų pirma privalu dėkoti jums už atliktus kilnius darbus. Šelpdami vargstančius, atlikote Dievo darbą: įvykdėte jo valią, pasirodėte esą geri dangiškojo Tėvo vaikai ir Kristaus sekėjai. Už tai Viešpats atlygins: žemėje savo palaima, o amžinybėje dangaus laime. Amžių pabaigoje, kai Išganytojas pasirodys antrą kartą kaip Teisėjas, išgirsite iš jo pakvietimo žodžius: „Ateikite, jūs palaimintieji, į Tėvo džiaugsmą.., nes, ką padarėte vienam iš šių vargstančių brolių, man padarėte" (Mt 25,34).

Kas liečia ateities veiklą, noriu priminti, kad aukodamiesi dėl artimo, gera darydami vargstantiems, neužmirštumėte, jog virš visko privalu Dievą mylėti, jam visų pirma tarnauti; o artimą reikia mylėti dėl Dievo, nes tokia jo yra valia, nes jis yra visų Tėvas, o mes visi esame jo vaikai, taigi tarpe savęs broliai ir sesers. Mylėdami artimą, kadangi jis yra Dievo vaikas ir mūsų brolis, mes pasirodome esą tikri krikščionys. Jėzus juk yra pasakęs: „Jei jūs mylėsite vienas kitą, iš to visi pažins, jog esate mano mokiniai“ (Jon 13,35).

Mylėdami artimą dėl Dievo, privalome jam padėti ne tik žemiškuose reikaluose, bet taip pat, ir tuo labiau, dvasiniame gyvenime. Pats Kristus priminė, jog yra privalu ne tik nuogą pridengti bei alkaną pavalgydinti, bet ir ligonį aplankyti bei kenčiantį paguosti (Mt 25,35s). BALSas žymiai daugiau nusipelnė Dievo ir mūsų akyse ne kai mus atsidūrusius tremtyje duona ir drabužiais sušelpė, bet ypač kai padarė žygių, kad įvairios įstaigos įpareigtos rūpintis karo pabėgėliais mus žmoniškiau globotų; ir kai padėjo išemigruoti, bei naujuose kraštuose deramai įsikurti. Kiekvienas vargstantis visų pirma laukia, kad būtų į jį atsinešama kaip į žmogų, o ne kaip į kokį daiktą, kuriuo tuo tarpu pasirūpinama, bet norima kaip galima greičiau nusikratyti.

Darant gera, reikia su džiaugsmu tai vykdyti, su šypsniu veide artimą sušelpiti, o ne išbarti ir tik paskui sušelpiti. Vargstančiam yra skaudžiausia, kai jis pajunta, jog yra našta; jog juo bodimasi. ne be reikalo šv. Rašte yra primenama, jog Dievas myli tą, kuris su šypsniu duoda. Šv. Paulius ragina korintiečius, tardamas: „Kiekvienas teaukoja, kaip yra širdyje nutaręs, ne gailėdamas, ar it būtų verčiamas, nes Dievas myli linksmą davėją“ (2Kor 9,7). O Ekleziastiko knygos autorius primena, sakydamas: „Duo-damas rodyk linksmą tavo veidą“ (Ekli 36,11).

## IV

Popiežius Jonas Paulius I savo kalboje, pasakytoje savo ingresso metu šv. Jono bazilikoje, apie rūpinimąsi vargšais pasakė gilią mintį, kuri man liko giliai atmintyje. Kristaus Vietininkas priminė, jog, bevykstant į Laterano baziliką, pakelyje, kaip yra priimta, jį pasitiko Romos burmistras. Pasveikinimo kalboje jis priminė, jog mieste yra daug vargingai gyvenančių žmonių. Į šią pastabą jis atsakęs, kad Bažnyčia visada rūpinosi ir rūpinasi vargstančiais. Bet Bažnyčia, pabrėžė Šv. Tėvas, rūpinasi ir siekia ne tiek, kad vargšai daugiau turėtų, kiek kad jie daugiau reikštų, daugiau būtų vertinami ir gerbiami kaip asmens.

Nieko prasmingesnio negalėčiau palinkėti ir BALFo ateities veiklai. Rūpinkitės ir darykite visa, kad kiekvienas lietuvis, kur jis bebūtų, ne tik turėtų, kas būtina pragyvenimui, bet ypač kad jis daugiau reikštų kaip asmuo, ir tai ne vien žmonių, o ir Dievo akyse.

\* \* \*

Brangieji, jūsų gailestingoji meilė tebūnie tokia, kokią nusako Šv. Paulius. Pagonių Apaštalas, rašydamas Korinto tikintiesiems, sako: „Gailestingoji meilė yra kantri ir maloni. Ji nėra pavydi, nesielgia šiurkščiai ir nesipučia, Ji nėra ambicinga ir nesiekia savo naudos; visa perneša, visa tiki, visa iškenčia, ir niekad nepaliauja” (1Kor 13,4-7). Dieve, duok, kad šitokia meilė liepsnotų jūsų ir mūsų kiekvieno širdyje.

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO  
SUVAŽIAVIMO PROGA  
1979.VII.29

I

Mielas Jaunime,

Džiaugiausi galėjęs dalyvauti III-jame suvažiavime Sao Paulo, Brazilijoje, prieš ketverius metus. Džiaugiuosi būdamas su jumis ir šiame IV-me suvažiavime.

Pakviestas prabilti į jus, ilgai galvojau, ką galėčiau jums pasakyti Bažnyčios vardu, užbaigiant šį Kongresą. Sunku pasirinkti temą, kai norima apie daug ką kalbėti, daug ką pasakyti.

Vakarų Europos Lietuvių Sielovados studijų dienosė, vykusiosė 1974 m. balandžio 18-19 d. Bad Woerishofene, skaičiau paskaitą temą: „Dievas, Lietuva ir mes“. Ši tema yra aktuali ir jums, jaunime, todėl noriu šia proga priminti anoje paskaitoje gvildentas pagrindines mintis.

Visos mūsų visuomeninės ir politinės veiklos išeivijoje pirmasis siekimas yra Lietuva, jos išlaisvinimas. Gyvendami svetur, norime išlikti gyva Lietuvos dalis. Žinodami, kad mūsų tėvų žemė yra pavergta; kad ji, tariant poeto žodžiais: „Didį vargą, sunkią naštą tysia diena diėnon“, — siekiame daryti, kas įmanoma, kad jai padėtume išlikti gyva ir tapti laisva. Šis mūsų siekimas yra kilnus ir šventas. Bet ar esame pajėgūs pasiekti, ko siekiame?

F. Nietzsche svajojo apie viršžmogį. Puoselėjo idėją, kad žemės žmogus turėtų siekti vis didesnės didybės ir pasiekti pagaliau viršžmogio tobulumo, taip kad galėtų atsistoti šalia Dievo ir būti nuo jo nepriklausomu. Tai buvo viliojanti idėja. Bet kaip ją įgyvendinti? Deja, jausdamas žmogišką silpnumą, F. Nietzsche buvo priverstas prisipažinti

ti: „Viršžmogis, — rašė jis, — graži idėja! Bet kas duos tau, žemės žmogau, jėgų pakilti iki viršžmogio?!”

Kaip F. Nietzsche, taip ir mes esame priversti save klausti: ar mūsų žmogiškos jėgos yra pakankamos, kad galėtume viltis pilnai realizuoti mūsų siekimus matyti laisvą mūsų brangią Lietuvą?

## II

1. Pirmasis mūsų siekimas išeivijoje yra išlaikyti lietuviškumą. Bet čia sutinkame daug sunkumų. Nemažas nuošimtis lietuviško prieauglio atkrinta nuo savos tautos kamieno, paskęsta gyvenamų kraštų kultūros jūroje ir gerbūvio tvenkiniuose. Su pagrindu statoma klausimas: ar išliksime lietuviais? Ar išsaugosime, jei ne kalbą, tai bent lietuvišką dvasią? Ar turėsime drąsos prisipažinti esą lietuviškos kilmės? O juk mūsų gyslose tekąs kraujas turėtų įpareigoti mus būti liudytojais pasauliui apie Lietuvą, kad ji, nors ir pavergta, bet yra gyva ir verta būti laisva laisvų tautų šeimoje. Ar išliksime gyva Lietuvos kūno dalis? Mes — senieji — išliksime. Bet ar išliksite jūs — jaunieji? Testovi šis klausimas jums prieš akis; teaidi nuolat jūsų sielose; tepaliečia jūsų širdis. Privalu išlikti lietuviais. Mūsų tautos kančios ir kankinių kraujas įpareigoja šiam visus ir kiekvieną.

Noriu tikėti, kad mūsų jaunoji karta didelėje daugumoje yra nuoširdžiai lietuviška ir ryžtingai nusiteikusi gyventi ir kovoti dėl Lietuvos, taip kad gali savintis sau poeto žodžius:

*Man duotas žodis. Laisvas. Paskutinis*

*Ir kalbę dar kaip žaizdą užmirštą nuplėšt galiu.*

*Kaltinamajame akte pasakyta: nemylėjau aš tėvynės...*

*Ne! Mylėjau, bet idealų neišniekinau šventų.*

*Mačiau jos veidą skausmo ir kančios perversą.  
Mačiau vergijoje jos laukus ir miestus jos gražius.  
Verkiau, kaip kūdikis, iš gailesčio nekartą.  
Ir sąžinės nenunešiau į rinką parduot už grašius.*

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 184

Bet ar pasiekiame tiek, kiek norėtume? Ar mūsų laimėjimai yra tokie, kokių laukiame? Deja, negalime atsakyti: taip. Mat, kas yra mūsų valioje, ne visada yra mūsų galioje. Daug kartų esame reikalingi pagalbos iš aukščiau, iš To, kuriam nėra negalimo dalyko.

2. Jei lietuviškumo išlaikyme sutinkame sunkumų ir atsistojame dažnai prieš beveik nenugalimas kliūtis, tai pastangose išlaisvinti Lietuvą dar daugiau kliūčių. Jos yra tokios, kad dažnai pragiedrulių nematom ir viltis ima blėsti. Pavergėjas didis ir galingas, o mes maži ir silpni. Daug kas mus užjaučia, bet mažai kas mums tikrai padeda. Pasaulį valdo ne teisė, o jėga. Nėra gi kas rizikuotų pavartoti jėgą Lietuvai išlaisvinti, nes ji neturi nei Afrikos kasyklų, nei Arabijos žibalo, nei Izraelio propagandos priemonių. Todėl, jei žvelgiam į ateitį vien žmoniškų galimybių ribose, jei pasikliaujame vien politinėmis priemonėmis, maža vilties tematom greitai išvysti Lietuvą laisvą. Kyla net baimė dėl pačios tautos gyvybės. Ne be pagrindo tad poetas galėjo baimingai klausti:

*Ieškojau tėviškės tamsioj nakty it kapas  
Kur tu, tėvyne, kur tu, Lietuva?  
Ar plaka dar skausme tavo širdis sukepus,  
Ar tu gyva, ar negyva?*

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 201

Darome, kas įmanoma, kad padėtume mūsų kenčiančiai Lietuvai: kad ji nesukluptų po vergijos našta; kad priartintume išlaisvinimo valandą, bet rezultatai nėra,

kokių laukiame. Ir čia esame reikalingi anos dangiško Tėvo rankos, kad padarytų galima, kas žmogiškomis jėgomis yra nepasiekiamo.

### III

Esame reikalingi Dievo. Nes tik jis gali mums padėti, kai savomis jėgomis negalime pasiekti užsibrėžtų tikslų, kaip asmeniškame gyvenime, taip ir visuomeninėje veikloje. Jėzus juk yra užtikrinęs, sakydamas: „Pasitikėkite! Aš nugalėjau pasaulį” (Jon 16,33). „Aš esu su jumis iki pasaulio pabaigos” (Mt 28,20).

Bet Dievas nūdieniam pasaulyje yra ne madoje. Garbiai šaukiama su F. Nietzsche: „Dievas mirė!” Dievo nenorima, nes jis kiaurai permato mus; nes jis skaito mūsų mintis ir regi mūsų sielos purvus. Tas pats Nietzsche į Judo išdaviko lūpas dedasekančius žodžius: „Aš išdaviau Kristų, nes jis kiaurai peržvelgia tave ir mato, kas ir koks tu esi. Aš jo negalėjau pakęsti. Aš jį išdaviau!” Galim nekęsti Dievo, galime jį išduoti ir savyje jį užmušti, bet ateina momentai, kada be jo jaučiamės bejėgiai ir žuvel.

Užmetama, jog Dievas tesirūpina tik dangum, o nepaiso žemės; ieško tik sielų, o atmeta kūną it būtų bevertis. Iš tikrųjų taip nėra. Dievas rūpinasi visa savo kūrinija: dangum ir žeme, žmogum ir pasauliu, siela ir kūnu, nes visa yra jo ir jam.

S. Testamente skaitome, kaip Dievas globojo ir laimino Izraelį ne tik dvasiškai, bet ir medžiagiškai. „Jei būsite klusnūs ir klausysite manęs, — kalbėjo Viešpats per pranašą, — valgsysite žemės gėrybių” (Iz 1,19). O Jėzus, kaip teigia Apaštalo Darbų knygos autorius, „perėjo žemę, gerdamas” (ApD 10,38). Gydė ligonius, prikėlė numirusiuosius, pavalgydino stebuklingai padauginta duona išalkusius (Jon 6,4-14). Žodžiu, darė visa, kad skausmą ša-



lintų ir džiaugsmą teiktų, ir kad tas džiaugsmas būtų pilnas (Jon 15,11). Bet Jėzus Kristus, kaip teigia šv. Paulius, „vakar ir šiandien tas pats, ir per amžius“ (Žyd 13,8). Jis eina žemės keliais ir takais nematomas, kad mums reikale padėtų, kai iš niekur kitur pagalbos nesulaukiam.

#### IV

Mūsų šeimos bus stiprios ir lietuviškos, jei stengsimės gyventi ne sau, o tautai; jei žvelgsime daugiau į dangų, o ne į žemę; jei remsimės ne vien savim, o ir Dievo pagalba. Dievo laiminamos šeimos yra laimingos ir laiduoja gerą prieauglį. Šito kaip tik laukia iš lietuviškos išeivijos pavergta Lietuva. Malonu, kad ir Vilniaus „Alma Mater“ redakcija šią mintį primena ir pabrėžia.

Mūsų jaunoji karta išaugs stipri ir idealistinė, jei bus išauklėta religinėje dvasioje ir paisys daugiau Dievo valios, negu pasaulio išminčių siūlymų. Džiaugiamės, kai matome besikuriančias naujas lietuviškas šeimas, nes tai yra laidas lietuviybės išlaikymo išeivijoje. Bet lietuviškumo išlaikymui reikalingi taipgi klierikai seminarijose, seselės vienuolynuose ir jauni kunigai parapijose. Mat, kovojant už Lietuvos išlaisvinimą, mums nūdien, kaip anuomet žydams Sinai tyruose, reikia ir tų, kurie kovoja, ir tų, kurie meldžiasi, kad Dievas padėtų laimėjimą pasiekti (Plg Iš 17,12). Juk ir Lietuvoje mūsų broliai savo heroiškoje kovoje prieš pavergėją šaukiasi ir gauna pagalbą iš dangaus. Dar ir šiandien menu italo kun. Zavatto pasakojimą apie jo išgyvenimus su mūsų tremtiniais vienoje kalinių stovykloje Karagandoje. Jis su ašaromis akyse kalbėjo apie lietuvių jaunuolius, moksleivius iš Kauno, kurie grįžę iš darbo, nors mirtinai pavargę, prieš einant poilsio, visada suklaupe sukalbėdavo rožančių už Lietuvą. „Jų tikėjimas, jų kilnumas buvo toks, — sakė anas italas kunigas, — kad

aš jų taip ilgiuosi, jog, rodos, bevelyčiau grįžti į aną pragarišką neapsakomų kančių stovyklą, ir kentėti su jais!” Sadūnaitė ir Petkus, Jaugelis ir Zdebskis, Svarinskas ir Tamkevičius ir eilės kitų heroiskai kovojančių ir kenčiančių mūsų brolių dėl šventos teisės: tikėti į Dievą ir mylėti tėvynę — drąsą ir stiprybę semia neabejotinai iš tikėjimo ir maldos bei per ją gaunamos malonės iš dangaus.

Lietuva nūdien laukia iš mūsų pagalbos. Ją galime ir privalome teikti ne vien kultūrine ir politine veikla, ne vien protestais ir demonstracijomis, bet ir malda bei giliu krikščionišku gyvenimu, kuris pelno dangaus pagalbą. Kaip anuomet į Izraelį Viešpats kreipėsi per pranašą, taip nūdien jis kreipiasi į mus, kartodamas anuos pranašo užrašytus žodžius: „Atgaivinkite ilstančias rankas! Sustiprinkite linkstančius kelius! Drąsos, nebijokite!” (Iz 36,1-7). „Viešpaties ranka nėra tiek trumpa, kad jis negalėtų išgelbėti; nei jo ausys yra tiek kurčios, kad jis neišgirstų jų šauksmo” (Iz 59,1). „Štai aš surinksiu juos iš visų kraštų, po kuriuos juos buvau išsklaidęs savo užsigavime, savo rūstybėje. Aš juos sugrąžinsiu į tą pačią vietą ir jiems leisiu ramiai ir saugiai gyventi. Jie man — tauta, o aš jiems jų Dievas. Aš duosiu jiems vieną širdį ir vieną kelią” (Jer 32,27-39).

\* \* \*

Iš to, ką esame pasakę, galime pasidaryti sekančią ryžtingą išvadą. Įvykdykime visa, ką galime pasiekti žmogiškomis jėgomis ir žemiškomis priemonėmis, kad priartintume Lietuvos išlaisvinimą. O ko negalime savomis jėgomis laimėti, kreipkimės į Dievą malda, kad jis mums padėtų. Būkime tikri, jog, jei tvirtai tikėsime ir nuoširdžiai melsimės, Viešpats padarys, kad poeto vizija taps gyvenimo realybė:

*Gintarinė saulė auksu šviečia,  
Ir po debesėliais bus šviesu,  
Kai vėl grįšim iš visų pasviečių,  
Iš šios žemės kryžkelių visų.*

*Vėl tave mes ašarom nuplausim,  
Vėl žydės prie kelio aviža,  
Vėl tu būsi mums didžiū didžiausia  
Lino žiedo tėviškė maža.*

B. Brazdžionis, *Poezijos Pilnatis*, 394

## GYVOJI DUONA IŠ DANGAUS

1979 rugpjūčio 5

### I

Atnašaujame šv. Mišių auką ant Vatikano kalvos, oro bangomis jungiamės su jumis, broliai ir sesės Kristuje, kurie turite progos girdėti mus Lietuvoje. Tai reta proga, kad galime melstis ir prabilti ir į tuos, kurie yra čia su mumis, ir į tuos, kurie yra toli, bet gali klausytis šių šv. Mišių, perduodamų radijo bangomis iš Vatikano.

Meldžiamės ir kalbame nuo Vatikano kalvos, kuri yra pašvęsta kankinių krauju, kur šv. Petro kapas, kur didingoji šio apaštalų kunigaikščio garbei skirta bazilika, kur gyvena ir valdo Bažnyčią Kristaus Vietininkas, Romos popiežius.

Jei šitai vyksta, tai reiškia, kad Šv. Tėvas Jonas-Paulius II turi ypatingai arti širdies Bažnyčią Lietuvoje. Juk jo pageidavimu ir leidimu mes šias šv. Mišias celebruojame iš Vatikano į Lietuvą. Kai Jo Šventenybė aplankė mūsų Šv. Kazimiero kolegiją, pareiškė ir pabrėžė, jog jis kasdien

vardiniai prisimena Lietuvą savo maldose.

Faktas, kad galime melstis su jumis iš Vatikano radijo bangų pagelba, reiškia, jog Bažnyčia Lietuvoje nėra nei atskirta, nei Šv. Sosto užmiršta, o yra viena ir ta pati Kristaus Bažnyčia, kurios pragaro galybės, kaip Kristus užtikrino, nenugalės (Mt 16,18). Vatikano kalva yra liudininkė žiaurių persekiojimų, kuriuos išgyveno pirmieji krikščionys. Krikščionys kentėjo ir mirė, bet Bažnyčia augo ir stiprėjo. Romos galybė ilgainiui blėso, imperija iro ir žlugo, o Bažnyčia, išėjusi iš katakombų, Romą padarė savo apaštališkos veiklos centru. Ant pagonių šventyklų griuvėsių iškilo kryžius, ir jis šiandien didingai spindi nuo Vatikano kalvos, virš didingos Šv. Petro bazilikos kupolos.

Kenčiate ir jūs, kaip kentėjo pirmieji krikščionys. Kenčiate dėl Kristaus ir su Kristumi bei visa jo Bažnyčia. Reikia tačiau turėti viltį, nes Kristus užtikrina pergalę. Jis kalbėjo ir sakė apaštalams: „Pasaulyje turite suspaudimų, bet būkite drąsūs! — Aš nugalėjau pasaulį“ (Jon 16,33). Kentėjo pirmieji krikščionys būdami ištikimi Kristui. Jų kančios ir jų pralietas kraujas nebuvo veltui. Jie laimėjo. Laimės ir iš katakombų pakils ir Bažnyčia Lietuvoje, jei mes visi pasitikėsime Kristumi ir liksim jam ištikimi.

Kristus, kaip skaitome šio — 18 Metų Sekmadienio (B) evangelijoje, duoda puikų pamokymą, Pasvarstykim jį atidžiau ir pasidarykim naudingas mūsų krikščioniškam gyvenimui išvadas.

## II

Minia, išgyvenusi stebuklingą duonos padauginimą tyruose, grįžo į Kafarnaumą ir čia ieškojo Jėzaus. Jį surado sinagogoje. Tuoju klausė, kada ir kaip jis sugrįžo į Kafarnaumą. Jėzus, užuot atsakęs į klausimą, prikišo klau-

sėjams, jog jie domisi juo ir jo ieško, ne dėl to, kad tikėtų jį esant Mesiją, o dėl to, kad buvo pamaitinti. Gera juk turėti geradarį, kuris pamaitina už dyka! Žydai atmetė Jėzaus priekaištą, pabrėždami, jog norint, kad jie įtikėtų į jį, jis turėtų parodyti, kokį nors didesnę stebuklą. Mat, duonos padauginimą jie nelaiką tikru stebuklu, nes ir Mozė pamaitino tautą mana, krintančia iš dangaus (Iš 16,31ss). Jėzus tačiau nurodė, jog ne Mozė, o Dievas krisdino maną iš dangaus, ir tai buvo tikras stebuklas; kaip tikru stebuklu reikia pripažinti ir duonos padauginimą tyruose. Stebuklingas duonos padauginimas turėtų būti pakankamas įrodymas, kad Jėzus yra Mesijas ir Dievo Sūnus. Todėl jie turėtų tikėti į jį, ir jis jiems duotų Duonos, kuri duoda gyvybę pasauliui. Girdėdami šitai, žydai prašė, kad jis jiems duotų šios Duonos. O Jėzus atsakė, jog jis pats yra ana gyvoji Duona, nužengusi iš dangaus. Ir pridūrė, jog, kas tiki į jį, kas jo laikosi, tas nealks ir netroks, t.y. tas bus užtikrintas visakuo.

### III

Iš šio, trumpai atpasakoto, Jono evangelijos skaitinio galime išvesti keletą praktiškų pamokymų.

1. Daug kam pirmutinis gyvenimo rūpestis yra duona, pragyvenimas. Bet Evangelijos mokymas yra kitoks. Jėzus, atmesdamas velnio gundymą, išpėjo, pabrėždamas: „Ne vien duona yra gyvas žmogus, bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo burnos” (Mt 4,4). Žmogus juk turi ne vien kūną, o ir sielą, kuri yra reikalinga dangiško maisto. Sielą gali pasotinti tik Dievas savo teikiamomis antgamtinėmis malonėmis.

Marksistinis pasaulis kalba vien apie duoną, bet ir jos kartais stokoja: žada gerbūvį žemėje, bet iki šiolei ne rojų, o verčiau pragarą sukūrė ant žemės. Gyvi pavyzdžiai tai

rodo ir juos kasdien matom. Štai kodėl reikia atsigręžti į Kristų. Jis pasotina sielą, bet reikale savo dangiška palaima padeda apsirūpinti ir kasdiene duona. Jo valdžioje juk yra ne tik dangus, bet ir žemė.

2. Turime žvelgti visų pirma į dangų, o ne į žemę; tikėti į Dievą, o ne į žmogų. Jėzus išpėjo ir įsakė visų pirma rūpintis dangaus karalyste, užtikrindamas, jog Viešpats pridės visa kita, kas reikalinga žemiškam gyvenimui (Mt 6,33). Žemė su savo vertybėmis praeina, o dangaus gėrybės yra amžinos. Žemės turtai ir jos džiaugsmai niekad žmogaus pilnai nepasotina. Turi daug, nori dar daugiau. Džiaugiesi, bet drauge bijai, kad džiaugsmo neprarastum, kad po jo neateitų skausmas. Su Dievu gi visada ir visiems gera yra būti (Mt 17,4), nes nėra jokios baimės, kad kas nors galėtų atimti iš mūsų turimą džiaugsmą. Jėzus užtikrino, sakydamas: „Aš jus vėl pamatysiu, ir džiaugsis jūsų širdis, ir jūsų džiaugsmo niekas neatims iš jūsų“ (Jon 16,22). Dievas yra amžinas ir visagalis, geras ir beribis. Taigi tik jis gali mus pasotinti, kad nealktume ir netrokštume, kad būtume pilnai laimingi. Visada privalome atsiminti Kristaus išpėjimą: „Ką padėtų žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet savo sielą pražudytų?! Arba ką duotų žmogus už savo sielą!“ (Mt 16,26). Prarasti žemės gėrybes, prarasti net gyvybę nėra didžiausia nelaimė, nes yra dangiška laimė ir amžinas gyvenimas. Didžiausia nelaimė yra prarasti sielą, nes su ja prarandama viskas ir visam.

Suprantama tad kodėl, kai popiežius Jonas-Paulius II lankėsi Meksikoje ir Lenkijoje, kur valdantieji nepripažįsta Dievui vietos, milijonai tikinčiųjų sveikino Kristaus Vientininką su dideliu entuziazmu. Mat, jame jie regėjo Kristų ir spontaniškai parodė visam pasauliui, jog žmogus yra reikalingas Dievo ir visa savo prigimtimi veržiasi prie jo, nes tik jis gali duoti gyvosios Duonos iš dangaus, kurios kas valgo, nealksta ir netrokšta.

## IV

Tikėti į Dievą, gyventi pagal Kristaus Evangeliją yra tikrasis kelias, kuris veda į žmogiškos asmenybės pilnutinį realizavimąsi, užsitikrinant sėkmingą gyvenimą žemėje ir laimę amžinybėje. Bet tai yra taipgi tikrasis kelias, kuris laiduoja ir visuomeniniam bei tautiniam gyvenime atsparumą prieš kliūtis ir laimėjimus kovoje prieš visokeriopą neteisybę.

Su malonumu Vilniaus „Alma Mater“ trečiame numeryje skaitome aprašymą apie popiežiaus Jono-Pauliaus II lankymąsi Lenkijoje. Ypač reikšmingas yra sekantis pareiškimas: „Visa tai, kas vyko Lenkijoje popiežiaus kelionės metu, — rašo straipsnio autorius, — dar kartą akivaizdžiai parodė, kad visos pastangos kovoti dėl tautos laisvės ir tautinės kultūros yra mažai veiksmingos, jei išskiriam religiją. Ypač pabrėžtina dabar, kai Lietuva nėra laisva, ir nėra jokių kitų reikšmingesnių atsparos punktų. Kultūra paremta krikščioniška pasaulėžiūra ir tradicijomis gali ir turi būti tuo atsparumo veiksmu, kuris neleis pasiduoti žalingai pavergėjų įtakai. Kaip niekada išryški kovos prieš religiją tikslas. Pralaužti religinį barjerą, trukdantį susilieti su „didžiąja rusų tauta“, yra atviras kelias į ateizmą. O nuo to ateizmo iki ištirpimo rusifikacijoje — tik žingsnis”.

\* \* \*

Štai kodėl šis mūsų jungimasis maldoje nuo Vatikano kalvos su visais lietuviais Lietuvoje ir plačiame pasaulyje yra itin reikšmingas. Junkimės su Kristaus Vietininku, o per jį su pačiu Kristumi. Jis laimins kasdieną mūsų duoną, jos nestokosime. Jis teiks mums dangiškos Duonos, ir



ji pasotins mūsų sielą bei užtikrins laimingą gyvenimą amžinybėje.

TARP HOSANA IR CRUCIFIGE:  
Lietuvių gimnazijos mokytojams ir  
mokiniamis maldininkams Romoje  
iš Huettenfeldo Vokietijoje, 1981

I

Susirinkome melstis šioje lietuvių koplyčioje patriarchalinėje šv. Petro bazilikoje, Vatikane. Esame Didžiojoje arba Kančios Savaitėje. Prieš dvi dienas Bažnyčia savo liturgijoje minėjo Kristaus triumfališką įžengimą į Jeruzalę. Tai buvo Palmių arba, kaip mes esame pratę vadinti, Verbų sekmadienis.

Jėzus, praleidęs subatą Betanijoje svečiuos Lozoriaus šeimoje, sekmadienio rytą atėjo į Betfagę ir iš čia iškilmingoje procesijoje, leisdamasis žemyn nuo Alyvų kalno, pasiekė ir įėjo į Jeruzalę. Mokiniai ir miestelėnai, jaunimas ir vaikai, sveikino ateinantį Išganytoją, kėlė jam ovacijas, jį sveikino kaip ateinantį Dievo Siųstąjį. Šis minios džiūgavimas ir išpažinimas Jėzaus Mesiju išaiškinamas tuo, kad jis tik neseniai buvo padaręs didį stebuklą: prikėlė Lozorių iš numirusiųjų.

Bet va po dviejų dienų Bažnyčios liturgija mini Kristaus išdavimą ir pasmerkimą mirti ant kryžiaus. Išganytojas vėl apsuptas minios. Šį kartą tačiau minia nedžiūgauja, o grūmoja; šaukia ne hosana — valio, o crucifige — nukryžiuok! Ir vėl procesija, bet šį kartą kryžiaus kelio procesija.

Žiūrint į visa tai žmogiškomis akimis, stebina kon-



trastai. Entuziastiškas sutikimas įžengiant į miestą, o po kelių dienų iš tų pačių jeruzaliečių neapykantos šūkiai, mirties reikalavimai! Ką visa tai reiškia? Aiškus liudijimas, kaip nepastovios yra žmonių nuotaikos. Kaip keičiasi diena ir naktis, taip keičiasi ir žmonių nuotaikos. Taip lengva yra žmogui iš meilės pereiti į neapykantą, iš džiaugsmo atsirasti skausme, iš apsimylimo atsидurti entuziazme.

Didžiosios Savaitės „valio“ ir „šalin“ kartojasi istorijoje, vyksta kasdieniame žmonių gyvenime. Ši koplyčia, kurioje meldžiamės, liudija mūsų tautos dvasinį, bet ir tautinį bei valstybinį gyvenimą. Bet ir čia pinasi galybė su pralaimėjimais. Laimėjimais su gausiomis ar kruvinomis aukomis. Čia Vytautas Didysis ir karalius Jogaila, čia šv. Kazimieras ir šv. Juozapas, bet čia ir Kražiai ir Sibiro kankiniai. Čia tautinis triumfas ir politinė galybė, kai Lietuvos ribos siekė nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Čia šv. Kazimiero žavintis šventumas ir šv. Juozapo ištikimybė Dievui iki kankinio mirties. Bet čia vaizdus priminimas ir carų, o taip pat ir naujų Kremliaus valdovų įvykdytų ir vykdomų persekiojimų bei žiaurios priespaudos.

Ką visa tai mums sako? Ko mus moko? Atsakymas aiškus: neturime dėti vilčių pasaulyje ir žmoguje, nes visa čia yra nepastovu, laikina, netikra.

## II

Dievo keliai tačiau nėra žmogaus keliai (Iz 55,8). Tai, kas žmogaus gyvenime vyksta kontrastais, reiškiasi priešingumais, pas Dievą yra pilnas nuoseklumas. Kristaus istorijoje Verbų sekmadienio ir Didžiosios savaitės įvykiai nėra prieštaraujantys, o verčiau logiškas vyksmas iki pilnutinio atbaigimo. Kristaus triumfas, pradėtas Verbų

sekmadienį, kilo aukštyn Didžiosios savaitės įvykių eigoje ir pasiekė kulminacinį tašką, kai jis mirė ant kryžiaus. Mirtis ant kryžiaus anuomet žmonėms buvo pažeminimas, kokį tik žemės žmogus galėjo patirti. Kristui gi buvo pergalė ir triumfas. Savo kančia ir mirtimi ant kryžiaus Jėzus atpirko nusidėjėlius žmones, juos išlaisvino iš pikto vergijos, jiems laidavo Dievo sūnystę ir dangiškos tėvonystės paveldėjimą (Ef 1,3ss). Jis — Dievas — laisvai prisimdamas kančią, kad įvykdytų atpirkimą nusidėjusios žmonijos, parodė aukščiausią savo meilę, kuri turėtų sužavėti ir laimėti kiekvieną neužkietėjusią širdį. Su pagrindu Išganytojas vylėsi, kad, kai bus pakeltas ant kryžiaus, patrauksias prie savęs visus. Jis sakė: „Ir aš, kartą pakeltas nuo žemės, visus patrauksiu prie savęs“ (Jon 12,32). Jėzaus mirtis ant kryžiaus yra meilės pergalė prieš neapykantą, gerumo prieš pikta, gyvybės prieš mirtį. Todėl nūdien kryžius yra ne paniekos, o garbės ženklas; ne pralaimėjimo, o pergalės laidas. Nuo kryžiaus Jėzus viešpatauja sieloms savo meile, jas vedamas į išganymą.

Ir mūsų tautos istorijoje daugiau reiškia ir daugiau garbės teikia ne pasiekti kariniai ir politiniai laimėjimai, bet verčiau dvasinės vertybės, patirtos ir heroiskai pakeltos aukos, išgyventos kančios. Lietuvos vardą iškėlė ir padarė visam pasaulyje žinomi mūsų kankiniai, Sibiro maldaknygė, Kronika ir kiti dokumentai, kurie liudija apie mūsų brolių sovietinėje vergijoje patirtas ir patiriamas kančias.

Iš čia seka, kad visų pirma ir virš visko turėtume ugdyti dvasines vertybes. Reikia daugiau atsigręžti į dangų, o mažiau sielotis žemiškais reikalais. Šis yra tikrasis kelias, kuriuo eidami galime užsitikrinti ir asmeniškų laimėjimų ir sėkmingiau padėti mūsų pavergtai ir persekiojamai tautai.

Esame silpni, o gyvenimas yra pilnas pavojų, sunkumų, puolimų. Kristus nuo kryžiaus tiesia į mus savo vinimis

pervertas rankas, kad klumpančius pakeltų, silpstantiems padėtų, klystantiems tikrąjį kelią parodytų. Kaip kartą nuo Alyvų kalno su ašaromis akyse ir su meile širdyje žvelgė Jėzus į Jeruzalę, apgailėdamas tragišką jos likimą, kuris turėjo ją ištikti, taip jis kreipiasi ir į mus nuo kryžiaus, tardamas: „Kiek kartų norėjau jus surinkti, kaip višta surenka viščiukus po savo sparnais, bet jūs nenorėjot...” (Lk 13,34). „O kad bent šią valandą pažintumėte, kas jums ramybę neša!” (Lk 19,41). Jėzus teikia mums ramybę. Jis teikia mums savo ramybę, kokios pasaulis negali duoti (Jon 14,27). Jis teikia mums sąžinės ramybę, atleisdamas nuodėmes; laiduoja išorinę taiką, skelbdamas tarpusavės meilės įsakymą. Atverkim tad savo širdis Kristui, kad jo meilė pripildytų jas tikrąja ramybe ir pilnutiniu džiaugsmu.

## EUCHARISTINĖ AUKA ĮPRASMINA KIEKVIENĄ AUKĄ

Minint 45 metus nuo išvežimų į Sibirą  
1986

### I

Meldžiamės į Eucharistinį Jėzų, prisimindami tragiškus įvykius, kai prieš 45 metus bolševikinis okupantas masiškai trėmė geriausius Lietuvos sūnus ir dukras į tolimus Sibiro plotus, pasmerkiant juos nelygstamoms kančioms ir beveik neišvengiamai mirčiai vien dėl to, kad buvo ištikimi Dievui ir tautos idealams. Eucharistinė Kristaus auka įprasmina kiekvieną mūsų žemiško gyvenimo auką.

Jėzus įvykdė atpirkimą dviguba auka: kryžiaus ir Eucharistijos. Kančia ir mirtimi ant kryžiaus Kristus įvykdė atpirkimą ir laidavo mums nuodėmių atleidimą. Pasilikdamas Eucharistijoje duonos ir vyno pavidalu, Jėzus įgalino mus tapti Dievo vaikais ir laimėti dangišką tėvovystę. Kaip ant kryžiaus, taip ir įsteigiant Eucharistiją, Kristaus kraujas išsiliejo, kad būtų permaldavimas už nuodėmes ir išganymo laidas. Auka ant kryžiaus buvo vienkartinė. O Eucharistinė auka kartojasi kasdien ant altorių, nes Jėzus įgaliojo apaštalus ir jų įpėdinius šią auką atkartoti, tardamas: „Tai darykite mano atminimui”.

Kryžiaus auka Jėzus atlygino dangiškam Tėvui už nuodėmes ir padarė nuodėmingus žmones dangui priimtinus. Gi Eucharistinė auka Išganytojas, tapdamas mums maistu bei susijungdamas su mumis kūnu ir siela, pašvenčia mus ir padaro ne tik priimtinus, bet ir mylimus dangiškam Tėvui, suteikia mums Dievo vaikų teises ir garbę. Eucharistija įgalina mus dar ir žemėje gyventi jau dangišku gyvenimu su kūnu ir siela, užsitikrinant kūnų prisikėlimą amžių pabaigoje ir pilnutinę žmogiškos asmenybės laimę danguje.

## II

Birželio 15 įvykiai, kuriuos kasmet prisimename, yra mūsų tautos auka: kruvina, skaudi, bet prasminga ir naudinga. Kaip Kristaus kryžius ir Eucharistinė Auka teikia bei puoselėja mumyse dvasinę gyvybę ir laiduoja dangaus garbę, taip mūsų brolių ir seserų — tremtinių Sibire — aukos pelno lietuviams garbę pasaulio akyse ir drauge laimi dangaus palaimą, kuri įgalina tikėti ir viltis laisvės dienų mūsų pavergtai Lietuvai.

Iš čia seka, kad šis minėjimas bei šios išskilmės privalo

pripildyti mūsų sielas ne skausmu, o viltimi; ne nusiminimu, o drąsa ir pasididžiavimu.

Dr. Scholmer, John Kelly, tėv. Di Leoni, kun. Zappata ir eilė kitų autorių, kurie kentėjo su mūsų tremtiniais įvairiose plačiosios Sovietų Sąjungos darbo stovyklose savo atsiminimuose gražiai ir jaudinančiai liudija apie lietuvių kilnumą, didžiadvasiškumą, gilų religingumą. John Kelly teigia, kad arkiv. M. Reinys ir vysk. T. Matulionis Vladimiro kalėjime buvę tikri iš dangaus atsiųsti angelai, kurie visus kalinius dvasiškai stiprino ir nevieną nuo savižudystės apsaugojo. Tėv. Di Leoni kalba apie jaunuolį Algimantą, kuris žavėjo visus savo angelišku gerumu. Kun. Zappata su ilgesiu prisimena lietuvius jaunuolius Karagandos stovykloje, kurie jį stebino savo pamaldumu ir savo meile Lietuvai, kad kartais tiesiog noris grįžti atgal į aną pragarišką stovyklą ir būti su tais nekaltais ir idealistais jaunuoliais kankiniais. Visi jie liudija, kad lietuvių tarpe nebūdavę išdavikų nei savižudžių, kad visus juos gaivinęs jų gilus tikėjimas. Šie liudijimai teikia mums garbę. Jie kelia Lietuvos vardą pasaulio akyse.

Sibiro maldaknygė „Marija, Gelbėk Mus“ sulaukė tiek laidų įvairiomis pasaulio kalbomis ir tokio tiražo, kokio kita lietuviška knyga niekada nėra sulaukusi ir nesulauks. Lietuvaičių tremtinių sukurtos maldos palietė viso pasaulio milijonų žmonių širdis. Jos priminė ir primena nekaltųjų kančias, bet drauge jų gilų tikėjimą, iš kurio plaukia pasitikėjimas dangaus pagalba, laukiant ir siekiant laisvės dienų.

Kaip Kristaus Kūnas ir Kraujas, kurį priimame Eucharistijoje, pašvenčia mus ir padaro Dievo vaikais, taip mūsų kankinių aukos pašvenčia mūsų meilę savo tautai ir įpareigoja mus būti vertais bei ištikimais tėvų žemei, dėl kurios tiek daug kentėta, tiek aukų sudėta, tiek nekalto kraujo pralieta.

### III

Graikai ant tautos didvyrio kapo, kuris žuvo su keturiais šimtais karių nelygioje kovoje prieš persus, pastatė paminklą ir uždėjo šį užrašą: „Praeivi, nueik į Spartą ir pasakyk: už tavo laisvę žuvome!” Ir mūsų tautos kankiniai iš nežinomų kapų, iš plačiojo Sibiro tolimų sričių, iš išsprogdintų slėptuvių Lietuvos miškuose anais ano graikų paminklo žodžiais prabyla į mūsų sąžines: „Lietuvi, kur bebūtum, atsimink: už Lietuvos laisvę mes kovojome ir žuvome!”

Italas kun. Zappata, grįžęs iš Karagandos, kur kentėjo su daugeliu lietuvių, atvežė mums į Romą kun. Stankūno laiškutį, kuriame jis šitaip rašė: „Mes kenčiame ir žūstame. Neliūdėkite mūsų. Mes žinome už ką aukojamės. Tai darome noriai iš gilios meilės Dievui ir tautai. Labai prašome jus: padarykite, ką galite, kad mūsų aukos ir pakeliamos kančios nebūtų veltui!” Argi galėtų šis atsišaukimas likti neišgirstas, nepaliesti kiekvieno lietuvio širdies?!

### IV

Klauskime save: ar esame verti mūsų tautos kankinių, jų sudėtų aukų? Ką darome, kad jų aukos nebūtų veltui? Atsakymą į šiuos klausimus teduoda kiekvieno sąžinė. Tiesa, dauguma mūsų sielojamės dėl Lietuvos: bet taip pat yra tiesa, kad nevisada įvykdome, ką galėtume ir turėtume įvykdyti. Gerbūvis slopina idealus ir gimdo ištižimą. Ambicijos ardo tarpusavius santykius, išaukia asmenišką rivalizaciją ir neišvengiamai silpnina mūsų pastangas kovoti dėl Lietuvos. Greitai, per greitai tirpsta ir grimsta mūsų jaunimas svetimoje, bet žemiškai daug žadančioje jūroje. Lietuvoje persekiojami ir kankinami aukojasi, kenčia ir žūsta, o išeivijoje lietuviai patys save naikina dvasiškai ir

fiziškai. Šeimos kuriamos ne ant krikščioniškos meilės pagrindų, o ant savanaudiškumo ir malonumų ieškojimo. Iš čia neišvengiami nesutarimai ir dažnos skyrybos. Gimi- mai mažėja, o vaikų auklėjimas silpnėja. Vis labiau ir labiau jaučiamės mažiau pajėgūs aukotis ir kovoti dėl aukš- tesnių idealų. Esame silpni žmonės ir gyvename visuotinio dvasinio ir moralinio pasimetimo laike. Ką daryti? Kaip gelbėtis? Kelias tėra tik vienas. Nesiremkiye vien savo jėgomis ir nepasitikėkime vien žmogiškomis priemonėmis, o atsigręžkime į Dievą, kuriame mūsų kenčiantys broliai ieško ir randa sustiprinimo ir jėgų. Dievas yra gerasis ir galingasis Viešpats ir Tėvas individų ir tautų. Jis gali ir nori ir mums visame padėti. Jis laukia mūsų Altoriuje, kad jį priimtume, ir jis taptų mums gyvybės Duona ir gyvuoju Vandeniu. Jis sustiprins mus mūsų žmogiškame silpnume ir įgalins aukotis dėl Lietuvos, laimins mūsų pastangas ir padarys, kad mūsų brolių kančios ir aukos nebus veltui. Tikėkime ir vilkimės su poetu:

*Aušra tekėjo ir užgėso,  
Bet tėviškės dangus dar ne.  
Rytojus dar jam laisvę neša,  
Dar teka bangos Nemune!*

B. Brazdžionis,  
*Poezijos Pilnatis*, 219



## ĮVAIRIŲ SUKAKČIŲ PROGA

### I Amžiaus sukaktys

1. Popiežiaus Jono XXIII 80 metų sukaktis
2. Kun. P. Totoraičio 25 metų kunigystės sukaktis
3. Prel. J. Gutausko iškilmių proga
4. Tėv. K. Rėklaičio 50 metų kunigystės sukaktis
5. Vysk. V. Brizgio 25 metų vyskupystės sukaktis
6. Prel. J. Gutausko 50 metų kunigystės sukaktis
7. Prel. Aleksandro ir brolio Albino Arminų kunigystės sukaktis
8. Kun. B. Liubino ir kun. V. Šarkos 40 metų kunigystės sukaktis
9. Minint 40 metų kunigystės sukaktį 1934 metais išventintų Vilkaviškio seminariją baigusių kunigų
10. Kun. V. Budreckio 50 metų kunigystės sukaktis
11. Vysk. V. Brizgio 50 metų kunigystės sukaktis
12. Prel. J. Gutausko 60 metų kunigystės sukaktis
13. Kun. P. Brazausko 50 metų kunigystės sukaktis



14. Prel. A. Bačbio 25 metų kunigystės sukaktis
15. Minint 50 metų kunigystės sukaktį  
(mons. Dobrovolskio, tėv. Bagdanavičiaus,  
kun. Radvinos ir kun. Kenstavičiaus)
16. Kun. J. Degučio 50 metų kunigystės sukaktis

## II Seselių vienuolinio gyvenimo bei įžadų sukaktys

1. Regina Prothmann, Šv. Kotrynos  
kongregacijos įsteigėja
2. Vienuolės įžadai
3. Vienuolinio gyvenimo 50 metų sukaktis  
(Kazimieriečių ses. Imakulatos ir Konceptos)
4. Ses. Teresės 25 metų vienuolinio gyvenimo  
sukaktis
5. Ses. Camilla 25 metų vienuolinio gyvenimo  
sukaktis
6. Ses. Sighildos 25 metų vienuolinio gyvenimo  
sukaktis
7. Ses. Justinos 25 metų vienuolinio gyvenimo  
sukaktis
8. Ses. Anunciatos 50 metų vienuolinio  
gyvenimo sukaktis

## III Kitos sukaktys

1. Alytaus gimnazijos 50 metų sukaktis
2. Šv. Kazimiero Lietuvių kolegijos Romoje  
35 metų sukaktis

## AMŽIAUS SUKAKTYS

POPIEŽIAUS JONO XXIII  
80 METŲ SUKAKTIES PROGA  
1961

„Jūsų keliai, — sakė Viešpats per pranašą, — nėra mano keliai. Kiek dangus yra atstu nuo žemės, tiek mano keliai yra atstu nuo jūsų kelių; ir mano mintys toli nuo jūsų minčių” (Iz 55,8s). Kai prieš 80 metų smulkaus Bergamo ūkininko šeimoje gimė kūdikis ir buvo pakrikštytas Angelo vardu, kas galėjo manyti, jog vieną dieną jis taps popiežiumi? Pats Jonas XXIII vienos audiencijos metu pareiškė savo stebėjimąsi Dievo Apvaizda, kaip jis galėjo pakilti į šv. Petro vietininkus. Pažvelgęs į vaikučius, jis prabilo į motinas: „Auklėkite savo vaikus gražiai. Niekas nežino, kokius planus jiems turi Dievo Apvaizda. Kas tikėjo, kad Bergamo žemdirbio vienuolikos vaikų vienas iš sūnų taps popiežiumi? O va aš esu! Juo esu, bet neužmirštu savo kilmės”. Kita proga po apeigų Šv. Petro bazilikoje, sugrįžus į Apaštališkus rūmus, Jo Šventenybė improvizavo mažai grupei jį lydėjusių prelatų savos rūšies audienciją. Kreipdamasis į mus, Kristaus Vietininkas sakė:

„Kai procesijos metu minios sveikina ir kelia ovacijas, man tai asmeniškai daug nereikia: tuo aš nesidžiaugiu ir nesididžiuoju. Bet prisimenu tada savo motiną. Galvoju, kad ji iš dangaus žvelgia į mane su popiežiaus tiara ant galvos, džiaugiasi ir sako: — O Viešpatie, štai mano Angelas Kristaus Vietininkas!”

Dievas turi savo planus ir savo kelius, kurių mes nenuvokiam, bet kurie yra išganymo plane. Kunigo ir vėliau arivyskupo A. Roncalli ilgo 77 metų gyvenimo veikla ir pasiekti laimėjimai neabejotinai yra dideli, bet jie nublanksta prieš tai, ką jis pasiekė per tris metus popiežiaus soste.

Ką šitai mums sako? — Mus moko pasitikėti ir pasivesti Dievo Apvaizdai: niekad nenustoti vilties; niekad nepriekaištauti Viešpačiui. Dievas žino, ką daro. Jis turi laiko. Jis gali trumpu laiku pripildyti mus visokeriopa palaima bei visokeriopais laimėjimais. Kol dar esame šiame pasaulyje, niekad nesakykime: „Jau pervėlu; jau esu niekam nenaudingas!”

2. Popiežius Jonas XXIII tik per tris savo pontifikato metus sugebėjo įamžinti savo vardą Bažnyčios ir žmonijos istorijoje.

a) Savo paprastumu, savo nuostabiu gerumu dvelkiančiu mokymu, savo mokymu, savo pasisakymais už socialinį teisingumą ir už taiką pasaulyje trumpu laiku laimėjo simpatiją krikščioniško ir nekrikščioniško pasaulio, o net ir tų, kurie laiko save bedieviais. Šieji pastarieji tačiau sakėsi esą patenkinti Jonu XXIII, kadangi klaidingai aiškinosi popiežiaus nusistatymą bei jo pareikštas mintis. Tikrumoje savo nusistatyme ir mokyme jis niekuo nesiskyrė nuo kitų popiežių. Bažnyčios mokymas principuose visada yra tas pats. Keičiasi tik pagal reikalą principų pristatymas ir praktiškas pritaikymas.

b) Būdamas šv. Petro įpėdinis ir Romos vyskupas

Jonas XXIII tuojau pasirūpino sušaukti diecezijos sinodą, kad paruoštų naują sinodinį diecezijai statutą. Sinodą paskelbė 1960 sausio 24 d., o tų pačių metų birželio 29 d. šv. Petro šventėje oficialiai paskelbė naują statutą. Nors paprastai popiežius Jonas XXIII pristatomas kaip pažangaus nusistatymo, bet Romos sinodo statutas, jo nurodymais paruoštas ir patvirtintas, yra griežtas, neabejotinai tradicinis.

c) Dievas parinko ir pašaukė būti šv. Petro įpėdiniu Venecijos patriarchą Angelo Roncalli, kad jis sušauktų Vatikano II Visuotinį Bažnyčios Susirinkimą spręsti opius Bažnyčios veiklos klausimus. 1959 metų sausio 25 d., šv. Pauliaus atsivertimo šventėje, iškilmių metu Šv. Pauliaus bazilikoje, Romoje, Jonas XXIII paskelbė, jog yra apsisprendęs sušaukti Visuotinį Bažnyčios Susirinkimą. Tai buvo didelė staigmena visam krikščioniškam pasauliui. Ryžtis sušaukti Visuotinį Bažnyčios Susirinkimą reikėjo didelės drąsos. Jau Pijus XII buvo svarstęs eventualumą sušaukti Visuotinį Bažnyčios Susirinkimą, bet galutinai neišdrįso, nes bijojo, kad tai gali per daug sukrėsti Bažnyčios gyvenimą, kaip tai įvyko po Vatikano I Susirinkimo.

Tuoju buvo sudarytos komisijos paruošti Susirinkimo svarstymams programą. Jo Šventenybė tikėjo, kad komisijų išstudijuoti bei paruošti svarstymui klausimai bus Susirinkimo be didelių diskusijų priimti. (Deja, įvyko kitaip. Pasirodė, kad Pijus XII turėjo pagrindo bijoti sušaukti Susirinkimą.) Nežiūrint tačiau visko, Susirinkimo sušaukimas buvo Dievo planuose. Vien šiuo Jonas XXIII, jei ir nieko kito nebūtų padaręs, būtų įėjęs nemirštamai į Bažnyčios istoriją.

d) Ilgus metus būdamas diplomatinėje Bažnyčios tarnyboje Bulgarijoje, Graikijoje ir Turkijoje, kur dauguma tikinčiųjų priklausė ortodoksų Bažnyčiai, Jonas XXIII

turėjo giliai savo širdyje krikščionių vienybės klausimą. Tapęs tad Kristaus Vietininku, iškėlė ekumenizmo klausimą, davė impulsą imtis iniciatyvos užmegzti santykius su kitomis krikščioniškomis konfesijomis su tikslu siekti krikščionių vienybės, kaip to meldė dangišką Tėvą Kristus: „Ut sint unum!“ — Kad būtų viena!

3. Jono XXIII būdingos asmens savybės. Giliau pažvelgti į šio didžio vyriausio Ganytojo asmenį laikas neleidžia. Suminėsime tik porą ypatingai būdingų savybių.

a) Jį visi visada matydavo geros nuotaikos: ramų, nuolat besišypsantį. Tai liudija apie jo asmens šventumą. Tik tas, kuris gyvena su Dievu, pas kuriuos Dievas nėra vien retas svečias, o tikras įnamis, gali būti ramus ir giedras, nežiūrint kad tenka sutikti ir išgyventi daug sunkumų. O popiežiui sunkumų dėl didelės atsakomybės niekada netrūksta. Jų netrūko ir Jonui XXIII. Viena proga artimiems savo bendradarbiams Jo Šventenybė prisipažino, sakydamas: „Labai konfidencialiai jums pasakysiu, kad įprastas dvasios ramumas, kuris trykšta iš mano veido, ir kuris teikia malonumo mūsų mieliems sūnams, neretai slepia bei pridengia kartų ir slegiantį vidinį sielos išgyvenimą“. Kitaip tariant, Jo Šventenybė, kad neapkartintų kitų sielų, priverčia save šypsotis net ir tada, kada pats giliai kenčia, didžius sunkumus išgyvena.

b) Jo Šventenybė Jonas XXIII ypatingai pasižymėjo savo optimizmu. Visa tai plaukė iš jo gilaus tikėjimo, o taipgi iš jo didelės praktiškos išminties. Jis gerai žinojo, kad žvelgti į blogą, dėl jo sielotis bei skustis, nėra prasminga. Tai tik laiko ir energijos gaišinimas. Visada išmintingiau yra į dalykus žiūrėti iš gerosios pusės. Prieš blogį statyti gerį ir, sekant šv. Pauliaus paraginimu, gerumu nugalėti pikta (Rom 12,11). Kada kas pasiskųsdavo Jonui XXIII dėl turimų sunkumų, jis dažniausiai atsakydavo: „Reikia pasitikėti Dievo Apvaizda!“ O kitais atvejais pa-

drąsindavo, sakydamas: „Reikia atsiduoti Viešpačiui, kad jis mus vestų!” Kai kas pasikarščiuodavo, jis sudrausdavo, tardamas: „Nevalia dramatizuoti!”

Kas turėjo laimės iš arčiau pažinti Jo Šventenybę Joną XXIII, galėjo įsitikinti, kad kaip už šv. Petrą Kristus meldėsi, kad jis išlaikytų tikėjimą ir savo ruožtu stiprintų savuosius (Lk 22,31), taip Išganytojas savo užtarimu iš dangaus įgalino mūsų Šv. Tėvą stipria ranka vadovauti Bažnyčiai šiais sunkiais laikais. Už tai turime dėkoti Kristui ir reikšti pagarbą bei meilę tam, kuris, tariant šv. Katerinos žodžiais, yra „dolce Cristo in terra” — Meilusis Kristus žemėje.

KUN. PETRO TOTORAIČIO  
25 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTIS  
Newark, 1959.VI.21

I

Iškilminga ir atmintina ši diena. Jos centre kun. P. Toraitis. Jis švenčia savo 25-rių metų kunigystės sukaktį. Jo galvą jau puošia žilas plaukas. Jo veide atsispindi subrendimo ir gyvenimo patirtis. 25-ri metai altoriaus tarnystėje! Nuo Lietuvos iki Š. Amerikos; nuo Pakuonio romantiškoje Dzūkijoje iki Newarko didžiosios pramonės New Jersey valstijoje; per karo ir žudynių audras; per tremties ir emigracijos sunkumus kun. Petro nueitas 25-rių metų kunigystės kelias yra jau pakankamai ilgas ir neįlygstamai sunkus, bet įdomus ir patirtimi turtingas.

## II

Nekalbėsime apie Jubilato asmenį, nei apie jo nuveiktus darbus. Tai daugeliui žinoma, o kitiems greičiausia neįdomu. Kalbėsime apie tai, ką kiekvienas kunigas, nuėjęs 25-rių metų kunigiškos tarnystės kelią, žvelgdamas į praeitį ir pro dabartį į ateitį, paprastai jaučia ir išgyvena.

1. Pro atmintį praslenka daug brangių veidų, prisimenama eilės malonių išgyvenimų; džiaugiamasi pasiektais laimėjimais. Daug gero padaryta! Daug ašarų nušluostyta! Eilei sielų ramybė gražinta! Iš kitos gi pusės kiek gero patirta! Kiek dėkingumo sulaukta! Kiek meilės pajusta! Kiek neužmirštamų prietelių turėta!

Visa tai prisimenant, siela prisipildo džiaugsmu, o širdis laime. Visa tai turint prieš akis, jaučiama dėkingumas Dievui, kuris pašaukė kunigysten ir kunigišką veiklą gaušiai laimino, o taip pat visiems tiems, kurie buvo vienu ar kitu būdu artimi ir teikė savo paramą, kai jos buvome reikalingi. Visa tai pagaliau drąsina su pasitikėjimu žvelgti į ateitį ir ryžtis naujiems uždaviniams altoriaus tarnystėje.

2. Šia proga tačiau prisimenama šalia šviesių veidų, malonių išgyvenimų, puikių laimėjimų taipgi eilė tamsių valandų: turėtų nepasisekimų, sutiktų sunkumų, matytų nepalankių veidų. Visa tai pasitaiko kiekvieno žmogaus gyvenime. Kaip dieną seka naktis, o naktį vėl brėkstanti diena, taip ir žmogaus gyvenime tamsios ir šviesios valandos keičiasi ir seka viena kitą. Kunigo tačiau gyvenime sunkumų gal daugiau sutinkama dėl pašaukimo nelygstamo kilnumo. Be to, mūsų gyvenamame laikotarpyje visi esame aukos praėjusio baisaus Antro pasaulinio karo.

a) Gyvenimas dažnai nesulaikomai eina ne ta vaga, kuria norėtume eiti. Atsiduriame kitur, kitose sąlygose, negu buvome numatę ir norėjome rasti. Mes — žaliųjų Nemuno krantų vaikai —, argi galvojome prieš 25-ris



metus rastis kada nors vienas anapus Atlanto, kitas kur nors kitame pasaulio krašte, — toli nuo tėviškės, nuo savųjų, visai svetimose sąlygose? Štai kodėl šios dienos mūsų džiaugsme jaučiam kiek liūdesio, ir ne vieno mūsų sie-loje girdisi Aušros Dainiaus skundas: „Op, op, Nemunėli! Ar tu mane šauki? Ar tik tylų vandenėlį pliuškindamas sau plauki? Ar tu girdi graudulingą mano raudą ir jauti kaip širdį krūtinėje man skauda? Dėl tėviškės sunykimo, garbės ir didybės!”

b) Nenaujiena, kad už meilę atsilyginama neapykan-ta, už gera — piktu. Nenaujiena būti nesuprastam, kri-tikuotam, puolamam. Nenaujiena šalia draugų sutikti prie-šų, šalia prietelių turėti neprietelių. Ši dalis ypatingu būdu yra išgyvenama kunigo. Jis juk nėra iš šio pasaulio, neseka pasaulio dvasios. Kunigas dažnai yra nemėgstamas ir net nekenčiamas vien dėl savo pašaukimo, vien dėl savo rūbo. Kunigo pasirodymas nevienam priemena jo nuodė-miną gyvenimą, paliečia jo neramią sąžinę. Jėzus išpėjo, sakydamas: „Jei pasaulis jūsų neapkęs, žinokite, kad manęs neapkentė pirma jūsų. Jei būtumėte iš pasaulio, pasaulis mylėtų, kas yra jo. O kadangi jūs nesate iš pasau-lio, bet aš jus išrinkau iš pasaulio, todėl pasaulis jūsų ne-kenčia” (Jon 15,18s).

Kunigui suteikia skausmo ne vien jo priešai, bet nere-tai ir jo vadinamieji prieteliai, jo nesuprasdami, neklau-sydami, arba kartais pernelyg idealizuodami. Oscar Wilde savo romane „The very best men” pagrįstai teigia, kad kar-tais perdaug idealizuojant žmona gali daugiau pakenkti savo vyrui, negu jį kritikuodama. Tai neretai atsitinka ir kunigo gyvenime. Perdidelis idealizavimas dažnai kunigą išveda iš lygsvaros. Jis pradeda arba perdėtai save vertin-ti, arba prarasti vidinę ramybę, žinodamas, jog yra per daug vertinamas ir bijodamas, kad kartą žmonės apsigil-s juo.



Kunigas, kurį vaizduoja Cronin savo romane „The keys of the kingdom” yra realus gero kunigo tipas. Anas Cronin kunigas, nors yra idealistas, nors visą gyvenimą ištikimais atliko savo kunigiškas pareigas, jaučiasi esąs buvęs nesėkmingas. Mat žino savo silpnybes, turi prieš akis kai kuriuos nepasisekimus, kurie tačiau nepriklausė nuo jo valios, dėl kurių jis neturėjo jokios kaltės. Vis dėl to laiko save atsakingu ir kenčia dėl to.

Kiekvienas jaunas kunigas, išeidamas iš seminarijos, galvoja kalnus nuversti, gyvenimą pakeisti, visus šventais padaryti, greitai tačiau pasijunta esąs labiau silpnas, negu tikėjo, ir suvokia, kad gyvenimas yra pavojingesnis, negu vaizdavosi. Tai neišvengiamai iššaukia liūdesį, apsi-vylimą, o kartais net rezignaciją. Tik gilus tikėjimas ir pilnas atsidavimas Dievo valiai gelbsti nuo pagundos nu-leisti rankas ir smukti į silpnybes bei apsileidimus.

25-ri metai sunkaus darbo tarp džiaugsmų ir skausmų, laimėjimų ir pralaimėjimų, pasisekimų ir apsi-vylimų! Kiek buvo užsimota, bet tik dalis pasiekta! Kiek troškimų šven-tų, kiek pastangų sunkių, kiek pamokymų nuoširdžių tuš-čiai nuaidėjo, niekais nuėjo!

### III

Vis dėlto, lyginant šviesią 25-rių kunigystės metų pusę su tamsiąja, neabejotinai pirmoji nustelbia pastarąją, taip kad ne susirūpinimas, o pasididžiavimas ir dėkingumas pripildo sielą. Kunigystė, tiesa, yra našta, bet lengva nešti; yra jungas, bet maloniai pakeliamas, jei kunigas eina Kristaus nurodytu keliu. Juk Išganytojas yra užtikrinęs sakydamas: „Mano jungas yra malonus ir mano našta yra lengva” (Mr. 11,30).

Neabejotinai daug nuveikta, daug pasiekta! Ačiū Die-vui už tai. O kas liko nepasiekta, dar yra galimybė pasiek-

ti. Dar dalis gyvenimo prieš akis. Jėgų, tiesa, bus mažiau, bet patyrimo daugiau. Dievas laimino ir laimins, nes jam tarnaujame.

Kliūčių ir sunkumų netrūko, jų bus ir toliau. Juos tačiau nugalėjome, nugalėsime ir ateityje. Juk Kristus yra su mumis. O jis yra Viešpats, kurio klauso bei paklūsta visa tvarinija. Jis juk yra užtikrinęs, tardamas: „Pasitikėkite, aš nugalėjau pasaulį“ (Jon 16,33). Nepasisėkimai neatims mums drąsos, skausmas neišdildys šypsio veide, nes gerai žinome, jog turime sekti Išganytoją kryžiaus keliu, o kryžius veda į pergalę ir išganyką.

Mielas kunige Petrai, Tau ir sau, kaip Tavo suolo draugui, siekiant kunigystės, linkiu tolimesnio našaus darbo ir švento kunigiško gyvenimo, kad kai gyvenimo saulė slėps paskutinius spindulius, Dieve duok, jau sugrįžus į tėvynę, ir auš naujas rytas anapus žemiškų horizontų, galėtume ramūs ir laimingi kartoti su šv. Pauliumi: „Gerą kovą kovoja. Bėgimą baigiu. Gale man atidėtas garbės vainikas, kurį duos aną dieną teisusis Teisėjas“ (2 Tim 4,7).

J. GUTAUSKO PAKĖLIMO Į  
PRELATŲ IŠKILMIŲ PROGA  
1962.IX.29

Dievas įsako gerbti tėvą ir motiną (Kun 20,12; AtĮ 5,16). Šią pareigą primena šv. Paulius laiške Efeziečiams (6,2). Dievas smerkia tuos, kurie šios pareigos neatlieka (AtĮ 27,16); o tiems, kurie šią pareigą vykdo, žada visokeriopą palaimą ir ilgą amžių (Ekls 3,6-8).

I

Ketvirtasis Dekalogo įsakymas: „Gerbk savo tėvą ir

motiną” — turi plačią apimtį. Juo įsakoma gerbti visus tuos, nuo kurių priklausome, iš kurių esame gavę, ką turime. Šiuo įsakymu todėl visų pirma esame įpareigojami gerbti patį Viešpatį Dievą. Juk jis yra mūsų Tėvas pačia pilniausia prasme, nes iš jo esame visa gavę. Juk jis yra viso Kūrėjas ir Palaikytojas. Nuo jo priklauso tėvai ir vaikai, valdytojai ir pavaldiniai, fizinis ir dvasinis kiekvieno ir visų gyvenimas. Antroje vietoje šis įsakymas įpareigoja gerbti Dvasios Tėvus, per kuriuos gauname dvasinį gimimą per išganymo malonę. Šv. Paulius su pagrindu primena Korintiečiams: „Mat, nors jūs turėtumėte ir dešimt tūkstančių mokytojų, bet tėvų daug neturite, nes aš Jus pagimdžiau Kristuje per Evangeliją” (1 Kor 4,15). Griežtąja prasme šiuo įsakymu liepiama gerbti gimdytojus, iš kurių gavome žemišką gyvybę. O plačiausia prasme šiuo įsakymu įpareigojama gerbti visus vyresnius, nuo kurių ko-kiu nors būdu priklausome.

## II

Šia proga gerbiame Dvasios Tėvą prel. J. Gutausko asmenyje. Jį matome pasipuošusį Popiežiaus Rūmų Prelato, t.y. kilmingojo dvasiškio rūbais. Šv. Tėvas jam suteikė šią garbę, įvertindamas jo nuopelnus kunigiškame gyvenime ir veikloje. Jį iškėlė ir pastatė pavyzdžiu mums visiems. Jį puošia raudonas rūbas. Raudona spalva bažnytinėje liturgijoje ženklina kančią ir meilę. Prelato rūbas tad išoriniai simbolizuoja to, kurie jį dėvi, vidinį sielos gyvenimą besireiškiantį meile ir kančia.

Kiekvieno kunigo gyvenimas siejasi su meile ir rišasi su kančia. Nesunku tėvams mylėti vaikus, kadangi jie yra jų gyvybės dalis ir tęsinys. Kunigui reikia daugiau aukos mylėti savo ganomuosius. Mat, jie neturi kraujo ryšio su jais. Ir vis dėl to kunigas myli savo ganomuosius net

daugiau, negu tėvai savo vaikus. Mat, jis juos myli dvasiškai. Jis juos myli, kadangi jie yra Dievo vaikai; kadangi Dievas juos myli. Todėl kunigo meilė ganomiesiems paprastai yra tyra, be egoizmo, be savimeilės. Kunigo meilė savo ganomiesiems kyla ne iš fizinio artimumo, bet iš antgamtinės malonės, kuri visa sudieviną. Negalima įsivaizduoti kunigo be meilės. Kunigo pašaukimas kyla iš meilės Dievui ir žmonėms. Meilė veiklina jo gyvenimą ir leidžia jam atsisakyti savęs ir gyventi Dievui, tarnaujant žmonėms. Juo meilė kunigo sieloje yra didesnė, tuo jo veikla yra sėkmingesnė.

Jei kunigo negalima įsivaizduoti be meilės, tai meilės negalima įsivaizduoti be kančios. Meilė lenkia prie aukos, o auka siejasi su kančia. Kančia yra meilės saikas. Kas daugiau myli, tas daugiau aukojasi, o tuo pačiu daugiau kenčia. O kadangi iš meilės kenčia, tai dėl kurio kenčia, ji dar labiau myli, kadangi dėl jo tiek kentėta, tiek aukų sudėta. Juk brangu yra tai, kas daug kainuoja. Taigi kunigo pašaukimas yra meilės ir kančios pašaukimas.

Žmonės lengviau pastebi kunigo meilę, nes ji pasireiškia darbais ir gyvenimu išorėje. Sunkiau tačiau pajusti kunigo skausmą, nes jis paprastai yra išgyvenamas viduje, sielos gelmėse. Būkime tikri, kad kunigui skausmo netrūksta. Jis kenčia, kai mato kitus kenčiančius. Jis kenčia ir kai mato kitus be saiko besilinksminančius. Jis kenčia, kai yra peikiamas, nes jaučia nedėkingumą, ar neteisingumą, o kartais ir sąžinės priekaištus. Jis kenčia, kai yra giriamas, nes jaučia savo menkumą ir bijo esąs nevertas ano savo tikinčiųjų gerumo ir meilės. Visų labiausia jis kenčia, kai mato, kad jo darbas, jo aukos, jo maldos neneša lauktų vaisių, kad jis tikinčiųjų nėra pilnai supras tas ir klausomas, kai mato, kad, nežiūrint visų pastangų gelbėti sielas, nemaža jų yra toli nuo Dievo ir rizikuoja pražūti.

Bet kančia, kai ji paeina iš meilės, nėra baisi: ji nedaro žmogaus nelaimingo. Taigi ir kunigo, tuo labiau kunigo, kančia nedaro nelaimingo. Priešingai, ji daro laimingą, nes jis žino, kad šiuo būdu tampa panašus Kristui; ir kad kančia jis parodo sieloms savo meilę, o drauge pelno išganymo malonių. Išganymas yra tik kryžiuje. Jis pasiekiamas tik per kančią. Ši yra priežastis, kodėl kunigas ir kentėdamas gali šypsotis. Neretai žmonės stebisi ir žavisi, matydami kuklų, bet gilų ir pagaunantį kunigo šypsnį. Tai visai suprantama. Juk Kristus pats rūpinasi ir daro, kad mūsų džiaugsmas būtų pilnas (Jon 16,24). Juk Jėzus užtikrina, sakydamas: „Aš vėl jus matysiu, ir džiaugsmo iš jūsų niekas neatims“ (Jon 16,22).

### III

Žvelkim dabar į mūsų Prelatą pasipuošusį gražiais rūbais. Šie rūbai primena meilę, kurios kupina jo širdis; kalba apie kančią, kurios jam nestigo ir nestinga.

Kas jį paskatino prieš 28 metus palikti mylimą Lietuvą ir joje palyginamai patogų gyvenimą, kad vyktų gyventi pas jus: svetimam, nežinomam krašte? Ne kas kitas, o meilė sieloms, meilė jums savo tautiečiams, kurie buvote tada likę be Dvasios Vado. Kas jam davė noro ir jėgos išbūti čia taip ilgą laiką toli nuo tėvynės? Ir vėl ne kas kitas, o meilė jums. Jis jus pamilo ir su jumis dalinasi savo gyvenimu, savo širdimi. Kiek meilės ir globos iš jo pajuto sergantys, negaluojuantys, nelaimės ištiktieji? Kiek kartų jūsų gyvenimas būtų buvęs niūresnis, skaudesnis, jei nebūtumėte turėję jums pasiaukojusio bei atsidavusio Dvasios Vado, koks yra garbingasis Prelatas?

Bet šis jo kelias, kuriuo jisėjo meilės vedinas, nebuvo be ūkanų, be aukų, be sunkumų. Ilgesys tėvynės bei savųjų, nepatogumai gyvenant kampininko gyvenimą, apašta-

lavimo darbas be savos bažnyčios, savos klebonijos, esant priklausomam nuo kitų malonės; įvairūs nepasisekimai, neišvengiami nesupratimai; buvimas liudininku vis mažėjančios lietuviškos bendruomenės ir eilė kitų veiksmų neretai pripildo jo sielą liūdesiu, pareikalavimo iš jo didelių aukų.

Ir vis dėl to jį visada visi matome linksmą, su šypsniu veide. Tai rodo, kad jo meilė yra didelė ir tikėjimas gilus. Jis gerai žino, kad be aukos nėra laimėjimų, kad kunigo pašaukimas yra visiems visa pasidaryti, kad bent kai kuriuos išgelbėtų, kaip to pavyzdį paliko šv. Paulius (1 Kor 9,23). Jis šypsosi, kad jus ramintų, kad jums gyvenimą pragiedrintų, kad jus laimingesnius padarytų.

\* \* \*

Žinant šitai visa, kaip gi galėtume jo negerbti? Kaip gi galėtume nesidžiaugti, kai matome jį šv. Tėvo pagerbtą ir išaukštintą? O šis mūsų džiaugsmas bei ši mūsų jam jaučiama pagarba turi plaukti iš širdžių gilumos ir reikštis gyvenimu bei darbais. Už meilę turime atsilyginti meile. Už auką privalome atsidėkoti ištikimumu asmeniui, bet taip pat ir virš visko tiems idealams, kurie jam yra brangūs, kuriuos jis jums nuolat rekomenduoja. Prelatą labiausiai pagerbsite, jei būsite ištikimi Dievui ir mūsų tautai; jei turėsite gerą širdį vieni kitiems. To juk jis trokšta ir laukia iš jūsų. Tuo jis džiaugsis ir jausis pagerbtas.

50 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTIS  
TĖV. KAZIMIERO RĖKLAIČIO, MIC  
1963, gruodžio 15

I

Šv. Paulius primygtinai ragina džiaugtis. Jis rašo: „Visuomet džiaukitės Viešpatyje! Ir dar kartoju: džiaukitės!” (Pilyp 4,4). Šis Apaštalo raginimas ypatingu būdu liečia mus šiandien šia proga. Turime juk savo tarpe visiems mums brangų tėv. K. Rėklaitį. Jis švenčia savo kunigystės 50 metų sukaktį. Bet tai yra graži proga džiaugtis. Teikia džiaugsmo pati sukaktis, nes ji liečia kunigystę. Teikia džiaugsmo sukaktuvininkas, nes jis yra mums artimas ir brangus. Štai kodėl galime ir turime džiaugtis; džiaugtis Viešpatyje. Kitaip tariant, privalome džiaugtis ne tuščiais jausmais, o padėkos ir garbės malda Dievui, kad jis pašaukė mūsų Jubiliatą kunigystėn, ir kad per 50 metų jį gausiai ir visokeriopai laimino.

II

Šių iškilmių prasmė ir siekimas yra ne pagyras sakyti, o vėrčiau Jubilato asmenį iškelti, kaip sektiną pavyzdį, ir jo nuveiktus darbus bei pasiektus laimėjimus priminti, kad už juos Dievui padėkotume, iš jų pasimokytume, juos toliau vykdyti pasiryžtume.

Kas pažįsta Tėv. Kazimierą, tas žino, kad jis pagyrimų tikrai nenori, ir jų nėra reikalingas. Jo nuveiktus darbus ir pasiektus laimėjimus istorija minės ir Dievas įvertins. Jis negyveno sau. Gyveno ir aukojosi žmonėms ir Dievui. Jis trokšta tik vieno, kad tie, kuriems aukojosi tarnaudamas Dievui, jį suprastų ir siektų įgyvendinti tai, kas jam buvo ir yra brangu ir šventa.



Maironis, tautos dainius ir prisikėlimo pranašas, senatvėje baugiai savęs klausė:

*Jei po amžių kada skaudūs pančiai nukris  
Ir vaikams užtekės nusiblaivęs dangus,  
Mūsų kovos ir kančios, be ryto naktis  
Ar jiems besuprantamos bus?*

*Pavasario Balsai, Vilnius, 1970, 37*

### III

Kaip Maironis, taip, manau, ir mūsų Jubiliatas, klausia savęs, ar tai, ką jis dėl Dievo ir dėl Lietuvos yra aukojęs ir nuveikęs, ateinančių kartų bus suprasta ir įvertinta? Šis yra motyvas, kodėl noriu trumpai kalbėti apie Tėv. Kazimiero asmenybę ir veiklą. Noriu, kad jaunoji mūsų karta suprastų, pamiltų ir pasisavintų tai, kas jam buvo brangu, dėl ko jis gyveno, dirbo, kovojo ir kentėjo.

1. Tėv. K. Rėklaičio asmenybė yra reta: didelė gabumais, pasirengimu, eitomis pareigomis, nuveiktais darbais. Didelės asmenybės paprastai eina per gyvenimą tartum laivas plaukias per vandenyną. Jis taško vandenį aplink save, sukelia bangas. Didelės asmenybės neišvengiamai iššaukia reakcijų: sulaukia pasekėjų, bet ir priešų; sulaukia entuziastiškų pagyrų, bet ir žiaurių puolimų, yra lydimos didžiųjų pasisėkimų, bet ir skaudžių apsivylimų. Mūsų Jubiliatas yra išimtis iš šios bendros taisyklės. Nežiūrint, kad yra neabejotinai didelė asmenybė, vis dėlto eina per gyvenimą ne kaip šniokščiantis ir bangas sukelias laivas, o kaip gilią ir tiesią vagą varas artojas. Eina be triukšmo, lyg nepastebėtas. Eina visada, visiems šypsodamasis. Eina tiesiai, be nuolaidų, be kompromisų. Jis yra viena iš tų retų asmenybių, kurios, nors griežtai laikosi principų, bet pajėgia neiššaukti neigiamų reakcijų

tuose, kurie priešingų įsitikinimų. Jis yra vienas iš ne daugelio, kurie moka neturėti priešų, būti visų vertinami bei gerbiami. Tai yra didelė Dievo malonė. Tai yra ana geriausioji dalis, kurią Viešpats duoda ir neatima, kaip tai pareiškė Jėzus apie Mariją Betanietę (Lk 10,41s). Už ją mes turime su Jubiliatu dėkoti Dievui. Jos mes privalome sau prašyti. Reikia tačiau atsiminti, kad šioji Dievo dovana pasilieka ir klęsti tik kukliose, nuolankiose ir meilės kupinose sielose.

2. Tėv.K. Rėklaičio darbai yra gausūs ir vertingi Dievo ir žmonių akyse. Seminarijos profesorius ir lietuvių tautinio atgimimo darbuotojas Petrapilyje. Atnaujintos Marijonų vienuolijos vienas iš pagrindinių vadovų, šalia Dievo Tarno arkiv. J. Matulaičio, vysk. P. Bučio, Tėv. Navicko ir kitų. Per ilgus metus Lietuvos vyskupų įgaliojtinis prie Šv. Sosto. Daug prisidėjęs prie Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos Romoje įsteigimo. Visa ši Tėv. Kazimiero veikla turėtų būti objektas išsamioms studijoms. Tikėkimės, kad kas nors imsis šios iniciatyvos. Šiuo metu noriu atkreipti dėmesį į Jubilato nuopelnus Šv. Kazimiero kolegijai Romoje.

Tam tikra prasme Tėv. K. Rėklaitis yra vienas iš pirmųjų, kuris iškėlė Kolegijos steigimo reikalą. Tai įvyko 1936 metais. Jo iniciatyva bei paraginimu mes — tuometiniai studentai Romoje — kreipėmės į Lietuvos vyskopus, prašydami rūpintis įsteigti savą kolegiją. Tiesa, vyskupai tuo tarpu paliko klausimą atvirą. Bet idėja liko gyva. Ji pradėjo realizuotis po antro pasaulinio karo. 1945 rudenį, pradėjus iš Vokietijos atvykti lietuviams studentams — kunigams ir klierikams — kaip tik Tėvų Marijonų namuose, dalyvaujant Kauno arkivyskupui ir metropolitui J. Skvireckui, vysk. P. Būčiui, Tėv. Vaitkevičiui, buvusiam Kauno seminarijos rektoriui p. Petraičiui ir Vilniaus seminarijos rektoriui L. Tulabai, buvo nuspręsta imtis

konkrečių žygių steigti kolegiją. Mūsų Jubiliasas tuo metu buvo Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Bet ir iš ten jis lemiamai prisidėjo prie jo senų svajų — turėti Romoje Lietuvių kolegiją — realizavimo. Jis pajėgė paveikti ir įtikinti kun. A. Brišką, Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijos kleboną, Čikagoje, finansuoti kolegijos steigimą. Be finansinės paramos, kurią suteikė kun. A. Briška, mūsų pastangos įsteigti kolegiją vargu ar būtų buvusios sėkmingos.

Brangus Tėveli Kazimierai, štai Jūsų ir mūsų puoselėta svajonė jau 15 metų yra gyvenimo realybė! Per šiuos 15 metų Jūs turėjote progos sekti bei stebėti šios Įstaigos augimą, tobulėjimą, veikimą. Sekdamas Kolegijos gyvenimo ir veiklos eigą, Jūs davėte mums — jos vadovams — naudingų patarimų, reikalingų nurodymų. Jūs matėte, kad Dievas mūsų bendras pastangas gausiai laimino mūsų džiaugsmui ir Lietuvos Bažnyčios ateičiai. Kolegija yra ir visada bus paminklas, kuris liudys apie Jus ir Jūsų nuopelnus Lietuvos Bažnyčiai. Šios Kolegijos vadovybė ir auklėtiniai visada su dėkingumu Jus minės savo maldose.

#### IV

Prisimena man scena iš F. Schiller dramos „Herzog von Wallenstein“. Friedlando kunigaikštis generolas Von Wallenstein, vyriausias Romos Imperijos kariuomenės vadas, planuoja išdavystę. Susideda su priešu — švedais ir rengiasi stoti prieš imperatorių. Sąmokslas tačiau yra susekamas. Imperatoriaus ir aukštųjų karininkų reakcija yra staigi. Von Wallensteinas atleidžiamas iš pareigų. Jo vieton vyriausiu kariuomenės vadu paskiriamas grafas Piccolomini. Von Wallensteinas pasijunta apleistas jam ištikimiausių generolų ir aukštųjų karininkų. Nujaučia artėjančią negarbingą karjeros ir gyvenimo pabaigą. Žvelgia

pro langą. Žiūri į žydinčių vyšnių sodą. Liūdesys apniaukia jo veidą, neviltis pripildo sielą. Giliai atsidusta ir patylomis taria: „Gyvenimas! Laimėjimai! Garbė! Visa tai vien sapnas. Mano gyvenimo žiedai jau nuvyto!”

Šitoks likimas ištinka tuos, kurie žemėje ieško savo gyvenimo tikslo. Kas kita yra su tais, kurie gyvena danguj, ir tenai mato savo gyvenimo prasmę. Gyvenimo pavakaryje jie džiaugiasi, nes mato, kad jų gyvenimo medis naujais, nuostabaus grožio žiedais pražysta.

Brangus Jubiliate, esu tikras, kad Jūs pats matot, jog metams slenkant Jūsų asmenybė turtėja, jūsų pasiekti laimėjimai vis labiau išryškėja, jūsų siela vis gražesniais žiedais puošiasi. Žydėkite, klestėkite! Mes džiaugiamės ir džiaugsimės Jumis. Su Jumis dėkojame Dievui ir meldžiamės Jį, kad Jūsų ir mūsų džiaugsmas būtų pilnas.

VYSK. V. BRIZGIO 25 METŲ  
VYSKUPYSTĖS SUKAKTIS  
1965

Didelė dovana vaikui turėti gerus tėvus. Didelė malonė mokiniui turėti gerus mokytojus. Didelis laimėjimas kraštui turėti gerus vadovus. Didelė laimė Bažnyčiai turėti gerus vyskopus ir kunigus.

I

Mes susirinkome šiandien padėkoti Dievui už palaimą, kurią patyrėme per 25 metus iš mūsų ganytojo vysk. V. Brizgio. Ši palaima buvo gausi bei turtinga, kadangi Ekscelencijos asmenyje turėjome Ganytoją pagal Kristaus — Gerojo Ganytojo — pavyzdį.

1. Gerasis Ganytojas pažįsta savo avelės. Su jomis buvoja, kiekvieną jų vardu šaukia ir jos pas jį ateina (Plg Jon 10,1ss). Gerai žinome, kad Jo Ekscelencija mūsų Jubilatas visada buvo ir yra artimas savo ganomiesiems. Jis nėra iš tų, kurie savo rūmuose laukia ateinančių ganomųjų, kad pažintų jų reikalus ir eventualiai jiems padėtų. Jo Ekscelencija vysk. V. Brizgys, kaip Lietuvoje, taip ir išeivijoje, važinėja, lankosi, pasiekdamas tolimiausias sritis, siekdamas visur ir visiems savo ganytojinį patarnavimą suteikti. Jis yra veiksmo, visur buvimo, plačių santykių ganytojas. Nėra lietuviškos kolonijos plačiam pasaulyje, kurios jis nebūtų aplankęs. Nėra didesnio lietuvių suvažiavimo, kuriame jis nebūtų dalyvavęs. Nėra dvasinių ir tautinių lietuvių reikalų, kuriais jis nebūtų nuoširdžiai rūpinęsis.

2. Gerasis Ganytojas rūpinasi savo avelėmis, jas saugoja, už jas aukojasi. Jo Ekscelencija sovietų ir vokiečių okupacijos metu gynė tikinčiuosius, kurie tik radosi kokiam nors pavojuje. Jis tai darė kartais net rizikuodamas savo laisve ir net gyvybe. Du kartus išliko gyvas tik specialios Dievo Apvaizdos dėka. Tai buvo išvežimų dieną 1941 metų birželio 15 d. ir pirmą vokiečių rusų karo dieną birželio 22. Pavojai ir didelis bei nuolatinis dvasinis įtempimas 1940/41 metais pavojingai palietė jo sveikatą, taip kad, vokiečiams okupavus Lietuvą, kurį laiką turėjo gydytis. Sovietams 1944 vasarą vėl artėjant į Lietuvą, buvo priverstas pasitraukti ir tremtinio dalį prisiimti karo niokojamoje Vokietijoje. Iš čia pro frontą, rizikuodamas gyvybe, dar grįžo į Lietuvą, kad gelbėtų Telšių seminarijos klierikus. Vokietijoje Ekscelencija drauge su vysk. V. Padolskiu ypatingai aktyviai rūpinosi lietuvių tremtinių dvasiniais ir visuomeniniais reikalais. Mūsų vyskupų veikla ir globa išeivijoje buvo ir yra tiek reikšminga, kad šiandien mes jau pajėgiame suprasti, jog jie buvo paties

Dievo siųsti, kad lengvintų mūsų nedalią. Jie mus guodė, mus užtarė, mums padėjo nepasimesti sunkumų akivaizdoje, o išsilaikyti ir galimai geriau įsikurti išeivijoje.

Išeivijoje vyskupuose mes turime, kas mus jungia, gaidina, lanko; kas mums padeda išlikti susipratusiais lietuviiais ir tauriais žmonėmis. Praradome tėvynę, bet tapome mūsų tautos garbingais atstovais plačiame pasaulyje. Šiame neabejotinai mums daug padėjo mūsų garbingasis Jubilatas.

Tėvynėje tauta ir Bažnyčia yra svetimųjų priespaudoje, o išeivijoje mes, vadovaujami mūsų vyskupų, sukūrėme savas įstaigas, savą kultūrinį gyvenimą, savą visuomeninę veiklą. Visa tai yra laidas, kad neištirpsime, o būsime veiksnys pavergtos tėvynės išlaisvinimui bei atstatymui.

3. Gerasis Ganytojas eina ieškoti paklydusių avelių. Jis visas siekia turėti vienoje savo avidėje (Plg Jon 10,16).

Ir mūsų Ekscelencija Jubilatas apskraidė, apkeliavo visus žemės pakraščius, lankydamas išsisklaidžiusius lietuvius. Nuo Kanados iki Australijos, nuo Patagonijos iki Tasmanijos, nuo Amerikos iki Europos jis keliavo, skelbdamas Evangelijos žodį savo tautiečiams: juos mokė ir laimino, juos gaivino ir stiprino teikdamas Sakramentus. Visiems jis nešė ir neša dieviškos meilės šilumą. Visų šių savo kelionių patirtį jis sekančiai nusakė: „Aš neradau nedoro lietuvio pasaulyje. Radau tik eiles nelaimingų, dvasinės pagalbos reikalingų tautiečių”.

## II

Gerbdami Ekscelenciją, kaip Gerą Ganytoją, geriausiai jį pagerbsime, jei ryšimės būti geromis avelėmis.

1. Gerasis Ganytojas pažįsta savo avelės ir avelės pažįsta jį (Jon 10,14). Stenkimės taigi pilnai pažinti mūsų Ganytoją — Jubilatą. Stenkimės jį teisingai suprasti, giliai

ižvelgti į jo sielą. O suvoksime, kiek jis turi visiems tėviškos meilės ir gerumo. Mylintis tėvas kenčia, kai jaučia esąs nesuprastas. Jis džiaugiasi, kai mato, jog į meilę atsakoma meile ir ištikimybe. Darykime visa, kad Ekscelencijai teiktume džiaugsmo: tik džiaugsmo ir niekad skausmo.

2. Gerasis Ganytojas šaukia savo aveles pavardžiui, ir jos pas jį ateina, jį seka (Jon 10,2s). Būkime tad galimai artimuose santykiuose su mūsų Ekscelencija; jo klausykime, nes jis moko mus išganymo tiesos; jam pakluskime, nes jis veda tikruoju gyvenimo keliu.

3. Gerasis Ganytojas aukojasi dėl savo avelių (Jon 10,11). Gerosios avelės gerbia ir myli savo Ganytoją. Tebūna šios dienos iškilmės Ekscelencijos Jubilato garbei ne tuščias pasirodymas, o tikrai nuoširdus pagarbos ir meilės pareiškimas. Už jo mums parodytą gerą širdį, atsilyginkime mūsų gera širdimi. Į jo tėvišką meilę atsakykime savo sūniška meile. Už jo pasiaukojimą dėl mūsų atsakykime ištikimumu tikėjimo ir tautos idealams.

\* \* \*

Kristus Kafarnaumo sinagogoje kalba apie Eucharistiją. Žydai piktinasi, kaip jis galės duoti valgyti savo kūną ir gerti savo kraują? (Plg Jon 6,52). Jėzus patvirtina savo žodžius, užtikrindamas, jog kas valgo jo kūną ir geria jo kraują, tas užsitikrina sau amžinąjį gyvenimą ir kūno prisikėlimą paskutiniąją dieną (Jon 6,54). Net ir kai kurie iš Jėzaus sekėjų netiki, piktinasi ir jį apleidžia. Tada Išganytojas kreipiasi į apaštalus ir klausia: „Gal ir jūs rengiatės pasišalinti?“ (Jon 6,67). Atsakė Petras: „Viešpatie, pas ką mes eisime? Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius. Mes įtikėjome ir žinome, kad tu esi Dievo Šventasis“ (Jon 6,68s).



Ekscelencija, ši Evangelijos pasakojimą miniu, nes žinau, kad buvo ir yra, kurie nusigrėžė nuo Jūsų; kurie buvo ir yra Jums priešingi, bet noriu užtikrinti, jog buvo ir yra daug daugiau tų, kurie Jums yra ištikimi ir klusnūs, nes yra tikri, kad Jūs juos vedate Viešpaties keliu į amžinąjį gyvenimą.

PAMOKSLAS PREL. J. GUTAUSKO 50 METŲ  
KUNIGYSTĖS SUKAKTIES PROGA  
1970 liepos 5 d.

Garbingasis Jubiliate,

Didi ir prasminga yra ši diena, ši šventė, šios iškilmės. Džiaugiamės šia proga visi.

Džiaugiamės Jumis, kad Dievas leido Jums pusę šimto metų eiti Jo šventos tarnystės keliu. Ilgas laikas. Didelė privilegija. Ji tenka tik kai kuriems. Ji tik Jums yra suteikta iš Jūsų kurso draugų.

Džiaugiamės Jūsų kunigyste: jos kilnumu, jos turtinumu darbuose, jos palaima ir šventumu laimėjimuose.

I

Kunigystė savyje yra šventa, kilni, turtinga ir palaiminga, kadangi yra dieviška: kyla iš Dievo, tarnauja Dievui, veda prie Dievo. Tai aiškiai seka iš Kristaus žodžių pasakytų tiems, kurie turėjo tęsti išganymo darbą vykdydami šventą kunigystę.

Išganytojas kalbėjo apaštalams: „Aš jus pasirinkau ir paskyriau, kad eitumėte ir neštumėte vaisių, ir jūsų vaisius pasiliktų” (Jon 15,16). „Eikite tad ir mokykite visas tautas, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus ir Šv.

Dvasios, ir mokydami juos laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs” (Mt 27,18-20). „Imkite Šv. Dvasią. Kam nuodėmės atleisite, tam jos atleistos, kam sulaikysite, jos sulaikytos” (Jon 20,22-23).

Šitaip kunigystę mūsų Jubiliatas suprato, vertino, vykdė ir vykdė.

## II

1. Jo ilgas kunigiškas kelias, jo penkiasdešimt metų trunkąs gyvenimas kunigystėje yra kilnumu atžymėtas. Kilnus yra Prelato kunigiškas gyvenimas, nes jis buvo ir yra aukos gyvenimas. Kaip dieviškas Mokytojas atėjo, ne kad jam tarnautų, bet kad jis tarnautų ir pasiaukotų dėl tų, kuriuos mylėjo (Mk 10,45; Jon 15,13-14), taip ir Jubiliatas pasirinko kunigystę, kad atsižadėtų savęs, kad save paaukotų tiems, kuriuos Viešpats jam patikėjo.

Kunigiško gyvenimo pradžia. Ji graži, daug žadanti. Jis jaunas, išsimokslinęs, mielas, turtingas, širdimi ir sugebėjimais. Kapelionas Vilkaviškio ir Šakių gimnazijose. Jis žavi mokslą einantį jaunimą savo žodžiu ir savo asmenybe. O vienok jo siela nerami. Jo polėkiaiai ieško platesnių horizontų.

Iš tolimos Skotijos ateina žinia. Tenai gyveną lietuviai yra reikalingi naujo dvasios vado. Kas vyks tenai? Ką bus galima pasiūsti? — Buvo klausimai, kuriuos sau statė hierarchai. Kartojasi scena, kurią pranašas Izaijas yra aprašęs. Pranašas, išgirdęs Dievo žodžius: „Kas mums vyks? Ką mes siųsime, kad kalbėtų šiai tautai?” — atsiliepė ir tarė: „Štai aš, Viešpatie! Siųsk mane” (Iz 6,8). Mūsų Jubiliatas pasekė Pranašu, kai išgirdo, kad Vyresnieji klausia savęs: „Ką siųsime į Skotiją? Kas vyks ten?” — Atsiliepė ir pareiškė: „Aš vyksiu! Siųskite mane”. Jis laisvai ir noriai prisiėmė misiją vykti į Skotiją, kad tenai

teiktų Viešpaties malones savo tautiečiams. Jis jas čia teikia jau trisdešimt penkeri metai.

Pats vykimas iš tėviškės į svetimą kraštą jau buvo auka. Bet ši auka pasireiškė visu didumu priklausomai nuo tų sunkių sąlygų, kuriose mūsų Jubiliatui teko ir tenka dirbti. Be savos klebonijos. Be savos bažnyčios. Tikintiesiems esant išsisklaidžiusiems po visą plačią Skotiją. Tokiose sąlygose dirbti kunigui yra tikrai sunku.

Nesenai įvykusiame lietuvių kunigų suvažiavime Vokietijoje vienas iš dalyvių skundėsi, kad apaštalavimo darbas esąs sunkus. „Malonu veikti, — sakė jis, — kai turi savą bažnyčią, kai joje matai gausiai besilankančius tikinčiuosius. Bet mes neturime savų bažnyčių. Mūsų pamaldose atsilanko tik maži būreliai tikinčiųjų. Šitai nekelia mūsų dvasios, o neretai ją aptemdo. Šitai neteikia mums džiaugsmo, o dažnai pripildo liūdesiu. Esame tik kampininkai, o kampininkų dalis visada sunki!“ Kampininko dalis teko ir mūsų Jubiliatui. Bet jis dėl jos niekad nesiskundė. Jis pats juk ją pasirinko. Jis su noru ją nešė ir neša, nes myli tuos, dėl kurių ją prisiėmė.

2. Prelato Gutausko per penkiasdešimt metų nueitas kunigystės kelias yra ne tik garbingas, bet taip pat turtingas. Žvelgiant į praeitį, aiškiai pastebima, jog jis yra daug nuveikęs, daug pasiekęs, daug laimėjęs. Tiesa, išorėje mes visų jo laimėjimų nematome ir matyti negalime. Mat, kunigo didžiausi laimėjimai yra dvasiniai, ir išorėje yra nematomi, arba tik dalinai yra suvokiami. Kunigas yra sielų žvejys. Jis kovoja ne už žemę, bet už dangų, ne už pranykstančius žemiškus gėrius, bet už amžinąsias vertybes.

Neretai ne vienas kunigas, dairydamasis aplinkui ir nematydamas išorinių laimėjimų, kenčia ir mano, jog jo gyvenimas esąs nepasisekimas. Žinomasis rašytojas Cronin savo romane „The Keys of the Kingdom“ vaizduoja vieną

kunigą, kuris savo gyvenimą paaukojo apaštalavimui — pradžioje savam krašte, paskui misijose Kinijoje ir pagaliau vėl savojoje Skotijoje. Išorėje jo aukos gyvenimas atrodė esąs nesėkmingas. Bet vidinius savo išgyvenimus ir dvasinius laimėjimus jis užrašė savo dienoraštyje, ir jie buvo dideli. Kai kartą į jo mažą parapiją atvyko vyskupo delegatas, kad patikrintų šio, jau žilagalvio senelio, apaštalinę veiklą, jis, sėdėdamas prie klebonijos durų, liūdnas ir pavargęs, karčiai prisipažino: „Visas mano gyvenimas buvo nesėkmė. Ir nūdien aš jau nebenaudingas“. Taip jam atrodė, ir taip atrodė ir vyskupo sekretoriui. Tik, kai naktį šis, negalėdamas užmigti, radęs senelio kunigo dienoraštį, jį perskaitė, sugrižęs, vyskupui pranešė, sakydamas: „Ekscelencija, tai vienas iš didžiai vertingų ir nusipelnusių kunigų! Tai švento gyvenimo kunigas!“

Gal ir mūsų Jubilatas, žvelgdamas į savo praeitį ir stebėdamas išorę, bei matydamas kaip vis retėja jo parapičių eilės, kaip silpnėja organizacinis jo ganomųjų veikimas, kaip nesulaikomai slenka amžiaus metai ir laiko dulkės daug ką brangaus pridengia, kartais baugiai save klausia: „Ar tai tokia mano gyvenimo ir mano darbų sėkmė?!“ Vienok, mes, kurie jį pažįstame, kurie esame jo gyvenimo ir darbų gyvi liudininkai, nedvejodami galime teigti, jog tai didžiai vertingas ir didelių nuopelnų kunigas. Jis nestatė žemiškų pastatų ir nerašė savo vardo žemės dulkėse. Bet jis laimėjo Skotijos lietuvių ir nelietuvių širdis. Jo tikinčiųjų eilės retėja žemėje, bet jų būriai gausėja ir jo laukia danguje. Kaip dieviškasis Mokytojas perėjo žemę gera darydamas, taip ir mūsų Prelatas eina per Skotiją gera darydamas: guosdamas, laimindamas, mokydamas, dvasinę ramybę nešdamas.

3. Mūsų Jubilatas Skotijos lietuviams buvo ir yra tikroji Dievo palaima. Visi žinome, jog jis mėgsta dainuoti liaudies dainą: „Sėjau rūtą...“ Jis ją mėgsta gal dėl to,

kadangi ji simboliškai išreiškia jo paties gyvenimą ir veiklą. Jo gyvenimas ir apaštalavimas Skotijoje juk buvo ir yra anas nuolatinis sėjimas savo dienų, savo širdies, savo džiaugsmo sielose tų, kurie buvo su juo, kuriems jis vadovavo. Jis eina per Skotiją metai iš metų, kaip anas šviesus spindulėlis, kuris šviečia ir šildo mūsų lietuviškos išeivijos sielas. Brangūs Skotijos lietuviai, jūs žinote ir suprantate, kad jūsų gyvenimas be garbingojo Prelato būtų buvęs daug sunkesnis, daug tamsesnis. Jūs buvote, esate ir liksite visada jam dėkingi. Jis tai jaučia ir žino. Ir tai jam yra didelė paguoda. Ir tai jam duoda jėgos, nugalint visus sunkumus, eiti nuolat su šypsniu veide, ir su pasitenkinimu širdyje.

Šiandien daug kas kalba apie kunigo gyvenimo vienišumą. Prelatas Gutauskas nebuvo, nėra ir nebus vienišas, nes jis visada jautė savo širdyje jus visus ir Viešpatį Dievą, kuris jį gaivina ir kuriam jis ištikimai tarnauja.

### III

Mieli Skotiečiai, kaip Kristus meldėsi už savo mokinius, taip ir garbingasis Prelatas meldžiasi šiandien už jus visus. Jis dėkoja Viešpačiui už jus, nes jūs esate jo, nes Jis jus jam davė. Jis prašo Dievą už jus, kad jus saugotų, laimintų ir į dangų nuvestų. Per šias šv. Mišias jis kartoja su Išganytoju: „Aš apreiškiau tavo vardą žmonėms, kuriuos man davei iš pasaulio. Jie buvo tavo, ir tu juos man davei. Jie laikė tavo žodžius. Jie žino, kad visa, ką man davei, yra iš tavęs... Aš už juos meldžiu. Ne už pasaulį, bet už tuos, kuriuos man davei, kad jie būtų viena, kaip ir mes... Aš sergėjau, kuriuos man davei, ir nė vienas jų nepažuvo, kaip tik prapulties sūnus, kad įvyktų Raštas” (Jon 17, 6-9.11.12).

Jis meldžiasi už jus, o jūs melskitės už jį. Dėkokite

Viešpačiui, kad Jis jį jums davė. Melskite Dievą, kad jį atlygintų savo malonėmis už visa, ką jis jums gero padarė. Prašykite Visagalį, kad jį sveiką ir darbingą laikytų dar ilgus metus jūsų sielų naudai ir mūsų visų džiaugsmui. Būkite jam pasididžiavimas žemėje ir garbė danguje. Būkite jam ištikimi vaikai, o jis bus jums geras tėvas, kad gyventumėte vienoje, gražioje, garbingoje, lietuviškoje Dievo vaikų šeimoje.

\* \* \*

Mielas Jubiliate, baigiant šį pamokslą ieškojau Jūsų poetiškai sielai poeto žodžių, kad jais išreikščiau mūsų visų linkėjimus. Juos radau Bernardo Brazdžionio eilėraštyje „Keleivis“. Manau, kad jie jums bus prie širdies.

*Tu eini per žemę. Vienas. Ir ne vienas.  
Skamba gilios daubos, uolos ir granitas.  
Kas ten atsiliepia? — Tavo dingę dienos,  
Tavo žygių žingsniai, tavo laimės rytas.*

*Ir eini kaip vaikas per stebuklų pievą,  
Iš to didžio džiaugsmo iškalbus bežadis...  
Rytą tu regėjai tartum gyvą Dievą  
Dieną neliūdėjai pakeliui pametęs,  
vakare pravirkai tartum rasą radęs...*

*Kas tenai tau moja? Jo paguodos sparnas.  
Senas rojaus medis siūlo tau pavėsi...  
Ir klumpi ant kelių kaip klusniausias tarnas,  
Ir kad grįžta rytas, sutemoj džiaugiesi.*

*Poezijos pilnatis, 479*

Eik, mielas Prelate, kaip vaikas per stebuklų pievą. Kasdien regėk gyvą Dievą, kad vakare neverktum, kad sutemoje džiaugtis galėtum.

PREL. ALEKSANDRO IR KUN. ALBINO ARMINO  
KUNIGYSTĖS SUKAKTIES PROGA

Lugano, 1970.X.28

Jonas Krikštytojas siuntė kai kuriuos iš savo mokinių pas Jėzų, kad jį klaustų ir užsitikrintų, jog esąs žadėtasis ir išpranašautasis Mesijas. Jėzus atsakydamas nurodė, jog jo daromi stebuklai ir skelbiama išganymo Evangelija aiškiai liudija, kad esąs Išganytojas. Jono mokiniams besišalinant, Kristus kreipėsi į minią ir liudijo apie savo Pirmtaką. Jis klausė susirinkusiuosius: „Ko išėjote į tyrus pamatyti? Ar vėjo linguojamos nendrės? Ko gi išėjote pamatyti? Ar švelniais rūbais vilkinčio žmogaus? O va, švelniais drabužiais vilkintieji yra karalių rūmuose! Tad ko išėjote? — Pamatyti pranašą? Taip, sakau jums, ir daugiau negu pranašą. Jis yra tas, apie kurį yra parašyta: — Štai aš siunčiu pirm tavęs savo angelą, kuris paruos tau kelią” (Mt 11,7ss).

I

1. Šios dienos iškilmės leidžia man klausti Kristaus žodžiais: „Ko susirinkome pažiūrėti? Ar dviejų vėjo siūbuojamų nendrių?” O ne! Kaip Jonas Krikštytojas, taip ir mūsų Jubilatai broliai kunigai Aleksandras ir Albinas Arminai nebuvo ir nėra vėjo linguojamos nendrės, kurios linksta, kur vėjas papučia. Jonas Krikštytojas drįso sudrausti karalių Erodą dėl jo nedoro gyvenimo, žinodamas, kad tai galėjo jam kainuoti persekiojimus ir net gyvybę, kaip iš tikrųjų ir atsitiko (Mk 6,18). Kai po Vatikano II Susirinkimo papūtė vadinamas laisvės vėjas, kurį tačiau ne šv. Dvasia pūtė, o veikiau nuodėmėje skendęs pasaulis, siekias įpilietinti silpnybes ir net pačią nuodėmę, atsirado



net ir dvasiškių tarpe, kurie palinko į ten, į kur vėjas pūtė, būtent, į pasaulį, į supasaulėjimą, į tarnavimą visų pirma žmogui, o ne Dievui; žemei, o ne dangui. Šiųjų tarpe mes nematome nei prelato Aleksandro, nei kun. Albino. Jie pasirinko apaštalų kelią, kurie, visa palikę, sekė Jėzų; o ne ano Evangelijos jaunuolio, kuris bevelijo pasilikti prie savo lobių, o ne, viso atsižadėjęs, sekti Mokytoją (Mk 10,17-30). Prelatas Aleksandras ir kun. Albinas nėra pasaulio, o verčiau „Dievo žmonės“ („Tim 3,17). Jie ne žemę ir ne žmogų, bet Kristų seka ir daro visa, kad per Kristų žmogus ir pasaulis gautų pašventimą ir palaimą. Išganytojas, žvelgdamas nūdien į mūsų Jubilatus, juos užtikrina, jog bus gausiai atlyginti žemėje ir danguje už jų ištikimą bei šventą kunigišką tarnystę (Mk 10,29s).

**2. „Ko susirinkote pamatyti? Ar prabangiškais drabužiais pasipuošusių dviejų kunigų? —** Jonas Krikštytojas dėvėjo ašutinę (Mt 3,4). Kai tuo tarpu švelniais drabužiais vilkėjo Erodas ir jo dvariškiai. Mūsų Jubilatai dar dėvi kunigišką rūbą, kuris yra atgailos rūbas. Kai tariamieji „reformatoriai“, kurie dedasi esą Bažnyčios gyvenimo atnaujintojai, bažnytinio rūbo jau nenešioja. Jie jį nusimetė, nes nepatogus, nes juos išskiria iš pasaulio žmonių. Tikrasis tačiau motyvas, kodėl kai kurie nepakenčia daugiau kunigiško rūbo, yra, kad jie nebrangina kunigystės; ja nesididžiuoja; o kartais net jos gėdijasi, nes negyvena, kaip dera geram Kristaus kunigui. Kun. Albinas ir prelatas Aleksandras brangina sutaną, ją dėvi, nes myli ir brangina kunigystę, ja gyvena ir ją vykdo ištikimai ir šventai.

**3. „Ko susirinkote pamatyti? Ar Dievo pranašų? —** Taip, ir daugiau negu pranašų. Nes Naujo Testamento kunigas yra daugiau, negu Seno Testamento pranašas, ir net negu pats Jonas Krikštytojas, Kristaus Pirmtakas. Mat, Krikštytojas tik rengė ateisiančiam Kristui kelią, o

Naujo Testamento kunigas atstovauja Kristų ir veikia jo vardu ir jo galia. Evangelistas Matas rašo: „Pasišaukęs dvylika mokinių, Jėzus jiems davė galią ant piktų dvasių, kad jas išvartų, ir kad gydytų visokią ligą ir visokią negalią” (Mt 10,1ss). O pats Išganytojas apaštalams sakė: „Kas jūsų klauso, manęs klauso; kas gi jus niekina, niekina mane, ir tą, kuris mane siuntė” (Lk 10,16).

Susirinkome, kad pamatytume ir pagerbtume du Dievo kunigus, kurių vienas — Aleksandras — per keturiasdešimt, o kitas — Albinas — per dvidešimt penkerius metus šventai ir ištikimai tarnauja Dievui prie altoriaus, o žmonėms nuo altoriaus. Kiek gero jie per tuos metus yra padarę: kiek nuodėmių atleidę, kiek atšalusią širdžių yra sušildę dieviškos meilės spinduliais, kas visa tai suskaitys?! Tai tik vienas Dievas žino.

## II

Tai mūsų liudijimas apie Jubilatus. Jis yra atsargus ir santūrus. Žinau, kad jie pagyrimų nenori ir nelaukia. Kun. Albinas pakartotinai prašė nekalbėti apie jį, bet visą dėmesį kreipti į vyresnįjį brolį Aleksandrą. Kai tuo tarpu prel. Aleksandras prašė kalbėti tik apie Albiną, nes jo yra tikrasis kunigystės jubiliejus. Turėčiau apie abu daug daugiau pasakyti, jei sąlygos leistų. Su abiem mane riša tamprūs prieteliškumo ryšiai ir turtingi atsiminimai.

Su prel. Aleksandru teko gyventi viename kambaryje Vilkaviškio seminarijoje. Nuo tada jis man liko ana šviesi žvaigždė, kuri mane žavėjo. Gyvenime kontinentai mus skyrė, bet ne širdis, ne kunigystės kelias. Kun. Albiną pažinau, kai jis dar tik berniukas buvo ir tarnaudavo šv. Mišioms Vilkaviškio katedroje, o aš buvau paskutinio kurso klierikas. Vėliau jį sutikau seminarijoje, kai jis buvo pirmų metų klierikas, o aš jaunas profesorius. Lydėjau jį prie

altoriaus, kai prieš 25-rius metus atnašavo pirmąsias šv. Mišias Gesu bažnyčioje, Romoje. Atlankydavau jį kartas nuo karto šioje klinikoje, kur jis jau daugel metų sėkmingai apaštalauja. Daug, daug apie Jubilatus turėčiau gražių dalykų pasakyti. Įdomiau tačiau būtų išgirsti iš jų, ką jie jaučia ir išgyvena šių iškilmių proga. Bet jie yra kuklūs, ir mums to nepasakys. Galima tačiau spėti ir apytikriai atspėti jų nūdien išgyvenamus jausmus.

Tikriausiai jie džiaugiasi, dėkoja ir tam tikra prasme didžiuojasi.

### III

1. Jie džiaugiasi savo kunigyste, kurią su meile priėmė; kurią šventai gyvena bei vykdo, sekdami Kristumi. Šiandien su šv. Petru jie gali drąsiai teigti: „Viešpatie, štai mes visa palikome ir sekėme tave!” (Mk 11,28). Jie šitai su džiaugsmu sako, nes žino, kad Išganytojas juos, kaip ir apaštalus, šimteriopai atlygins (Mk 11,30). Nei prel. Aleksandras, nei kun. Albinas nesiskundžia tariamu kunigiško gyvenimo vienišumu, nes jie, kaip ir visada jautė Dievo artumą, su kuriuo juos jungė karšta meilė. Jie taipgi jautė tikinčiųjų artumą, kuriems tarnavo.

2. Jie dėkoja Dievui už pašaukimą kunigystėn ir už savo kunigišką gyvenimą bei veiklą. Ne jie, o Kristus juos pasirinko ir pašaukė darbininkais į savo vynuogyną (Jon 15,16). Ne savo žmogiškomis pastangomis, o Dievo malonės dėka jie savo kunigišką apaštalavimą padarė sėkmingą bei turtingą. Ne jie, o pats Viešpats per juos kalbėjo ir veikė nešdamas išganymą sieloms. „Juk ne jūs, — sakė Jėzus apaštalams, — būsite kalbą, bet jūsų Tėvo Dvasia bus kalbanti jumyse” (Mt 10,20). Šitai žinodami, mūsų Jubilatai negali nejausti dėkingumo Dievui, kai švenčia savo kunigystės sukaktį, ir kai ją regi tokią turtingą dar-

bais ir tokią gražią pasiektais laimėjimais.

Prieš kelioliką metų teko dalyvauti kitų dviejų kunigų 25-rių metų kunigystės sukaktį švenčiant. Menu gerai, kaip vienas jų, kreipdamasis į kitą, liūdnai sakė: „Tai, Pijau, matai, kas iš mūsų pasidarė!“ Žvelgdami į praeitį, į nueitą kelią, jie nesidžiaugė, bet apgailestavo, nes matė, kad buvo beeina ne pirmyn, o atgal. Deja, atsitinka ir taip. Bet mes regim prieš mus du kunigus, kurie, žvelgdami į praeitį, tikrai ne klaidas apgailestauja, o su džiaugsmu dėkoja Dievui už pasiektus laimėjimus, už šventą kunigišką gyvenimą. Su nuolankumu ir giliu nuoširdumu jie sako: „Viešpatie, koks tu geras ir nuostabus, kai vis labiau artėjam prie tavęs!“

3. Jie didžiuojasi. — Ne savim. Ne savo darbais. Didžiuojasi tuo, kuo didžiavosi šv. Paulius, būtent, Kristaus kryžiumi. „Kas liečia mane, — rašo Pagonių Apaštalas, — saugok Dieve, kad aš kuo nors girčiau, kaip tik mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiumi, per kurį pasaulis man yra prikalta ant kryžiaus ir aš pasauliui“ (Gal 6,14). Mūsų Jubilatai noriai priėmė ir neša gyvenimo sunkumų kryžių, eidami savo kunigiško gyvenimo keliu.

Prel. Aleksandras ir kun. Albinas, priimdami kunigišką pašaukimą, atsisakė pasaulio, kad sektų Kristų ir tarnautų sieloms. Atsižadėti pasaulio gėrio nėra lengva. Nebuvo lengva ir mūsų Jubilatams. Tuo labiau, kad abu yra Viešpaties apdovanoti dideliais gabumais ir pasaulis jiems galėjo daug žadėti. Dėl Kristaus ir dėl sielų jie paliko savuosius ir tėvynę. Prel. Aleksandras išvyko į tolimą Braziliją, kad tenai aukotųsi dėl savo tautiečių sielų išganymo, o taip pat kad talkintų vietinei sielovadai, kuri buvo ir yra labai reikalinga pasišventusių kunigų. Kun. Albinas Antro pasaulinio karo liko atskirtas nuo savųjų, nuo tėvynės, ir jau 25-ri metai darbuojasi apaštalaudamas, pradžioje Carlazzo, o dabar čia šioje klinikoje. Būti be tėvy-

nės, būti nepasiekiamai toli nuo savųjų, yra kryžius, sunkus kryžius. Bet mūsų Jubilatai abu jį noriai ir kantriai neša. Tai tačiau nereikia, kad jo sunkumo nejaučia, skaudžiai neišgyvena. Tai galima išskaityti iš prel. Aleksandro vieno neseniai parašyto eilėraščio. Jame jis išreiškia gilų tėviškės ilgesį, jaučiant, kad į namus jau nepareis, kad savųjų čia žemėje jau nebepamatys. Savo eilėraštį jis baigia sekančiu posmu:

*Kai eidavau giria uogauti arti trako...*

*O taip, giria... Menu... Ten liūnas toks linus...*

*Aš stoviu ir verkiu ant siauro kalnų tako,*

*Kad nebėra lazdos parvesti į namus.*

*Venancijus Ališas*

Taip, daug skaudaus ilgesio, kuris nekartą ir ašarą spaudė iš akių, buvo ir yra Aleksandro ir Albino širdyse. Ir vis dėlto juos matom su šypsniu veide ir giedra sieloje. Kodėl? Todėl, kad jie laisvai pasirinko Kristaus kryžių, jį neša ir nešdami džiaugiasi.

Mieli Jubilatai, jūs didžiuojatės Kristaus kryžiumi, o mes didžiuojamės jumis. Dėkojame Dievui, kad jis jus mums davė. Prašome Visagalį, kad jo palaima jus lydėtų žemėje ir gausus atlyginimas lauktų danguje.

KUN. B. LIUBINO IR KUN. V. ŠARKOS

25 metų kunigystės sukakties proga

1971

# I

S. Testamente Dievas reikalavo, kad jam būtų aukojami pirmgimiai kūdikiai (Iš 13,2) ir pirmieji metų derliaus

vaisiai (Iš 35,5.31). Dievas reikalauja sau pirmųjų vaisių, nes jie yra paprastai geriausi ir brangiausi. Pats Jėzus Kristus yra nurodomas pirmuonių (Rom 8,29; Col 1,15s; Ap 1,5). Taipgi rinktiniausieji žmonės yra pristatomi, kaip pirmuoniai Dievui ir Avinėliui (Ap 14,4).

Štai kodėl mūsų kolegija šiandien itin džiaugiasi turėdama šias iškilmes; turėdama iškilmių centre tuos, kurie yra kolegijos pirmuoniai. Juos mes, švenčiant 25 metų kunigystės sukaktį, iš naujo aukojame Dievui, kaip šios įstaigos pirmuosius vaisius.

Per 25-rius metus kolegija išaugo. Vieną vakarą, bevaikščiojant kolegijos kieme, vienas iš svečių dvasiškių kreipėsi į mane ir sakė: „Daug padarei! Sukurti visa šitai Romoje sunkiais pokarės metais, tai pasididžiavimo vertas laimėjimas!” Sakydamas šitai, jis turėjo mintyje kolegijos pastatus, jos medžiaginę pusę. Be abejo tai sudarė laimėjimą. Bet ne šiuo aš džiaugiuosi ir didžiuojuosi. Daug daugiau man džiaugsmo teikia pasiekti dvasiniai laimėjimai, būtent tai, kas sudaro tikrąjį kolegijos turinį: auklėtiniai, išleistieji kunigai. Jie yra tikrasis mūsų laimėjimas ir mūsų pasididžiavimas.

Išganytojas, baigdamas savo išganyimo darbą žemėje, meldėsi už savo mokinius ir sakė: „Šventasis Tėve, išlaikyk savo vardan tuos, kuriuos man davei, kad jie būtų viena, kaip ir mes. Būdamas su jais, aš laikiau juos tavo vardan. Aš sergėjau, kuriuos man davei, ir nė vienas jų nepražuvo, kaip tik prapulties sūnus, kad įvyktų Raštas... Aš jiems daviau tavo žodį, bet pasaulis jų nekentė, nes jie nėra iš pasaulio, kaip ir aš nesu iš pasaulio. Aš neprašau juos atimti iš pasaulio, bet meldžiu juos apsaugoti pasaulyje nuo pikto” (Jon 17,11ss). Tebūna leista man šia proga prisipažinti, jog nieko kito netrokštu ir neprašau Dievą, kaip tik, kad baigdamas savo misiją kolegijoje, galėčiau atkaroti tik ką cituotus Jėzaus žodžius, meldamasis už visus

buvusius auklėtinius. Žinau gerai, kad ne išoriniai pastatai, bet paruošti ir išleisti geri kunigai pelnys man garbės vainiką, kurį tikimės gauti aną paskutinę dieną iš Teisingojo Teisėjo (2Tim 4,8).

## II

Džiaugiasi širdis, matant nūdien du iš buvusių auklėtinių atnašaujant padėkos Auką, minint 25-rių metų kunigystės sukaktį. Vienas iš jubiliatų, būtent kun. B. Liubinas buvo pirmasis kolegijos dekanas ir drauge su kun. K. Butkum pirmosios laidos kunigas.

Per 25-rius metus matėme juos bažnyčiose prie altoriaus, visuomeninėje veikloje, šeimose ir mokyklose, džiaugsme ir skausme, laiminant ir globojant globos reikalinguosius. Per 25-rius metus jų kunigiškos veiklos žmonės susidarė apie juos savo nuomonę. Daugelis jais gėrėsi. Kai kas juos kritikuoja. Žmonės savo vertinimuose niekada pilnai nesutaria. Žmonių sprendimai apie asmenis beveik visada yra daugiau mažiau šališki, suinteresuoti. Todėl, nors ir reikia paisyti žmonių nuomonės, tai vis dėlto virš visko privalu kreipti dėmesio į tai, kaip Dievas mus vertina: kokį Jis apie mus liudijimą teikia.

Kristus davė gražų liudijimą apie Joną Krikštytoją (Mt 11,7ss). Esu tikras, kad Išganytojas lygiai tokį pat liudijimą duoda apie kiekvieną gerą kunigą.

Kunigas nėra, neturi būti panašus į vėjo siūbuojamą nendrę. Jis privalo būti ne mados, o principų žmogus. Jis nelinguoja ir nesvyruoja tarp pasaulio ir Dievo. Geras kunigas laikosi tik Dievo ir jam vienam nusilenkia, ištikimai vykdydamas jo šventą valią. Geras kunigas drąsiai skelbia Dievo tiesą, nepaisydamas, kiek tai galėtų jam kainuoti: kalėjimą, persekiojimus ir net mirtį, sekant Jo Krikštytojo ir paties Išganytojo pavyzdį.



Geras kunigas nėra pasaulio malonumų bei privilegijų ieškotojas. Jis juk nėra iš šio pasaulio. Jis yra pašauktas atstovauti žmonėms Dievą ir dangų, kad į ten vestų su savim žemės žmones (Pilyp 3,20). Kitus mokydamas, jis visų pirma pats sau privalo taikyti Kristaus įspėjimą: „Jei kas nori paskui mane eiti, teišsižada savęs, teima savo kryžių ir teseka mane. Mat, kas norėtų išgelbėti savo gyvybę, ją praras; o kas prarastų savo gyvybę dėl manęs, ją atras. Juk ką pravertų žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų, bet savo sielą pražudytų” (Mt 16,24ss).

Kunigas savo pašaukimu yra daugiau negu S. Testamento pranašas. Kiekvienas pranašas buvo pašauktas, kad paskelbtų Dievo valią. Taigi jis buvo Dievo tarnas. Kunigas gi, kaip pats Kristus pabrėžė, nėra jo tarnas, o prietelis, patikėtinis ir vietininkas. „Aš jau nebevadinu jus tarnais, — pabrėžė Mokytojas kreipdamasis į apaštalus, — nes tarnas nežino, ką jo viešpats daro. Aš jus pavadinau prieteliais, nes jums pasakiau visa, ką esu girdėjęs iš Tėvo” (Jon 15,14s). N. Testamento kunigas yra Kristaus patikėtinis, atstovaujantis jį ir veikiantis jo galia ir autoritetu. Kristaus žodžiai yra aiškūs: „Kas jūsų klauso, manęs klauso” (Lk 10,16). „Iš tikrųjų, sakau jums, ką tik surištumėte žemėje, bus surišta ir danguje; ir ką tik išrištumėte žemėje, bus išrišta ir danguje” (Mt 18,18). „Kam atleisite nuodėmes, jos atleistos, ir kam sulaikysite, jos sulaikytos” (Jon 21,22).

Šiandien kalbama apie vadinamą tarnybinę kunigystę (sacerdotium ministeriale). Tai savos rūšies nesusipratimas. Kunigystė nėra nei profesija, nei tarnyba, o pašaukimas ir Sakramentas. Tiksliau todėl yra kalbėti apie sakramentinę, o ne tarnybinę kunigystę. Petruir ir apaštalams, o per juos ir jų įpėdiniams — kunigams Kristus suteikė galią atleisti nuodėmes ir atkartoti Eucharistijos Auką. Šv. Hieronimas ir šv. Pranciškus Asyžietis kunigystę laikė aukščiausiu pašaukimu ir didžiausia ma-

lone, kokią žmogus iš Dievo gali gauti. Taip, kunigystė yra aukščiausia dovana, kokią Dievas suteikia žmogui. Kunigystė iškelia mus virš visų žmonių, nes suteikia dieviškas galias atleisti nuodėmes ir atkartoti Eucharistijos Auką. Šių galių dėka kunigas tampa tartum antras Kristus.

Mūsų Jubilatai kun. Bronius ir kun. Vaclovas tikrai nėra it siubuojančios nendrės, bet verčiau it anie Lietuvos ažuolai, kurie nepajudomi stovi prie Nemunėlio. Jis ištikimai skelbia Dievo žodį ir jo laikosi. Jie yra tikri Evangelijos žiburiai, kurie šviečia kelią į dangų pasaulio tamsybėse besirandantiems žmonėms.

Mūsų Jubilatai, kaip visi kiti geri kunigai, neieško ir nesiekia žemiškų laimėjimų, o verčiau seka Kristų kryžiaus keliu. Visiems yra žinomas kun. Vaclovo heroiškas pasiaukojimas, dalinantis visu tuo, ką turi, su kiekvienu, kuris ko nors stokoja. Žinomas taipgi kun. Broniaus uolumas lietuviškoje ir kunigiškoje veikloje. Jie abu aukojasi, darydami gera visiems. Virš visko jie yra kunigai: Dievo atstovai, išganyto malonių teikėjai, sielų ganytojai. Per 25-rius metus jie ėjo žemės keliais skausmą mažindami, ašaras šluostydami, ramybę sieloms gražindami. Visa tai yra įrašyta jų gyvenimo knygoje, kuri bus atidengta paskutinąją dieną prie Avinėlio sosto (Ap 5,1ss).

### III

Mieli Jubilatai, 25-ri jūsų kunigystės metai greitai prabėgo. Jie nusinešė daug ką, kas liks užmiršta. Bet jie atnešė daug ir to, kas niekad nebus užmiršta, kas amžinai pasiliks. Jūs gi esate dar tik gyvenimo vidudienyje. Prieš jus dar tolimas kelias. Reikės juo eiti tarp džiaugsmo ir liūdesio, tarp laimėjimų ir nepasisekimų. Entuziazmo bus

gal mažiau, bet gyvenimo patirties daugiau; neturėsite tiek fizinės energijos, bet praktiško sumanumo ir dvasinio gilumo bus nelygstamai daugiau. Neužmerkite tačiau akių prieš dabarties gyvenimo sunkumus, kuriuos matome pasaulyje ir pastebime net ir Bažnyčioje.

Kai rinkotės kunigystę anuomet Lietuvoje, tuomet kunigą regėjote kitoje šviesoje, negu nūdien jį regime. Ypač pasaulio dvasios pagauti Bažnyčios priešai įvairiomis propagandos priemonėmis stengiasi pristatyti kunigo paveikslą supurvintą, paniekintą, sukarikatūrintą. Bet ar dėl šito turėtume gėdytis ir slėptis? Ne. Priešingai, turime didžiulio turėjimo, nes niekinami ir spjaudomi, tampame panašūs Kristui. Juk ir mūsų Išganytojas buvo nuplaktas ir pasmerktas. Bet Jėzaus visas grožis bei žavumas kaip tik labiausiai spindi nuo kryžiaus. Ir kiekvieno kunigo, jei jis ištikimai eina kryžiaus keliu, veidas, nors būtų ir purvais apdrabstytas, spindi dieviška šviesa, ir sužavi neretai net ir tuos, kurie dedasi esą priešai. Stovime dabarties gyvenime prieš didžią tamsą. Bet ji neturi būti mums baisi, nes mes esame pasaulio šviesa ir žemės druska. Kristus mus užtikrina: „Nebijokite, aš nugalėjau pasaulį!” (Jon 16,23).

Viena vienuolė, buvusi Kongregacijos generolė, savo gyvenimo pavadakaryje atvykusi į vienuolyną, kur turėjo praleisti likusį gyvenimą, rašė: „Kelionė buvo rami ir maloni, beveik nevarginanti, nežiūrint, kad ilgai teko keliauti. Dabar jau esu pasiekusi paskutinę mano ilgo gyvenimo stotį. Esu linksma ir patenkinta”. Noriu linkėti, kad ir jūs, mieli Jubilatai, kai po ilgo keliavimo, pasieksite paskutinę gyvenimo stotį, galėtumėte ramūs ir laimingi kartoti anuos anos vienuolės žodžius: „Esu linksmas ir patenkintas!”

## I

Kristus liudijo apie savo Pirmtaką Joną Krikštytoją ir sakė susirinkusiai miniai: „Ko išėjote pamatyti? Bet ko išėjote į tyrus pamatyti? Ar vėjo lingiuojamos nendrės? Ar švelniais rūbais vilkinčio žmogaus? Antai, kurie švelniais rūbais vilki, yra karalių rūmuose. Bet ko gi išėjote? Ar pranašo pamatyti? Taip, sakau jums, ir daugiau negu pranašo? (Mt 11,7ss). Laimingas buvo Krikštytojas girdėdamas šį Išganytojo liudijimą apie save.

Kiekvienas mūsų, ypač gyvenimo pavakaryje, klausiamo save: ką mano, kaip mane vertina Kristus? Šis klausimas kyla ir mumyse, kuriuos jūs šiandien matote prie altoriaus, atnašaujant šv. Mišių auką. Mes meldžiamės ir dėkojame nūdien Viešpačiui už kunigišką pašaukimą ir suteiktas malones 40 metų kunigiškos tarnystės eigoje. Melsdamiesi ir dėkodami Dievui už visa, ką iš jo esame gavę, klausiamo save, kaip mes atsakėme į gautas malones; kaip Jėzus vertina mūsų kunigišką veiklą. Galutinį atsakymą į šį klausimą gausime, kai atsidursime amžinybėje ir atsistosime Teisingoje Teisėjo akivaizdoje.

Šia proga norėtume pasakyti jums, čia susirinkusiems, ką mes manome apie kunigystę: kaip mes ją vertiname, ir kaip ji turėtų būti visų branginama bei vertinama.

## II

1. Visų pirma reikia pabrėžti, kad kunigystė nėra profesija, o pašaukimas. Profesiją kiekvienas savo nuožiūra bei apsisprendimu pasirenka, siekdamas žemiškų tikslų.

I kunigystę gi Dievas pašaukia, ir pašaukia dėl dvasinių uždavinių vykdymo, o ne dėl kokių tai žemiškų siekių.

Jau S. Testamente Dievas pašaukė ir siuntė patriarchus ir pranašus, kad skelbtų Jahve nurodymus, ruošiantis žmonijos išganymui bei laukiant ateisiančio Mesijo. Išganyimo pasirengimui Viešpats per Mozę pasirinko ir pašaukė Levio giminę, kad atliktų kunigišką tarnystę Izraelyje.

Išganyimo laikui atėjus, nužengęs iš dangaus Jėzus, Viengimis Tėvo Sūnus, Išganytojas pašaukė 12 apaštalų, juos parengė ir jiems pavedė tęsti ir vykdyti išganyimo darbą Bažnyčioje. Taip Jėzus įsteigė N. Testamento kunigystę. Išganytojas kalbėjo ir sakė apaštalams: „Ne jūs pasirinkote mane, bet aš išsirinkau jus ir paskyriau, kad eitumėte ir neštumėte vaisių, ir jūsų vaisius tesėtų, kad, ko tik beprašytumėte Tėvą mano vardu, jis jums duotų“ (Jon 15,16).

Kristus ne tik pasirenka ir pašaukia N. Testamento kunigus, bet juos dar pašvenčia. Dvylika Apaštalų Jėzus kruopščiai parengė išganyimo tarnystei Bažnyčioje. Jis jiems apreiškė tikėjimo paslaptis. „Aš jau nebevedinu jūsų tarnais, — sakė Kristus, — nes tarnas nežino, ką daro jo Viešpats. Aš jus pavadinau prieteliais, nes pasakiau jums visą, ką tik esu girdėjęs iš Tėvo“ (Jon 15,15).

Išganytojas specialiai meldėsi už Petrą, kad stiprintų tikėjime visus kitus (Lk 22,31). Jis taipgi meldėsi už visus apaštalus, prašydamas Tėvą, kad juos apsaugotų nuo pikto ir pašvęstų tiesoje (Jon 17,9ss).

Pastebėtina, jog Jėzus darė skirtumą tarp apaštalų ir tų, kurie yra pasaulyje; tarp apaštalų ir tų, kurie per juos įtikės (Jon 17,22ss).

Kristus pažadėjo ir atsiuntė šv. Dvasią, kuri turėjo apaštalus pašvęsti ir stiprinti antgamtinėmis malonėmis (Jon 14,16s; Ap D 1,4s). Ir dar daugiau, — Jėzus pats pažadėjo pasilikti su apaštalais nematomu būdu, kad jiems

vadovautų apaštalavimo darbe (Mt 28,20).

2. Kunigysė nėra griežta prasme tarnyba, o verčiau atstovavimas. Kunigas veikia Dievo pavedimu, jo autoritetu ir jo galia.

Jau S. Testamente kunigai priklausė Dievui: jie atstovavo tautą Dievui, ir Dievas buvo jų dalis Izraelyje (Joz 18,7).

N. Testamente Kristus pašaukė kunigysten tuos, kuriuos Tėvas jam buvo skyręs. „Tėve, — sakė Jėzus savo maldoje už apaštalus, — jie buvo tavo, tu man juos davei” (Jon 17,7). Kristus juos parengė ir siuntė apaštalauti, veikiant jo vardu ir autoritetu. Evangelistas Lukas rašo: „Pasišaukęs Dvylika, Jėzus suteikė jiems galią ir valdžią ant visų velnių ir gydyti ligas. Ir siuntė juos skelbti Dievo karalystę ir gydyti ligonius” (Lk 9,1s). Jėzus taipgi pabrėžė, kad apaštalai savo veikloje pilnai atstovauja jį — dieviškąjį Mokytoją. Jis sakė: „Kas jūsų klauso, manęs klauso; o kas jus niekina, niekina mane” (Lk 10,14). Petrą Jėzus paskyrė vyriausiu Ganytojumi. Jam suteikė dangaus karalystės raktus bei visuotinę valdžią Bažnyčioje (Mt 16,18; Jon 21,15ss). Visiems gi apaštalams suteikė dievišką galią atleisti nuodėmes, ir taip įgalinti nuodėmingus žmones pasiekti išganymą (Jon 20,23).

Šv. Paulius nurodo, kad apaštalai ir kunigai yra Dievo tarnai ir jo paslapčių tvarkytojai (1Kor 4,1). „Kiekvienas kunigas, — rašo Apaštalas, — yra paimtas iš žmonių, ir skirtas žmonėms tuose dalykuose, kurie liečia Dievą” (Žyd 5,1).

### III

Iš to, kas pasakyta, seka kelios išvados.

1. Kadangi kunigystė yra iš Dievo, tai tik Dievas yra jos viešpats ir tvarkytojas per tuos, kurie jį atstovauja

Bažnyčioje. Kunigas yra Dievo pašauktas, todėl tik prieš Dievą, ir tuos, kurie jį atstovauja, yra atsakingas. Jokia pasaulinė valdžia neturi teisės kištis į kunigiškos veiklos tvarkymą. Ši teisė priklauso tik hierarchijai, t.y. Bažnyčios vadovams.

2. Kadangi kunigas yra pašauktas ir paskirtas tuose dalykuose, kurie liečia Dievą, tai kunigas neprivalo kištis į žemiškų reikalų tvarkymą, nebent, kai to reikalauja ypatingos sąlygos bei bendras visų gėris.

3. Kadangi kunigas veikia Kristaus siuntimu ir jo galia, tai tikintieji privalo jį priimti, jam paklusti ir jį vertinti. Atmesti kunigą, nutraukti ryšius su Bažnyčia yra nelaimė žmogui ir žmonijai. Galime visko nustoti, bet, jei turime Dievą, nesame žuvę, nes turime Dievo pagalbą, kuris yra visagalis Viešpats. Gi Dievo netekę, nors ir būtume pertekę žemiškomis gėrybėmis, esame vargšai ir bedaliai, esame be vilties ir be išganymo.

Graikų legenda kalba apie dievažmogį Hieraklį. Jis buvęs dieviškos kilmės ir su dieviškomis galiomis, bet gyvenęs žemėje su žmonėmis. Žmonės jo bijojo ir vengė dėl jo turimų dieviškų galių. Todėl, nuėjęs į Olimpą, prašęs Sibilę, kad dievai jį padarytų lygų žemės žmonėms. Jis sakė: „Noriu būti kaip kiti žmonės. Gal tada jie nevengs manęs, bet priims ir mylės“. Sibilė, atsakydama, įspėjo: „Tuomet tu tapsi silpnas, kęsi baimę, tapsi mirtingas. Būsi mylimas, bet ir nekenčiamas; kovosi ir laimėsi bet kentėsi ir pagaliau žūsi“. Nežiūrint įspėjimo Hieraklis prašė būti sulygintas su žmonėmis. Dzeusas jį išklaušė. Bet įvyko visa, kaip Sibilė buvo įspėjusi. Hieraklis prisiėmė žmonių dalį, bet su ja ir žmonių nedalį: jų kančias, kovas ir mirtį.

Nuostabu, kad graikų legenda randa gyvą atgarsį žmonių gyvenime, kaip praeityje, taip ir dabartyje. Hieraklis gali būti prilygintas kunigui. Kunigas, iš tikrųjų, yra žmogus, bet su dieviškomis galiomis. Jis randasi žemėje,



bet atstovauja dangų; yra su žemės žmonėmis, bet savo pašaukimu nėra iš šios žemės. Nėra paslaptis, kad daugelis žmonių, nors yra Dievo vaikai Kristuje, bevelija būti visų pirma žemės vaikai. Lygiai nėra paslaptis, kad kai kurie kunigai, nors turi dievišką pašaukimą ir dieviškas galias, bevelija būti šio pasaulio vaikai ir niekuo nesiskirti nuo eilinių žmonių. Jie bodisi kunigiškų rūbų; užuot branginti bei vertinti savo dievišką pašaukimą, bevelija rinktis eilinio darbininko profesiją; užuot atstovauti žmonėms Dievą ir aukotis dėl sielų išganymo, imasi rūpintis grynai žemiškais reikalais. Pasaulis yra reikalingas kunigų — sielų ganytojų, o ne agitatorių už taiką ir socialinį teisingumą. Šiais pastaraisiais reikalais yra pašaukti rūpintis žemės — pasaulio žmonės.

\* \* \*

Šv. Rašte skaitome apie Mozę ir Jozue, kai vyko kova prieš Amelekitus. Jozue vadovavo kovai, o Mozė ant kalno meldėsi, iškėlęs rankas. Ilgainiui tačiau Mozės rankos pavargo ir nusviro žemyn. Bet kai Mozė nepajėgė toliau, pakėlęs rankas, melstis, Jozue imdavo pralaimėti kovą. Tuomet Aaronas ir Huras, atsistoję šalia, palaikė Mozės rankas iškeltas, kol Amalekitai pralaimėjo mūšį ir pasišalino (Iš 17,8ss).

Mums kunigams tenka Mozės dalis. Bet ir mums, besimeldžiant, kartais nusvyra rankos, atšala širdis, sustingsta lūpos. Reikia, kad tikintieji mums padėtų savo maldomis ir savo visokeriopa kita pagalba. Jei mūsų rankos bus visada pakeltos į dangų, jūs, tikintieji, laimėsit žemės kovas, ir visi drauge pasieksime pergalės džiaugsmą amžinybėje, prie Dievo sosto.

KUN. L. BUDRECKO 50 METŲ  
KUNIGYSTĖS SUKAKTIS  
1978

I

Viešpats per pranašą Ozėją šitaip atsiliepė apie Izraelį, savo išrinktąją tautą. — „Kai Izraelis buvo jaunas, aš jį mylėjau... Buvau tartum maitintojas Efraimui. Nešiojau juos ant savo rankų. Jie tačiau nesuprato, kad aš juos gydžiau. Traukiau juos žmogiškais saitais, meilės ryšiais. Buvau jiems kaip tas, kuris glaudžia vaikutį prie veido. Lenkiausi prie jų juos valgydindamas... Deja, mano tauta yra nepaslanki atsiversti. Šaukiama aukštin, neišmano kaip pakilti. Kaip galėčiau apleisti tave, o Efraim? Atiduoti tave kitiems, o Izraeli?... Mano širdis dreba manyje. Mano viduriai liepsnoja manyje. Neleisiu išsilieti mano rūstybei. Nesunaikinsiu iš naujo Efraimo. Nes esu Dievas, o ne žmogus. Esu Šventasis pas tave, o ne priešas prie tavo vartų” (Oz 11,1-9).

Šiuos Viešpaties žodžius, pasakytus Izraeliui, gali pasisavinti kiekvienas kunigas, kai žvelgia į savo nueitą ilgą kunigiško gyvenimo ir veiklos kelią. Jis prisimena visa, ką iš tikros meilės yra padaręs savo gnomiesiems. O tikrai yra daug padaręs, dalindamas savim su visais; aukodamas save už visus. Šie prisiminimai pripildo jo širdį iš vienos pusės džiaugsmu, iš kitos — skausmu.

Džiaugiasi, kad gyveno ne sau, o kitiems. Liūdi ir kenčia, kadangi žino, jog daugelis jo nesuprato, neįvertino, į gera atsakė piktu. Bet ir šiuo pastaruoju atveju liūdesys neišaukia gero kunigo sieloje kartumo nė prieš vieną, nežiūrint kiek tasai jį būtų įskaudinęs. Mat, jis prisimena, jog nėra vien eilinis žmogus, o kunigas, kuris yra pašauk-

tas, sekdamas Kristaus pavyzdžiu, duoti visa, nelaukiant jokio dėkingumo, jokio atlyginimo žemėje iš žmonių. Jis juk yra Dievo tarnas, ir tik iš Dievo turi laukti atlyginimo; o jis atlygina su kaupu savu laiku kiekvieną.

## II

Esu kunigas! Mūsų jubilatas šiandien kartoja šiuos žodžius prie Viešpaties altoriaus. „Esu kunigas pusę šimto metų!” Kas yra kunigas? Nevienam šis klausimas atrodys keistas. Daug kas atsakys: „Juk visi žinome, kas yra kunigystė ir kas yra kunigas!” O vis dėlto šis klausimas yra statytinas. Nūdien kai kurie net iš kunigų pradeda reikšti kai kurių abejojimų dėl kunigystės prigimties bei jos supratimo.

Vienoje iš lietuviškų parapijų čia Amerikoje, vieno kunigo 25-rių metų kunigystės sukakties proga, pamokslininkas išdrišo teigti, kad parapija esanti virš kunigo; kad tikinčiųjų parapinė bendruomenė pašaukianti ir padaranti kunigą, o ne kunigas sudaręs ir palaikęs parapiją. Priimant tokį teigimą išeitų, kad, jei kunigas nustoja dirbęs, parapijoje, tuo pačiu nustoja buvęs ir kunigu. Kitaip tariant, kunigystė būtų iš žmonių, o ne iš Dievo. Bet tai yra priešinga Bažnyčios mokymui.

Viename iš kunigų suvažiavimų Vokietijoje tūlas paskaitininkas pareiškė, jog kunigai per daug aukštiną kunigystę. Jo teigimu išsireiškimas, jog kunigas yra „alter Christus” — kitas Kristus, kaip tai įprasta kartoti, esąs nepagrįstas ir nepriimtinas. Nes, kaip teigia šv. Paulius, Kristus — vien tik jis — esąs tarpininkas tarp Dievo ir žmonių (1Tim 2,5).

Kaip matome, pačių kunigų bei teologų tarpe nūdien atsiranda skirtingų nuomonių, kaip reiktų suprasti kunigą ir kunigystę. Kodėl visa tai? Nesistebėkime. Juk Kristus

ispėjo, jog atsiras klaidingų pranašų, kurie pajėgs suklaidinti net išrinktuosius (Mk 13,22). Bažnyčios mokymas yra aiškus. Ne parapija pašaukia ir padaro kunigą, o kunigas tikinčiųjų bendruomenę padaro parapija. Šv. Paulius priemeną ir pabrėžia, jog jis yra tikrasis krikščioniškų bendruomenių gimdytojas. „Jūs, — rašo Apaštalas, — galite turėti ir dešimt tūkstančių mokytojų, bet tėvą teturite tik vieną. Nes aš jus pagimdžiau Kristuje” (1Kor 4,15).

Kunigas pagrįstai gali būti nurodomas kaip „alter Christus”. Nes jis yra Kristaus pašauktas, pašvęstas ir pasiųstas apaštalausti jo vardu ir jo dieviška galia. Štai Išganytojo žodžiai: „Kas jūsų klauso, manęs klauso” (Lk 10,16); „Ką tik surišite žemėje, bus surišta ir danguje; ką tik išrišite žemėje, bus išrišta ir danguje” (Mt 18,18); „Ne jūs mane išsirinkote, bet aš jus išsirinkau ir paskyriau, kad eitumėte ir neštumėte vaisių, ir jūsų vaisius pasiliktu, kad ko tik prašytumėte Tėvą mano vardu, jis jums duotų” (Jon 15,16).

Kunigas yra „alter Christus”, nes jis veikia ne tik jo vardu, bet ir jo galia. Dar daugiau, — jis veikia jo asmenyje, tartum tapdamas viena su juo, kai taria Konsekracijos ir Išrišimo žodžius. — „Tai yra mano kūnas, tai yra mano kraujas!” — „Aš tave išrišu!” Šiuos žodžius taria pats Kristus kunigo lūpomis.

Visi tikintieji gali ir turi jungtis su Kristumi taip tobulai, lyg įsilietų į jį, ir įsiliedami išnyktų jame. Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė, priėmusi pirmąją Komuniją, rašė: „Tą dieną mūsų susitikimas nebuvo vien paprastas pasimatymas, bet tikras susilieėjimas. Nebuvome daugiau du. Teresė išnyko, kaip lašas vandens išnyksta okeane. Jėzus pasiliko vienas, tik jis” (L’Histoire d’une Ame, Paris, 44). Jei visi tikintieji gali ir turi siekti įsilieti į Kristų, kad gyventų su juo ir jame, tai tuo labiau to turi siekti ir siekia kiekvienas kunigas. Kiekvienas geras kunigas trokšta ga-

lėti kartoti su šv. Pauliumi: Gyvenu aš, jau nebe aš: gyvena manyje Kristus" (Gal 2,20). Suprantama, kad tie kunigai, kurie ieško visų pirma savęs, o ne Jėzaus; kurie gyvena verčiau pasauliui, o ne Dievui, bando save ir kitus įtikinti, kad kunigas nėra „alter Christus", o tik žemės žmogus. Tuo būdu jie siekia nuraminti savo sąžinę dėl apsileidimų ir neišitikimybės savo pašaukimo pareigose.

### III

Kadangi kunigas yra tikrai „alter Christus", nežiūrint kad ir yra tokių, kurie nenori šito pripažinti, tai suprantama, kodėl ši šventė, šios iškilmės čia nūdien. Susirinkome pagerbti kunigą, kuris per penkiasdešimt metų uoliai dirbo Kristaus vynuogyne. Susirinkome, kad su juo padėkotume Viešpačiui už jam suteiktą kunigystę, o mums per jį duotas išganymo malones. Jis yra Bažnyčiai ir mums tikra Dievo dovana.

Žvelkime iš arčiau į jo asmenį, į jo kunigišką veiklą.

Kun. Ladas Budreckas gimė ir augo Kaune. Mokėsi Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje. Ją baigė 1928 metų pavasarį. Kunigu buvo pašventintas tik po kelių mėnesių, būtent, tų pačių metų vėlyvą rudenį, nes buvo per jaunas, kad būtų šventinamas tik ką baigus studijas. Po šventimų tuojau buvo paskirtas vikaru ir kapelionu Joniškėlyje. Iš Joniškėlio buvo atkeltas į Kauną ir paskirtas katedros vikaru. Čia be kunigiškų pareigų, turėdamas muzikalių gabumų, studijavo Kauno konservatorijoje, o nuo 1937 metų gilino studijas Popiežiškame bažnytinės muzikos institute, Romoje. Prieš pat prasidedant Antram pasauliniui karui, grįžo į Lietuvą, ir buvo paskirtas muzikos profesoriumi Kauno seminarijoje. Karo eigoje radosi Vokietijoje. Iš čia, karui pasibaigus, 1945 rudenį grįžo į Romą tęsti ir baigti studijas bažnytinės muzikos ins-

titute. Studijas baigė magistro laipsniu. Baigęs mokslą, kaip ir daugelis kitų karo tremtinių, išemigravo į Jungtines Amerikos Valstybes.

Išeivio dalis, nors ir šiame Dievo palaimintame laisvės ir gerbūvio krašte, visada yra sunki. Ji nebuvo lengva ir mūsų Jubiliatui. Teko dirbti nepažįstamose sąlygose ir jaustis it svečiu, kuriuo bodimasi. Teko būti kilnojamam iš vietos į vietą, iš parapijos į parapiją, ir dirbti ne tą darbą, kuriam ilgų metų studijomis buvo rengtasi. Visa tai tačiau Jubilatas priėmė ir pakėlė kantriai. Kiek kartų jį aplankydavau, visada mačiau su šypsena veide. Nesiskundė. Nepriekaištavo. Stengėsi taikytis prie žmonių ir prie sąlygų. Dirbdamas svetimiesiems, neužmiršo savųjų. Priešingai, labai aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje, ypač aukojo save tam, kam buvo pasirengęs, ir kuo Viešpats jį buvo apdovanojęs. Kūrė religinės muzikos kūrinius. Kėlė Dievo garbę lietuviškomis giesmėmis ir lietuviškomis melodijomis. Už visa tai Dievas jį atlygins.

Norisi pritaikinti Jubiliatui poeto B. Brazdžionio poezijos žodžius:

*Baltas, baltas, kaip vyšnios viršūnė,  
Žydro veido, kaip žydras dangus;  
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė,  
Per pasaulį keliauja žmogus.*

*(Poezijos Pilnatis, 166)*

Žilas plaukas puošia jo galvą. Raukšlių paliestą, bet žydrą veidą regim jame. Kaip vėlė nemarūnė jis liks gyvas savo kūriniuose.

Mielas Kunige Ladai, mes visi meldžiamės šiandien su Tavim, kartodami keleivių į Emaus žodžius: „Viešpatie, pasilik su mumis, nes vakaras jau artėja ir diena baigiasi“ (Lk 24,28s).

MINTYS VYSK. V. BRIZGIO 50 METŲ  
KUNIGYSTĖS PROGA  
1978.I.22

I

Prie altoriaus matome mūsų ganytoją vysk. V. Brizgi. Jis iškilmingai atnašauja šv. Mišias, minėdamas savo 50 metų kunigystės sukaktį. Tai didelė ir reikšminga sukaktis. Didelė, nes daugelis tokios sukakties nesulaukia, kadangi Viešpats pašaukia anksčiau pas save. Reikšminga, nes tai kunigystės sukaktis, o kunigystė yra pati didžiausia dovana, kokią Dievas suteikia žmonėms.

Jėzus, liudydamas apie Joną Krikštytoją, jį pristatė kaip visų didžiausią asmenybę Sename Testamente, kadangi buvo pašauktas būti Kristaus pirmtaku. Bet Išganytojas taipgi priminė ir pabrėžė, jog Krikštytojas yra mažesnis už mažiausią iš krikščionių — Naujo Testamento žmonių. Mat, krikščionis atpirkimo malonės dėka yra įgalintas būti Dievo vaiku ir dangiškos tėvonystės paveldėtoju. Štai šv. Pauliaus žodžiai parašyti laiške Efeziečiams: „Tebūnie palaimintas Dievas ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas, kuris palaimino mus visokeriopu palaiminimu iš aukštybių Jėzuje Kristuje. Jis išrinko mus jame prieš pasaulio sukūrimą, kad būtume šventi ir nesutepti jo akyse meilėje. Jis paskyrė mus būti jo išūniais per Jėzų Kristų pagal savo nusprendimą” (Ef 1,3ss). Jei kiekvienas eilinis krikščionis yra didis, nes pašauktas būti Dievo išūniu, tai iš krikščionių pats didžiausias yra kunigas, nes jis yra pašauktas ir įgalintas atstovauti Dievą žmonėms.

1. Kiekvienas Kristaus Bažnyčios kunigas yra paties



Dievo pašauktas ir paskirtas vykdyti išganymo darbą Dievo vardu ir jo autoritetu. Šv. Paulius teigia: „Kiekvienas kunigas yra paimtas iš žmonių ir paskirtas tuose dalykuose, kurie liečia Dievą” (Žyd 5,1). Jėzus įgaliojo apaštalus ir jų įpėdinius kunigus veikti jo vardu ir jo dieviška galia. Jis sakė: „Kas jūsų klauso, manęs klauso; kas jus niekina, niekina mane, ir tą, kuris mane siuntė” (Lk 10,16s). Kristus siuntė apaštalus skelbti išganymo Evangeliją visoms tautoms. Jis sakė: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eikite ir mokykite visas tautas” (Mt 28,18s). Jis jiems suteikė galią atleisti nuodėmes. Pasirodęs po prisikėlimo apaštalams, Jėzus prabilo ir tarė: „Imkite šv. Dvasią: kam atleisite nuodėmes, jos atleistos; kam sulaikysite, jos sulaikytos” (Jon 20,23). Paskutinės Vakariinės metu, įsteigęs Eucharistijos Sakramentą, paversdamas duoną į savo kūną ir vyną į savo kraują, Jėzus įgaliojo ir įpareigojo apaštalus kartoti šį stebuklą jo atminimui. Iš čia seka, jog kunigas veikia Bažnyčioje ne tik atstovaudamas Kristų, bet tiesiog įsiasmenindamas jame. Kaip Eucharistijoje po duonos ir vyno pavidalu slepiasi Kristus, taip ir kunigo asmenyje, nors nematomas, bet realiai slepiasi ir veikia Išganytojas. Kai kunigas taria klausykloje išrišimo žodžius: „Aš atleidžiu tau tavo nuodėmes!” — kalba ne jis, o Kristus jo lūpomis. Nes tik Dievas gali atleisti nuodėmes. Lygiai taip pat, kai kunigas taria konsekracijos žodžius šv. Mišių eigoje: „Tai yra mano kūnas... Ši yra taurė mano kraujo”, — kalba ne jis, o Kristus per jį.

2. Pagrįstai tad šv. Paulius pabėžia: „Težiūri į mus žmonės kaip į Kristaus tarnus ir slaptingų Dievo gėrybių teikėjus. O iš teikėjų juk laukiama, kad jie būtų ištikimi” (1Kor 4,1s).

Iš čia seka, kad iš kunigo neturi būti laukiama, nei reikalaujama, kad jis atlikinėtų grynai žemiškus uždavinius

ir būtų priklausomas vienu ar kitu būdu nuo pasaulio žmonių. Kunigas yra pašauktas rūpintis tais dalykais, kurie liečia Dievą ir sielų išganymą. Ne jo reikalas užsiimti žemiškais reikalais. Jis turi pasišvesti Dievo tarnystei, teikiant žmonėms atgamtines malones. Iš čia seka, kad kunigui neturi būti svarbu, ką pasaulis apie jį mano: giria ar peikia, myli ar nekenčia, talkina ar trukdo. Jis turi žiūrėti vien tik, kad būtų ištikimas Kristui ir tiems, kurie Kristų atstovauja žemėje, būtent savo vyresniesiems Bažnyčioje.

## II

Susirinkome pasimelsti, minint mūsų ganytojo vysk. V. Brizgio kunigystės auksinį jubiliejų. Per 50 metų Ekscelencija tarnavo Kristui, teikdamas paslaptingas išganymo malones. Žvelgkime į jo nueitą kunigiškame pašaukime kelią, pasiektus laimėjimus, kad su juo padėkotume Viešpačiui už suteiktas jam, ir per jį mums, malones.

1. Baigęs studijas Vilkaviškio vyskupijos seminarijoje Gižuose, buvo pašventintas kunigu 1927 metais birželio 5 d. Tuoju buvo paskirtas vikaro pareigoms S. Kalvarijos parapijoje. Čia sėkmingai apaštalavo tris metus. 1930 metų rudenį išvyko į Romą tolesnėms studijoms. Studijavo penkis metus popiežiškame Gregorianumo universitete, įgydamas filosofijos ir kanonų teisės daktaro laipsnius. Į Lietuvą grįžo 1935 metų vasarą. Buvo labai išvargęs ir su gana pašlijusia sveikata. Gyvenimas ir studijos Romoje praturtino kunigą Vincentą ne tik moksliskai, bet ir dvasiškai. Buvo begalvojęs atsidėti daugiau dvasiniam gyvenimui, užsidarant vienuolyne. Reikėjo tačiau visų pirma sustiprinti sveikatą, pailsėti. Bet kai pailsėjo ir jau buvo pajėgus dirbti, vyskupas Karosas paskyrė profesoriaus pareigoms Vilkaviškio kunigų seminarijoje. Būda-

mas bažnytinės teisės daktaras, šalia profesoriavimo dirbo dar vyskupijos tribunole.

2. 1940 metais balandžio 2 dieną buvo paskirtas titulariniu Bosanos vyskupu ir Kauno Arkivyskupijos pagalbininku. Konsekracijos iškilmės įvyko tų pačių metų gegužės 16 d. Kauno katedroje. Lygiai po mėnesio Lietuva buvo okupuota Sovietų Sąjungos. Jaunam vyskupui Kauno arkivyskupo ir metropolito pagalbininkui Vincentui Brizgiui teko imtis ant savo pečių labai atsakingas ir didžiai pavojingas pareigas Lietuvos Bažnyčios gyvenime, atsistojus po sovietine bolševikine valdžia. Vyskupų konferencija jam pavedė vadovauti naujai formuojamai vienintelei kunigų seminarijai Kaune. Tai buvo didelis ir rizikingas užsimojimas. Vadovauti seminarijai su klierikais iš trijų seminarijų, su nauja profesūra, laukiant visokių kliūčių iš bolševikinės civilinės valdžios, buvo uždavinys, kuris reikalavo didelės drąsos, gilios išminties ir besąlyginio pasiaukojimo. Juoba, kad Ekscelencijai teko rūpintis ir kitais bažnytiniais reikalais su sovietine valdžia, atstovaujant episkopatą. Dievas tačiau jį globojo, saugojo ir laimino. Tris kartus buvo atsidūręs net mirties pavojuje, išliko betgi gyvas ir laisvas. Tai reikia laikyti tikru Dievo stebuklu. Viešpats jį išgelbėjo iš visų pavojų, nes buvo reikalingas Bažnyčiai Lietuvoje.

Kai 1941 metais Lietuvą okupavo vokiečių kariuomenė, nemažiau sunki atsakomybė teko Ekscelencijai atstovauti Bažnyčios reikalus su naciška civiline vokiečių valdžia. Juk ir nacionalsocialistai vokiečiai nebuvo Bažnyčiai palankūs. Bet ir šį kartą vysk. V. Brizgys sugebėjo sėkmingai ginti Bažnyčios reikalus, taip kad religinis gyvenimas Lietuvoje turėjo gal net daugiau laisvės, negu pačioje Vokietijoje.

3. Karo veiksmų eigoje Ekscelencija atsidūrė Vokietijoje. Ir čia buvo Dievo ranka. Ekscelencijos V. Brizgio ir

kitų dviejų lietuvių vyskupų buvimas Vokietijoje ir Austrijoje drauge su tūkstančiais tautiečių atsiradusių išeivijoje bei tremtyje buvo tikra Dievo palaima. Itin veiklus buvo J.E. vysk. B. Brizgys. Jis važinėjo po įvairias vietas, lankydamas savus tautiečius, kad patirtų apie jų gyvenimo sąlygas ir kad eventualiai jiems padėtų dvasiškai ir medžiagiškai. Vyskupams buvo lengviau judėti ir paramos gauti aliantų okupuotoje Vokietijoje.

Vienas iš didžiųjų nuopelnų mūsų Ekscelencijos buvo pasirūpinimas mūsų klierikais, kad jie dar karui siaučiant 1944/45 galėtų tęsti studijas Eichstaetto kunigų seminarijoje. Karui pasibaigus, daugiausia Ekscelencijos iniciatyva, dalis klierikų ir jaunų kunigų iš Vokietijos persikėlė į Romą tęsti studijas, kur buvo pasirūpinta įsteigti Lietuvių Šv. Kazimiero kolegiją. Ir prie kolegijos įsteigimo daug prisidėjo Ekscelencija savo patarimais bei užtarimais.

Pirma negu buvo Vatikaną patvarkymu įsteigta lietuviškos sielovados Delegatūra Vokietijoje, J.E. vysk. V. Brizgys ir J.E. vysk. V. Padolskis jau buvo pasirūpinę, kad kiekvienoje lietuvių stovykloje būtų lietuvis kunigas, įpareigotas rūpintis sielovada ir kultūrine bei organizacine veikla.

4. Lietuviams išemigravus iš Vokietijos į įvairius pasaulio kraštus, popiežiaus Pijaus XII patvarkymu, Ekscelencija persikėlė pastoviai gyventi Čikagoje, J.A.V., kad čia ir iš čia rūpintųsi lietuvių išeivių dvasiniu aprūpinimu. Taip jis tapo skrajojančiu vyskupu. — Šiaurės ir Pietų Amerika, Australija ir Europa tapo jo dažnų apaštališkų kelionių vietos... Suvažiavimuose ir susirinkimuose, šventėse ir minėjimuose, kviečiamas ar savo iniciatyva, dalyvauja, kad susipažintų, padrąsintų, pamokytų ir drauge pasiinformuotų apie lietuvių išeivių gyvenimą, jų rūpesčius, jų laimėjimus, o taipgi ir jų klaidas. Pamokslai bažnyčiose, kalbos susirinkimuose, ilgos valandos klausyklo-

se, — tai jo ilgo ir intensyvaus gyvenimo bei apaštališkos veiklos turtinga dalis.

Ekscelencija nesiribojo vien apaštališka veikla, jis aktyviai reiškėsi ir lietuviškame gyvenime. Vyskupo mitra jam netrukdė, o padėjo rūpintis Lietuva ir lietuviais. Kur galėjo, visada tarė savo žodį, primindamas įvairių kraštų politikams ir vyskupams pavergtos Lietuvos kančias. Dėl šios savo veiklos pasidarė Kremliaus valdovams ir jų pa-taikūnams labiausiai nekenčiamas asmuo.

Tarp daugelio kitų Ekscelencijos nuopelnų Bažnyčiai, lietuviams ir Lietuvai yra pasirūpinimas turėti lietuvių koplyčias Šv. Petro Bazilikoje Vatikane ir Washingtono Marijos šventovėje. Tai du nelygstamos reikšmės pamink-lai katalikiškai Lietuvai.

### III

Kaš atidžiai stebi ir gerai pažįsta Ekscelencijos kuni-gišką bei vyskupišką ir lietuvišką veiklą, rodos, turėtų džiaugtis ir dėkoti Dievui, kad jį mums davė. Tikrumoje dauguma lietuvių didžiai vertina mūsų Ganytoją — Jubi-liatą. Deja, kiekvienas geras kunigas neišvengiamai su-tinka ir priešininkų, kurie jį niekina ir jam visokeriopai kliudo. Šito neišvengė nei mūsų Ekscelencija.

1. Neabejotina, kad dauguma lietuvių Ekscelenciją vertina, gerbia, myli ir juo didžiuojasi. Bet yra ir tokių, kurie jo nemėgsta, jį kritikuoja, jam daro visokeriopų sun-kumų. Tai visai suprantama. Dievo priešai negali nestoti prieš kunigą, nes jis atstovauja Dievą. Juk ir Kristus buvo persekiojamas ir pasmerktas mirti ant kryžiaus. Jėzus šitai pramatė ir įspėjo apaštalus, sakydamas: „Mokinys nėra virš mokytojo” (Mt 10,24). „Jei mane persekiojo, persekios ir jus” (Jon 15,20). „Štai aš jus siunčiu kaip avinėlius tarp vilkų” (Lk 10,3). „Jūs būsite visų nekenčiami dėl mano var-

do" (Lk 21,17). Patirti priešinimosi iš tų, kurie priešinasi Dievui, nėra sunku. Skaudu tačiau, kai kunigas patiria priešinimosi, girdi kritikos iš tų, kurie dedasi esą savi, esą tikintieji ir net katalikai veikėjai. Manau, kad šios rūšies skausmo patyrė ir mūsų Ganytojas. Gal nekartą jis tyliai kentė ir be žodžių skundėsi su Psalmistu: „Jei keiktų mane neprietelis, lengvai tai pakelčiau, bet dabar tu, su kuriuo mielai vaišindavausi, pakėlei ranką prieš mane" (ps 54,13).

2. Ekscelencija, kaip ir kiekvienas kitas geras kunigas, tikriausiai nesijaudina ir nepriekaištauja dėl sutinkamų sunkumų, patiriamų nemalonumų. Jis nepaiso, ką žmonės apie jį sako, kaip jį vertina, o verčiau rūpinasi koki liudijimą apie jį teikia Išganytojas. Neabejoju, kad Kristus apie Ekscelenciją — Jubiliatą tokį pat liudijimą teikia, koki davė minioms apie Joną Krikštytoją.

a) „Ko išėjote pamatyti, — klausė Kristus minią apie Krikštytoją, — ar vėjo siūbuojamos nendrės?" (Mt 11,7ss). Kaip Išganytojo Pirmtakas, taip ir mūsų Jubiliasas nebuvo ir nėra vėjo siūbuojama nendrė. Jis nelinguoja pagal pasaulio vėjo pūtimą. Jis visada stovėjo ir stovi tvirtas savo nusistatyme, savo principuose, ginant Dievo teises ir užtariant skriaudžiamuosius. Dėl savo principingumo Jonas Krikštytojas Erodo buvo suimtas ir nužudytas (Mt 14,1ss). Ir Ekscelencija dėl savo nesilankstymo prieš galinguosius, dėl savo bekompromisinės laikysenos neišvengiamai susilaukė kritikos ir įvairių nemalonumų. Tuo tačiau jis nenustojė, bet padidino savo vertę Dievo ir teisingų žmonių akyse.

b) „Ko išėjote pamatyti? Ar puošniais drabužiais vilkinčio žmogaus?" Jonas Krikštytojas buvo griežtos atgailos vyras. Ir mūsų Jubiliasas savo gyvenimo kelyje neieškojo ir neturėjo prabangos, o verčiau patyrė daug vargo ir nedalios. Pradžioje jis buvo kaimiečių kunigas, o vėliau tremtinių ir išeivių išsisklaidžiusių po platų pasaulį

vyskupas. Ne puošniuose rūmuose jis gyveno ir gyvena, o pernelyg kukliuose butuose ir beveik vargingose sąlygose. Šiame turtingame krašte jis yra turbūt vienintelis vyskupas, kuris neturi sekretoriaus, nevažinėja automobiliais, o naudoja autobusais ir tramvajais. Visa, ką turi virš to, kas yra būtina pragyvenimui, išdalina tiems, kurie yra varge. Kiek pagalbos jis yra pasiuntęs vargstantiems Lietuvoje ir kenčiantiems Sibire, tik vienas Dievas žino. Jis taipgi suorganizavo ir vadovauja Religinės Šalpos Fondui, kuris rūpinasi padėti persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje.

c) „Ko išėjote pamatyti? Ar pranašo? Taip, sakau jums, ir daugiau, negu pranašo!” — Kristus tačiau pridūrė, jog, nors Krikštytojas yra didžiausias iš visų Seno Testamento asmenybių, bet yra mažesnis už kiekvieną eilinį krikščionį. O iš krikščionių savo pašaukimu didžiausias yra kunigas, nes jis yra išrinktas ir pašauktas atstovauti Dievą žmonėms. Iš kunigų gi didžiausias yra vyskupas, nes tik jis turi kunigystės pilnybę ir yra betarpis apaštalų ipėdinis.

Susirinkome tad čia šiandien pagerbti kunigą ir vyskupą. Susirinkome padėkoti su juo už visas tas malones, kurias per jį esame gavę. Susirinkome, kad paprašytume Viešpatį Ekscelencijai ilgo amžiaus, stiprios sveikatos, visokeriopos dangaus palaimos vesti mus išganymo keliu: vesti į ten, kur, tariant Apreiškimų knygos žodžiais, „nėra skausmo, nei aimanų; nėra pikto, nei nedalios; kur pats Dievas nušluosto kiekvieną ašarą nuo akių; kur Dievas yra tėvas, o visi yra jo vaikai; kur Viešpats duoda gyvojo vandens kiekvienam už dyka” (Ap 21,2ss).



## PRIEST OF GOD

(On the 50th Anniversary of Priesthood  
of Father P. Brazauskas)

This wonderful occasion of Golden Jubilee in the priesthood of our dear Father Pius Brazauskas offers to me the opportunity to speak about the duties a priest is faced with in today's world.

St. Paul warns his beloved disciple St. Timothy of the possible dangers to the faith that he will have to cope with and urges him to be on the alert to preach the true doctrine of the Gospel as well as accomplish the apostolic ministry he received.

In the second letter to Timothy St. Paul writes: „There is coming a time, when they will not hold to the true teaching, but will invite teachers of their own choosing to listen to. They will depart from the truth and turn to myth. But you should be on the alert, do the work of a preacher of the Gospel; fulfill the duties of your ministry” (2Tim 4,5).

These words of the Apostle are up-to-date even in our modern world. Let us meditate on them and draw some consequences from them for our lives.

### I

We are living in times when more than ever before the true teaching of the Church is being toyed with. Various theologians do preach not the Church doctrine but impose their own opinions. In many cases they are at the point to put for discussion the fundamental truths of the faith, even if they do not dare to deny them completely. The teaching of the faith often is not based on the Tradition,

of the Fathers and the Teachers or on the teaching Authority of the Church but rather on the logical conclusion drawn by some half-atheists, when not by completely godless doctors in the Theology. There are some who stopped searching even in the Gospels themselves to learn of God's revelation, but rather try to make myths out of them recorded by some unknown redactors, who did not necessarily base their writings so much on historical facts as on the fantasies of a religious thinking mind.

We are living in times when attempts are made to preach of Christ not as we know him from Revelation, but as modern man believes him to be: more man than God; more good than just; more forgiving than condemning. One speaks of Christ the brother, the friend, the superstar, but not of Christ the Lord, and much less of him as Judge. We have reached the point of not even agreeing as to what the priesthood is: if it is a Sacrament or just a profession. We even raise doubts about the Eucharist: if it is a real presence of Jesus or not; if the Holy Mass is the real Sacrifice of Christ made present on the altars or just the remembrance of his death on the cross?

Good people feel this doctrinal confusion and uncertainty in a special way, risking as a result to turn from the Church or even to stop believing; the others are experiencing a kind of fear; while not a few give in to exaggerations of one or another type and risk falling into serious errors from both directions: right and left; from so called traditionalists to the right to well known liberals to the left; from Msgr. Lefevre to Rev. Hans Kueng.

In the face of all this we should not remain passive on-lookers; we have to do something; we have to bring people back to full confidence in the Church and thereby to spiritual peace of men.

## II

1. — „Be on the alert!” — says St. Paul. We have to be on our guard against erroneous prophets who try to lead faithful astray. We have to observe the causes of fear in man, the causes of his present insecurity in order to be able to explain that the changes in outward forms and methods by no means touch the unchangeable principles of the faith; we have to be careful as well not to do injury to the faith and spiritual life in man by swerving too far from the ordinances the Church lays down for us.

2. — „Do the work of a preacher of the Gospel!” — continues St. Paul. We are not here to preach our own opinions, but Christ's Gospel as the Church hands it down and teaches to us. Our first duty as priests is to teach the faithful so they will come to know Christ and see the light of his Gospel. The first place to find the priest is in the pulpit or the confessional. To teach children and adults the truths of the faith in church, in school, is the primary duty of the priest. Social, cultural, communitarian and political activities are useful and even necessary, but above all the priests, constant preoccupation should be the preaching of the Gospel and the teaching of the truths of faith.

3. — „Fulfill the duties of your ministry!” — admonishes St. Paul. The priest is called to minister at the altar for the glory of God and the salvation of man. This takes place in the Sacraments which he administers. His readiness to help everyone should characterize his life-style; he should become, as St. Paul writes, „all things to all men in order to save all” (1Kor 9,22). The priest is called to serve, but his service necessarily bears the sign of guidance. Nowadays when so many people are raising their voices against the real or so-called lordship of the clergy, many priests

mistakenly abandon their duty of guidance in an effort to prove they are not lording it over the faithful. But this is mistaken. People want their priests to guide them and lead them along the narrow path to salvation. The priest in this sense exemplifies Christ — the Good Shepherd, who leads his sheep and they follow him (Jon 10,4).

These are our duties as priests. Let us perform them faithfully and fittingly.

I know that Father Pius has always done during those fifty years of his priesthood his priestly duties with love, humility and sincere self-denial. I wish he could live and work as minister of God for our joy and for salvation of the souls many more years. And when this earthly journey comes to its end he will be able to pronounce to his people and to those who will succeed him with glad heart the words of St. Paul: „The end is near. I fought the good fight. I ran the course. I kept the faith. I can now hope for the crown of glory which the Lord, the just judge, will render to me on that day. But not to me alone, he will render it to all who await his coming” (2Tim 4,7).

Father Pius is the gift of God to us and to his Church. We have to praise God and thank Him for this grace and for all graces given to Father Pius and through him to us.

PAMOKSLAS PREL. J. GUTAUSKO

60 metų kunigystės minėjimo proga

1980.VII.7

## I

Šio, t.y. 14 (C) sekmadienio šv. Mišių skaitiniai duoda gražių minčių iškilmėms, švenčiant prel. J. Gausko 60 metų kunigystės sukaktį.

Pirmajame skaitinyje, kuris yra paimtas iš pranašo Iza-ijo pranašysčių knygos, kviečiama džiaugtis, nes Viešpats užtikrina išganymą (Iz 66,10-14). Antrame skaitinyje šv. Paulius, rašydamas Galatams, primena, jog didžiuojasi ne kuo kitu, o kentėjimais, kuriuos pakėlė dėl Kristaus ir kviečia visus didžiutis ne žemiškais laimėjimais, o tuo, kad mūsų vardai yra įrašyti danguje, t.y. kad mes turime viltį laimėti dangaus garbę (Gal 6,14-18). Pagaliau Evangelijos skaitinyje, kaip rašo Lukas, Kristus kviečia prašyti dangiškąjį Tėvą, kad siųstų daugiau darbininkų į išganymo pjūtį. Mat, pjūtis didelė, o darbininkų maža (Lk 10,1-12,17-20).

## II

Tos pačios mintys, tie patys jausmai yra išgyvenami ir šiose iškilmėse.

1. Džiaugiamės, švęsdami šią retą ir labai garbingą prel. J. Gutausko 60 metų kunigystės sukaktį. Džiaugiamės, kad Viešpats leido prelatui jos sulaukti, o mums šiose iškilmėse dalyvauti. Džiaugiamės su juo visu tuo, ką jis per 60 metų tarnaudamas Altoriui iš Dievo gavo ir savo ganomiesiems perteikė. Jis mėgsta dainuoti — „Sėjau rūtą, sėjau mėta, sėjau lelijėlę“. Tai simbolizuoja jo kunigišką gyvenimą bei veiklą. Per 60 metų jis sėja Evangelijos rūtas, išganymo malonių mėtas, Dievo meilės lelijėles, mokydamas klystančius; guosdamas kenčiančius; visus vedamas išganymo keliu. Šiuo mes šiandien džiaugiamės; už visa tai mes dėkojame Dievui ir jam.

2. Jei prelatas bevelija didžiutis su šv. Pauliumi vien Kristaus kryžiumi, vien savo dėl Kristaus ir sielų sudėtomis aukomis, o jų netrūko; tai mes didžiuojamės juo: jo kilniu kunigišku gyvenimu, kurį įvertino ir įvertina pats Kristaus Vietininkas, suteikdamas jam jau prieš daug

metų prelatūrą, o šia proga atsiųsdamas savo palaiminimą su autografu.

Didžiuojamės jo šviesia asmenybe. Visiems ir visada jis buvo ir yra mielas. Apie Kristų Apaštalų Darbų knygoje skaitome, jog jis perėjo žemę gera darydamas (ApD 10,38). Mes apie mūsų Jubiliatą galime sakyti, jog jis eina per žemę besišypsodamas ir bedainuodamas. Kiek jis ašarų nušluostė, kiek širdžių paguodė, kiek vardų įrašė danguje?! Kas visa tai galės suskaityti?! Tiesa, jo avelių skaičius mažėja žemėje, bet jų pulkų pulkai jo laukia danguje. Ir telaukia jo ten dar ilgai. Juk joms ten gera būti, o prelato dar reikalingi tie, kurie yra ant žemės.

3. Tik vakar prelatas man pasakė: „Nesu jaunas, bet dar galiu gyventi!“ Linkime, kad jis tikrai dar ilgai gyventų — mūsų džiaugsmui, o Dievo garbei. Ir vis dėl to negalime nesirūpinti, — kas ateis jam padėti, jį pavaduoti, ir vieną dieną atsistoti jo vietoje. Štai kodėl turime girdėti ir jausti Kristaus kvietimą, kuriuo jis ragina melsti Pjūties Viešpatį, kad siųstų daugiau darbininkų į savo pjūtį. Dėkodami Viešpačiui už Prelato kunigystę, prašykime taip pat, kad dangiškasis Tėvas pašauktų daugiau gerų kandidatų į kunigystę. Kunigų pradeda trūkti. Pašaukimų labai maža. O išganymo pjūtis nūdien yra tiek didelė, kaip niekada. Jei Kristus liepė prašyti, kad Tėvas siųstų darbininkų į savo pjūtį, tai reiškia, kad Dievas duotų daugiau pašaukimų į kunigystę, jei būtų prašomas.

\* \* \*

Baigdamas noriu išreikšti savo linkėjimus poeto B. Brazdžionio žodžiais:

*Baltas, baltas, kaip vyšnios viršūnė,  
Žydro veido, kaip žydras dangus,*

*Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė*

*Per pasaulį keliauja žmogus.*

*Poezijos Pilnatis, 166*

Žilas — baltas plaukas puošia jo galvą. Metai ženklina išgyvenimais jo veidą. Bet jį regim visada giedrą. Šypsniš puošia jį, ir daro mielą bei patrauklų. Jis eina per gyvenimą, įamžindamas savo pėdsakus žemėje, bet drauge įrašydamas savo vardą danguje.

PREL. A. BAČKIO 25-RIŲ  
KUNIGYSTĖS METŲ SUKAKTIS  
1986, kovo 18

I

Brangus Jubiliate, prieš 25-rius metus turėjau privilegiją prabilti į Tave nuo altoriaus Tavo primicijų proga. Kalbėjau apie kunigiško pašaukimo pareigas, kurios Tavęs laukė, ir kurias Tu buvai pasiryžęs priimti ir atlikti. Savo gana ilgą pamokslą baigiau cituodamas pranašo žodžius, kuriuos Kristus sau pritaikė: „Viešpaties Dvasia ant manęs. Jis patepė mane ir siuntė nešti linksmą Naujieną beturčiams; gydyti tuos, kurių širdis kupina gailesčio; pranešti atvadavimą tiems, kurie yra retežiuose; suteikti regėjimą akliems; išvaduoti prislėgtuosius; skelbti Viešpaties malonės metą ir atpildo dieną” (Iz 61,1ss; Lk 4,18ss). Linkėjau, kad šie žodžiai galimai pildytųsi Tavo kunigiskame gyvenime bei veikloje.

25-ri metai praslinko, kai tarnauji Dievui kaip kunigas. Žvelkim į Tavo nueitą kunigiškoje tarnystėje kelią ir stebėkim, kaip ir kiek galėtume teigti, kad anie pranašo



žodžiai, pasakyti apie Kristų, rado atgarsį Tavo apaštaltvime.

## II

1. **„Viešpaties Dvasia ant manęs!”** — Viešpaties Dvasia buvo tikrai ant Tavęs. Tu jos klausei irėjai tuo keliu, kurį Dievo Dvasia Tau rodė, nors Tavo svajos buvo kitokios. Sutikai prisiimti diplomatinės tarnystės pareigas Bažnyčioje, nors būtum bevelijęs pasišvęsti tiesioginei sielovadai. Pats nenujautei, kiek Dievo planai Tavo atžvilgiu buvo prasmingi. Patirtis, kaip vyksta sielovada Filipinuos, Costa Ricoje, Turkijoje, Nigerijoje, praturtino Tave ir parengė toms aukštoms pareigoms Bažnyčios centre, kurias dar atlieki, turėdamas visas galimybes skelbti Viešpaties malonės metą ir atpildo dieną išganymo vyksme.

2. **Jis patepė mane ir siuntė nešti linksmą naujieną beturčiams; gydyti tuos, kurių širdis kupina gailėsčio”.** — Mūsų Jubilatas, žinodamas, kad Viešpats pašaukė ir pašventė jį būti kunigu, kur bebuvo, apart kitų pareigų, stengėsi imtis apaštaltavimo darbo: sakyti pamokslus, klausyti išpažinčių, atlikti liturgines apeigas. Tą jis vykdo kiekvieną sekmadienį Villa Adriana parapijoje. Ten jis skelbia Evangeliją beturčiams, Pirello fabriko darbininkams. Ten jis gydo sąžines tų, kurie su gailėsčiu artinasi prie klausyklos.

3. **„Pranešti atvadavimą tiems, kurie yra retežiuose, ...išvaduoti prislėgtuosius”.** — Būdamas aukštose pareigose Vatikane, mūsų Jubilatas kaip retai kas turi galimybę prisidėti prie pavergtųjų išlaisvinimo, prie prislėgtųjų išvadavimo. Juk kas daugiau už Šv. Sostą užtaria pavergtuosius, reikalauja išvadavimo prislėgtiesiems. Prie šiųjų priklauso ir mūsų broliai Lietuvoje. Jų padėtį prel. A. Bačkis gerai žino, ir daro visa, kad Kristaus Vietininkas juos užtartų, jiems padėtų, kur ir kaip yra įmanoma.

### III

Kiekvienos sukakties proga, pažvelgus į nueitą kelią, prisiminus pasiektus laimėjimus, paprastai kyla padėkos jausmas. Ir šia proga su mūsų Jubiliatu prel. A. Bačkiu turime už ką dėkoti Viešpačiui.

1. Visų pirma privalome dėkoti už pašaukimą kunigystėn. Viešpats jį pašaukė ir pašventė, kad būtų kunigas ir vykdytų išganymo darbą Bažnyčioje. Už tai Viešpačiui turime dėkoti. Bet dėkinga širdimi turime prisiminti ir tuos, kurie koku nors būdu padėjo prel. Audriui pasirinkti kunigystę ir ją pasiekti. Pirmoje eilėje turime minėti tėvus. Jie šiandien nėra fiziškai su mumis, bet yra dvasiškai. Prisiminkime maldoje ypač tėvą dr. Stasį Bačkį, kuris šiuo metu kenčia ligoninėje, būdamas sunkiai sužeistas eismo nelaimėje. Su dėkingumu turime prisiminti St. Sulpice seminariją Paryžiuje ir šią mūsų Kolegiją Romoje, kur Jubilatas pasiruošė kunigystėn.

2. Turime toliau dėkoti Viešpačiui, kad jį pašaukė ir paskyrė aukštoms pareigoms Bažnyčioje. Jei pasaulyje karjera pasiekama žmogiškomis pastangomis, tai Bažnyčioje veikia Dievo ranka. Pats Viešpats pasirenka mūsų kiekvieną ir pasiunčia ten, kur mato reikalinga. Ir mūsų Jubilatą Viešpats lenkė ir nukreipė, jam net nenorint, eiti tuo keliu, kuriuo mes matėme jį einant, būtent prisiimant diplomatinės tarnybos pareigas. Jis pats pradžioje neįsivaizdavo, kaip šis kelias yra svarbus Bažnyčiai ir ypač mūsų pavergtai ir persekiojamai tautai.

3. Viešpats panorėjo pašaukti ir paskirti prel. Audrį Bačkį aukštoms pareigoms Bažnyčios tarnystėje, nes žinojo, kad jis bus vertas šio pašaukimo, ir atliks jam skirtas pareigas geriausiu būdu. Šitai patvirtino pats Kristaus Vietininkas. Kai Jo Šventenybė Jonas Paulius II 1979 metais gegužės 6 d. atlankė mūsų Kolegiją, jam padėkojau už mūsų Jubilato paskyrimą, padarytą dieną prieš tai, Viešųjų Reikalų Tarybos pasekretoriumi. Šv. Tėvas atsa-

kė: „Jis to vertas!” Taip, jis yra vertas aukštų pareigų, nes jas atlieka tikrai gerai, tarnaudamas Bažnyčiai, sieloms ir mūsų tautai. Šiuo mes dėjaugiamės, didžiaojamės ir dėkojame Dievui.

4. Dėkojame Dievui už suteiktas Jubiliatui, o per jį ir mums, malones jo kunigiškos tarnystės kelyje. Bet jis yra dar tik vidudienyje savo gyvenimo. Prieš jį dar tolimas kelias eiti ir veikti Kristaus Vynuogyne. Iš čia reikalas, padėkojus už praeitį, prašyti malonių ateičiai. Prašykime Viešpatį, kad prel. Audrys kiltų pareigose Bažnyčios tarnyboje Dievo garbei, sielų naudai ir mūsų pasididžiavimui, bet taipgi, kad turtėtų nuopelnais pas Dievą ir žmones.

\* \* \*

Norėčiau linkėti, kad garbingasis Jubiliatas, dėkodamas už gautas malones ir prašydamas ateičiai palaimos, ryžtųsi ir su Psalmistu kartotų: „Kaip atsilyginsiu Viešpačiui už visa, ką gero man padarė? Imsiu išganymo taure. Šauksiuos Viešpaties vardo. Ištesėsiu savo pažadus Viešpačiui visados jo tautos akivaizdoje” (Ps 115,12ss).

Mielas Prelate, garbingasis Jubiliate, geriausiai atsilyginsi Viešpačiui už gautas gausias malones 25-rių kunigystės metų eigoje, jei noriai imsi išganymą laiminčių sunkumų bei kančių taure į savo pašvėstas rankas ir ištikimai seksis Išganytoją kryžiaus keliu; jei vykdydamas aukštas pašaukimo pareigas šauksiesi Viešpaties pagalbos, o nepasitikėsi vien savomis jėgomis; jei pilnai tesėsi priimtus išipareigojimus bei padarytus Dievui pažadus. Dievas gi neliks skolingas. Jis Tave gausiai laimino iki šiolei, laimins ir toliau. To mes visi šiandien meldžiame Viešpatį.

## 50 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTIS

Roma, 1986 birželio 11

Meldžiamės šioje gražioje Dievo Motinos — Maria Maggiore — bazilikoje. Per Dievo Motinos — Salus Populi Romani — rankas perduodame Viešpačiui mūsų padėką už kunigystės pašaukimą ir kunigišką veiklą per 50 metų penkių Jubiliatų. Jie atvyko melstis su mumis 50 metų kunigystės sukakties proga iš įvairių kraštų. Keturi iš jų buvo pašventinti kunigais Vilkaviškio katedroje kaip tik birželio 11 dieną, o kun. Domininkas Kenstavičius keliomis dienomis prieš tai, būtent, birželio 6 d., Telšių katedroje.

50 metų kunigiškoje tarnystėje. Ilgas nueitas kelias. Daug patirta ir išgyventa. Daug gero padaryta. Nuo Lietuvos iki Vokietijos. Nuo Vokietijos iki Š. Amerikos ir Italijos.

Kalbėti apie kiekvieną iš Jubiliatų būtų vargu ar prasminga ir užimtų per daug laiko. Šiomis progomis gal yra naudingiau kalbėti ne apie sukaktuvinius, o apie tai, ką sukaktuviniai galėtų ir norėtų mums pasakyti, mums papasakoti, ką jie, žvelgdami į nueitą per 50 metų kunigiško gyvenimo kelią, jaučia ir išgyvena.

Kaip kiekvieno žmogaus, taip ir kunigo gyvenime yra šviesių ir tamsių išgyvenimų: džiaugsmo ir liūdesio, laimėjimų ir apsvylimų.

1. 50 metų altoriaus tarnyboje! Gana ilgas nueitas kelias. Daug prisiminimų. Pro atmintį praslenka daug brangių veidų. Prisimenama daug gražių išgyvenimų. Džiaugiamasi pasiektais laimėjimais, atliktais darbais. Daug gero padaryta. Daugeliui vidinė ramybė grąžinta. Nevienam klystančiam tikrasis kelias į išganymą parodytas. Su visais dalintasi mylinčia širdimi. Iš kitos pusės daug gero iš kitų patirta. Daug prietelių turėta. Daug

meilės ir įvertinimo patirta. Visa šitai prisimenant, siela prisipildo džiaugsmu ir dėkingumu. Džiaugiamės ir už šį džiaugsmą visų pirma privalome dėkoti Dievui. Jis juk pašaukė kunigystėn. Jis juk laimino mūsų kunigišką veiklą. Jis mums siuntė bei davė gerus vadovus; ištikimus bendradarbius; klusnius ganomuosius. Mes tik sėjom Evangelijos sėklą, augimą gi Viešpats davė (1Kor 3,6).

Dievas davė augimą mūsų apaštališkai veiklai. Bet buvo dar tie, kurie mūsų pasėtą Evangelijos sėklą laistė bei augimą prižiūrėjo. Su dėkingumu tad turime prisiminti tuos, kurie puoselėjo mumyse pašaukimą, būtent tėvus, turėtus klebonus ir kapelionus. Privalome būti dėkingi lygiai tiems, kurie mus rengė kunigystėn, būtent seminarijos vadovybę ir profesorius. Nemažiau dėkingi turime būti tiems, kurie mus pašventino kunigais ir mums kunigiškoje veikloje vadovavo. Turim taipgi su dėkingumu prisiminti visas anas gerąsias aveles, kurias Kristus — Gerasis Ganytojas — mums patikėjo, ir kurios buvo mums ištikimos: mus sekė ir mums visokeriopai talkino. Tepriima Viešpats šią šv. Mišių auką, kaip mūsų visų padėką drauge su Jubilatais už visas tas malones, kurias patyrėme per 50 metų jų kunigiškos veiklos eigoje, ir teatlygina jis tuos, kurie jiems vadovavo, ir kurie jiems visokeriopai talkino.

2. Žvelkim tačiau į antrą mūsų Jubilatų gyvenimo ir veiklos puslapį. Šalia šviesių veidų, malonių išgyvenimų, pasiektų laimėjimų, jie prisimena šia proga ir nepalankių matytų veidų, turėtų nepasisekimų, išgyventų skaudžių momentų. Visa tai atsitinka kiekvieno žmogaus gyvenime. Kaip dieną seka naktis, o naktį vėl brėkstanti diena, taip ir mūsų gyvenime tamsios ir šviesios valandos keičiasi ir seka viena kitą. Kunigo tačiau gyvenime sutinkama specifinių sunkumų dėl nelygstamo jo pašaukimo kilnumo.

Kunigas juk nėra iš šio pasaulio. Pasaulio žmonės todėl dažnai jo nesupranta, jo nekenčia vien dėl to, kad jis yra kunigas, kad jis primena ir atstovauja Dievą, o tuo pačiu primena atsakomybę prieš jį. Vien kunigo pasirodymas dažnai nevienam paliečia sąžinę, pažadina atsakomybės jausmą. Jėzus šitai pramatė ir išpėjo, tardamas: „Jei pasaulis jūsų nekės, žinokite, kad manęs neapkentė pirmą jūsų. Jei būtumėte iš pasaulio, pasaulis mylėtų, kas yra jo. O kadangi jūs nesate iš pasaulio, todėl pasaulis jūsų neapkenčia“ (Jon 15,18s).

Be to, esame aukos praėjusio Antro pasaulinio karo. Mes, žaliųjų Nemuno krantų vaikai, argi galvojome, kai buvome šventinami kunigais, kada nors rasti toli nuo tėviškės, nuo savųjų, svetimi tolimuos pasaulio kraštuose?! Iševio, o tuo labiau tremtinio, dalis visada yra skaudi ir sunki. Ji buvo ir yra tokia ir mums.

Kai baigėm studijas seminarijoje ir buvome pašventinti kunigais, buvome pilni jaunuoliško entuziazmo. Galvojome kalnus nuversti, gyvenimą pakeisti, visus šventais padaryti. Ilgainiui tačiau pradėjome suvokti, jog esame silpnesni, negu tikėjome; jog gyvenimas yra pavojingesnis, negu vaizdavomės. Šitai nekartą pripildė mūsų sielas liūdesiu ir apsvylimu. Tik gilus tikėjimas ir pilnas atsidasimas Dievo valiai įgalino mus nenuleisti rankų, nepasiduoti apatijai.

Mieli Jubilatai, 50 metų sunkaus darbo, tarp džiaugsmų ir skausmų, laimėjimų ir pralaimėjimų, pasisėkimų ir apsvylimų, stovi prieš jus! Daug buvo užsimota, bet tik dalis pasiekta. Daug troškimų šventų, daug pastangų sunkių nedavė lauktų rezultatų. Šito viso akivaizdoje nevienam ateina mintis, kurią rašytojas A. Cronin įdėjo į savo romano „The keys of the kingdom“ gero, bet apsvylusio kunigo lūpas: „Esu netikęs!“ Taip tačiau nėra.

3. Atidžiau žvelgiant į nueitą per 50 metų kunigystės

gyvenimo ir veiklos kelią, įsitikinsim — jūs ir mes, kad daugiau laimėta, negu pralaimėta; daugiau šviesių, negu tamsių turėta dienų. Kunigystė, tiesa, yra našta, yra jungas, bet, jei einam Kristaus nurodytu keliu, šią naštą yra lengva nešti, ir šį jungą yra lengva pakelti, kaip Kristus tai yra užtikrinęs (Mt 11,30), ir kaip mes kiekvienas tai iš patirties žinome.

Kiekvienas jūsų daug nuveikėte, daug pasiekėte. Dievas tai žino ir įvertina. Jei buvo nepasisekimų, ir jei dėl jų kokių nors būdu jaučiame atsakomybę, nenusiminkim, bet ir tai paaukokime Dievui, išpažindami savo silpnybę ir nevertumą, kaip tai darydavo šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė. O Dievas ne tik atleis mums, bet dargi priims mūsų nuolankumą kaip tikrą dovaną.

\* \* \*

Po 50 metų kunigiškos tarnystės kiekvienas neišvenigiamai jaučiasi esąs gyvenimo pavakaryje. Jėgų jau mažą. Kūnas pradeda linkti į žemę. Bet siela vis dar gąji. Esame Dievo rankose. Jei Viešpats dar yra mūsų reikalingas, būkime pasirengę dirbti ir aukotis. O darbo plotai Kristaus vynuogyne yra dideli ir labai reikalingi prityrusių darbininkų.

Brangūs Jubilatai, šia proga mes ne tik padėkos, o ir prašymo maldas siunčiame Visagaliui, kad jis jus dar ilgus metus laikytų darbingais savo Bažnyčioje mūsų džiaugsmui ir sielų išganymui.



# PAMOKSLAS KUN. JURGIO DEGUČIO

## 50 metų kunigystės sukakties proga

### I

Šiandien švenčiame dvigubą šventę. Visa Bažnyčia švenčia Sekmines, o mes Sekminėse švenčiame kun. Jurgio Degučio 50 metų kunigystės sukaktį. Visa tai gražiai derinasi.

Sekminės Senam Testamente buvo padėkos šventė. Ūkininkai nešdavo ir aukodavo šventykloje nuimto derliaus aukas, dėkodami už Dievo suteiktą palaimą. Naujam Testamente Sekminės primena šv. Dvasios atsiuntimą, kuri teikia dvasines dovanas. Vadinasi, Senam Testamente žydai nešė ir aukojė dovanas Dievui, o Naujam Testamente krikščionys laukia ir gauna iš Dievo išganymo malonių.

Ši dviguba Sekminių prasmė tam tikra prasme susilieja į vieną, nūdienėse mūsų iškilmėse. Mūsų Jubiliasas šių iškilmingų šv. Mišių eigoje sudeda ant Viešpaties altoriaus savo 50 metų kunigiškoje veikloje pasiektų laimėjimų dovanas, dėkodamas už pašaukimo malonę ir už visokeriopą palaimą, suteiktą einant kunigiškas pareigas. Mes gi jungiamės su juo padėkos maldoje ir meldžiame Viešpatį jam tolesnės palaimos, kad galėtų dar ilgai gyventi ir sėkmingai veikti altoriaus tarnyboje Gerojo Ganytojo pavyzdžiu.

### II

Žvelgiant ir stebint mūsų mielą Jubiliatą prie altoriaus, prie kurio jis per tiek metų su jumis, mieli šios parapijos tikintieji, meldėsi, atstovaudamas Dievą ir

teikdamas jums dangiškas malones, prisimena man Evangelijos pasakojimas apie Joną Krikštytoją, laukiantį mirties, ir Kristaus liudijimą apie jį.

Krikštytojas buvo kalinamas Macheronto pilyje Erodo Agripos įsakymu. Žinojo, kad jo laukia kankinio mirtis. Dėl to nesisielėjo. Sielojosi tačiau dėl savo mokinių. Bijojo, kad jie nepasimestų. Norėjo, kad jie įtikėtų į Kristų ir jį sektų. Jis buvo tikras, kad Jėzus yra Mesijas, bet jo mokiniai nebuvo nusiteikę sekti Nazareto Mokytoją. Štai kodėl Jonas siuntė kai kuriuos iš savo mokinių pas Jėzų, kad jie jį pažintų ir įtikėtų į jį. Šieji, atvykę, klausė Išganytoją, ar jis tikrai yra lauktasis Mesijas. Jėzus davė netiesioginį atsakymą. Jis nurodė į savo darbus ir liepė iš jų spręsti, kas esąs. Jis sakė: „Aklieji regi, raišieji vaikščioja, mirusieji prikeliami iš numirusiųjų; visiems skelbiama išganymo evangelija!“ Iš to jie galėjo lengvai įsitikinti, kad jis yra Mesijas, kuris pranašų buvo išpranašautas, ir kurio Izraelis laukė.

Pasisakęs apie save, Jėzus ėmė kalbėti susirinkusiesiems apie Joną Krikštytoją. Jis sakė:

— Ko išėjote į tyrus pamatyti? Ar vėjo siūbuojamos nendrės? Ko gi išėjote pamatyti? Ar puošniais drabužiais vilkinčio žmogaus? Sakau jums, puošniai apsitaaisiusieji randasi valdovų rūmuose. Ko tad išėjote pamatyti? Ar pranašo? Ištikrųjų, sakau jums, ir daugiau negu pranašo.

Ši Evangelijos pasakojimą prisimename, nes ji, bent dalinai, galima taikyti mūsų Jubiliatui, nusakant jo asmenį.

1. Minint kurio nors asmens vienokią ar kitokią sukaktį visada pravartu yra, ir norisi, klausti patį sukaktuvininką, ką jis norėtų apie save pasakyti. Ir mums būtų malonu išgirsti iš kun. Jurgio, ką jis norėtų apie save pasakyti, švęsdamas savo auksinę kunigystės sukaktį. Nu-eita juk tolimas kelias. Daug patirta. Daug išgyventa šviesių valandų, bet ir ramių dienų. Džiaugtasi, bet ir

liūdėta. Laimėta, bet nekartą ir apsilviltą. Esu tikras tačiau, kad kun. Jurgis savo kuklume nesiryžtų apie save kalbėti, save vertinti. Tikriausiai jis pasektų dieviškąjį Mokytoją ir atsakytų: „Pažįstate mane, spręskite ir, jei norite, vertinkite mane!”

Koki liudijimą mes, kurie jį pažįstame, galėtume ir turėtume duoti? Kristaus liudijimas apie Joną Krikštytoją gali būti mums gairės kalbėti bei pristatyti mūsų Jubiliatą.

a. Kun. Jurgis nebuvo ir nėra vėjo siūbuojama nendrė. Jis yra tvirtų principų ir ištikimo Bažnyčios mokymui nusistatymo kunigas. Savo asmeniškame gyvenime ir kunigiškoje veikloje jis buvo klusnus Evangelijai, kaip ją aiškina ir moko Bažnyčia. Jis buvo klusnus Bažnyčios mokymui ir ištikimai vykdė jos nurodymus. Nesivaikė naujų savo ganytojinėje veikloje, kai tai pasidarė mados dalykas daugeliui kunigų po Vatikano II Bažnyčios Susirinkimo. Jūs šios parapijos tikintieji šitai gerai žinote, ir gal kartais kai kurie buvote nepatenkinti ir jį kritikuodavote. Bet jis gerai darė, saugodamas Dievo namų ir liturgijos šventumą.

b. Jubiliatas buvo ir yra kuklus. Jis nesiekė aukštybių, netroško įvertinimų. Tenkinosi tuo, kas buvo įmanoma turėti, neieškant patogumų. Negailėjo tačiau aukoti, kas buvo reikalinga bažnyčios ir liturgijos puošnumui palaikyti ir padidinti.

Jis bevelijo dirbti lietuviškose parapijose. Noriu šitai pabrėžti, nes tai reikalavo neabejotinos aukos. Vietinės — teritorinės parapijos jose dirbantiems kunigams laidavo patogesnę ir daugiau užtikrinantį gyvenimą. Ne paslaptis, kad ne taip seniai kai kurie Amerikos vyskupai tautines parapijas laikė, it būtų savos rūšies getai, ir buvo joms aiškiai priešingi. Turime būti dėkingi Jubiliatui ir kitiems kunigams, kurie dirba lietuviškose parapijose. Šiandien, tiesa, Amerikos Hierarchija jau nėra priešinga, kaip anks-

čiau tautinėms parapijoms, bet darbas jose darosi vis sunkesnis. Mat, parapijiečių skaičius dėl įvairių priežasčių beveik nesulaikomai mažėja, o tai neša su savim ekonominių sunkumų, ir psichologiniai daro kunigo darbą mažiau patraukiantį. Nė vienam nėra malonu matyti pustučią bažnyčią.

c. Minim kun. Jurgio kunigystės sukaktį. Prisiminkim tad, kas yra kunigystė. Jei Jonas Krikštytojas buvo daugiau negu pranašas, kaip tai pabrėžė Kristus, tai Naujo Testamento kunigystė yra daugiau negu bet kuri žemiška profesija. Kunigystė yra pašaukimas, o ne profesija. Kunigas yra daugiau negu eilinis krikščionis. Tiesa, šiandien kalbama apie pasauliečių kunigystę. Pasauliečiai dalyvauja Kristaus kunigystėje, būdami Kristaus Mistinio Kūno nariai; kai tuo tarpu kunigai vykdo Kristaus kunigystę, įsiasmenindami jame. Šiame yra esminis skirtumas tarp sakramentinės ir pasauliečių kunigystės.

Kunigystė yra Sakramentas, kuriuo Dievo pašauktas asmuo yra pašvenčiamas atstovauti Kristų žmonėms ir jiems dalinti išganymo malones. Kunigas, pabrėžia šv. Paulius, yra paimtas iš žmonių ir paskirtas tiems dalykams, kurie yra Dievo. Kristus pats pašaukia ir pašvenčia kunigus. Jis juos siunčia ir įgalioja veikti jo vardu ir jo dieviškomis galiomis. Kunigas, kaip ir šv. Paulius gali sakyti: „Gyvenu aš. Jau nebe aš. Gyvena manyje Kristus“. Kunigas vykdo savo kunigiškas pareigas Kristaus vardu ir jo galia, įsiasmenindamas jame. Konsekruodamas Eucharistiją, ar duodamas išrišimą, kunigas įsiasmenina Kristuje, taip kad tikrumoje Kristus veikia per jį. Ne kunigas, o Kristus jo lūpomis taria: „Tai yra mano kūnas... Tai yra taurė mano kraujo... Aš tave išrišu...“

Be kunigo nėra Eucharistijos, nėra Sakramentų, o be Sakramentų nėra išganymo. Štai kodėl reikia branginti

kunigystę. Štai kodėl šiandien mes su jubilatu dėkojame Dievui už jo kunigystę ir bendrai už kunigystės dovaną.

Mūsų Jubilatas jau senelis. O ir mūsų kitų kunigų daugelis jau esame gyvenimo pavakaryje. Iš čia kyla klausimas: kas užims mūsų vietas, kad veiktų Dievo vardu, vesdami sielas į išganymą? Trūksta pašaukimų į kunigystę. Pradedą trūkti kunigų. Padėtis darosi beveik dramatiška. Nejau krikščioniškas pasaulis liks be dvasios vadų? Nejau atsidurs pasaulis tokioje padėtyje, kokioje yra Sovietų Sąjunga, kur po daugelio metų tik atsiranda vienas ar antras slaptas kunigas? Ten žmonės, tokio kunigo sulaukę, atsiklaupę, bučiuoja žemę, kur to kunigo kojos stovėjo ir verkia iš džiaugsmo. Įvertinama kunigas, kai jo netenkama, kai jo pasigendama.

Melskime Viešpatį, kad siųstų daugiau kandidatų į seminarijas. Darykime visa, kad jaunos katalikiškos šeimos ryžtųsi padidinti gimimų skaičių ir panorėtų vieną iš vaikų paaugoti Dievui dar nuo motinos iščių. Nuo motinų daug priklauso pašaukimai. Dieve duok, kad turėtume šventų motinų, o tada atsiras daugiau ir pašaukimų.

Mūsų Jubilatas gali džiaugtis ir dėkoti Dievui, kad iš šios parapijos, jam klebonaujant, tapo kunigais daug žadantys jaunuoliai. Dieve duok, kad atsirastų jų daugiau.

Mielas Jubilatie, visų mūsų čia besimeldžiančių vardu linkiu Jums gyventi dar ilgus metus Dievo garbei ir mūsų džiaugsmui.

# SESELIŲ VIENUOLINIO GYVENIMO BEI ĮŽADŲ SUKAKTYS

REGINA PROTHMANN

Seselių Kotryniečių kongregacijos įsteigėja

Džiaugiuosi, kad šiais metais Dievo Tarnaitės Reginos Prothmann metinę šventę, minint jos mirties dieną, švenčiame kolegijoje. Mat, mes dar esame kolegijos sidabrinio jubiliejaus metuose. Švęsdami 25-tuosius kolegijos egzistavimo metus, jaučiame pareigą dėkoti Viešpačiui už patirtą palaimą iš dangaus. Viena iš daugelio patirtų malonių kolegijos gyvenime yra seselės Kotrynietės. Seselių įnašas yra tiek didelis, kad šiuo metu visoje pilnumoje jo nematome. Tai parodys tik istorija. Bet mes, kurie su seselėmis dalinomės per visus tuos metus sunkumais ir vargais, pasiaukojimais ir džiaugsmais, tai giliai jaučiame ir kasdien dėkojame Dievui savo maldose, ypač atnašaujant šv. Mišių auką. Esame dėkingi Viešpačiui, bet drauge ir Motinai Reginai. Juk ji savo švelnia ranka iš dangaus veikia ir kreipia savo įsteigtosios kongregacijos vairą, įkvėpdama savo įpėdines ir veiklindama jas naudingai tarnauti Dievui ir Bažnyčiai. Ne be Dievo Tarnaitės Reginos valios ir užtarimo jos dukros atsirado Amžiname Mieste

ir Grottaferrata. Atsirado, kad iš čia, iš Bažnyčios centro, šiais sunkiais dvasinės krizės laikais sėkmingiau galėtų saugoti kongregaciją nuo pavojingų iškrypimų, kokių daug kur matome, ir ją vesti, tiesa, naujais keliais, bet ta pačia kryptimi ir toje pačioje dvasioje.

Bet mes susirinkome šiandien melstis ne vien dėkoti Dievui už tai, ką esame gero patyrę iš seselių pasiukojimo, bet taip pat, kad prašytume Viešpaties per Motinos Reginos užtarimą dangaus palaimos ateičiai kongregacijos gyvenime. Šiais metais susirinks kongregacijos Kapitula. Ji turės padaryti eilę sprendimų lemiamos reikšmės Kongregacijos gyvenime. Prašykime taigi Viešpatį, kad jis leistų ir įgalintų Kapitulos dalyves padaryti sprendimus bei nutarimus pagal Dievo valią ir Motinos Reginos nurodymus. Motina Regina neabejotinai, kaip visada, taip ir šioje netrukus įvyksimoje Kapituloje bus nematoma su susirinkusiomis savo dukromis, kad jas įkvėptų padaryti teisingus sprendimus bei naudingus nutarimus. Galima tik klausti: ar dalyvės išgirs jos paslaptinę balsą? Ar panorės jos įkvėpimų paisyti?

Jėzus paklaustas apie antrą Elijo atėjimą, prieš ateisiant Mesijui, kaip tai kai kurie Rašto žinovai teigė, atsakė: „Elijas ateina. Jis visa sutvarkys. Bet aš sakau jums: Elijas jau atėjo, jo tačiau nepažino ir su juom elgėsi, kaip norėjo” (Mt 17,11s). Kaip žydai su Jonu Krikštytoju, naujuoju pranašu Elijumi, elgėsi kaip norėjo, taip ne retai pastebima kažkas panašaus vienuolių gyvenime. Atsitinka, kad vienos ar kitos Kongregacijos vienuoliai-vienuolės nenori pažinti savo steigėjų; su jų sukurtomis regulomis, duotais nurodymais elgiamasi, kaip kam patinka; kaip priimtina ar nepriimtina atrodo. Dieve saugok, kad šitai neįvyktų Kotryniečių Kongregacijoje. Dieve duok kad kotrynietės visada laikytųsi Motinos Reginos; kad jos klausytų ir įgyvendintų, kaip ji nurodė reguloje, kaip ji pati



vykdė, vadovaudama kongregacijai žengiant pirmuosius žingsnius; kaip ji kalba kiekvienai savo dukrai į jos sąžinę per šv. Dvasios įkvėpimą.

Vienos vienuolės, Kongregacijos įsteigėjos, kanonizacijos byloje kalbama ir patvirtinama, kaip tikras stebuklas, jog ji prieš mirsiant užtikrinusi seseles, kad pasiliksianti ir būsianti su jomis ir po mirties. Ir tai tikrai įvyko. Jai mirus, ilgą laiką seselės girdėdavusios jos kreipimąsi į jas kartais koplyčioje mąstymo metu, kartais valgykloje, o kartais miegamuosiuose kambariuose.

Dievui viskas galima. Todėl drąsiai galime prašyti, kad Viešpats leistų Motinai Reginai be žodžių kalbėti į visas ir kiekvieną savo dukterų, primenant joms kuriuo keliu kotrynietės turėtų eiti, idant būtų naudingos Bažnyčiai ir pasiektų asmeniško šventumo. Specialiai melskime šia proga Dievą, kad leistų Motinai Reginai prabilti į kiekvienos Kapituloje dalyvaujančios seselės sielą, išpėjant laikytis Kongregacijos tradicijų ir esmėje paisyti jos pačios nurodytų gairių bei pasirinkto vienuolinio gyvenimo kelio. Nes tai yra Dievo kelias. Privalu atsiminti, kad reikia paisyti ir virš visko statyti ne tai, kas yra žmonių ir pasaulio, o kas yra Dievo, kaip tai yra ispėjęs ir pabrėžęs mūsų Išganytojas (Mt 16,23).

Prašykime pagaliau, kad Viešpats leistų galimai greičiau išvysti Motiną Reginą altoriaus garbėje. Juk tada jos balsas labiau skambės, jį bus lengviau išgirsti ir iš jo pasimokyti mūsų pačių dvasinei naudai ir Dievo garbei bei sielų išganymui.

## VIENUOLĖS ĮŽADAS

### I

Daryti vienuoliško gyvenimo įžadus, ar juos atnaujinti yra kažkas nepaprasto, kažkas nelygstamai kilnaus. Atsižadama dėl Dievo to, ką pats Viešpats žmogui yra davęs; ką jis jam yra leidęs. Tikrumoje atsižadama tam tikra prasme savęs.

Neturto įžadu atsisakoma laisvai naudotis žemiškomis gėrybėmis, kurias Dievas yra sukūręs ir davęs, kad žmogus jomis naudotųsi ir turėtų pasitenkinimo.

Skaistybės įžadu atsisakoma fizinės prigimties privilegijų pilnybės, kurią Dievas davė, kad žmonija plėstųsi ir pripildytų žemę.

Klusnumo įžadu atsisakoma žmogiškos asmenybės teisių pilnybės, būtent, laisvo apsisprendimo bei pasirinkimo, ką Dievas suteikė, kad būtume į jį panašūs.

Vienuoliniai įžadai yra didelis ir sunkus įsipareigojimas, didelė auka. Šis įsipareigojimas bei ši auka reikalauja beveik heroiskumo ypač mūsų gyvenimo sąlygose.

Nūdien daug kalbama apie neturtą, bet visa daroma, kad neturtas būtų atmestas ir pašalintas iš gyvenimo. Visomis priemonėmis siekiama medžiaginio gerbūvio. Reikalaujama, kad visi ir kiekvienas turėtų ne tik, kas būtina pragyvenimui, bet ir tai, kas teikia plačias galimybes turėti viso su kaupu. Laisvai priimti neturtą, savu noru atsisakyti žemiškų gėrybių, mūsų dienų žmogui yra tikra paikybė.

Kaip neturto, taip dar labiau skaistybės gyvenimas šiandien laikoma nenormalumu, tikra paikybe. Virš visko keliama ir aukštinama meilė, bet ne dvasinė, o juslinė. Meilės skraiste pridengiama ir net pateisinama tam tikrais

atvejais net ir nuodėmė. Meilės vardan reikalaujama seksualinės laisvės; pateisinama net įvairūs iškrypimai bei prasižengimai prieš prigimtį. Žodžiu, gyvename laikus, kada leidžiama viešpatauti kūnui, o ne sielai, kaip to Dievas reikalauja.

Žadėti besąlyginį klusnumą bei priimti vyresniųjų valią, atsisakant savosios, daugeliui mūsų dienų žmonių sukelia tik juoką. Jie šios aukos nepajėgia suprasti, nes neturi aukštesnių idealų, nes yra vien žemės kurmiai. Neribota laisvė yra didysis nūdienio žmogaus idealas. Laisvės reikalaujama net Dievo vardan. Mat, teigiama, esą laisvėje pasireiškia žmogaus, kaip Dievo vaiko, kilnybė. Atsižadėti laisvės, prisiimti vienuolišką klusnumą pasaulio žmonių nuomone reikštų atsižadėti Dievo duoto žmogui kilnumo. Kartais einama dar toliau: reikalaujama net laisvės nuo paties Dievo, t.y. nuo jo duotų įsakymų.

## II

Nepaisant kaip begalvotų mūsų laikų pasaulio žmonės; nežiūrint ką besakytų pasaulio opinija apie laisvę, susivaldymą ir neturtą, mes galime drąsiai sakyti seselei, kuri atnaujina vienuolinius įžadus: „Pasirinkai geriausią dalį, būtent Evangelijos Marijos, o ne Mortos. Pasirinkai klūpėti prie Išganytojo kojų, užmiršdama kitus: leistinus ir reikalingus, bet žemiškus, rūpesčius. Jėzus, užgirdamas Betanijos Mariją, pabrėžė, jog jos pasirinktoji — geriausioji dalis — nebus iš jos atimta (LK 10,41). Jėzus užgiria šiandien ir tave, primindamas, jog pasirinkai, kas yra geriausio. Rūpinkis tik, kad visam tam pasiliktum ištikima iki galo!”

Vienuoliškieji įžadai veda kiekvieną tiesiausiu ir tikriausiu keliu į amžiną mūsų paskirtį. Šį kelią Jėzus nurodė ir ragino jį rinktis.

Išganytojas smerkė turtuolių gobšumą. Ragino padėti vargstantiems. Reikalavo atsisžadėti žemiškų gėrybių, kad galėtų jį sekti. Priminė, jog jei kas neatsizada dėl jo žemiškų vertybių, nėra jo vertas (Mt 10,37). Kaip anam Evangelijos jaunuoliui, taip ir kiekvienam, kuris jį myli, Jėzus liepia, sakydamas: „Jei nori būti tobulas, eik par-duok, ką turi, ir duok beturčiams, o išigysi turtą danguje; paskui ateik ir sek mane” (Mt 19,21). Vadinasi, darant neturto įžadą, išigyjama nenykstantys turtai danguje ir at-sistojama ant kelio, kuris veda į tobulumą ir į dangaus džiaugsmo paveldėjimą.

Kas liečia skaistybės įžadą, atsimintina, kad Jėzus rei-  
kalavo sielą statyti virš kūno. „Ką padės, — sakė Kristus,  
— jei ir visą pasaulį pelnytumei, bet savo sielai pakenktu-  
mei” (Mt 16,26). Jėzus, tiesa, neatmetė moterystės. Prie-  
šingai, ją pašventė, padarydamas Sakramentu. Bet jis pats  
pasirinko skaistybės gyvenimą. Buvo pradėtas iš Šv.  
Dvasios nekalčiausios Mergelės iščiose, kuri ir pagimdžiusi  
pasiliko mergystės bei nekaltybės stovyje. Mokinyš, kurį  
Jėzus ypatingai mylėjo, būtent, apaštalas Jonas, kiek ži-  
nome, gyveno skaistybėje. Šv. Paulius, nors ir primena, kad  
gyvenimas moterystėje yra leistinas ir girtinas, bet drauge  
pabrėžia, kad skaistybės gyvenimas yra tobulesnis, nes  
leidžia pilnai gyventi Dievui, kai tuo tarpu moterystėje  
kiekvienas neišvengiamai yra pasidalinęs tarp Dievo ir  
žemiškų rūpesčių (1Kor 7,25-40). „Taigi, — sako šv.  
Paulius, — kas veda, gerai daro, o kas neveda geriau daro”  
(1Kor 7,39).

Jėzus nenuvertino, o iškėlė žmogaus asmenybės vertę.  
Bet žmogaus vertę Kristus matė ne besąlyginėje laisvėje,  
o veikiau atsisakyme savo valios, statant virš visko Dievo  
valią. Šį savo reikalavimą jis tvirtino savo pavyzdžiu.  
Pakartotinai jis priminė ir pabrėžė, sakydamas: „Atėjau,  
ne kad savo valią vykdyčiau, o Tėvo, kuris mane siuntė”

(Jon 4,34; 5,30). Jėzus reikalavo, kad mokiniai, norėdami jį sekti, privalo atsižadėti savo valios. „Kas nori paskui mane eiti, — sakė dieviškasis Mokytojas, — teatsižada savęs, teima savo kryžių ir teseka mane” (Mt 16,24). Jėzus kvietė vykdyti Tėvo valią, nes tik taip galės eiti į dangaus karalystę (Mt 7,21). Išmokino ir įsakė melstis, prašant, kad įvyktų tėvo valia, kaip danguje, taip ir ant žemės (Mt 6,10). Jėzus dar pabrėžė, kad visų brangiausi jam yra tie, kurie vykdo dangiškojo Tėvo valią: juos jis laiko artimesniais net už pačius artimiausius kraujo giminystės asmenis (Mt 12,50). Atsižadant tada savo valios ir prisiimant klusnumą vyresniesiems dėl Dievo valios, kiekviena vienuolė ar vienuolis pasiekia tai, kad tampa Kristaus seserim ar broliu. Juk jis yra aiškiai pasakęs: „Kas tik vykdo mano dangiškojo Tėvo valią, tas yra mano brolis, sesuo ir motina” (Mt 12,50).

\* \* \*

Viso šio akivaizdoje tenka tik džiaugtis ir dėkoti Dievui, kad jis išsirinko seselę NN ir įgalino ją pasirinkti geriausią dalį, atsižadant pasaulio ir pasivedant vien Jėzui. Neturto, skaistybės ir klusnumo kelias ją veda į tikrą Dievo vaikų ramybę bei džiaugsmą žemėje ir į dangaus laimę amžinybėje.

PIRMŲJŲ KAZIMIERIEČIŲ SESELIŲ  
IMAKULATOS IR KONCEPTOS  
50 metų vienuolinio gyvenimo sukaktis

I

„Aš tau parodysiu išminties kelią, vesiu tave tiesumo takais; o kai jais eisi, laisvai žingsniuosi, ir bėgdama neužkliūsi” (Pat 4,11s).

Brangios seselės jubiliatės, prieš 50 metų Viešpats prabilo į jus tik ką cituotais šv. Rašto žodžiais, kviesdamas jus, palikus viską: savuosius, draugus ir drauges, gražius tėviškes laukus, su kuriais surišti vaikystės ir jaunystės neužmirštami atminimai, eiti jo nurodytu keliu.

Tolima kelionė į užsienį. Graži, bet svetima Šveicarija. Pirmieji vienuolinio gyvenimo žingsniai. Bet Lietuvos vejų gėlės negalėjo tarpti svetimam darželyje. Nauja kelionė. Š. Amerika. Susitikimas su gausia lietuviška išeivija. Prieglauda svetimam vienuolyne, bet su aiškiu užsimojimu ir tvirtu pasiryžimu įkurti lietuvišką Kongregaciją. Šito Dievas norėjo, ir šitai, nežiūrint visą sunkumą, įvyko.

Pirmoji trejukė: Marija, Imakulata ir Koncepta. Tos, kuriai Viešpats buvo skyręs pirmą vietą, jau nėra gyvųjų tarpe. Ji jau amžinybėje. Ji jau atsiėmė iš Teisingojo Teisėjo garbės vainiką danguje.

II

Prisikėlęs Išganytojas pakartotinai pasirodo apaštalams ant Genezareto ežero kranto. Su jais pusryčiauja. Po to

pasiima Petrą į šalį, pakartotinai jį klausia, ar jis jį myli labiau negu kiti. Gavęs užtikrinimą, jog tikrai jį myli, Jėzus suteikia jam vyriausią ir visuotinę valdžią Bažnyčioje, tardamas: „Ganyk mano avis, ganyk mano avinėlius, ganyk mano avis!“ (Jon 21,15ss). Kai mokytojas su Petru paėjo į šalį, juos sekė apaštalas Jonas. Šis apaštalas taip mylėjo Išganytoją, kad stebėjo kiekvieną jo mostą, sekė kiekvieną jo žingsnį, visur ir visada norėjo būti su juo. Petras, pastebėjęs, kad Jonas juos seka, klausė Mokytoją, koks likimas laukia šio mokinio; kokią dalį jis turės Bažnyčioje. Jėzus atsakė: „Jei aš noriu, kad jis pasiliktu, kol ateisiu, kas tau? Tu sek mane!“ (Jon 21,21). Kai kas ši Kristaus pareiškimą suprato ir bandė aiškinti, esą Jonas nemirsias. Pats apaštalas Jonas tačiau šį aiškinimą paneigė, pabrėždamas, jog Mokytojas jam pažadėjo tik ilgesnį amžių, o ne nemirtingumą (Jon 21,22).

Kažkas panašaus įvyko ir trijų pirmųjų Kazimieriečių gyvenime. Motinai Marijai Viešpats skyrė valdžią: ją pastatė naujos Kongregacijos priešakyje. Bet Dievas neužmiršo ir kitų dviejų Kongregacijos steigėjų, būtent, ses. Imakulatos ir ses. Konceptos. Tiesa, žmogiškai žiūrint, jos liko stovėti tartum šešėlyje. Tačiau jų nuopelnas pas Dievą buvo tuo didesnis, kad jos iš žmonių neatsiėmė įvertinimo. Jonui, kurį Jėzus ypatingai mylėjo, suteikė ne valdžią, o ilgą amžių. Ilgas amžius todėl yra speciali Dievo malonė, bei jo meilės ženklas. Taigi ir mūsų Jubiliatės turi pagrindo džiaugtis ir būti tikros, kad Dievas jų neužmiršo, bet ypatingą savo meilę joms parodė, suteikdamas ilgą amžių.

50 metų vienuolinio gyvenimo! Visa greit, beveik nepastebimai, praėjo. Bet kai nūdien į prabėgusius metus žvelgiam, regim ilgą ir gražų bei turtingą nueitą kelią. Pilnai išsipildė Viešpaties žodžiai, kuriais jis jus pakvietė rinktis vienuolės gyvenimo kelią. Viešpats jums parodė



išminties kelią, ir jus vedė tiesumo takais. Jais jūs laisvai žingsniavote, bėgte bėgote ir bėgdamos neužkliuvote.

### III

1. Jūsų gyvenimas vienuolyne nebuvo lengvas. Nė kartą dėl įvairių priežasčių jūsų sielos prisipildė skausmu, o akys ašaromis. Ir vis dėlto, kai šiandien žvelgiam, į anuos prabėgusius 50 metų kazimierietės abite, jie atrodo šviesūs, greitai ir lengvai prabėgę, lyg būtumėte nelaikomai bėgte bėgusios, be kliūčių, be didesnių rūpesčių, laisvai ir lengvai žingsniavusios. O tai todėl, kad tie 50 metų buvo gyventi ir atžymėti tikra meile: meile Dievui, meile sieloms, meile savo tėvų žemei, kalbai ir papročiams. Tikra meilė padaro tai, kad mylintis nejaučia sunkumo aukotis ir kentėti dėl mylimojo. Kiekviena iš meilės pakelta našta yra lengva. Tai patvirtina, kas Šv. Rašte pasakyta apie patriarchą Jokūbą. „Septynis metus Jokūbas tarnavo už Rachele, bet jie atrodė tik kelios dienos, dėl jo turėtos didžios meilės” (Prad 29,20).

2. Jūs ir mes, penkiasdešimčiai metų praslinkus, esame tikri, kad Viešpats parodė jums išminties kelią ir vedė tiesumo takais.

Vienuolyne buvote apsaugotos nuo daugelio pavojų ir nuo viso pikta, kuris yra pasaulyje. Gyvendamos altoriaus paunksmėje ir gaivinamos Dievo malonių, jūs galėjote žengti tobulumo keliu ir artėti prie Kristaus, kuris jus pasirinko savo sužadėtinėmis. Jums teko geriausioji dalis, kurią pasirinko Marija Betanietė, būtent, sėdėti prie Viešpaties kojų ir klausytis jo paslaptingos kalbos. Vienuolinį gyvenimą gražiai ir teisingai apibūdina šv. Bernardas, sakydamas: „O labiausiai blizgantis brangakmeni, o garbingasis ir nuostabasis, tyrusis, nekaltasis gyvenime, kuris labiau blizgi už auksą, gražiau spindi už saulę! O mano

Dieve, o gerasis Jėzau, kaip gražiau galėčiau jį apibūdinti? Iš tikrųjų, vienuolinis gyvenimas yra tikras rojus" (Cit. G. Colombo, *Pensieri sui Vangeli*, 86).

Kartais girdime vieną ar antrą sakant: „Taip, šventas ir kilnus gyvenimas vienuolyne, bet aš esu pilnas silpnybių, nors gyvenu ir vienuolyne". Į šitai reikia atsakyti, jog silpnybės nekliudo, bet verčiau padeda siekti tobulybės. Mat, justsi silpnybes padeda būti nuolankiems, apsaugoja nuo išdidumo, įgalina laimėti nuopelnų, atsiremiant į Dievą, o ne į save. Štai ką liudija apie save šv. Paulius! Jis rašo: „Kad dėl regėjimų didumo nesikelčiau puikybėn, man duotas mano kūne akstinas, šėtono angelas, kuris mane užgautų per veidą ir aš neišpuikčiau. Todėl aš tris kartus meldžiau Viepatį, kad tai atstotų nuo manęs. Bet jis man atsakė: — Pakanka tau mano malonės. Nes stiprumas tobulėja silpnybėse. Todėl aš mielai girsiuosi silpnybėmis, kad Kristaus stiprybė buvotų manyje. Taigi džiaugiuosi silpnybėmis, paniekinimais, nemalonumais, persekiojimais ir priespauda dėl Kristaus, nes, būdamas silpnas, esu galingas" (2 Kor 12,7ss).

\* \* \*

Atsitinka, kad kai kas amžiaus pabaigoje skundžiasi ir sako: „O, jei aš galėčiau iš naujo pradėti gyvenimą, kitaip gyvenčiau!" Tai nelaimingi žmonės. Esu tikras, kad, jei kas jus, mielos Jubilatės, šiandien paklaustų, kaip vertinate savo gyvenimą, atsakytumėte, jog esate pasiryžusios eiti tuo pačiu keliu, kuriuoėjote iki šiolei. Tai aukos, bet taip pat ir laimėjimų kelias. Jis reikalauja atsižadėjimo, bet suteikia sielai ramybę. Jis išsemia jėgas, bet pripildo džiaugsmu. Tai kelias, kurį baigiant galima su šv. Pauliumi kartoti: „Gerą kovą kovojau. Bėgimą baigiu. Gale man atidėtas garbės vainikas, kurį man duos aną dieną

teisusis Teisėjas, — ir ne tik man, bet ir tiems, kurie su meile laukia jo pasirodant” (2 Tim 4,7s).

Linkiu, kad gerasis Dievas leistų jums eiti šiuo keliu dar ilgus metus, praturtinant save dar labiau šventu gyvenimu ir užsitikrinant sau puošnesnį ir turtingesnį garbės vainiką pas Dievą.

## PAMOKSLAS 25 METŲ VIENUOLINIO GYVENIMO SUKAKTIES PROGA

1940 metais, kai Lietuvą buvo užplūdusi raudonoji armija, kai Bažnyčiai grėsė didelis pavojus dėl bolševikinės priespaudos, kai kiekvienam prieš akis stovėjo tik didelė ir tamsi nežinia, sesuo Teresė su keliomis draugėmis, klūpodamos prieš altorių, išipareigojo seserų Kotryniečių Kongregacijos įžadais gyventi, veikti ir priklausyti tik Jėzui. Tuo metu, tose aplinkybėse įžadus sudedančios seselės buvo mažos herojės.

Seselė Teresė man prisipažino, jog apsisprendimą darant išgyvenusi daug baimės ir netikrumo. Vienok pasiryžimą padarė ir jame ištesėjo. Šiam turėjo įtakos jos valia, bet ypač Dievo malonė. Jėzus jos norėjo. Jėzus ją pašaukė. Jėzus ją vedė ir veda Dievo Tarnaitės Motinos Reginos nurodytu vienuolinio gyvenimo keliu.

Anuomet Jėzus kalbėjo seselei Teresei Giesmių Giesmės žodžiais: „Kelkis, ateik mano mylimoji, mano gražioji” (2,10). Jis jai žadėjo patarlių knygos žodžiais: „Aš tau parodysiu išminties kelią, vesių tave lygiais takais. Einant tu neužkliūsi, ir bėgant nesuklups” (4,11s).

25 metus Jėzus vedė seselę Teresę išminties keliu, saugodamas nuo iškrypimų ir nuo suklupimų. Nueita tolimas

kelias. Daug išgyventa: džiaugsmo ir skausmo. Nemaža laimėta ir pasiekta. Kai ko nustota ir prarasta. Visa tai turint prieš akis, sielą turi pripildyti dėkingumo ir nuolankumo jausmai. Kas pasiekta ir laimėta, priklauso Dievui, nes tik Jo pagalbos dėka tai buvo galima apturėti. Užtat Jam priklauso ir dėkingumas. Ko nustota, priklauso žmogiškam silpnumui. Ir čia nusižeminimas ir nuolankumas. O galutinai viso paaukojimas Visagaliui Dievui didžiam nuolankume.

25 metai — ilgas laikas. Bet toli gražu dar nevisas yra nueitas kelias. Prieš akis dar pilna galimybių ateitis. Eilės darbų ir uždavinių dar laukia. Žengiant tačiau pirmyn, reikia žvelgti kartas nuo karto atgal, nes praeitis teikia daug brangių pamokymų ateičiai. Žvilgsnis į praeitį padeda galimybes tiksliau išnaudoti, uždavinius geriau atlikti.

Kiekvieno jubiliejaus šventimo esmė ir prasmė yra atsigręžimas ir žvelgimas į praeitį. Taigi ir nūdienei Jubiliatei visų pirma patariame ir linkime mintimi ir širdimi grįžti atgal per 25 metus eituoju vienuoliško gyvenimo keliu, kad palygintų save, kokia šiandien yra ir kokia anuomet buvo; kad pamatytų, ko nustojo ir ką įgijo; kur suklydo ir kiek kur laimėjo.

Nėra jaunystės. Nėra tiek jaunatviško entuziazmo ir polėkių. Nėra tiek energijos. Yra tačiau daugiau išminties. Yra daug neįkainuojamai brangaus patyrimo. Yra daugiau galimybių turiningesniai gyvenimui ir veiklai.

Ne viskas pasiekta, ko buvo siekta. Ne visur pažanga, kurios buvo laukta ir tikėtasi. Kai kur ir kai kame gal net mažiau turima negu buvo turėta. Vienok daug yra pasiekta. Ir pažangos yra padaryta. Daug kame galėjo būti daug daugiau prarasta. Taip kad žvilgsnis į praeitį gali būti palydėtas tik su dideliu dėkingumu Dievui, kuris lydėjo kiekvieną seselės Teresės žingsnį, saugodamas nuo pikto ir lenkdamas prie gero. Šitai leidžia ramiai leisti į ateitį.

O keliui į ateitį gairės yra ir liks tos pačios, kurias nurodė Kongregacijos Steigėja D. T. Motina Regina jos sustatytose regulose ir jos paliktame pavyzdyje. Šios gairės yra tikros. Jos veda prie laimėjimų, prie šventumo, prie dieviškos garbės vainiko.

Ypatingu būdu noriu paskatinti sekti trimis pagrindinėmis D. T. M. Reginos dorybėmis: tikėjimo, vilties ir meilės.

Jau šv. Paulius numatė ir šv. Timotiejų įspėjo, jog „ateis laikas, kai žmonės pradės nepaisyti tikrojo mokslo ir ieškos mokytojų pagal savo užgaidas, kaip patinka jų ausiai, nusigręš nuo tiesos ir atsigręš į pasakas“ (2 Tim 4,3). Jei kada, tai ypač nūdien šv. Pauliaus nusakyti laikai yra atėję. Yra didelio pavojaus tikėjimo grynumui. Daug kas ieško ne tiesos, bet kaip tiesą palenkti ir pritaikyti žmogaus silpnumams. Turime budėti. Turime laikytis to mokslo, kurį Bažnyčia mokė ir moko, ir kaip jį moko. Čia Motina Regina yra puikus pavyzdys. Ji niekur ir niekada neieškojo naujumo, savotiškumo, originalumo. Ji visada klausė tik Bažnyčios ir visame jai pilnai atsidavė.

Gyvename sunkius laikus. Esame kiekvienam žingsnyje reikalingi drąsos ir besąlyginio pasitikėjimo ne savim, bet Dievu. Išpuikęs nūdienis žmogus visomis išgalėmis nori save pastatyti gyvenimo centre. Bet tai tuščios pastangos, ir jos žmonijai daug kainuos. Ne žmogus, o Dievas turi stovėti viso ko centre. Tik tada gyvenimas eis normalia vaga. Taigi visame ne į save atsikreipkim, ne į savo išmintį atsiremkim, o į Dievo malonę. Tik tokiu būdu neliksim apvilti; pasieksim, ko siekiame. Ir šiuo atžvilgiu Motina Regina mums šviečia gražiu pavyzdžiu. Ji įėjo į istoriją kaip drąsioji moteris. Bet jos drąsa plaukė ne iš jos žmogiškų sugebėjimų, o iš Dievo malonės, į kurią ji visa savo būtim buvo atsigręžusi. Kiekvieną savo gyvenimo žingsnį jį pradėdavo ir baigdavo su malda, su pasivedimu Dievo

valiai, su pasitikėjimu Dievo Apvaizda.

Žmogus siekdamas save pastatyti gyvenimo centre saveime visa kreipia į save, ir tuo būdu gyvenimas neišvenigiamai tampa egoistinis. Meilė blėsta. Plinta interesų susikirtimai, iššaukdami kivirčius ir neapykantą. Iš visų pusių kalbama ir reikiama apie meilę, o ji nedidėja, bet mažėja. Motina Regina buvo ir yra ir šiandien didžioji meilės Dievui ir žmonėms nešėja. Ji meldėsi prašydama, kad Viešpats sužeistų jos širdį dieviškos meilės strėle, idant ji visko atsisakius tik Dievui galėtų gyventi. Jos meilė Dievui ją uždegė meile žmonėms. Ji visko atsisakė. Viską pakėlė. Visą save paaukojo, kad neštų meilę žmonėms: ir tiems, kurie ją mylėjo ir tiems, kurie jos nekętė. Šiuo meilės keliu privalo eiti kiekviena ir visos Motinos Reginos dukros. Atsižadėti pasaulio, jo patogumų ir moderniškumų, kad, nešant auką, įrodytų savo tikrąją meilę Dievui ir žmonėms.

Baigiant prisimena man scena iš Šekspyro dramos „Romeo ir Giulieta“. Įsimylėjusi Giulieta sužino, kad jos mylimasis Romeo priklauso Montechi šeimai, kuri labai neprietelinga josios šeimai. Ji išsigąsta. Ilgai galvoja. Pagaliau taria sau: „Tik jo vardas, ir niekas daugiau, man yra svetimas!“

Miela sesele Jubiliate ir visos mielosios seselės, iš širdies Jums linkiu, kad jūs taip mylėtumėte ir taip sektumėte Motiną Reginą, jog galėtumėte su visu nuoširdumu sau sakyti: „Mane skiria nuo Motinos Reginos vien tik man duotas vardas, ir niekas daugiau!“ Dieve saugok, kad neatsirastų Jūsų tarpe niekad nė vienos seselės, apie kurią būtų galima sakyti, jog ją sieja bei riša su Motina Regina tik Kotrynietės vardas ir abitas, ir niekas daugiau.

## PAMOKSLAS SESERS CAMILLA

25 metų vienuolinio gyvenimo sukakties proga

Šiandien mums dviguba šventė. Švenčiame Dievo Tarnaitės Motinos Reginos Prothmann mirties dieną. Minim mūsų gerosios seselės Camilla sidabrinį vienuolinio gyvenimo jubiliejų.

I. Metai slenka. Dienos bėga. Laikas viską neša praėitin, ir daug ką užmarštin. Yra tačiau asmenų, kurių nei metai, nei laikas neuždengia ir nepaslepia. Yra žmonių, kurie visam lieka gyvi gyvųjų širdyse ir mintyse. Viena iš šiųjų yra ir Motina Regina. Ji yra gyva istorijoje ir Bažnyčios gyvenime. Ji yra gyva savo dukrų šv. Katerinos seserų širdyse ir mintyse.

Neseniai skaičiau vienos ispanės sesers kanonizacijos bylos dokumentuose sekančius patikrinintus ir patvirtintus faktus:

Sesuo, vienuolyno įsteigėja, guli mirties patale. Prie jos lovos budi seselės. Jos meldžiasi. Kai kurios verkia. Ligonė staiga atveria akis. Žvelgia į klūpančias, skausmo prislėgtas seseles. Silpnu ir dusliu balsu taria: „Mielos dukros! Neverkite. Neliūdėkite. Aš Jūsų nepalieku. Aš būsiu su Jumis visada”.

Anie žodžiai, anas užtikrinimas mirstančios vienuolyno vyresniosios nėra kažkas nuostabaus. Ne viena meilės pilna siela atsiskyrimo valandą sako, kartoja tuos pačius žodžius savo mylimiesiems. Bet šį kartą anie žodžiai neliko tik paprastas pažadas. Jie tapo realybe. Mirusioji buvo palaidota. Bet jos balsas liko girdimas vienuolyne. Jis girdėjosi koplyčioje maldų metu. Jis girdėjosi valgomajam ir paskirose seselių celėse. Šis reiškinys Bažnyčios autoritetu buvo patikrintas ir patvirtintas. Vėliau jis buvo pripažintas stebuklu mirusiosios beatifikacijos byloje.



Kodėl Dievas leido įvykti šios rūšies stebuklui? Tikriausiai ne tik, kad patvirtintų Mirusiosios šventumą, bet ir kad pabrėžtų visiems, jog visi mirusieji turi su gyvaisiais ryšį; ir ypatingu būdu tokių ryšių turi visi vienuolynų steigėjai su savo vienuolynais. Kiekvienas ir visi vienuolynų steigėjai, kadangi yra paties Dievo pašaukti ypatingai misijai Bažnyčioje, lieka visam gyvi savo įsteigtose Kongregacijose ar Ordinuose; kaip ir Kristus liko, tiesa nematomas, bet gyvas savo įsteigtoje Bažnyčioje. Jis juk užtikrino: „Štai aš esu su jumis visas dienas iki pasaulio pabaigai” (Mt 28,20).

Taigi ir Dievo Tarnaitė Motina Regina Prothmann yra gyva savo šv. Kotrinos Seserų kongregacijoje. Ji visą laiką meldėsi ir meldžiasi su savo dukromis kiekvienoje vienuolyno koplyčioje, kad kongregacijai nestigtų Dievo malonės. Ji visą laiką budėjo ir budi, įkvėpdama vyresniąsias, kad vestų Kongregaciją jos nurodytu ir Dievo norimu keliu. Ji yra kiekvienoje celėje su kiekviena savo dukra, kad ją šildytų savo motiniška meile ir jai šviestų savo šventumo pavyzdžiu. Jei Kongregacija, nugalėjusi daugybę kliūčių, išaugo ir išbujėjo, tai nėra nuopelnas tų, kurios kongregacijai vadovavo po jos, bet tai yra veikiau jos pačios kongregacijoje buvimo vaisius. Jei Motinos Reginos ipėdinės turi kongregacijai nuopelnų, tai jie yra tik tame, kad jos liko ištikimos Motinai Reginai.

Štai kodėl ir mano linkėjimai nūdien, švenčiant Motinos Reginos dieną, yra: Mielos Seselės, Motina Regina yra gyva Jūsų kongregacijoje. Ji yra su jumis visada. Gink Dieve, neatsitolinkite jūs nuo jos! O šios rūšies pavojų nūdien, kai visa norima keisti, moderninti, yra labai daug. Neatsitolinkite nuo savo Motinos. Ją Dievas jums davė. Dievas ir nori, kad jūs su ja būtumėte.

II. Metai slenka. Dienos bėga. Laikas neša mūs kiekvieną vis pirmyn, ir niekad atgalios. Šios mintys šiandien

spėju, yra sesers Camilla sieloje. 25 metai jos gyvenimo vienuolyne prabėgo it sapnas. Prabėgo, bet nedingo. Kai kas, iš to, kas per 25 metus išgyventa, liko ir dabarty; daug kas pasiekė amžinybės ribas ir laukia anapus; kai kas galbūt ir išnyko.

25 metai ramaus, tylaus gyvenimo. Buvo ir ašarų, bet dar daugiau džiaugsmo. Buvo ilgesnio nerimo ir nepasitenkinimo momentų, bet dar daugiau šviesių, žavių ir laimingų valandų. Jei norėčiau vienu žodžiu apibūdinti visa tai, ką sesuo Camilla per 25 metus, nešiodama kotrynetės abitą, išgyveno, turėčiau pasakyti tai, ką apie save kartą pasakė šv. Motina Cabrini. Ji sakė: „Visas mano vienuoliškas gyvenimas buvo meilė. Kiekvieno mano darbo, kiekvieno mano pasiryžimo pradžia ir pabaiga — alfa ir omega — buvo meilė: meilė Dievui, meilė žmogui, meilė visai tvarinijai. Todėl tikiuosi, kad meilė, kuria gyvenau, lydės mane ir mirtyje, iki anapus, ir sujungs amžinai su Dievu pilnutinėje, dangiškoje meilėje”. Meilė yra žodis, kuris apibūdina sesers Camilla vienuolišką gyvenimą. Meilė Dievui ją pašaukė iš pasaulio, kad užsidarytų niūriose vienuolyno sienose. Meilė Bažnyčiai ir žmogui ją įgalino prisiimti ir pernešti visus vienuolinio gyvenimo sunkumus. Meilė Dievo kūrinijai leido jai gyventi Dievui, neniekinant žemės, bet džiaugiantis visu tuo, kas pasaulyje yra gero ir gražaus.

25 metai! Tai dar nevisas kelias. Tai tik pusiaukelė. Reikės dar toli eiti. Kas laukia ateityje, pilnai tik Dievas žino. Tačiau su tam tikru apytikrumu galime spėti ir teigti, jos daugmaž ateitis atneš tą patį, ką ir praeitis. Bus džiaugsmo, bus ir ašarų. Bus laimėjimų, bus ir nusivylimo. Bus tačiau ir kas keisis. Fizinės jėgos mažės. Kūnas pradės linkti į žemę. Bet didės gyvenimo patirtis; augs nuopelnai. Ypatingai reikia, kad nemažėtų, bet augtų meilė. Kai kūnas neišvengiamai linksta į žemę, reikia, kad siela

dieviškos meilės sparnais nesulaikomai kiltų į dangų. Reikia, kad meilė mus keltų prie Dievo, jungtų kasdien vis labiau su juo, paskandintų jame. Šis yra mano ir mūsų visą linkėjimas Jums, miela sesele Camilla.

\* \* \*

Didis mąstytojas ir poetas Pascal kartą, įėjęs į Reimso puošniąją katedrą, išvydo nuošaliai klūpančią, suvargusią moterėlę. Ji karštai meldėsi. Jos veidas spindėjo tikėjimu. Jos išraiška rodė kažką dieviško. Pascal ją stebėjo. Ji jam padarė gilų įspūdį ir jis vėliau savo užrašuose apie ją parašė: „Ta moterėlė skendėjo Dievuje!”

Miela sesele Camilla, teklesti Jūsų sieloje Dievui meilė kasdien vis labiau. Tekelia ji Jus prie Dievo ir tejungia su juo vis tampriau. Taip kad ir apie Jus, tie, kurie Jus stebės, vieną dieną galėtų sakyti: „Ta sesuo skendi Dievuje”.

SESERS M. SIGHILDE

25 metų vienuolinio gyvenimo sukaktis

1968

## I

1943 metais kovo 19 d. vokiečių saugumo policijos karininkas Faulhaber atėjo į Vilniaus Kunigų seminariją ir oficialiai pareiškė, kad seminarija yra uždaroma ir visas jos turtas konfiskuojamas. Davė dvi valandas laiko apleisti patalpas. Ta pačia proga minimas karininkas pareiškė norą pamatyti ir pasikalbėti su arkivyskupijos Apaštališku administratoriumi arkiv. M. Reiniu. Ganytojas kaip tik tuo

metu buvo seminarijoje: skaitė paskaitą. Išėjęs iš klasės arkivyskupas mielai priėmė rektorius bute vokiečių vyriausybės atstovą ir su juom trumpai, bet labai atvirai ir draugiškai pasikalbėjo.

Karininkas prašė Arkivyskupą, kad atsišauktų į Lietuvos visuomenę, ypač į jaunimą ir paragintų visus prisidėti prie žūtbūtinės kovos prieš bedievišką komunizmą, kuriam vadovauja bolševikinė Rusija. Arkiv. M. Reinys atsakė: „O taip, kova prieš komunizmą mums rūpi. Mes visomis išgalėmis kovojame prieš šį apokaliptinį slibiną, kuris iš Rusijos grąšo visam krikščioniškam pasauliui. Jūs kovojat medžiaginiaisiais, o mes dvasiniais ginklais. Komunizmas juk yra ideologija, todėl prieš jį reikia kovoti visų pirma dvasiniais ginklais. Kovai prieš komunizmą tarnavo iš ši seminarija, kurią jūs dabar uždarote. Mane stebina todėl, kad jūs kaip tik šiuo metu, kai uždarote seminariją, kuri rengia karininkus dvasinei kovai prieš komunizmą, prašote padėti jums jūsų sunkioje fizinėje kovoje prieš komunistinę Rusiją. Gaunasi išpūdis, kad žmonės kartais tikrai nežino, ką daro: ką viena ranka stato, kita griaua“. Šiais žodžiais baigė arkiv. M. Reinys savo pokalbį su karininku Faulhaber. Ar Ganytojo žodžiai padarė kokį nors išpūdį minimam karininkui, nežinau. Bet tai buvo šventos tiesos žodžiai.

## II

Prisimena man kaip tik šia proga anas įvykis, nes jame matau analogiją su mūsų Jubiliatės seselės Sighilde prieš 25 metus padarytu apsisprendimu stoti į Kotryniečių vienuolyną.

1943 šėlo karas visam savo baisume. Visos Vokietijos jėgos buvo nukreiptos į karą, siekiant laimėjimo. Kaip tik tuo metu ses. M. Sighilde ryžosi paaukoti save Dievo tar-

nybai. Ji, kaip ir arkiv. M. Reinys, tikėjo, jog ne fiziniai ginklai, o Dievas ir žmogaus dvasia lemia laimėjimus visur ir visada. Sekdama dviejų vyresnių savo seserų pavyzdžiu, Sighilde prisiėmė Motinos Reginos dukterų abitą ir gyvenimą, kad neštų kenčiantiems paguodą; kad pelnytų visiems dangaus palaimos, kad kovotų už tiesos laimėjimą prieš melą, meilės — prieš neapykantą, teisingumo ir gerumo prieš — niekšybes.

Jau 25 metai, kai mūsų Jubiliatė eina šiuo Motinos Reginos nubrėžtu keliu. Šis kelias nebuvo jai lengvas, bet yra tikras. Prieš 25 metus ji neįsivaizdavo, kad teks pakelti tiek sunkumų, išgyventi tokių pavojų, rasti toli nuo gimtojo krašto. Bet nūn, žvelgdama atgal, esu tikras, kad ji nesigaili šį kelią pasirinkusi ir juoėjusi. Ji mato ir supranta, kadėjo tiesos keliu, kuris ją apsaugojo nuo pikta ir, nors ir tarp didelių sunkumų, vis dėlto jai laidavo vidinę ramybę ir Dievo artumą.

### III

Už visa tai šiandien mes visi su Jubiliate dėkojame Dievui ir Motinai Reginai, kuri nuolat budi kiekvienam Kotryniečių vienuolyne ir kiekvienos kotrynietės širdyje. Ypačingą dėkingumą Dievui šiandien reiškia šv. Kazimiero kolegija, nes tiek metų patyrė iš seselės Sighildės didelio gerumo ir neįkainojamo pasiaukojimo.

25-ri metai vienuolės rūbe tai dar tik pusiaukelis. Nūdien žvelgiam į praeitį, kad tiksliau nusibrėžtume kelią į ateitį. Iš visos širdies linkime mūsų Jubiliatei, kad jos ateitis būtų graži ir šventa. Žinau, kad, kaip praeityje, taip ir ateityje bus skausmo ir ašarų, reikės aukotis ir kentėti. Ši yra Dievo vaikų dalis. Kryžiaus kelias yra mūsų kelias. Ši kelią nurodė ir rekomendavo savo dukroms Motina Regina. Bet taipgi žinau, kad pro ašaras galima ir juoktis,

kad per skausmą galima pasiekti džiaugsmą. Štai kodėl drįstu linkėti, kad, einant erškėčiuotu keliu, širdyje žydėtų dangiško grožio šventumu dvelkiančios rožės.

#### IV

F. Schiller savo istoriniame romane apie garsų Friedlando kunigaikštį Von Wallenstein išpūdingai perstato šio žymaus kariškio tragišką gyvenimo pabaigą. Kurį laiką jis buvo imperatoriaus patikėtinis ir vyriausias šv. Romos imperijos kariuomenės vadas. Trokšdamas tačiau garbės ir valdžios, jis bandė tapti išdaviku, susidėjo su priešais prieš imperatorių. Šamokslas tačiau buvo susektas. Imperatorius laiku vyriausiu kariuomenės vadu paskyrė grafą Piccolomini ir jam pavedė Von Wallenstein suimti. Kai jaunas Piccolomini Maksimilijonas įspėjo Von Wallenstein ir ragino atšaukti šamokslą, laikytis ištikimybės imperatoriui, jis atsakė, jog jam kelio atgal nėra. Kurį laiką žvelgė liūdnas pro langą į žydintį sodą ir atsidusęs pasakė: „Gyvenimas. Laimėjimai. Garbė. O va, mano gyvenimo vyšnia jau pražydėjo!”

\* \* \*

Miela Sesele, gyvenimo gėlės žydi, pražydi ir nuvysta, bet tik tų, kurie gyvena šiai žemei ir joje ieško savo gyvenimo tikslo bei prasmės. Kas kita yra su tais, kurie gyvena dangui ir ten ieško savo esimo prasmės. Šiųjų gyvenimo gėlės nevysta. Jos žydi ir skleidžiasi vis labiau ir vis gražiau, kuo žmogus labiau artėja prie žemiško gyvenimo paskutinės ribos. Miela Jubiliate ir brangios seselės, jūs, kaip ir mes, gyvenate ne žemei, o dangui, todėl jūsų galvą puošia vainikas nupintas iš gerų darbų ir dieviškos meilės, kuris yra žemiško džiaugsmo ir amžinos laimės laidas.

## SESERS JUSTINOS

25 metų vienuolinio gyvenimo sukakties proga  
1973.I.18

Šiandien dviguba šventė. — Minim Dievo Tarnaitės Reginos Prothmann mirties metines. — Švenčiam seselės Justinos 25 metų vienuolinio gyvenimo sukaktį. Abi šios šventės liejasi į vieną.

### I

Minim Dievo Tarnaitės Reginos Prothmann mirties dieną, kadangi ji šventu savo gyvenimu žemėje užsitikrino sau dangų amžinybę. Jos mirtis žemės gyvenime yra gimimas dangaus gyvenimui. Šitai mes minim ir šiuo mes džiaugiamės.

Motina Regina, siekdama sėkmingiau tarnauti žemėje Dievui, įsteigė Seserų kongregaciją, kuriai pavyzdžiu parinko ir nurodė didžiąją Šventąją — mergele ir kankinę Katariną iš Aleksandrijos. Ši šventoji Motinos Reginos dukroms turėjo šviesti nekaltybės, dieviškos išminties ir meilės bei ištikimybės Dievui iki kankinystės pavyzdžiu. Ši šventoji taip pat turėjo užtarti pas Dievą, išmelsdama dangišką palaimą toms, kurios, sekdamos Motiną Reginą, pasirinko jos vardo kongregaciją. Ir tikrai šv. Katarina nuostabiai globojo tiek Motiną Reginą, vedama ją šventumo keliu, tiek naują Kongregaciją, vedama ją sunkumų ir aukų, bet taip pat ir didžių laimėjimų keliu.

Laikai, kuriuose gyveno ir veikė Motina Regina, ir kuriuose paliko mirdama savo jauną kongregaciją, buvo visokeriopai sunkūs: nepalankūs politiškai, vargingi medžiagiškai, pilni bandymų ir pavojų religiškai ir mora-



Išskai. Vienok kongregacija nuostabiai augo ir plėtėsi, nešdama dvasinę palaimą ne tik Braunsbergui ir Prūsijai, bet taip pat ir aplinkiniams kraštams: Lietuvai, Lenkijai ir Vakarų Vokietijai. Ilgainiui kongregacijos seserys pasiekė net užjūrius, ir ypač išbujojo Brazilijoje. Visa tai neįvyko savaime, nei vien dėl žmogiškos išminties ir sugebėjimų tų, kurios vadovavo kongregacijai, o veikiau dėl nuostabios dangaus palaimos, kurių išmeldė pas Dievą tiek šv. Katarina, tiek pati Dievo Tarnaitė Regina Prothmann.

## II

Šiandien mes minim sidabrinį vienuolinio gyvenimo jubiliejų sesers Justinos, kuri Motinos Reginos dukra tapo kaip tik Brazilijoje. Buvo laikas, kada iš Rytprūsių seselės Kotrynietės, vykdydamos Motinos Reginos joms patikėtą misiją tarnauti sieloms ten, kur labiausiai reikalinga, pasiekė tolimą, bet turtingą ir su didele ateitimi Pietų Ameriką ir įsikūrė Brazilijoje. Atėjo metas, kada Brazilijoje išbujojusi kongregacija siunčia savo seseris apaštalausti Europoje, pačiame Bažnyčios centre, Romoje. Nuostabūs yra Dievo keliai. Laimingi esame mes, kad priklausome Katalikų Bažnyčiai, ir todėl visur jaučiamės esą namie: esą vienos ir tos pačios Dievo šeimos vaikai.

Tiesa, gal seselė Justina šią savo šventę būtų norėjusi mieliau švęsti ten, kur ji gimė ir augo, kur gyvena jos savieji. Žmogiška širdis šitai jaučia ir supranta. Dievas tačiau norėjo mums suteikti šį džiaugsmą. Ir mes tikrai džiaugiamės. Ir mūsų džiaugsmas yra sujungtas su ypatingu dėkingumu ir meile seselei Justinai. Juk juo kas daugiau aukojasi dėl mūsų, tuo mes esame jam dėkingesni ir jį labiau vertiname.

Kai pradėjau mąstyti, ką galėčiau pasakyti šią iškil-

mių proga, netikėtai pateko į rankas knyga, kurioje perskaičiau vieno italo kunigo pasakojimą apie jo patirtą išpūdį Lourde. Pasakojimas atkreipė mano dėmesį. Pagalvoju: juk tai gyvas vaizdas, kuris atsispindi daugelyje nekaltų sielų! Juk tai jaudinantis įvykis, kurį galima imti kaip puikų linkėjimą kiekvienai tobulumo siekiančiai sielai!

Minėtas kunigas rašo: Lourde kiekvienas mato tūkstančius ligonių. Maži ir dideli. Jauni ir seni. Raiši, akli, suparaližuotieji. Išblyškę ir vos bekvėpuoją. Vaizdas sleigiantis. Išpūdis — lyg visas pasaulio skausmas, visa nedalia stovėtų čia prieš mus. Vienok visų ir kiekvieno akyse blizga viltis, trykšta tikėjimas, jog Dievas gali visą tą skausmą pašalinti, iš bet kokios ligos pagydyti. Anas minios šauksmas: „Viešpatie, jei nori, padaryk, kad pasveikčiau!“ — yra tiek pilnas tikėjimo, kad jis tikrai pakyla iki dangaus: jį atidaro ir iš jo krinta ant visų malonių lietus. Tiesa, ne visi Lourde atgauna fizinę sveikatą, bet beveik visi prisipildo vidine ramybe, ir grįžta namo su viltimi širdyje.

— Beeidamas, — pasakoja toliau anas kunigas, — pamčiau tarp kitų ligonių vieną jaunuolę. Ji buvo paraližuota: nevaldė kojų. Atkreipė mano dėmesį jos veido išraiška, kuri rodė nepaprastą ramumą ir laimingumą. Prisiartinau prie jos ir teiravausi, iš kur ir kas ji esanti. Tai buvo ispanė iš Valencijos. Ji pareiškė: „Atvykau, kad prašyčiau pagijimo malonės. Bet dabar tai man jau nesvarbu. Netikėjau, kad galėtų būti toks džiaugsmas, kurį čia patyriau. Nepavydžiu daugiau niekam nieko. Esu tiek laiminga, kad, manau, jog jau neprašysiu iš Jėzaus malonės atgauti kūno sveikatą“ (G. Pastorino, *Semi di consolazione* 14, Genova 1972, 29).

„Netikėjau, kad galėtų būti toks džiaugsmas, kurį čia patyriau!“ „Nieko niekam daugiau nepavydžiu!“ „Esu tiek

laiminga, kad nejaučiu reikalo prašyti Jėzų kūno pagijimo malonių!”

Esu beveik tikras, kad seselė Justina, žvelgdama į savo vienuolišką gyvenimą, trukusį jau 25 metus, gali kartoti anos ispanės jaunuolės pasakytus žodžius.

Pasaulio žmonės dažnai mano, būk vienuoliškas gyvenimas duoda tik kryžių, tik skausmą, tik auką. Tikrumoje tačiau taip nėra. Mes tai gerai žinome iš patirties. Vienuolinis gyvenimas tiesioginiai siekia ne kryžių uždėti mums ant pečių, bet veikiau pamokyti, kaip gyvenimo teikiamą kryžių lengviau galime nešti. Vienuolinis gyvenimas neieško ir nežadina skausmo, bet veikiau teikia džiaugsmą, kokio pasaulis nepažįsta. Vienuolinis gyvenimas yra daugiau malonė ir privilegija, o ne auka ir atsižadėjimas. Dvasinis džiaugsmas, kurį teikia vienuolinis gyvenimas, leidžia užmiršti fizinio gyvenimo trūkumus. Gyvenimas vienuolyne su Dievu ir Dievuje tiek pripildo laime mūsų sielas, kad mes neturime ko pavydėti žemės žmonėms, bet veikiau jie turėtų mums pavydėti.

Miela sesele Justina, esi dar pačiam viduryje savo vienuolinio gyvenimo. Prieš akis dar tolimas kelias. Noriu linkėti, kad juo eidama ir jį baigdamą galėtum kartoti anuos anos ispanės mergaitės žodžius: „Netikėjau, kad būtų toks džiaugsmas, kurį patyriau čia, vienuolyne!” „Nieko nepavydžiu tiems, kurie yra pasaulyje!” „Esu tiek laiminga, kad žemiško gyvenimo malonių iš Jėzaus nenoriu prašyti!”

# 50 METŲ VIENUOLINIO GYVENIMO SUKAKTIS

(Sesers Anunciatos Mažeikaitės)

1980

## I

1938 gegužės 31 d. popiežius Pijus XI šventė savo 80 metų amžiaus sukaktį. Šia proga Kristaus Vietininkas panorėjo turėti prie savęs jaunimą. Buvome sukviesti į specialią audienciją visi tuomet Romoje buvę popiežiškų universitetų studentai. Jo Šventenybė prabilo į mus ir kalbėjo:

— Jūs esate jauni, o aš jau senelis. Tačiau nepavydžiu jums. Jūs žvelgiat į ateitį, o aš žiūriu į praeitį. Ir vis dėlto, jei Dievas to nori, neatsisakau dar toliau dirbti.

Šie šv. Tėvo žodžiai liko visam gyvi mano sieloje. Juos prisimenu ir šia proga. Manau, kad mūsų Jubiliatės su Motina Anunciata priešakyje, jei panorėtų šia proga prabilti, greičiausiai kreiptųsi į mus tais pačiais popiežiaus Pijaus XI žodžiais. Pasvarstykime tad, ką anais žodžiais Kristaus Vietininkas norėjo pasakyti, ir kaip mes juos galėtume sau pritaikyti?

## II

Nepavydėti jaunystės, reiškia nesiilgėti jos. O tai gali tik tas, kuris yra patenkintas dabartimi, ir nesigaili to, kas yra likę praeityje. Gailisi jaunystės paprastai tie, kurie ją nenaudingai praleidę, ir norėtų padarytas klaidas atitaisyti, paliktas spragas užlyginti.

Esu tikras, kad mūsų Jubiliatės žvelgia į savo jaunystę ne su gailėsčiu, o su džiaugsmu. Ją juk praleido vienuolyne,

klūpodamos prie Viešpaties kojų. Vos pradėjus sprogti pirmiesiems jaunystės žiedams, jos išgirdo paslaptinę Viešpaties balsą, kuris kalbėjo ir sakė: „Mieloji mano dukra, eikš, — aš tau parodysiu išminties kelią. Aš tave vesiu tikruoju taku. Beeinant tu nesuklups. O jei reikės bėgti, tu neparpulsi” (Pat 4,11s). Dievas, Mielos jubiliatės, jus pašaukė, ir jūs jo paklausėte. Dievas jus vedė savo išmintinga ranka per 50 metų, ir jūs nesuklupote — nepaklydote; išvengėte įvairiausių pavojų bei galimų nuostolių, kokių daugelis patiria pasaulyje, ir vėliau turi gailėtis. Todėl pagrįstai šiandien galite dėiaugtis ir dėkoti Dievui, kad dangaus kvietimą išgirdote ir priėmėte, o priėmę, ištvermingai laikėtės.

Nebuvo lengva Viešpaties šaukimą priimti. Nebuvo lengva pačioje jaunystėje palikti tėvų namus, ypač jei patys tėvai nebuvo linę jus išleisti į vienuolyną. Žinau, kad kai kurioms iš jūsų teko parodyti didelio užsispyrimo, kad nugalėtumėte tėvelių priešinimąsi. Jei pavyko kliūtis nugalėti ir, palikus pasaulį užsidaryti vienuolyne, tai įvyko tik, kad speciali Dievo malonė jus lenkė ir stiprino. Todėl šiandien mes visi drauge su jumis dėkojame Dievui už dvigubą jums suteiktą malonę, būtent, pašaukimo ir pašaukime ištesėjimo. Atsiminkime, kad Jėzus yra pasakęs, jog daug yra pašauktųjų, bet maža išrinktųjų (Mt 20,16). Jūs esate iš pašauktųjų, bet drauge ir iš išrinktųjų. Dėl to džiaugiamės ir dėkojame Dievui.

Mūsų džiaugsmas yra pilnas, o dėkingumas Viešpačiui gilus, kadangi jūs, priėmusios pašaukimą, jame ištikimai ištesėjote. 50 metų jus puošia kuklus vienuolinis rūbas. 50 metų jūs tarnaujate prie Jėzaus kryžiaus ir Skausmingos Motinos kojų. 50 metų jūs nešate paguodą sieloms ir teikiate džiaugsmą bei garbę Dievui. Daug laimėjimų pasiekta. Daug ir kentėta, bet prie Jėzaus kryžiaus. Gi skausmas prie Išganytojo kryžiaus mylinčiai sielai nėra

našta, o verčiau paguoda ir malonumas.

Kai įstojote į vienuolyną, jūsų kongregacija buvo dar jaunutė. Daug ko trūko. Gyvenote vargingai. Bet pasitikėjote Dievu. Iš jo laukėte palaimos. Ir jos jums netrūko. Augote ir bujojote viduje ir išorėje. Per tuos 50 metų padaryta milžiniška pažanga. Nauji pastatai. Naujos įstaigos. Nauji darbo plotai. Visa tai pasiekta, kadangi Dievas laimino jus ir jūsų kongregaciją. Taigi už visa visų pirma reikia dėkoti Dievui. Bet neužmirštini ir tie bei tos, kuriuos vadovavo, ir kurie gausiai rėmė. Su dėkingumu prisimintinas ir minėtinas visų pirma Tėv. Alfonsas, kurį Viešpats pašaukė įsteigti kongregaciją. Dėkokime todėl šių iškilmių eigoje Viešpačiui ne tik už suteiktas malones jubiliatėms, bet taip pat už visą tą gausią palaimą, kurią Viešpats teikė ir teikia Nukryžiuoto Jėzaus Seserų kongregacijai.

### III

Popiežius Pijus XI, nors būdamas 80 metų, buvo pasiryžęs, jei Dievas to norėtų, dar dirbti ir aukotis. Brangios seselės jubiliatės, nė jūs neturite atsisakyti toliau dirbti ir aukotis Dievo garbei ir kongregacijos ateičiai. Kol Dievas mus laiko žemės gyvenime, tol esame čia reikalingi ir privalome stengtis būti naudingi žmonijos išganymui. Amžius yra Dievo rankose ir yra jo dovana mums. Todėl niekas iš žmonių neturi nustatyti, kada kas turi — gali eiti atsakingas pareigas, o kada jau privalo pasitraukti. Pareigų ėjimas priklauso ne nuo amžiaus, o nuo sugebėjimo. Vienas dar palyginamai jaunam amžiuje gali būti jau nepajėgus dirbti, o kitas ir po 80 metų dar jaučiasi esąs veiklus ir gali kartoti su Pijum XI: „Neatsisakau dirbti, jei Dievas to nori ir laiko mane gyvųjų tarpe!“ Iš kitos pusės, kol Dievas laiko šiame pasaulyje, vienaip ar kitaip

galime būti naudingi, nors ir neidami atsakingų pareigų. Juk galime melstis, galime aukoti savo kančias, galime duoti jaunesniesiems gerų patarimų.

Taigi, mielosios jubilatės, negalvokite, kad jūs jau atidavėte visa, ką galėjote atiduoti Dievui ir Kongregacijai. Tik Viešpats nuspręs, kada jūs būsite jau galutinai atlikusios savo uždavinius šios žemės gyvenime.

Kongregacija, kaip gerai žinote, yra reikalinga darbinikių, ypač tų, kurios turi patyrimo ir gerai pažįsta vienuolinio gyvenimo nūdienius sunkumus.

Trūksta pašaukimų. Juos Dievas duoda. Bet pašaukimų malonę mes privalome užsitarnauti gyvenimo šventumu ir pilnu ištikimumu Kongregacijos dvasiai, kaip ją nurodė bei suformavo steigėjai, kurie neabejotinai buvo Dievo pašaukti ir įkvėpti. Reikia taipgi žiūrėti, kad per mūsų kaltę neprarastume nė vieno pašaukimo. Turime visa daryti, kad su Kristumi galėtume kreiptis į dangiškąjį Tėvą, sakydami: „Šventasis Tėve, aš išsergėjau tuos, kuriuos man davei, ir nepraradau nė vieno, išskyrus tik prapulties sūnų, kad įvyktų Raštas” (Jon 17,11s). Rūpinantis pašaukimais, privalu rūpintis išlaikyti kongregacijos dvasią, kaip ją nusakė ir perdavė steigėjai. Šitai nūdien nėra lengva įvykdyti. Visi juk siekia naujumą; bando derintis prie pasaulio dvasios. Atsitinka, kad keičiama ne tik pripuolami dalykai, bet atsisakoma net esminių principų. Atsigrežiama į pasaulį taip ir tiek, kad ne pasaulį pajėgiame pašvęsti ir dangui palenkti, o greičiau pasaulis mus užkrečia savo dvasia, kuri nėra iš Dievo. Užmirštama šv. Jono išpėjimas ir raginimas: „Nemylėkite pasaulio, nei to, kas yra pasaulyje. Jei kas myli pasaulį, tame nėra Tėvo meilės, nes visa, kas pasaulyje, tai kūno geismas, akių geismas ir gyvenimo puikybė” (1 Jon 2,15).

\* \* \*



Gerbiamos Jubiliatės, jūs esate liudininkės pirminės kongregacijos dvasios, kaip ji Dievo įkvėpimu Tėv. Alfonso buvo nubrėžta. Šią dvasią privalote išlaikyti ir jaunosioms perduoti, kad ją saugotų kaip Dievo duotą dovaną siekti asmeninio šventumo ir aukotis dėl sielų išganymo. Tai didelis uždavinys. Esu tikras, kad atliksite šį uždavinį kiekviena pagal savo išgales: malda, visokeriopa auka, pamokymais ir pavyzdžiu. Gerasis Dievas, kuris iki šiolei gausiai jus laimino, laimins ir toliau, kol pagaliau pašauks pas save į ten, „kur gera būti“ (Mt 17,4). Eidamos toliau žemės keliu, vis labiau ilgėkitės dangaus ir kartokite su mūsų poetu:

*Oi gražus, gražus, tolimas dangus!  
Kada man pašauksi ten, Dievuli brangus!*

# KITOS SUKAKTYS

ALYTAUS GIMNAZIJOS 50 METŲ SUKAKTIS  
Chicago, 1969.XI.29

*Žinau aš kraštų vienu  
Mūs šalalėj Lietuvoj  
Dzidzi vargų, sunkių naštų  
Tsysia jis diena dzienon.*

Vanagaitis

Aną kraštą mielą mūs šalelėj Lietuvoje, aną vargo ir nedalios kraštą gerai pažįstam mes visi. Jį jaučiam ir nešiojam širdyje, apie jį svajojam, jį regim sapne. Ten juk mes išaugom. Ten iškentėjom mūs vaikystės ir jaunystės dienas. Ten pajutom ir išgyvenom mūsų pirmuosius džiaugsmus. Anas kraštas yra mūsų gyvenimo dalis. Jį ypatingai prisimename šiandien čia susirinkę.

## I

Prieš 50 metų aname vargo krašte sublizgo naujas žiburys. Tai buvo naujai įsteigta Alytaus gimnazija. Ši gimnazija, pradžioje ulonų pulko kareivinėse, o vėliau naujai

pastatytose patalpose, nešė šviesą Dzūkijos jaunimui. Jau 50 metų iš Alytaus gimnazijos šviesa skleidžiasi po Dzūkiją, visą Lietuvą, ir pasiekia net tolimus pasaulio kraštus. Ši gimnazija per 50 metų parengė ir išleido tūkstančius jaunų pajėgų, net žymių asmenybių. Jų tarpe turime net kankinių, pasiaukojusių už tikėjimo ir tautos idealus. Prieš juos šia proga lenkime galvas. Juos pagerbkime, iš jų mokysimės. Daug jau yra iš buvusių Alytaus gimnazijos mokinių amžinybėje. Juos prisiminkime šia proga mūsų maldose, kad neliktų vien užgesę žiburiai, o šviestų savo asmenybėmis ir spindėtų mums dar žemės keleiviams amžinybės spinduliais. Prisiminkime maldoje taipgi tuos, kurie kur nors vargsta; ir ypač tuos, kurie kovoja ir kenčia pavergtoje tėvynėje.

Sukaktis, kurią mes čia šiandien švenčiame, jau buvo atšvęsta praėjusią vasarą Alytuje. Buvo atšvęsta be didelio džiaugsmo, nes išskilmėms vadovavo tie, kurie tarnauja ne Dzūkijai ir ne Lietuvai, o sovietiniam pavergėjui.

## II

Alytaus gimnazija per paskutiniuosius 25 metus, Lietuvai esant sovietinėje vergijoje, tiesa, švietė, bet nešildė, nei mūsų esančių išeivijoje, nei gyvenančių tėvynėje.

Mat, degantis žiburys paprastai šviečia ir šildo. Kartais tačiau žiburys gali šviesti vien atsispindėdamas. Tuo atveju jis šviečia, bet nešildo. Anglijoje nuo senų laikų kiekviename bute paprastai žerėdavo anglimis kūrenamas židiny. Jis spindėdavo ir šildydavo. Pastaraisiais betgi laikais, kad išvengtų dūmų ir suodžių, kurie užteršdavo orą, anglimis kūrenami židiniai daugumoje yra pakeisti, vien dekoracijai, elektriniais židiniais. Šieji spindi ir sudaro ispūdį, lyg būtų tikri židiniai, bet jie tik žėruoja, o nešildo.

Panašiai yra ir gyvenime. Tą patį galime sakyti apie

nūdienę Alytaus gimnaziją. Ji mums anksčiau spindėjo mokslo šviesa ir šildė lietuviškos kultūros ugnimi. O va dabar ji dar žiba, bet jau tik kaip ekrane ar veidrodyje; dar spindi, bet nedega ir nešildo. Šitai mes apgailim. Dėl šito mes liūdim.

### III

Kai Jeruzalės moters verkė kenčiančio Išganytojo, jis prabilo į jas ir tarė: „Ne manęs verkite, bet verčiau savęs ir savo vaikų“ (Lk 23,29). Šis Kristaus įspėjimas tinka visiems visų laikų žmonėms. Taigi ir mums. Apgailėdami įvykius, dėl kurių kiti yra kalti, žvelkime į save, ar kartais mes patys neturime pagrindo save kaltinti dėl eventualių apsileidimų. Ar mes tikrai degam šventų idealų ugnimi, kurią įžiebė mumyse Alytaus gimnazija? Ar ta ugnis kartais neišblėso mumyse? O gal mes tik spindim ta šviesa, bet vien kaip veidrodyje ar ekrane, be jokios vadinės šilumos?

Mūsų tautos pavergėjai, bolševikiniai agentai, skelbia mus naciais, vadina fašistais, laiko išdavikais. Jie siekia ir daro visa, kad ištirptume išeivijoje, kad nustotume būti gyva mūsų tautos dalis. Jie daro visa, kad mes liktume vien užgesę žiburiai. Mūsų tačiau troškimas ir pastangos turi būti išlikti spindinčiais ir šildančiais lietuviškais židiniais, kur besirastume.

W. Shakespear'o kunigaikštis Hamletas savo didžiam skausme dėl tėvo niekšingo nužudymo, nevilties pagautas, klausė save: „Būti ar nebūti — gyventi ar nusižudyti?“ Apsisprendė gyventi ir kovoti prieš pikta, veikiant į sąžinę tų, kurie buvo įvykdę žmogžudystę. Pasiryžimas buvo sėkmingas. Hamletas taip paveikė į motinos sąžinę, kad ji nutraukė jo kalbą: sušuko ir tarė: „Gana, sūnau! Man plyšta širdis!“ Hamletas, nudžiugęs, atsakė: „Gerai, mama!

Teplyšta tavo širdis. Mesk šalin blogąją jos dalį, kad išgelbėtum tą, kuri dar yra sveika!”

Apsispręskim ir mes ne išnykti, o pasilikti ir veikti į pasaulio sąžinę, kad tie, kurių širdys dar yra geros, kurie dar laikosi teisingumo, suprastų, jog kultūringa ir rami Lietuva turi teisę būti laisva, ir visomis išgalėmis remtų mūsų kovą dėl tautos išlaisvinimo. Darykime visa, kad ir mūsų broliai, kurie dėl vienu ar kitu sumetimų tarnauja bolševikiniam pavergėjui, pažintų savo klaidą, ją apgailėtų ir ryžtųsi ginti tautos idealus šventus, dėl kurių tiek daug aukų sudėta. Į visų mūsų sąžinės kalba nesuskaitomi ir nesurandami mūsų tautos kankinių kapai nuo plačiųjų Sibiro stepių iki Lietuvos miškų. Jie kalba į mūsų sąžinės ir sako: „Už Lietuvos laisvę mes savo gyvybes paaukojome. Neverkite mūsų, bet padarykite, kas nuo jūsų priklausos, kad mūsų kančios ir gyvybės aukos nebūtų veltui.

Mūsų tautos pavergėjai daro ir darys visa, kad išblėstų mūsų širdyse Lietuvos ugnis; kad mes paskęstume naujo gyvenimo gerbūvyje. Mūsų tačiau atsakymas turi būti tas pats, kurį davė žydai, būdami Babilonijos nelaisvėje. Jie meldėsi ir kartojo įkvėptojo rašytojo žodžiais: „Prie Babilonijos upių mes sėdėjome ir verkėme, atsimindami Sijoną. Ant gluosnių šakų sukabinome savo kankles... Kaip mes giedosime Viešpaties giesmę svetimoje šalyje? Jei aš užmirščiau tave, Jeruzale, telieka suparaližuota mano dešinė. Teprilimpa man liežuvis prie gomurio, jei neatminčiau tavęs; jei nelaikyčiau Jeruzalės aukščiau už visa, kas džiugina mane” (Ps 137,1-6).

Gyvename išeivijoje. Ilgimės tėvynės Lietuvos. Ilgimės neužmirštamo Alytaus, Bet ir ten, ant Nemuno kranto sėdė, verkia mūsų broliai senųjų laisvės laikų. Tesusijungia mūsų ilgesys su jų skausmu į vieną Aušros Dainiaus raudą:

*Op, op, Nemunėli!  
Ar tu mane šauki?  
Ar tik tylų vandenėli,  
Pliuškindamas sau plauki?  
Ar girdi graudulingą mano raudą?  
Ar jauti, kaip širdį krūtinėje man skauda,  
Dėl tėviškės sunykimo, garbės ir didybės?*

Mintimis nuolat skriskim į gražųjį Alytų, į jo pušynus, į Nemuno pakrantes, kur neužmiršamas jaunystės dienas praleidome, šitai tegaivina mūsų širdyse neišblėstančią: spindinčią ir šildančią meilę anam kraštui mūsų šalalėj Lietuvoj.

PAMOKSLAS MININT KOLEGIJOS  
35 METŲ SUKAKTĮ  
1981

I

Prieš 35 metus pirmą kartą Romoje, tuomet Pio Latino Americano kolegijoje, šventėme šv. Kazimiero šventę. O jau 43 metai šią šventę švenčiame savoje kolegijoje, šioje kuklioje koplyčioje.

Kolegijos sukaktį siejame su šv. Kazimiero švente dėl dviejų motyvų. Viena, šv. Kazimieras yra mūsų dangiškas Globėjas ir kolegija yra pavadinta šio šventojo kunigaikščio vardu. Antra, esame tikri, kad kolegija galėjo būti įkurta anose sunkiose pokarės sąlygose tik dėka specialaus šv. Kazimiero užtarimo. Mat, 1945 metų rudenį, atsiradę Romoje — 20 klierikų ir tiek pat studentų kunigų — buvo

me pilna prasme bedaliai: be tėvynės, be saviškių, be pinigų ir be pastogės. Laimingi buvo tie, kurie laikinai galėjo prisiglausti pas Tėvus Marijonus. Bet kai kurie turėjo praleisti keletą parų po atviru dangumi, bei stotyje ant kietų ir šaltų suolų.

Vysk. P. Būčio ir ypač Jo Em. Kard. G. Pizzardo užtariamai ir padedami, gavome pagaliau galimybę prisiglausti Pietų Amerikos kolegijoje. Bet ten buvome primesti kampininkai, todėl jautėmės it būtume vos pakenčiami kampininkai.

Padėtis buvo tikrai dramatiška. Bado išvarginti ir visokeriopai suvargę, atsigrėžėme į dangų. Ėmėme šauktis į Dievą per šv. Kazimiero užtarimą. Kasdien kalbėjome specialią maldą į šv. Kazimierą, kad, jam užtariant, Dievas siųstų mums savo globą ir pagalbą, laimindamas mūsų pastangas turėti savo kolegiją.

Mūsų maldos tapo išklausytos. 1946 metų vasario 16 gavome žinią, kad vienas Š. Amerikos lietuvis kunigas, būtent, Antanas Briška iš Čikagos, yra apsisprendęs ir pasiryžęs savo lėšomis nupirkti kolegijai patalpas ir teikti jos gyvenimo pradžiai finansinę paramą. Po ilgo ieškojimo buvo pagaliau surastos tinkamos patalpos. Jas įsigijome. Ir 1946 metų lapkričio 4 dieną pradėjome savarankų gyvenimą naujose patalpose, kuriose ir šiandien randamės.

Visa tai įvyko, kai, žmogiškomis akimis žiūrint, atrode neįmanoma. Ir įvyko, kadangi Dievas to norėjo, o Dievui nėra negalimo dalyko; kadangi šv. Kazimieras savo užtarimu išmeldė iš Visagaliao šį Apvaizdos stebuklą.

Per 35-rius metus tarp vargų ir džiaugsmų, tarp rūpesčių ir laimėjimų su dideliu pasiryžimu ir užsispyrimuėjome pirmyn. Dievui laiminant, išugdėme kolegiją į pajėgų ir beveik savistovų, žiūrint iš medžiaginės pusės, vienetą. Važinėdami po platų pasaulį, kur gyvena pasisklaidžiusi mūsų išeivija, ieškojome kandidatų į kunigus. Visai eilei



kunigų padėjome pasiekti aukšto mokslinio išsilavinimo. Paruošėme ir išleidome į platų pasaulį dirbti Kristaus vynuogyne virš 60 jaunų kunigų. Kolegija tapo ir yra gyva pavergtos Lietuvos dalis čia Romoje, prie Šv. Sosto. Noriu be to, priminti ir pabrėžti, kad kolegija priglaudė ir padėjo siekti mokslo ir kunigystės nemažam skaičiui ir ne lietuvių. Jų tarpe buvo kai kurie iš komunistų valdomų kraštų, o kiti iš Amerikos kontinento. Tam tikras skaičius buvusių auklėtinių netapo kunigais. Tikime tačiau kad jų buvimas kolegijoje jiems buvo dvasiniai pelningas, o tuo pačiu kolegijai nenuostolingas.

## II

Šiandien, susirinkę šioje koplyčioje, keldami akis į virš altoriaus kabantį šv. Kazimiero paveikslą, siunčiame savo maldas į Visagali dėkodami ir melddami.

Dėkojame Dievui už gausią palaimą, kurią patyrėme iš dangaus, kai rūpinomės įsteigti kolegiją, ir kai ji veikė per 35 metus. Dievas buvo tikrai geras ir maloningas mūsų kolegijai visą laiką. Jo nuostabią — laiminančią bei gelbtinčią — ranką jautėme ir jaučiame diena iš dienos. Kaip šv. Cotelongo drįso pavadinti savo labdaros įstaigą „Casa della divina Provvidenza — Dievo Apvaizdos namai“, taip ir mes pagrįstai galime pavadinti mūsų kolegiją Dievo Apvaizdos namais. Dėkodami Dievui, drauge dėkojame ir šv. Kazimierui už jo galingą užtarimą, kurį jutome ir juntame kolegijos gyvenime.

Meldžiame Dievą, kad jis gausiai atlygintų gausius mūsų geradarius: gyvus ir mirusius. Mirusiems, kad suteiktų amžiną ramybę bei pilnutinį džiaugsmą danguje. O gyviesiems, kad suteiktų visokeriopą žemės gyvenimo palaimą.

Meldžiame per šv. Kazimiero užtarimą tolesnės palaimos kolegijai, kad ji taptų patraukli ir žavi oazė kandidatams į kunigus; kad ji galėtų atsinaujinti fiziškai ir dvasiškai; kad kandidatai į kunigus sektų šv. Kazimiero pavyzdžiu, siekdami gilaus pamaldumo, sielos šventumo ir kūno nekaltumo; kad sulauktume daugiau naujų kandidatų; kad visi kolegijoje būtume vienos minties ir vienos širdies.

Šv. Kazimierai, melskis už mus ir už mūsų katalikišką Lietuvą.

## ĮVAIRIOMIS PROGOMIS

1. Arkiv. A. Bačkis — LKM Akademijos suvažiavimo proga
2. Katakombos
3. Nauji metai — Triguba šventė
4. Krikščionių vienybė — Ekumenizmas
5. Išganymo rūbas
6. Romos valdininko sūnaus pagydimas
7. Kryžiaus keliu
8. Pasaulis ir jo pabaiga
9. Motina
10. Tėvas
11. Dievo Tarnas Jurgis Matulaitis
12. Žmogus yra reikalingas Dievo

# LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMAS

Arkiv. A. Bačkio, Pro Nuncijaus Olandijoje,  
pagerbimas 1988 spalio 6 d.

## I

Ekscelencija, Ekscelencijos, Konfratrai, Sesės ir Broliai Kristuje.

1961 metais kovo 19 d. naujai išventintas kunigu Audrys Juozas Bačkis laikė pirmąsias šv. Mišias naujoje Villa Lituania koplyčioje. Turėjau laimę būti su juo prie altoriaus ir pasakyti progai pritaikintą pamokslą. Kalbėjau apie pareigas, kurias kunigas turi atlikti Bažnyčioje ir visuomenėje. Priminiau, remdamasis pranašo Jeremijo užrašytais Dievo žodžiais, jog savo kunigiškoje tarnystėje jam teks griauti ir statyti.

Reikės griauti bei naikinti blogį, kuris reiškiasi pasaulyje ir paliečia net pačius išrinktuosius. Daugiau tačiau negu griauti teks statyti bei ugdyti savyje ir kituose šventumą bei vesti sielas išganymo keliu.

Kad kun. Audrys gerai atliko savo kunigiškas pareigas, kovodamas prieš pikta ir ugdydamas gera, tai rodo faktas, jog jį šiandien matome jau su vyskupo mitra ir su paskyri-

mu atstovauti Kristaus Vietininką Pro Nuncijaus titulu Olandijoje.

Pirmasis ir pagrindinis kiekvieno kunigo pašaukimas yra tarnauti sieloms, t.y., dirbti tiesioginį sielovados darbą kurioje nors parapijoje. Šis buvo ir kun. Audrio troškimas. Deja, kaip ne vieno mūsų, taip ir kun. Audrio dalia buvo, kad turėjo paklusti vyresniųjų valiai ir prisiimti pareigas, kurioms buvo skiriamas.

Baigęs teologijos studijas ir išventintas kunigu, kun. Audrys parinktas ir pasiūstas į Bažnytinę akademiją ruošti diplomatinei Šv. Sosto tarnybai. Būdamas Bažnytinėje akademijoje studijavo bažnytinę teisę Laterano universitete, išgydamas daktaro laipsnį.

Baigus mokslą akademijoje 1964 metais stojo į diplomatinę tarnybą. Pirmasis paskyrimas buvo Filipinuose — Maniloje. Po to Costa Rico — San Jose. Paskui Turkijoje — Ankaroje. Iš čia buvo pasiūstas į Nigeriją — Lagoje. Pagaliau buvo pašauktas į Romą, į Segreteria di Stato. Nuo 1973 metų dirbo politinėje Segreteria di Stato sekcijoje. Naujasis popiežius Jonas Paulius II išvakarėse savo vizito Lietuvių Kolegijoje 1979 metų gegužės 5 d. mons. Audrį paskyrė politinės sekcijos, vadinamos Consiglio per gli Affari Publici della Chiesa, pasekretoriumi. Šiose aukšto-se pareigose pasiliko iki šio meto, kai buvo paskirtas Pro Nuncijum Olandijoje su arkivyskupo rangų. Pats Šv. Tėvas jį pakonsekravo vyskupu prieš dvi dienas (1988 m. spalio 4).

Būdamas atsakingose diplomato pareigose prel. Audrys noriai dalyvavo pastoraciniame darbe, visuomeninėje veikloje ir akademinėse pareigose.

Aukšta pozicija diplomatinėje tarnyboje Bažnyčios centre įgalino prel. Audrį būti itin naudingam Lietuvai ir Bažnyčiai Lietuvoje. Jis gerai žinojo, kokioje sunkioje padėtyje radosi Bažnyčia Lietuvoje. Todėl galėjo teisingai

informuoti ir sėkmingai prisidėti prie Šv. Sosto laikysenos bei sprendimų, siekiant padėti Lietuvos Bažnyčiai priešintis prieš bolševikinę priespaudą ir persekiojimus.

Didelių nuopelnų prel. Audrys turi ir lietuviškai išeivijai. Jei turėjome neužmirštas iškilmes Romoje, minint šv. Kazimiero jubiliejų, jei per visą pasaulį nuaidėjo 600 metų krikščionybės įvedimo Lietuvoje minėjimas atšvęstas Vatikane ir susijęs su palaimintojo Jurgio Matulaičio iškelimu į altoriaus garbę, tai prie to viso prel. Audrys daug prisidėjo, visa planuojant, organizuojant ir pravedant. Jis rūpinosi taipgi lietuviška sielovada išeivijoje ir visa širdimi buvo ir yra artimas mūsų Šv. Kazimiero kolegijai.

Turint visa tai prieš akis, nenuostabu, jei mes iš vienos pusės džiaugiamės ir didžiuojamės, matydami prel. Audrį jau su vyskupo mitra ir su Nuncijaus titulu, tai iš kitos pusės liūdime, kad turime jo netekti Romoje. Jis čia buvo ir yra labai reikalingas. Lieka tuščia vieta prie Šv. Sosto, kuri yra labai svarbi Lietuvos Bažnyčiai. Kas ir kada iš lietuvių galės atsistoti Vatikane taip arti Kristaus Vietininko?!

## II

Drįsau kalbėti apie Ekscelencijos Audrio Bačchio asmenį ne panegirikos tikslu, o siekdamas duoti pagrindą, kodėl mes šių šv. Mišių eigoje privalome siųsti padėkos ir prašymo maldą.

Privalome dėkoti Visagaliui, kad pašaukė ir davė mūsų tautai tarp kitų garbingų asmenybių Jo Ekscelenciją Audrį, kuris neabejotinai yra mums didelė Dievo dovana. Dėkodami už jį, dėkokime su juo už visus tuos, kurie kokių nors būdu padėjo jam eiti Dievo jam skirtu keliu ir pasiekti didelių nuopelnų bei rezultatų sieloms, Bažnyčiai ir Lietuvai.

Tačiau ne vien dėkoti, o ir melsti Dievą privalome, kad jis Ekscelenciją ir toliau lydėtų savo palaima naujose ir labai atsakingose pareigose. Žinome gerai, kokia yra Bažnyčios padėtis nūdien Olandijoje. Po Vatikano II Susirinkimo buvo tikėtasi gražaus ir gaivalingo atsinaujinimo Bažnyčios gyvenime, o sulaukta didelio nuosmukio tikėjime ir moralėje viešame ir privačiame gyvenime. Nuncijui Olandijoje teks sunki pareiga griauti ir statyti. Teks kviesti ir vadovauti kovai prieš iškrypimus ir drauge rūpintis atstatyti, kas sugriauta; pataisyti, kas sugadinta, atgaivinti, kas numarinta. Uždavinys sunkus. Prašykim tad Dievą, kad jis laimintų Ekscelenciją sėkmingai atlikti jam skirtas pareigas. Ryžkimės padėti jam, idant jis savo ruožtu padėtų mums mūsų turimuose religinio ir tautinio gyvenimo reikaluose bei sunkumuose.

### III

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija šiomis pamaldomis baigia savo Suvažiavimo darbus. Reikia džiaugtis Akademijos veikla lietuviškoje išeivijoje. Pasiiekta daugiau, negu buvo galima tikėtis. Padarytas didelis įnašas lietuviškos ir katalikiškos kultūros lobynan. Reikia už visa dėkoti Dievui ir prašyti, kad visu šiuo lobynu laisvai galėtų pasinaudoti ir praturtinti tautinės ir religinės kultūros darbuotojai bei kūrėjai Lietuvoje. Išeivijoje mūsų jėgos neišvengiamai blėsta. Laukiame ir tikimės; meldžiamės ir prašome, kad Viešpats ir mus, kaip žydus iš Babilonijos nelaisvės sugražintų po tėviškės pastogę, kad ten bendromis jėgomis dirbtume ir įrodytume pasauliui, kad Lietuva turi teisę stovėti šalia kitų krikščioniškos ir katalikiškos kultūringos Europos kraštų.

Išgyvename didelį kultūrinį, bet ypač dvasinį ir moralinį nuosmukį. Visa tai savo kilmę turi akademinėse sfe-



rose. Iš universitetų katedrų kilo ir kyla revoliuciniai šūkiai, neribotos laisvės reikalavimai, moralinių iškrypimų pateisinimai bei nuodėmės paneigimai, žmogaus šalia Dievo ar vietoj Dievo pastatymas. Šito viso skaudžias pasekas matome ir išgyvename. Prieš visa tai turi stoti katalikai akademikai ir katalikų akademijos. Reikia puoselėti tikrą mokslą, atskleisti tikrąją tiesą. Tikroji gi tiesa yra randama tik Dievuje. Kristus aiškiai yra pasakęs: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“. Tikroji tiesa kyla iš Dievo ir veda į Dievą. Štai kodėl katalikai akademikai turi specialų uždavinį ieškoti tiesos ne šalia Dievo, bet Dievuje, turint visame ir visada prieš akis Evangelijos principus, kaip juos skelbia ir moko Bažnyčia.

Į visus akademikus raginamai prabyla šv. Paulius Timotiejui adresuotais žodžiais:

„Karštai prašau, — rašo apaštalas, — dėl Dievo ir Jėzaus Kristaus, kuris teis gyvuosius ir mirusiuosius, dėl jo apsiereiškimo ir karalystės: skelbk žodį, veik laiku ir nelaiku, pabark, sudrausk, ragink kantriai ir kaip išmanydamas. Ateis laikas, kai žmonės sveiko mokslo nepakės, bet sekdami savo užgaidomis, pasikvies sau visą eilę mokytojų, kaip jiems patiks. Jie nugręš savo ausis nuo tiesos, o atvers pasakoms. Tu gi būk visame atsargus, pakelk sunkumus, vykdyk evangelisto darbą, atlik savo tarnystę“ (2 Tim 4,1-5). Laikai, kaip juos apaštalas pranašiška nusakė, atėjo. Juos mes išgyvename. Todėl drįstu, baigiant, kreiptis į Ekscelenciją, prisiimant naujas atsakingas Šv. Sosto tarnyboje pareigas, ir į visus akademikus, primindamas pagonių Apaštalo išpėjimą, ir raginimą, kuris yra paties Dievo įkvėptas žodis. Jį privailome priimti ir vykdyti.

## KATAKOMBOS

Tarp daugybės lankytinų ir atmintinų vietų Romoje laikytinos yra katakombos. Jos primena mums eilę svarbių istorinių įvykių, kurie siejasi su mūsų išgyvenimais dabartyje.

1. Katakombos visų pirma primena mums mirtį. Juk tai buvo romėnų kapinės. Romėnai tikėjo į pomirtinį gyvenimą. Mirusiųjų atminimą laikė gyvą ir šventą. Kapinės buvo šventa ir neliečiama vieta. Kas atsidurdavo kapinėse, buvo saugus. Valstybės saugumo organams nebuvo leidžiama įsibrauti į kapines ir areštuoti įtartina nusikaltėlių. Štai kodėl ir krikščionys, persekiojami, slėpdavosi katakombose ir būdavo ten saugūs. Jei pagonys gerbė mirusiųjų atmintį, tai tuo labiau privalome šventai atminti mirusiųjų mes krikščionys. Juk tikime į amžinąjį gyvenimą. Juk išpažįstame šventųjų bendravimą. Privalome palaikyti ryšį su mirusiaisiais malda, užtardami skaistykloje kenčiančiuosius ir prašydami sau užtarimo šventuosius danguje. Šia proga ypač prašykime užtarimo tų šventųjų, kurių mirtingieji palaikai ilsejosi šiose katakombose ir jas pašventė savo kančia ir krauju, mirdami kankiniais.

2. Katakombos primena mums kančias dėl tikėjimo ir tuos kankinius, kurių kūnai rado amžiną poilsį ir neišdildomą atminimą šiuose požemiuose. Prisimindami

ir gerbdami pirmųjų amžių krikščionis kankinius, privalome pagarbiai prisiminti ir mūsų dienų kankinius. O jų skaičius yra gausus. Nemaža jų turime ir mes lietuviai. Mūsų vyskupai — Borisevičius, Reinys, Ramanauskas ir Matulionis. Mūsų kunigai — Petrikas, Balsys, Dabrila, Stankūnas, Laurinavičius, Šapoka ir daugelis kitų. Mūsų Sibiro tremtiniai — Dovydaitis, Skrupskelis, Sibiro Maldaknygės autorės ir daug daug kitų. Jie kentėjo ir mirė dėl ištikimybės Kristui ir jo Bažnyčiai. Jie yra tikrieji kankiniai, nors tuo tarpu dar ir nėra kanonizuoti. Tikime, kad vienas antras jų ateityje bus oficialiai paskelbti šventaisiais kankiniais. Šia intencija, šia proga, šiose katakombose siųskime savo maldas Visagaliui.

Pagarbiai prisiminkime visus, kurie kenčia persekiojimus dėl tikėjimo įvairiuose pasaulio kraštuose. Jų skaičius yra nesuskaitomas. Pirmoje eilėje melskimės, prašydami stiprybės ir ištvermės, mūsų pavergtiems ir persekiojamiems broliams tėvynėje ir kenčiantiems plačiosios Sovietų Sąjungos žiauriuose gulaguose.

3. Katakombos primena mums ne tik persekiojimus, kančias ir kankinystę, bet taipgi prisikėlimą ir laimėjimą. Pirmieji krikščionys išėjo iš katakombų į laisvę ne kaip nugalėti, bet kaip nugalėtojai. Išėjo su tikėjimo dangiška galia bei stiprybe. Romos imperijos galybė subyrėjo, o krikščionybė klestėjo, augo ir pasiekė tolimiausius pasaulio pakraščius.

Dabarties sunkumuose, bandymuose ir persekiojimuose katakombose galime ir turime prisipildyti viltimi ir drąsa. Aukos ir bandymai turi savo prasmę ir vertę. Nėra laimėjimų be kovos. Nėra kovos be aukų. Didieji idealai pareikalauja aukų. Brangu juk yra tik tai, kas daug kainuoja. Aukos, tik aukos, neša palaimą ir garbę. Tik per kryžių pasiekiami Velykų prisikėlimas.

Persekiojimai, kuriuos patiria Bažnyčia, ir kuriuos iš-

gyvena tikintieji Lietuvoje, yra skaudūs, bet jie laimi garbę ir užtikrina pabaigoje laimėjimą. Persekiotojų galybė kartą išblės, jų imperijos grius, kaip griuvo Roma, o ant jų griuvėsių pakils Bažnyčia naujame savo spindėjime ir dangų užtikrinančiame šventume.

\* \* \*

Ant aukščiausio pasaulyje kalno Everest toje vietoje, kur tragiškai žuvo viena anglų kopėjų ekspedicija, yra pastatytas paminklas su sekančiu užrašu: „Hope and courage” — Vilties ir drąsos! Ir katakombos, jas aplankius ir kopiant laiptais atgal į išėjimą, paslaptینگai kalba į maldininkų sielas: „Vilties ir drąsos!” — kančios ir aukos, kurių gyvenimas iš tikinčiųjų pareikalauja, veda į pergalę ir garbę laikinybėje ir amžinybėje.

# NAUJIEJI METAI

1985

## I

Šiandien civilinis pasaulis švenčia praėjusius metus ir žvelgia į ateinančius naujuosius. Užverčia vieną gyvenimo lapą ir atveria naują puslapį. Šitai duoda progą susimąstyti ir daryti sąskaitą iš to, kas nuveikta, ir verčia pasvarstyti, kas reikėtų ateityje nuveikti. Džiaugiamasi pasiektais laimėjimais ir apgailestaujama dėl patirtų nepasisekimų bei neįvykdytų uždavinių. Planuojama ateities veikla, ir daromi pasiryžimai įvykdyti užsibrėžtus siekius.

Žmogus yra vienlytis asmuo, todėl civilinis gyvenimas negali būti išjungtas iš religinių siekių. Užbaigiant senuosius ir pradedant naujuosius metus, neišvengiamai prisimenama, jog laikas bėga ir prabėga. O tai yra išpėjimas, kuris liečia ne tik žemiškus reikalus, bet ir dvasinį gyvenimą bei dvasinę žmogaus paskirtį. Šv. Paulius pagrįstai išpėja, rašydamas: „Broliai, sakau jums, — laikas yra trumpas. Belieka gyventi: tiems, kurie turi žmonas, it jų neturėtų; kurie verkia, tartum neverktų; kurie džiaugiasi, tarsi nesidžiaugtų; kurie perka, it neįsigytų; kurie yra užsiėmę žemiškais reikalais, lyg nebūtų užsiėmę. Mat, šio pasaulio pavidalas praeina” (1 Kor 7,29ss).

Kadangi šis pasaulis praeina, tai prie jo nereikia prisirišti, nei jame visą viltį sudėti. Priešingai, išmintinga yra su šv. Kūdikėlio Jėzaus Terese kartoti: „Kas man ši žemė! Jei visos jos gėrybės negali net mažiausio mano širdies troškimo patenkinti” (Lettres de St. Therese de l’Enfant Jesus, Lisieux 1948, 98s). Iš kitos pusės, kadangi laikas yra trumpas, tai privalu jį gerai ir išmintingai panaudoti. Juk, gyvendami laike, privalome laimėti amžinybę, darydami gera bei kraudami turtus danguje. Žinome, kad amžinasis gyvenimas bei dangaus laimė bus kiekvienam suteikta pagal jo darbus. Tai aiškiai pabrėžia šv. Paulius (2 Kor 11,15). O ir pats Kristus pabrėžė, sakydamas: „Privalome daryti darbus to, kuris mane siuntė, kol yra diena. Ateina naktis, kada niekas negalės veikti” (Jon 9,4). Taigi, kol gyvename laike, darykime gera, nes kai ateis naktis, t.y. kai būsim pašaukti į amžinybę, negalėsime laimėti nuopelnų, o jie lemia amžinybės gyvenimą.

## II

Bažnyčia šiandien kviečia siekti taikos ir melstis bei prašyti jos iš Visagalio. Kodėl? Todėl, kad nors šiandien ilgimasi taikos, apie ją kalbama, jos reikalaujama, bet jos pasigendama, ir atrodo lyg ji nebūtų pasiekiamą. Vyksta tai, ką Dievas per pranašą išpėjo: „Šaukiama: taika, taika, taika! O taikos nėra” (Jer 6,13). „Mat nuo mažojo iki didžiojo visi apgaudinėja; nuo pranašo iki kunigo visi meluoja” (Jer 8,10). Štai kodėl Bažnyčia kelia savo balsą taikos reikalu ne mados ar pigaus populiarumo siekdama, o jausdama pareigą nurodyti, kokia taika yra galima, ir kaip jos reikia siekti.

Taikos versmė yra Dievas. Jis sukūrė ir pašaukė žmogų gyventi pilnutinėje taikoje su Kūrėju, su pasauliu ir su ar-

timu. Pasaulis pagal Kūrėjo valią turėjo paklusti ir tarnauti žmogui, o žmogus privalėjo jį valdyti ir juo naudotis. Deja, nuodėmė suardė žmogaus santykius su Dievu, išaukė nedarną tarp žmonių ir netvarką tarp kūrinių. Adomas kaltino Ievą, o Ieva gundytoją. Kainas iš pavydo nužudė brolį Abelį. Kūriniai, užuot tarnauti žmogui, pasidarė nepaklusnūs ir net priešingi. Juos žmogus tik savo veido prakaitu gali suvaldyti bei jais pasinaudoti (Prad. 3,1-22).

Kaip per pirmuosius tėvus nuodėmė įėjo į pasaulį, o per nuodėmę nedarna, taip per Kristų ir jo Nekalčiausią Motiną atėjo atpirkimas ir galimybė atgauti darną su Dievu, ramybę su savim ir taiką bei sugyvenimą su pasauliu ir žmonėmis.

Kristus, priimdamas žmogišką prigimtį iš Marijos, sujungė Dievą su žmogumi ir įgalino žmogų atgauti Dievo vaiko teises bei dangiškos tėvonystės paveldėjimą. Savo auka ant kryžiaus Jėzus laiduoja nuodėmių atleidimą ir tuo pačiu suteikia vidinę, t.y. sąžinės ramybę. Gi paskelbdamas naują tarpusavės meilės įsakymą, dieviškas Mokytojas davė pagrindą broliškam sugyvenimui tarp žmonių. Kitaip tariant, krikščioniškas meilės įsakymas teikia laidą išorinei taikai.

Kristus atnešė ramybę geros valios žmonėms (Lk 2,14), bet jis neužtikrina taikos pasauliui, kai jame viešpatauja nuodėmė, kai jis yra piktojo valdžioje. Šio pasaulio kunigaikščiui — velniui Kristus paskelbė kovą. Šv. Jonas Apreiškimų knygoje Išganytoją pristato kaip Avinėlį ant balto žirgo su kalaviju rankoje (Ap 19,11ss). Senelis Simeonas priminė Marijai, jog Kūdikelis Jėzus yra ženklas, kuriam bus prieštaraujama. Paėmęs į savo rankas dievišką Kūdikelį, Simeonas sakė: „Štai jis yra pastatytas daugelio nupuolimui ir prisikėlimui Izraelyje, ir kaip prieštaravimo ženklas“ (Lk 2,34). Pats Jėzus prisipažino ir sakė: „Nemanykite, kad atėjau taikos duoti pasauliui. Neatėjau taikos



nešti, o kalavijo. Aš atėjau atskirti sūnų nuo tėvo, dukrą nuo motinos” (Mt 10,34). Apaštalus Jėzus išpėjo, kad jų laukia persekiojimai (Jon 15,18ss; Lk 10,3), ir priminė, jog bus karų ir didžiųjų sukrėtimų žemėje, pabrėždamas, jog tai yra neišvengiama, jog tai įeina į Dievo planus (Lk 20,5-33).

Taigi ne išorinės taikos visų pirma reikia siekti, o verčiau rūpintis turėti vidinę ramybę ir jos iš Kristaus mels-ti, nes tik jis ją gali duoti, o ji teikia pagrindą išorinei taikai.

Popiežius Jonas XXIII enciklikoje „Pacem in Terris” primena ir pabrėžia: „Tikrai nebus taikos žmonių bendri-joje, jei jos visų pirma nebus kiekvieno paskiro žmogaus sieloje” (AAS vol. 55,5-1963,-302). Šv. Paulius gi teigia: „Kristus yra mūsų taika” (Ef 2,14).

Jėzus teikia vidinę ramybę, gydo sąžines, atleisdamas nuodėmes. Jis laiduoja darną bei sugyvenimą tarp žmonių, įsakydamas mylėti vieni kitus, kadangi visi esame vieno ir to paties Dievo vaikai, todėl broliai tarpe savęs. Dar daugiau, būdami krikščionys, visi esame Mistinio Kristaus Kūno nariai, todėl organiškai tarpe savęs sujungti ir pa-šaukti vieningai gyventi ir veikti.

Turint visa šitai prieš akis, siekdami taikos neturėtu-me nei susirinkimuose triukšmauti, nei gatvėse paraduoti, o verčiau suklupę prieš altorių ar privačiuose butuose melstis, atgailą daryti, prieš nuodėmes kovoti. Juk ne kas kitas, o nuodėmė yra tikroji piktumo ir kovų priežastis. Visada ir visi atsiminkime šv. Pauliaus išpėjimą bei teigi-mą: „Kristus yra mūsų sutaikinimas... Jis įkūrė taiką ir viename kūne kryžiumi abejus sutaikino su Dievu, pats savyje sugriaudamas priešišumą... Nes per jį vieni ir kiti galime prieiti prie Tėvo vienoje Dvasioje” (Ef 2,14ss).

### III

Ilgėdamiesi taikos, kurią tik Kristus gali duoti, savaime prisimename švenčiausią Motiną Mariją. Juk ji, būdama Dievo Sūnaus Motina, sujungė mūsų žmogystę su Jėzaus dievyste, ir taip priartino mus prie Dievo, kad ji galime vadinti savo Tėvu. Taigi taika su Dievu atėjo per Mariją.

Marijos motinystė neturi sau pavyzdžio, nei palyginimo. Visa čia vyksta Dievo valia ir galia, o jos pradėtas ir pagimdytas Sūnus yra Dievo Sūnus. Marijos motinystė yra iš Dievo. Ji pradėjo ir pagimdė Išganytoją ne iš kūno ir ne iš vyro valios, o iš Šv. Dvasios, kuri nužengė ant jos ir apgaubė ją savo šešėliu vargingam Nazareto namelyje. Marija pradėjo dievišką Kūdikį, būdama vyro nepaliesta mergelė. O ir pagimdžiusi, kaip moko Bažnyčia, ji pasiliko mergelė. Ji yra taigi Motina-Mergelė. Su pagrindu Dantė savo Dieviškoje Komedijoje į ją kreipiasi, sakydamas: „Motina Mergele, dukra savo Sūnaus!” (Cant.XXXIII,1).

Marija yra dieviška Jėzaus Motina, nes pradėjo ir pagimdė veikiant Šv. Dvasiai. Tapdama Dievo Sūnaus Motina, Marija buvo pakelta iki Dievo, buvo tam tikra prasme sudievinata. Nes tarp motinos ir sūnaus yra proporcingas ryšys, realus panašumas bei artumas, kaip tai teisingai pabrėžia šv. Tomas Akvinietis (Summa 2,2q.104 a 4 ad 2). Iš čia seka, kad Marijos kilnumas yra begalinis, nesuvokiamas, kaip beribis ir nesuvokiamas yra Dievas.

Marija, būdama Dievo Motina, yra drauge ir mūsų motina, nes per Krikštą esame įjungti į Kristų, į jo Mistinį Kūną, ir tuo pačiu esame Dievo vaikai. Kai Jėzus prabilo nuo kryžiaus į apaštalą Joną, tardamas „Sūnau, štai tavo Motina!”, ir, kreipdamasis į Mariją, pasakė: „Štai tavo sūnus!” — tuo pačiu jis Mariją paskelbė visų mūsų Motina (Jon 19,25).

Žvelgdami į Jėzų ir Mariją, regim krikščioniško gyvenimo realybę. Juk tai sintezė dieviškumo ir žmogiškumo. Per Jėzų gimusį žmogumi dieviškumas mums yra artimas, kaip yra artima savo žmogiškume jo švenčiausioji Motina. Todėl visi ir kiekvienas nūdien galime sakyti: „Žmogau, ar žinai, ar įsivaizduoji, kad esi daugiau negu žemės keleivis. Tu esi Dievo įsūnis ir dangiškos tėvonystės paveldėtojas. Nebijok tad praeinančio laiko ir artėjančios senatvės, nes tavęs laukia laimingas gyvenimas amžinybėje.

# ŠV. PAULIAUS APAŠTALO ATSIVERTIMAS

## Krikščionių vienybė

Švenčiam šv. Pauliaus, Pagonių apaštalo, atsivertimo šventę. Saulius, aršus krikščionių persekiotojas, vyko į Damaską ieškoti tenai krikščionių. Prie miesto vartų turėjo regėjimą. Išvydo Jėzų, kuris pakvietė jį būti Evangelijos skelbėju visur ir visiems, t.y. žydams ir pagonims. Iš persekiotojo Sauliaus tapo Paulius, Kristaus Evangelijos skelbėjas iki pasaulio kraštų (ApD 9,1-35).

### I

Kristus, tariant Senelio Simeono žodžiais, atėjo, kad būtų šviesa pagonims ir garbė Izraeliui (Lk 2,32). Nuo Jeruzalės iki Romos Paulius keliavo nešdamas išganymo šviesą tiems, kurie buvo arti išganymo pažadų, t.y. žydams, ir tiems, kurie radosi toli, t.y. pagonims (Ef 2,17).

Jėzus žinojo, kad Bažnyčioje, beaugant ir besiplečiant iki žemės pakraščių, neišvengiamai atsiras skirtumų, pasidalinimų, nesutarimų. Tai žinodamas rado reikalinga pabrėžti tarpusavės meilės įsakymą. Jis kalbėjo ir sakė: „Iš to, jei turėsite meilę tarp savęs, visi pažins, jog esate mano mokiniai” (Jon 13,35). Tarpusavė meilė yra būdinga tikrų

krikščionių žymė. Kur trūksta tikros meilės, ten yra stoka ir tikro krikščioniškumo. Bet turėti ir išlaikyti tikrą tarpusavę meilę nėra lengva. Juoba, kai turima tiek daug skiriančių ir ardančių veiksmų; kai susiduriama su neišvengiamais žmogiškais silpnumais; kai randamasi pasaulyje, kuris, kaip pabrėžia šv. Jonas, „randasi pikto valdžioje“ (I Jon 5,19). O piktasis yra melo ir neapykantos kunigaikštis (Jon 8,44). Štai dėlko Jėzus, baigdamas savo žemišką apaštališką veiklą, specialia malda kreipėsi į dangiškąjį Tėvą ir prašė, kad apaštalus ir visus tikinčiuosius, kol jie yra pasaulyje, saugotų nuo pikto, pašvęstų tiesoje ir išlaikytų vienybėje, o, žemišką kelionę baigus, paimtų visus į dangaus laimę ir garbę. „Šventasis Tėve, — meldė Kristus, — išlaikyk juos savo vardan, kuri man davei, kad jie būtų viena, kaip mes... Ir ne vien už šiuos meldžiu, bet ir už tuos, kurie per jų žodį įtikės į mane, kad visi būtų viena. Kaip tu, Tėve, manyje ir aš tavyje, kad ir jie būtų viena mumyse... Aš juose ir tu manyje, kad jie būtų pilnai viena, idant pasaulis pažintų, jog tu mane siuntei ir juos mylėjai, kaip mylėjai mane. Tėve, aš noriu, kad ką man esi davęs, jog ir jie būtų su manim, kur aš esu, idant jie regėtų manąją garbę, kurią esi man suteikęs“ (Jon 17,11.20ss).

## II

„Kad jie būtų viena!“... „Kad jie būtų pilnai viena!“ — Tai Kristaus troškimas. Tai jo testamentas. Tai, ko jis virš visko nori ir laukia. Ši Išganytojo valia yra įpareigojanti mums. Iš čia kyla mūsų maldos ir mūsų ryžtas siekti krikščionių vienybės.

Kodėl ir kokios krikščionių vienybės mes turėtume siekti, nurodo šv. Paulius laiške Efeziečiams. „Taigi aš, kalinys Viešpatyje, — rašo Tautų Apaštalas, — primygtinai

raginu jus: elkitės, kaip verta pašaukimo, į kuri esate pašaukti, su visokiu nuolankumu ir meilumu, su kantrumu palaikykite tarp savęs meilę, uoliai sergėkite Dvasios vienybę, pagrįstą taikos ryšiais. Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip kad ir esate pašaukti į vieną pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas Krikštas. Vienas Dievas ir visų Tėvas, kuris yra virš visų, per visus ir visuose” (Ef 4,1-6).

Būti vieningiems, šalinant pasidalinimus, ir gyventi broliškoje meilėje krikščionims yra privalu. To juk reikia lauja Kristus. Tokia juk yra jo paskutinė valia. To jis meldė savo dramatiškoje maldoje dangiškąjį Tėvą, prieš atsiiskirdamas su šiuo pasauliu.

Pastebėtina tačiau, kad Išganytojas visų pirma meldėsi už apaštalus ir prašė, kad dangiškasis Tėvas apsaugotų juos nuo pikto, pašvęstų tiesoje ir išlaikytų vienybėje. Ir tik po to jis prašė Tėvą išlaikyti vienybėje ir tuos, kurie įtikės į jį apaštalų ir jų įpėdinių dėka.

Iš čia mums visiems yra pamoka, kad siekdami krikščionių vienybės, visų pirma rūpintumės puoselėti ir išlaikyti vienybę savo tarpe, t.y. Katalikų Bažnyčioje, kuriai vadovauja, Petro soste, paties Kristaus įpėdinis.

Jau apaštalų laikais Bažnyčioje buvo pasidalinimų. Šv. Paulius barė Korinto tikinčiuosius dėl pasidalinimų ir ragino prie vienybės Kristuje. „O aš, — rašė Apaštalas, — primygtinai raginu jus, broliai, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu, kad sutartumėte tarpusavyje visi, nebūtų jūsų tarpe suskilimų, bet kad verčiau būtumėte vienos dvasios ir vienos minties... Argi Kristus yra padalintas?” (1 Kr 1,10.13). Laiške Efeziečiams tas pats Apaštalas nurodo pagrindą, kodėl Kristaus sekėjai privalo būti vieningi. Juk yra vieno Tėvo vaikai, vieno Kristaus Mistinio Kūno nariai ir turi tą patį tikėjimą, bei tą pačią išganyimo viltį (Ef 4,1-5).

Tiesa, pačioje pradžioje, kaip teigia Apaštalų Darbų knygos autorius, „tikinčiųjų gausybė buvo viena širdis ir viena siela, ir nė vienas nesakė, kad tai jo nuosavybė, iš to, ką jie turėjo, bet jiems visa buvo bendra” (ApD 4,22). Ilgainiui tačiau atsirado pasidalinimų, nesutarimų ir net priešingumų. Kilo Rytų Skizma ir Vakarų Reforma. Kristaus Mistinis Kūnas tapo sužalotas. Įvairiausios krikščioniškos sektos ir sektelės dygsta ir plinta iki mūsų laikų. O ir pačioje Kristaus Vietininko vadovaujamoje Katalikų Bažnyčioje, kuri yra viena, šventa, visuotinė ir apaštalinė, buvo ir yra vienybę ardančių veiksmų bei reiškinių. Vieni jų kyla iš vidaus, kiti ateina iš išorės.

Nesklandumai ir nesutarimai, kurie pasireiškia Bažnyčioje iš vidaus, kyla iš stokos tikėjimo ir iš žmogiško silpnumo. Girdim kalbant apie katalikus dešiniuosius ir kairiuosius, tradicionalistus ir liberalus, konservatorius ir pažangiuosius. Bandoma daryti skirtumus tarp vadinamos institucinės-organizuotos ir mistinės-dvasinės Bažnyčios. Visa tai neišvengiamai išaukia trynimosi, veda į kraštutinumus, gesina meilę, slopina tikėjimą, ir tuo pačiu, užuot stiprinti, silpnina Bažnyčią — Kristaus Mistinį Kūną. Pirmutinė taigi visų pareiga yra kovoti ir šalinti visa, kas ardo vienybę Bažnyčioje. Visi ir kiekvienas tikintysis privalo atsiminti šv. Pauliaus primygtiną raginimą. „Tai gi aš, kalinys Viešpatyje, — rašo Apaštalas, — raginu jus elgtis, kaip dera jūsų pašaukimui, į kurį esate pašaukti, su visu nuolankumu ir meilumu, su dideliu kantrumu, pakęsdami vienas kitą su meile; stropiai palaikydami Dvasios vienybę taikos ryšiais” (Ef 4,1).

Išoriniai veiksniai, kurie ardo Bažnyčios vienybę, ateina iš amžinojo Dievo priešo — velnio. Jis puola Bažnyčią, panaudodamas įvairias žemiškas jėgas. Tamsybių kunigaikščiui kovoti prieš Bažnyčią padeda asmens, ideologiniai veiksniai, politinės galios,



universitetų katedros ir kita. Pozitivizmas ir marksizmas, racionalizmas ir egzistencializmas iš universitetų katedrų pasiekė parlamentus ir valdančius veiksmus. Atsirado komunizmas ir socializmas, liberalizmas ir politinis laicizmas. Visi šie izmai daugiau ar mažiau stovi prieš Dievą ir Bažnyčią; ją puola iš kairės ir dešinės, panaudodami visas galimas ateistinės propagandos priemones ir net fizinę ir moralinę prievartą. Kokius persekiojimus Bažnyčia išgyvena komunistų valdomuose kraštuose, visi gerai žinome. Bet ir laisvame pasaulyje Bažnyčia sutinka daug sunkumų: yra puolama ir naikinama, visomis priemonėmis jai kliudoma atlikti apaštališką misiją.

Štai kodėl privalu nuolat turėti mintyje šv. Pauliaus išpėjimą apsišarvuoti Dievo ginklais, kad galėtume išsilaikyti prieš velnio suktybes. „Nes mūsų grumtynės, — rašo toliau Apaštalas, — vyksta ne su žemiškomis galiomis, bet su kunigaikštystėmis, su valdžiomis, su šio pasaulio tamsybių valdovais, su piktojo dvasinėmis jėgomis” (Ef 6,10-13).

### III

Turėdami galimai pilną vienybę Katalikų Bažnyčioje, lengviau galėsime siekti vienybės su atskilusiomis nuo Kristaus Mistinio Kūno šakomis: su Ortodoksija Rytuose ir su Reformacija bei Protestantizmu Vakaruose. Juk pavyzdys sėkmingiau veikia, negu žodžiai, t.y. kalbos bei pasitarimai.

Siekiant vienybės su kitomis krikščioniškomis bažnytinėmis Bendrijomis, visų pirma reikia išgriauti skiriamąją sieną, broliškai atsiveriant vieni į kitus. Tolino krikščionis vienus nuo kitų ne vien skirtumai tikėjimo klausimuose, bet ir tarpusaviai nepasitikėjimai ir nepagrįsti įtarinėjimai. Dažnai iš abiejų pusių buvo siekiama ne to, kas

jungia, o verčiau to, kas skiria, buvo ieškoma vieni pas kitus ne to, kas pozityvu, o verčiau to, kas įtariama neigiamo. Ačiū Dievui, po Vatikano II Susirinkimo pradėta eiti kitu keliu, būtent, imama siekti to, kas jungia; žvelgti į tai, kas yra pozityvu; užuot kritikuoti, vertinti vieni kitus; kalbėtis ir melstis drauge, kad Viešpats sujungtų visus savyje į viena. Džiaugiamės, kad jau nueita šiuo keliu gana toli. Bet iki pilnos vienybės neabejotinai dar reikės ilgai keliauti, daug kliūčių nugalėti. Tik Dievo malonės specialus stebuklas gali priartinti aną laimingą valandą, kada Kristaus paskutinė valia — „kad visi būtų viena“ — taptų realybe. Prašykime šito Dievo malonės stebuklo.

Siekiant vienybės privalu tačiau budėti, kad ji realizuotųsi ant tikros tiesos pagrindo. Tikėjimo principuose negali būti jokių kompromisų. Jei jau kalboje krikščionims yra privalu laikytis tiesumo ir vengti išsisukinėjimų bei dviprasmiškumų, kaip tai Kristus įsakė, tardamas: „Jūs gi kalba tebūnie: taip-taip, ne-ne“ (Mt 5,37). tai tuo labiau tikėjimo klausimuose privalu griežtai laikytis Apreiškimo nurodytų ir Tradicijos patvirtintų tiesų, be jokių nutylėjimų ar neaiškių formulavimų. Vienybė turi realizuotis Kristuje. Ji yra galima tik po vienu Ganytojumi, kuriuo yra Kristus ir jį atstovaujās jo Vietininkas, šv. Petro įpėdinis, kuriam Išganytojas patikėjo aukščiausią valdžią, suteikė dangaus karalystės raktus. Yra vienas Ganytojas, turi būti viena ir kaimenė. Jėzaus žodžiai yra aiškūs: „Aš turiu dar kitų avių, kurios nėra iš šios avidės. Ir jas aš turiu atvesti. Jos klausys mano balso, ir pasidarys viena kaimenė ir vienas ganytojas“ (Jon 10,16).

Siekdami krikščionių vienybės, privalome atsiminti tuos, kurie dėl ištikimybės tikrajai Bažnyčiai paaukojo savo gyvybes. Jų yra tūkstančiai. Jie įspėja, kad vienybė turi būti siekiama ir gali būti pasiekta tik pilnutine ištikimybe Kristui ir jo Evangelijai.

# IŠGANYMO RŪBAS

Mt.22,1-12 (28 Sekmadieniui c.A.)

## I

Dievas visus kviečia į išganymą. Jis nori, kad visi būtų išganyti. Dievas siekia ir daro visa, kad visi ateitų ir dalintųsi su juo dangaus džiaugsmu, kuris yra nelygstamas. Deja, ne visi jo kvietimą priima.

Vieni yra tiek pasinėrę žemės reikaluose, kad neturi laiko, nei noro prisiminti dangų, galvoti apie amžinybę. Jie svajoja laimę susikurti žemėje: jos ieško; ją tikisi pasiekti savomis pastangomis. Kiti gi, negyvendami, kaip dera Dievo vaikams, ir, žinodami, jog yra neverti dangaus laimės, o tuo pačiu jaučiasi neturį vilties ją pasiekti, ne tik netrokšta dangaus, bet dargi ima jo neapkęsti, neapkęsdami ir paties Dievo. Visas mūsų dienų ir visų laikų vadinamų bedievių siautėjimas prieš tikėjimą ir Bažnyčią turi pagrindą tame, kad jie matydami tą bedugnę, kuri yra tarp jų ir Dievo, prisipildo neapykanta Viešpačiui ir stoja į desperatišką kovą prieš jį.

Netrūksta ir tokių, kurie bando tarnauti dviem ponams. Jie nenori atsisakyti nuodėmingų žemiškų malonumų, bet drauge norėtų ir dangų laimėti. Šie užmiršta Kristaus griežtą įspėjimą: „Niekas negali tarnauti dviem val-

dovams: jis juk arba vieno nekęs ir kitą mylės, arba dėsis prie vieno ir kitą niekins. Negalite tarnauti Dievui ir mamonai" (Mt 6,24). Be to, Jėzus priminė, jog į dangų negalės būti priimtas nė vienas, kuris neturės atitinkamo rūbo, t.y. tikro šventumo.

Turime taigi rūpintis, žemėje gyvendami, įsigyti aną dangui tinkamą šventumo rūbą. Šis yra mūsų žemiško gyvenimo tikslas. Turime visa aukoti, kad jį pasiektume.

## II

Dangus yra Dievo buveinė. Dievas yra šventas ir visa, kas yra su juo, turi būti šventa. Į dangų taigi gali patekti tik tas, kuris yra tikrai nekaltas, tikrai šventas. Dangiškų vestuvių rūbas yra šventumas. Jis gali ir turi būti įgyjamas gyvenimo šventumu ištikimai vykdant Dievo valią ir sekant Kristų kryžiaus keliu.

Gyvenimo eigoje turime rinktis: žemę ar dangų, savo užgaidas ar Dievo valią, atsižadėjimą ar pasismaginimus, dvasios kilnumą ar kūno palaidumą. Aišku, privalome rinktis tai, kas turi amžiną vertę, kas nepraeina; kas teikia garbę; kas laiduoja sąžinės ramybę žemėje ir šventųjų laimę danguje.

Ispanų rašytojas Fredrico Garcia Lerco savo knygoje „Donna Rosita" kalba apie moterį, kuri, būdama ištikima kilniems jausmams ir šventiems gyvenimo principams, išgyvena daug apsvylimų ir patiria skausmo. Nežiūrint visko, kai kai kurie jai priekaištavo, esą turėjusi kitaip gyventi, drąsiai ir su pasitenkinimu atsakė: „Tiesa, aš daug ko nustojau, daug skaudžių momentų išgyvenau, bet nepraradau savo asmens kilnumo, nenustojau Dievo vaikų garbingumo!" Neabejotina, kad jaučiamas tikrumas dėl išsaugoto kilnumo anai griežtų principų moteriai teikė gilų pasitenkinimą ir ją įgalino drąsiai žvelgti į ateitį, nes jis

jai laidavo Kristaus ramybę ir džiaugsmą žemėje, o drauge užtikrino Dievo vaikų bei šventųjų nelygstamą laimę amžinybėje.

Kiekvienas mūsų privalome visa daryti, kad visų pirma ir, nežiūrint kiek tai kainuotų, išlaikytume Dievo vaikų kilnumą. Jis gi yra anas dangiškų vestuvių rūbas, kurį turime įsigyti, kad būtume priimti į dangaus džiaugsmą. Net jei žemėje mes ir viso nustotume bei kažin kiek turėtume aukotis, bet išliktume garbingi ir teisingi Dievo ir žmonių akyse, mes tikrumoje laimėtume ir gyvenimo pabaigoje drąsiai galėtume kartoti su šv. Pauliumi: „Gerą kovą kovojau, bėgimą baigiu; gale man atidėtas garbės vainikas, kurį aną dieną duos man teisusis Teisėjas” (2Tim 4,7). Mat, kentėjimai praeis, skausmai išblės, žemė iš po kojų pradės slysti, prieš akis atsistos amžinybė, ir ji mus guos, nes atvers mums dangų, įves mus į dangiškų vaišių džiaugsmą.

# „VIEŠPATIE, ATEIK PIRMA NEGU MANO SŪNUS NUMIRS!”

Jon 4,49

## I

Jėzus radosi Galilėjos Kanoje, kur buvo padaręs pirmą stebuklą, pakeisdamas vandenį į vyną. Gandas apie Nazareto Mokytojo daromus stebuklus jau buvo plačiai pasklidęs. Todėl vienas karaliaus Erodo Antipo valdininkas, kai jo sūnus sunkiai susirgo, atvyko pas Jėzų ir prašė, kad jis vyktų su juo į Kafarnaumą ir pagydytų jo sūnų. Jėzus jam tarė: „Eik, tavo sūnus yra gyvas!” Mokytojas davė suprati valdininkui, jog nėra reikalo vykti į Kafarnaumą, nes jis galės pagydyti ir iš tolo. Valdininkas įtikėjo ir vyko atgal į namus. Pakelyje jį pasitiko jo tarnai ir pranešė, kad sūnus yra pasveikęs ir pasveiko kaip tik tą valandą, kai Jėzus ištare žodžius: „Tavo sūnus gyvas”.

## II

Evangelijos pasakojimas simbolizuoja mūsų gyvenimo panašias scenas. Kiek tėvų skuba, skausmo prislėgti, ieškoti pagalbos savo pavojuje atsidūrusiems vaikams! Tėvai rūpinasi ir kenčia, kai vienas ar antras jų vaikas yra

fiziniai susirgęs, bet dar daugiau, kai yra dvasiniai pasimetęs. Kasdienio gyvenimo kronika mini gausybę šios rūšies faktų.

Mūsų jaunimas rodo didelių negalavimo ženklų. Tai kelia visiems didelio susirūpinimo. Tiek ir tiek visokios rūšies iškrypimų. Tiek pasibaisėtino dvasinio nuosmukio. Tiek taipgi fizinio sugyvulėjimo. Dėl viso to išgąstauja ir kenčia tėvai. Bet rodo susirūpinimo ir visuomenė bei atsakingieji valstybių organai. Rūpinasi šia problema ir Bažnyčia. Ji tiesia savo motiniškas rankas į pavojuje atsiradusį jaunimą ne su pasibaisėjimu, o su meile, kad teiktų dangaus pagalbą kūno ir sielos žaizdoms gydyti.

Ne jaunimas yra kaltas, jei jis šiandien išgyvena didelę krizę. Pirmoje eilėje kalti tėvai. Jie daugeliu atvejų yra pilni savimeilės: siekia visų pirma savo malonumų, o ne aukojasi, kaip turėtų, dėl vaikų gėrio. Kalta yra visuomenė ir valstybių valdžios. Jie nepasistengė rūpintis jaunos kartos geresniu auklėjimu bei nepasirūpino pašalinti pavojus, kurie graso jaunajai kartai iš viešo ir nevaržomo palaidumo nūdienėje visuomenėje. Kalta ir dvasiškija. Ji nepasirūpino teikti jaunajai kartai geresnį religinį auklėjimą. Religiniame auklėjime buvo ir yra kreipiama daugiau atidos į žmogiškos išminties padiktuotus metodus, o ne į maldos ir malonės gyvenimą.

Daroma visa, kad būtų respektuojama jaunuolio laisvė; kad būtų laiduojama jau nuo mažens laisvas apsisprendimas, savarankus pasirinkimas. Laisvė yra didelė vertybė, bet ji yra naudinga tik tam, kuris geba ja naudotis. Jaunuolis gi pats savo prigimtimi, pats vienas paliktas, nėra pajėgus išmintingai laisve naudotis. Reikia, kad jis augimo periode būtų mokomas ir sąmoninamas savarankiai laisve naudotis, kitaip laisvė gali būti pavojinga ir jam, ir kitiems. Kiekvienas bręstantis jaunuolis ar jaunuolė privalo būti rengiamas, kad mokėtų laisve naudotis, ir ją



naudotų vien geram. Bet naudotis laisve tvarkingai ir vien geram neužtenka žmogiškos išminties ir geros valios, reikia pagalbos iš dangaus, nes tik ji įgalina mus atsižadėti savęs ir aukotis dėl aukštesnių idealų.

### III

Nūdien stengiamasi duoti jaunajai kartai gerą išmokslinimą, gerą civilinį išauklėjimą, geras medžiagines sąlygas, bet per maža rūpinamasi pakelti vaiko dvasią į dangų, įdiegti į jo sielą mintį, kad žemės gyvenimas nėra viskas, nes žmogus yra pašauktas bei skirtas amžinybei, ir tik ten jo beribiai troškimai gali būti patenkinti; kad žemės gyvenime ne žmonės, o Dievas lemia visa, ir tik jame nerami žmogaus siela gali rasti atilsį. Reikia duoti jaunuoliui suprasti, jog jis neapsivils tik, kai ne savim, o Dievu pasitiks.

Filmoje „Dies Irae“, kurios autorius yra žinomas Danijos rašytojas ir filmų režisierius Karolis Dreyer, yra sekanti scena:

Du jaunuoliai vaikščioja po gražiąsias laukų vejas. Jie kupini meilės vienas antram. Žvelgia į vienas kitą. Mergaitė sušunka: „O kaip visa yra žavu! O kiek laimės širdyje!“ Jaunuolis tačiau, žvelgdamas į žemę, klausė: „Bet kaip ilgai visa tai?“ Reikia įkvėpti jaunuolių sielose tikrą žemiškos realybės prasmę, kad neapsvaigtų jausmų pagautas; kad suprastų, jog žemiškoji laimė tėra vien sapnas, kuris išnyksta su kiekvienu brėkstančiu rytu.

Reikia eiti prie jaunimo ne su gražiais žodžiais, ne su laisvės ir taikos šūkais, ne su barbariška muzika ir aistras žadinančiomis gitaromis, bet su malda ir su dvasią gaivinančia Dievo malone. Šio pavyzdį regime šv. Pauliaus asmenyje, kuris rašė Korinto tikintiesiems: „Ir aš, kai buvau pas jus, broliai, nuvykęs, nėjau su aukšta kalba ar

su išmintimi... Mano kalba ir mano skelbimas nesusidėjo iš įtikinančių žmonių išminties žodžių, bet iš dvasios ir galybės pasirodymo, kad jūsų tikėjimas nesiremtų žmonių išmintimi, o Dievo malonės galia" (1 Kor 2,1.4s). Dievas yra nelygstamai didis ir žavus, kad patrauktų kiekvieną sielą. Reikia tik atsigręžti į jį: į jį atviromis akimis pažvelgti. Parodykime tad mūsų jaunimui Viešpatį Dievą. Kalbėkime jiems apie jį. Veskime juos prie jo.

Yra pagrindo baimintis, kad Jėzus neprikištų ir mums, kaip subarė apaštalus, reikalaudamas, kad leistų vaikeliams eiti prie jo, kai šieji bandė tai drausti (Mt 19,13).

#### IV

Pasimetimai jaunimo tarpe nūdien tikrai yra tokie, kad negali nekelti susirūpinimo. Bet negalime nei rankų nuleisti, ribodamiesi vien aimanomis ir atsisakydami imtis priemonių gelbėti, kas galima išgelbėti. Privalome eiti į pagalbą mūsų dienų į pavojų atsidūrusiam jaunimui. Be visų žmogiškos išminties diktuojamų priemonių bei veiklos būdų, privalome virš visko kreiptis į Dievą, kad jis ištiestų savo pagalbos ranką.

Privalome pasekti Kafarnaumo valdininką, ir eiti prie Kristaus su malda ir tikėjimu, kad jam sakytume: „Viešpatie, mūsų jaunimas negaluoja. Ateik ir pagydyk jį!"

Kai karalius šv. Liudvikas IX buvo begrižtas su savo kariais ir nelaimingo karo žygio Šv. Žemėje, laivą ištiko didelė audra. Įgula darė visa, kas buvo įmanoma, išgelbėti laivą ir visus keleivius. Pavojus tačiau pražūti buvo didelis. Šventasis karalius bevelijo ieškoti pagalbos pas Tą, kuris visa gali. Jis meldėsi koplyčioje, klūpodamas prieš Šventčiausiąjį. Ir laivą išgelbėjo ne įgulos pastangos, o Valdovo malda. Audra staiga liovėsi, ir visi laimingai pasiekė uostą.

Šv. Liudviko pavyzdys yra sektinas ir mūsų atveju. Rū-

pindamiesi mūsų jaunimu, privalome ne tiek griebtis moderniškų auklėjimo priemonių, kiek maldos, ne tiek jaunimui kalbėti apie Dievą, kiek Dievui apie jaunimą. Viešpats nori ir gali mums padėti. Melskimės ir tikėkime, o Viešpats savo malonėmis apsaugos mūsų jaunimą nuo pikto ir palenks prie gero.

Viešpatie, padaryk, kad tai įvyktų galimai greičiau!

# KRYŽIAUS KELIU

Lk 9,18-24

## I

Jėzus buvo jau bebaigias savo žemišką misiją. Rengėsi eiti Velykoms į Jeruzalę, kur jo laukė kančia ir mirtis. Reikėjo apie šitai įspėti ir paruošti apaštalus, kad jie įvykių akivaizdoje nepasimestų.

Prieš visus svarbesnius viešo savo gyvenimo įvykius Jėzus paprastai praleisdavo kurį laiką vienatvėje ir maldoje. Prieš pradėdamas apaštalavimą 40 dienų praleido tyruose, besimeldamas ir bepasninkaudamas (Mt 4,1-11). Prieš pašaukdamas bei pasirinkdamas apaštalus naktį praleido maldoje vienas ant kalno (Lk 6,12s). Prieš kančią meldėsi už apaštalus, kad dangiškasis Tėvas apsaugotų juos nuo pikto ir išlaikytų pilnoje vienybėje (Jon 17,7ss; Lk 22,31ss). Kančios akivaizdoje Alyvų darže meldėsi į Tėvą, prašydamas, kad būtų su juo ir jį stiprintų! (Lk 22,41ss; Mt 27,46ss). Nenuostabu tad, kad meldėsi Jėzus vienatvėje, kai buvo pasirengęs įspėti apaštalus apie jį laukiančią kančią. Pirma tačiau, negu ėmėsi kalbėti apie kančią, norėjo užsitikrinti, kad apaštalai turi tikrą tikėjimą į jį — Mesiją ir Dievo Sūnų. Klausė tad, ką žmonės mano apie jį: kuo jį laiko. Gavęs atsakymą, kad minios nuomonė yra įvairi ir nėra tiksli, klausė pačius apaštalus, kuo jie jį laiko

esant. Visų vardu atsakė Petras, ir jis išpažino, jog jie tiki, kad jis yra Mesijas ir Dievo Sūnus. Patyręs šitai, Jėzus išdrįso pareikšti apaštalams, kad Jeruzalėje jo laukė kančia, paniekinimas ir mirtis (Lk 9,18ss). Kalba apie kančią ir mirtį sukrėtė apaštalus. Jiems tai buvo sunkiai suprantama, vargiai priimtina kalba. Petras net išdrįso protestuoti. Apaštalai negalėjo sutikti, kad Mokytojas, būdamas Dievo Sūnus, leistųsi būti kankinamas ir nužudomas (Mk 8,31ss). Jėzus tačiau primygtinasi pabrėžė, jog tai turi įvykti, nes tokia yra dangiškojo Tėvo valia. Ir dar pridūrė, jog visų jo sekėjų laukia kryžiaus kelias, nes tik per kryžių yra pasiekiamas išganymas (Mk 8,34-38; Lk 9,23-26).

## II

Evangelijos mintys, kurias tik ką trumpai išdėstėme, teikia konkrečių pamokymų visų laikų kiekvienam žmogui. Atidžiai žvelkime į tris pagrindines iš Evangelijos plaukiančias pamokančias mintis.

1. Malda. — Kristus meldėsi prieš kiekvieną svarbų savo gyvenimo bei veiklos įvykį. Tuo jis paliko pavyzdį, kad ir mes, atsistoję prieš svarbius gyvenimo uždavinius, ne savim pasitikėtum, o atsigręžtume į Dievą ir melstume jo pagalbos. Esame juk riboti savo pajėgume išmanyti ir įvykdyti. Šv. Paulius primena ir pabrėžia, jog „Dievas įgalina mus: ir norėti, ir įvykdyti (Pilyp 2,13). Pats Jėzus yra išpėjęs, sakydamas: „Be manęs jūs nieko negalite padaryti“ (Jon 15,5). Todėl ragino, tardamas: „Prašykite ir gausite, belskite ir bus jums atidaryta“ (Mt 7,7; Lk 11,9; Mk 11,24). Deja, gyvename laikus, kada žmogus tariasi galįs savomis jėgomis visa pasiekti. Meldžiamasi vis mažiau. Nyksta malda šeimose; mažėja vienuolynuose; o ir bažnyčiose bandoma visa suvesti daugiau į lūpų, o ne širdies ir minties bendravimą su Dievu. Viso šito pasėko-

je jaučiame dangaus palaimos stoką ir išgyvename pavojingą ir beveik visuotinę dvasinę nuosmukį. Daugiau negu kada šiandien visi turėtume prisiminti Kristaus įspėjimą: „Be manęs jūs nieko negalite padaryti“, ir priimti bei vykdyti jo įsakantį paraginimą: „Prašykite ir gausite, belskite ir bus jums atidaryta“.

2. Kristus. — Išganytojo klausimas: „Ką sako minios mane esant?“ ir „Kuo jūs mane laikote?“ — ir nūdien yra aktualus. Minėjome, jog šiandien per mažai meldžiasi žmonės. Kodėl? „Todėl, bent dalinai, kad daugelio tikėjimas į Kristų nėra tikslus, nėra pilnas.“

Kaip anais Evangelijos laikais, taip amžių bėgyje pasaulis į Kristų atsinešė ir atsineša įvairiai. Vieni bando neigti net jo istorinį buvimą. Kiti jį laiko suvedžiotu, klaidingu pranašu. Dar kiti jį pripažįsta ypatinga, išsiskiriančia, asmenybe, bet netiki jį esant Dievo Sūnų. Pagaliau dar kiti jį laiko Dievo Siųstuoju, didžiu pranašu, bet ne, tariant Jono evangelijos žodžiais, Žodžiu, kuris nuo amžių buvo pas Dievą, kuris yra Dievas (Jon 1,1). t.y. antrasis Švenčiausios Treybės Asmuo. O net ir patys tikintieji, neišskiriant net kai kurių teologų, į Kristų žiūri, jį sau prisistato ne kokį jis pats save apreiškė, ne kokį iš Evangelijos jį pažįstam, bet kokį norėtų matyti; kokis žemės žmogui labiau priimtinas atrodo. Nūdien mėgstama kalbėti apie Kristų brolių, draugą, ir vengiama jį prisistatyti kaip Viešpatį. Vaizduojamasi ir kalbama apie Kristų gerą ir gailingą, o nenorima prisiminti ir prisistatyti jį barantį ir reikalaujantį. Žodžiu, ieškoma Jėzuje visų pirma žmogaus, o ne Dievo. Atsimintina tačiau, jog išganyką laiduoja Kristus — Dievas, o ne Kristus — žmogus.

3. Kryžiaus Kelias. — Tai kiekvieno krikščionio kelias. Jėzus per kryžių laimėjo mums išganyką. Kryžiaus keliu ragino jis eiti visus savuosius, nes tik šis kelias veda į išganyką. Jis sakė: „Jei kas nori eiti paskui mane, teis-

sižada pats savęs, teneša kasdien savo kryžių ir teseka mane. Mat, jei kas norėtų išgelbėti savo gyvybę, ją praras; o, jei kas prarastų savo gyvybę dėl manęs, tas ją išgelbės" (Lk 9,24s). Deja, daug kam kryžiaus kelias yra nepriimtinas. Daugelis krikščionių bevelija ieškoti malonumų ir jais naudotis, o nuo aukos gyvenimo bėgte bėga. Reikalaujama gerbūvio, trokštama neribotos laisvės, šūkaujama dėl taikos. Visa, kad žmogus galėtų be vargo ir be rūpesčių gerai gyventi žemėje, užmirštant tuo tarpu dangų, Bet tai yra iliuzija: skaudi, pavojinga iliuzija. Nes praeinantis ir nepastovus žemės gyvenimas niekada nė vieno pilnai nepatenkino ir nepatenkins, o dangų lengva prarasti. Atsimintinas yra Jėzaus įspėjimas: „Juk kokią naudą turėtų žmogus, jei laimėtų visą pasaulį, bet pražudytų pats save?" (Lk 9,25).

\* \* \*

Šv. Paulius ne tik Pilypiečiams, bet ir mums įspėjančiai rašo: „Jūsų tarpe daug yra Kristaus kryžiaus neprietelių. Jų dievas yra pilvas. Jų pasididžiavimas yra tame, kas turėtų būti gėda. Jie temąsto apie žemiškus dalykus. Jų laukia pražuvimas. Tuo tarpu mūsų siekimas yra dangus. Iš ten mes laukiame Išganytojo, Viešpaties Jėzaus Kristaus, kuris pakeis mūsų vargingą kūną ir jį padarys panašų į savo garbės kūną ta galia, kuria jis visa sau palenkia" (Pilyp 3,18ss).

Homilija 12 metų sekmadieniui ciklo C



## PASAULIS IR JO PABAIGA

Mt 24,29-41

Jėzus priminė ir įspėjo, jog ateis visatos pabaiga. Jis nurodė kai kuriuos ženklus, kurie turės pranokti visuotinę pabaigą. Bet atsisakė pasakyti, kada tai įvyks. Šitai turi likti paslaptis. Visi todėl ir kiekvienas turi rengtis ir būti pasirengę sutikti paskutiniuosius pasaulio įvykius, kurie bus siaubingi. Baigdamas pranašystę apie pasaulio pabaigą, Jėzus primygtinai pabrėžė, jog visa, ką jis pranašiskai nusakė tikrai įvyks. „Dangus ir žemė praeis, — pabrėžė Išganytojas, — bet mano žodžiai nepraeis“ (Mt 24,35).

Tikime į Jėzų. Tikime į jo pasakytus žodžius apie pasaulio pabaigą. Visa kartą praeis. Visa į dulkes pavirs. Žemė, visas medžiaginis pasaulis neišvengiamai rieda į galutinį išnykimą.

Turėdami šitai prieš akis, privalome išmintingai atsi-nešti į pasaulį. Vatikano II Susirinkimas nurodė gaires, kurių tikintieji turėtų laikytis santykiuose su pasauliu. De-ja, daugelis Vatikano II Susirinkimo nutarimus savaip bando aiškinti bei pritaikinti. Netrūksta tokių, kurie, neva remdamiesi Vatikano II Susirinkimo dvasia, per daug bando atsigręžti į pasaulį, sekti pasaulio dvasią, tartum pa-saulis būtų aukščiausias žemės žmogaus siekinys, o ne Die-vas, ne dangus.

Žymus prancūzų filosofas Jacque Maritain savo pasku-

tiniam veikale „Bažnyčia ir modernus pasaulis” reiškia savo didelį nustebimą ir skaudų apsigyylimą dėl aiškiai matomų iškrypimų vertinant ir perversinant šį pasaulį. J. Maritain apgailestauja, kad daug kas nūdien užuot bandyti pasaulį paklupdyti prieš Dievą ir Bažnyčią, kad gautų savo buvimo prasmę ir pašventimą, stengiasi Bažnyčią paklupdyti prieš pasaulį, kad pasisavintų ir sektų jo dvasią. Jie reikalauja ne kad pasaulis atsigręžtų į dvasines vertybes ir jas pasisavintų, bet kad Bažnyčia stengtųsi prisiderinti prie pasaulio. Užmirštama ar nenorima prisiminti, kad pasaulis, kaip įspėja šv. Jonas, yra pikto galioje (1 Jon 5,19). Nepaisoma taipgi šv. Pauliaus įsakymo „nesiderinti prie šio pasaulio, bet pasikeisti, atsinaujinant dvasia” (Rom 12,2).

Šv. Paulius ragina neprisirišti prie žemiškų dalykų, nes šis pasaulis yra praeinąs (1 Kor 7,31). Pasaulis savo medžiagine prigimtimi yra skirtas neišvengiamam išnykimui. Visa čia skuba, lekia prie pabaigos. Kartą visa, kas yra pasaulio, į dulkes pavirs. Iš čia seka, kad pasaulis nėra pastovi vertybė, ir kaip toks nėra vertas ypatingo vertinimo, ypatingo dėmesio, kokį jam teikia Theilard De Chardin ir jo sekėjai. De Chardin užsispyrusiai skelbė visuotinės evoliucijos teoriją. Esą visa vystosi ir eina tobulėjimo linkme, taip kad kartą pasieks dievišką tobulumą ir įsilies į Dievą. Laikydamasis šios teorijos, kartą nelauktai yra pareiškęs: „Jei kada turėčiau nelaimę prarasti tikėjimą, tai vistiek, man dar liktų pasaulis!” Reikia manyti, kad atsidūręs amžinybėje De Chardin mato, kad yra priešingai negu jis manė ir teigė, būtent, pasaulis praeina, o lieka tik tikėjimas. Turint tikėjimą, neprarandama nieko, o laikantis vien pasaulio rizikuojama prarasti viską.

Kas gi yra pasaulis? Kaip medžiaga, praktiškai yra niekas. Tačiau pasaulyje yra ir dvasinių jėgų. Pasaulyje

gyvena žmogus, kuris be medžiaginio kūno turi dvasinę sielą, ir yra skirtas amžinybei. Pasaulyje taipgi veikia antgamtinės dvasinės jėgos: gerosios ir piktosios. Šiosios, būtent, angelai ir velniai kovoja tarpe savęs dėl žmogaus, kad jį laimėtų dangui arba pragarui.

Žemiškasis pasaulis yra pilnas ypač piktųjų dvasių (Ef 6,12). Šios tamsybių galybės turi tiek valdžios žemėje, kad šėtonas gundydamas drįso pačiam Kristui siūlyti pasaulio gėrybes, jei jis prieš jį nusilenktų (Mt 4,8s). Kaip Kristui, taip tuo labiau mums velnias siūlo žemiškas gėrybes su sąlyga, kad prieš jį nusilenktume, kad jam pasivestume. Šėtonas organizuoja pasaulio galias kovoje prieš Dievą, kad iš jo išsikovotų sau žmogų. Suprantama tad, kodėl Kristus kreipėsi malda į Tėvą, sakydamas: „Tėve, už juos aš meldžiu, ne už pasaulį meldžiu. Meldžiu už tuos, kuriuos man davei, nes jie yra tavo... Aš jiems daviau tavo žodį, bet pasaulis jų nekontroliuoja, nes jie ne iš pasaulio. Bet meldžiu, kad juos apsaugotumei pasaulyje nuo pikto” (Jon 17,9.14s). Žinodami šitai, privalome kovoti prieš pikta pasaulyje. Bet šiai kovai, kad galėtume laimėti, esame reikalingi dieviškų šarvų, dieviškų ginklų, nes tai yra kova, kaip įspėja šv. Paulius, „ne prieš kūną ir kraują, o prieš šio tamsybių pasaulio valdovus, prieš padangių piktąsias dvasias” (Ef 6,11s).

Kas gyvena pasauliu ir pasauliui, tas gyvena iliuzijomis, nes žemėje nėra nieko pastovaus: viskas čia rieda, bėga, keičiasi, skuba į galutinį išnykimą. Tokio žmogaus sieloje vyrauja vien tuštuma, kartumas, baimė, neviltis. Žymus prancūzų rašytojas Maupassant savo veikale „Bel Ami” vieno personažo lūpomis kalba apie pats save. Ir jo kalba yra liūdna, beveik tragiška. Jis, kuris gyveno visas viltis pasaulyje sudėjęs, senatvėje iš pasaulio jau nieko gauti negali. Jo sieloje tuščia ir nyku, tamsu ir skaudu. Prieš akis stovi mirtis su visa bauginančia nežinia. O ir

pats laukimas mirties jau yra savos rūšies mirimas. Tai va, ką pasaulis Maupassant davė. Tą patį pasaulis duoda ir kiekvienam, kuris jame gyvenimo viltį sudeda.

Maupassant tragiškas išgyvenimas mirties akivaizdoje primena mums šv. Pauliaus asmenybę, kuris artėjant gyvenimo pabaigai, laimingas galėjo rašyti savo mylimam mokiniui šv. Timotiejui, sakydamas: „Gerą kovą kovojau. Kelionę baigiu. Tikėjimą išlaikiau. Gale man atidėtas garbės vainikas, kurį man duos aną dieną teisusis Teisėjas” (2 Tim 4,8).

Rinkimės! Maupassant ar šv. Pauliaus dalią? Dievą ar pasaulį? Žemę su jos apgaulingomis vilionėmis ar dangų su ten laukiama begaline laime? Tiesa, rinktis dangų ir Dievą reikia rinktis kryžiaus kelią, aukos bei atsižadėjimo gyvenimą. Gyventi žemėje pagal Dievo valią yra sunku, bet lengva mirti. O tai yra svarbiausia. Nes žemė praeina, o dangaus laimė yra amžina.

# MOTINA

1986

Yra įprasta kasmet švęsti motinos dieną. Šia proga kiekvienas prisimena savo motiną, o visi prisimename ir pagerbiame visas pasaulio motinas. Klausiamo savęs, — ką reiškia mums ir žmonijai motina?

Žinomas rusų rašytojas Turgienievas paklaustas, — ką laikas pasaulyje gražiausio, atsakė: „Manau, kad tai, kas labiausiai sužavi žmogaus širdį, yra matyti jauną motiną su naujagimiu kūdikiu prie krūtinės!“ Motina su kūdikiu rankose žavi kiekvieną taurią sielą, nes yra paveikslas, kuris kalba apie gimstančią gyvybę, apie nuostabią meilę, iš kurios kyla gyvybė.

Jei kiekviena žemiška motina su kūdikiu rankose yra žavintis paveikslas, tai pats žaviausias paveikslas yra tas, kuris vaizduoja Dievo Motiną su dievišku Kūdikiu rankose. Šis paveikslas tobuliausiai atskleidžia motinystės kilmą.

## II

Du paveikslai iš Dievo Motinos žemiško gyvenimo. —

1. Betliejaus grotas. Marija — nekaltoji motina su dievišku Kūdikiu rankose, Ji glaudžia gimusį Išganytoją prie širdies. Jos galva linksta prie Naujagimio burnelės.

Jos lūpos švelniai paliečia jo gležnų veidelį. Ašaros sublizga jos akyse, rieda per skruostus. Tai nuostabios meilės ašaros. Ši meilė siekia dangų: ji sujungia žmogų su Dievu.

2. Trisdešimt trims metams praslinkus scena ant Kalvarijos kalvos. Trys kryžiai. Ant vieno jų kybo Išganytojas. Jis kenčia ir miršta žmonių nepažintas ir atmetas bei paniekintas. Jis miršta iš meilės, kad žmoniją išgelbėtų iš piktojo vergijos, kad įgalintų nusidėjėlius žmones tapti Dievo vaikais ir dangaus paveldėtojais. Kiek atstu nuo kryžiaus stovi dieviškoji Motina. Ji kenčia su mirštančiu savo dieviškuoju Sūnumi. Kai Juozapas iš Arimatėjos drauge su sinedristu Nikodemu nuima Išganytojo kūną nuo kryžiaus, prie jo sukniumba švenčiausioji Motina. Apkabinusi savo dieviško Sūnaus kūną, ji jį bučiuoja. Ašaros jai rieda iš akių, vilgo skausmo išvagotą jos veidą. Tai skausmo ašaros. Tai neapsakomo skausmo scena.

Bet anoji meilės ir ši skausmo scena yra artimos tarp savęs. Jos tikrumoje susilieja į vieną ir tą pačią širdį, kuri yra motinos širdis. Kiekvienos motinos širdyje neišvengiamai susilieja meilė ir skausmas. Kiekviena motina myli, bet ir kenčia. Kenčia, kadangi myli; myli, kadangi kenčia.

Jei motina tik myli, bet nekenčia, jos meilė nėra tikra, nėra pilna. Jei motina tik kenčia, bet be meilės jos kančia yra beprasmė, yra pragaištinga, o ne išganinga.

### III

Yra motinų, kurios siekia tik meilės, bet bėga nuo kančios bei aukos. Jos neišvengiamai apsilivia. Mat, egoistinė meilė nepatenkina, o verčiau neša žalą ir sau ir kitiems. Kiek vaikai gali patirti skausmo nuo vien malonumų siekiančios motinos, gražiai pavaizduoja W. Shakespear'as savo dramoje „Hamletas”.

Kunigaikštis Hamletas žino, kad jo motina veda nedorą gyvenimą, kad ji yra bendrininkė jo tėvo nužudyme. Šitai jį skaudina. Jis desperatiškai kenčia. Puoselėja mintį net nusižudyti. Tikėjimas tačiau jį apsaugo nuo šio nusikaltimo ir įgalina pozityviai reaguoti prieš pikta. Apsisprendžia gelbėti motiną, veikiant į jos sąžinę. Paruošia vaidinimą, kurio eigoje atskleidžia motinos ir dėdės — patėvio niekšingumą, griebiantis žmogžudystės, kad paveldėtų karališką sostą. Hamletas taip puikiai vaidina, kad sukrečia motinos sąžinę, ir ji desperatiškai sušunka: „Sūnau, gana! Man plyšta širdis!” Tada Hamletas nusiima kaukę, prisiartina, žvelgia į motiną ir taria”: „Mama, gerai: teplyšta tavo širdis. Mesk šalin jos blogąją pusę, kad galėtum išgelbėti tą dalį, kuri yra dar gera!”

Milijonai nelaimingų vaikų amžiais šaukė ir šaukia, kartodami Hamleto žodžius: „Teplyšta, mama, iš skausmo tavo širdis, suvokus kalbę, kad galėtum numesti šalin jos blogąją dalį, ir išelbėti sveiką tą pusę, kuri dar yra gera”.

#### IV

Štai viena tragiška bei dramatiška nūdienio gyvenimo scena.

Jaunuolis vyksta iš New Yorko į Californiją. Jis slapstosi, kad nebūtų areštuotas dėl įvykdyto mažo nusikaltimo. Gyvena bastūno gyvenimą. Pakeliui sutinka mergaitę. Ji irgi pabėgusi iš namų. Vyksta ieškoti tėvo, kurio ji nepažįsta, bet apie kurį buvo girdėjusi iš motinos. Kelionė nuotykinga. Atsiranda tarp dviejų atvirumas. Mergaitė klausia jaunuolį, kodėl jis veda bastūno gyvenimą. Kodėl nesistengia imtis normalaus gyvenimo. Jaunuolis, nusišypsojęs, atsako: „Gimiau nenorėtas, augau nemylėtas, gyvenu užmirštas! Kaip tad galėčiau būti normalus?!” Kiek yra nelaimingų jaunuolių, kurie savo tėvų atžvilgiu



gali kartoti anuos pasibaisėtinus ano jaunuolio žodžius? — „Gimiau nenorėtas, augau nemylėtas, gyvenu apleistas!”

Yra tačiau ir gerų motinų, kurios yra kupinos meilės ir nebijo aukos. Jos yra žmonijos viltis ir geresnės ateities laidas.

Vienas ispanas, buvęs paklydėlis, aršus bedievis, atsivertęs, parašė savos gyvenimo išpažintį. Savo išsigelbėjimą jis priskiria savo motinai. Motina buvo giliai religinga. Ji gerai auklėjo savo vaikus. Bet vienas buvo neklusnus. Veikiamas blogų draugų, prarado tikėjimą, prisidėjo prie komunistų judėjimo, tapo revoliucionieriumi, apleido namus. Motina tačiau nenustojė vilties ši savo sūnų palaidūną gražinti į tiesos kelią. Karštai meldėsi ir aukojo visus gyvenimo sunkumus, prašydama jam atsivertimo malonės. Jausdama artėjančią mirtį, įpareigojo savo dukrą surasti kur nors paklydėlį sūnų ir jam perduoti jos paskutinį atsisveikinimo pabučiavimą.

Atsitiko, kad jis kalbėjo vienam politiniam susiėjime, ir nelaukta dalyvių tarpe išvydo savo seserį. Ji dėvėjo gedulo rūbą. Suprato, kad greičiausiai motina bus mirusi, ir sesuo atvyko jam šitai pranešti. Susijaudino, ir susijaudinimas buvo toks didis, kad staiga apalpo. Atgavo sąmonę ligoninėje, į kurią buvo atgabentas. Prie lovos sėdėjo sesuo. Ji pasilenkė prie jo veido ir pabučiavo, tardama: „Mama mirdama man liepė surasti tave ir perduoti ši jos paskutinį pabučiavimą!” Abu pravirko. Motinos perduotas paskutinis meilės ženklas padarė tikrą stebuklą. Iš ligoninės jis išėjo jau kitas žmogus: jau ne šio pasaulio, o Dievo vaikas, kaip tokį norėjo jį matyti jo geroji motina. Savo biografinę knygą šis prie Dievo grįžęs revoliucionierius baigia sekančiu atsisaukimu: „O motinos, melskitės už savo vaikus. Jūsų maldos išgelbės juos, nors ir kaip

ir kiekvieno tėvo, gilus troškimas yra „būti su savo — žemės žmonių — vaikais” (Pat 8,31).

2. Dievas yra gerasis Tėvas. Jis mus myli nelygstama meile. O mes kaip atsinešame į jį? Mozės išpėjimo žodžiai Izraeliui yra išpėjimas ir mums. Jis kalbėjo ir sakė: „Ar tai šitai teiki Viešpačiui, o neišmintinga ir paika tauta? Argi Dievas nėra tavo Tėvas? Juk jis tave išigijo, tave sutvėrė!” (AtĮ 32,6). Argi nejaučiam, kad Viešpats stovi prie mūsų sielos durų; kad jis švelniai klabena į jas ir laukia būti pakviestas į vidų? Jėzus užtikrina, kad dangiškasis Tėvas ir jis yra pasirengę ateiti ir apsigyventi pas mus. Reikia tačiau, kad mes mylėtume Dievą virš visko ir ištikimai laikytumės Evangelijos. Štai Jėzaus žodžiai: „Jei kas mane myli, laikys mano žodį ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę” (Jon 14,23).

3. Dangiškasis Tėvas nėra kur tai toli nuo mūsų. Ne. Jis yra čia pat su mumis. Suklupkim prieš jį iš pagarbios meilės. O jis bus su mumis mūsų Tėvas, nuo „kurio pareina kiekvienas paveldėjimas danguje ir žemėje” (Ef 3,15); kuris nušluosto kiekvieną ašarą nuo akių ir trokštančiam teikia gerti iš gyvojo vandens šaltinio (Ap 21,4ss).

\* \* \*

Didelė audra šėlo atviroje jūroje. Šniokščiančios bangos blaškė, mėtė laivą. Baimė pripildė keleivius ir net igulą. Kilo panika. Bet va vienas berniukas žaidė sau ramus, lyg nieko nebūtų atsitikę. Kažkas nustebęs paklausė, kaip jis galįs ramiai sau žaisti, kai mirtinas pavojus paskęsti graso? Jis atsakė: „Mano tėvelis yra prie vairo! Kodėl aš turėčiau baimintis!” Ir tęsė toliau savo žaidimą.

Mano tėvelis prie vairo! Kiekvienas, kiekvienu atveju, kiekviena pavojuje turime atsiminti, kad prie mūsų

gyvenimo vairo stovi dangiškas mūsų Tėvas. Neturėtume tad bijoti, nei baimintis, nors ir didžiausios audros šėlstų, nors ir kokiuose pavojuose besirastume. Tegu dreba tik tie, kurie yra praradę dangiškąjį Tėvą, nusigręžę nuo jo. Mes gi plaukim ramūs per audringą gyvenimo jūrą, būdami tikri, kad pasieksime laimingos amžinybės krantus.

# A.A. DIEVO TARNAS

## ARKIV. J. MATULAITIS

### Rengiantis beatifikacijai

1. Kaip pranašas Izaijas, išgirdęs Dievą tariant: „Ką mes siųsime? Kas mums eis?“ — nedvejodamas atsiliepė: „Štai aš, Viešpatie! Siųsk mane!“ (Iz 6,8); taip ir jaunuolis J. Matulaitis nedvejodamas teigiamai atsiliepė į pašaukimą kunigystėn, kad neštų išganymo naujieną tiems, kurie tūnoja nuodėmės ir mirties paunksmėje. Antrą ir trečią kartą jis kartojo: „Štai aš, Viešpatie! Siųsk mane!“ — kai popiežius Pijus XI pasiūlė jam vyskupo mitrą ir Vilniaus diecezijos sostą; ir kai Apvaizda jį kvietė pasirūpinti atnaujinti Marijonų vienuoliją.

2. Nors ir pasisiūlęs prisiimti pranašo misiją, Izaijas prisiminė esąs nusidėjėlis, todėl vargu ar galėsiąs atlikti priimtas pareigas kalbėti tautai Viešpaties vardu ir autoritetu. Jis dejavo ir sakė: „Vargas man, kad tylėjau, nes aš žmogus suteptomis lūpomis esu, ir gyvenu tautoje, kuri yra suteptomis lūpomis; o vis dėlto regėjau savo akimis Viešpatį. Ir vienas serafinų atskrido prie manęs, turėdamas savo rankose žėrintį deguolį, kurį buvo paėmęs replėmis nuo altoriaus. Jis palietė mano burną ir tarė: — Va, šitai palietė tavo lūpas, ir taip išnyksta tavo neteisybė, išdildoma tavo nuodėmė“ (Iz 6,5ss). Kažką panašaus

išgyveno ir arkiv. J. Matulaitis. Dievo šaukiamas, kvietimą nedvejodamas priėmė, bet nenuslepiamai jautė savo nevertumą, ir baiminosi dėl to. Skiriamas aukštoms pareigoms, jas prisiėmė tik iš klusnumo. Bet skundėsi ir kartojo, jog esąs nei vertas, nei tinkąs anam pašaukimui bei paskyrimui. Prisiimdavo uždedamas pareigas, klausydamas vyresniųjų, tik todėl, kad tame matė Dievo valią. Tikėjo, kad Dievas per vyresniusius vykdo savo valią. Vykdydamas gi Dievo valią, buvo tikras, kad Viešpats savo malonėmis įgalins jį atlikti prisiimtas pareigas, nežiūrint jaučiamo nevertumo bei ribotumo, kaip jis įgalino pranašą Izaiją atlikti jam skirtą misiją.

3. Viešpats kalbėjo pranašui Jeremijui ir sakė: „Štai aš statau tave šiandien ant tautų ir karalysčių, kad rautumei ir ardytumei; naikintumei ir sugriautumei; kad statytumei ir augintumei” (Jer 1,10). — Kaip pranašą Jeremiją, taip ir arkiv. J. Matulaitį Dievas pašaukė ir siuntė atlikti griovimo bei naikinimo; statymo bei ugdymo uždavinį išganymo vynuogyne. Turėjo rauti ir naikinti piktžoles: prižiūrėti ir auginti gerus vaisius. Žinodamas šitai, arkiv. J. Matulaitis drąsiai stojo į kovą prieš bujojantį pikta pasaulyje. Ir savo bendrabrolius atnaujintoje Marijonų kongregacijoje jis kvietė ir ragino „rikiuotis ir kovoti”. Jis matė, iš kur gresia pavojus, iš kur į Bažnyčią veržiasi pikta, todėl pats ėjo ir kitus ragino eiti į visuomeninio gyvenimo kelius, kad kovotų prieš marksizmą ir ateizmą, remiantis krikščioniško socialinio mokslo principais, išdėstytais Leono XIII enciklikose.

Arkiv. J. Matulaitis savo mokyme ir veikloje buvo daugiau pozityvus, negu negatyvus: daugiau siekė statyti ir ugdyti, negu stengėsi griauti ir naikinti.

Arkiv. J. Matulaitis į pozityvų darbą Kristaus Vynuogyne šaukė savo atnaujintą Marijonų vienuoliją, o

taip pat dvi jo įsteigtas seselių Kongregacijas. Skatino taipgi pasauliečius katalikus organizuotis ir stoti į socialinę ir politinę veiklą, siekiant visuomeninį gyvenimą statyti ant krikščioniškų principų. Prieš ateizmą Dievo Tarnas statė tikėjimą. Prieš marksizmo skelbiamą klasių kovą rekomendavo krikščionišką meilę visų visiems, be jokio skirtumo, ar būtų draugas, ar priešas; savas ar svetimas. Arkiv. J. Matulaitis nenuilstamai ragino ir kvietė visus prie artimo meilės darbų. Šiame jis pats buvo gražiausias pavyzdys. Jis gelbėjo kiek ir kaip galėjo visus be skirtumo rasės ir tautybės, įsitikinimų ir nusistatymų. Jis buvo visa visiems, kad visus gelbėtų sielos ir kūno reikaluose.

4. Viešpats siuntė Ananiją priimti į Bažnyčią naujai įtikėjusį į Kristų Saulių-Paulių ir sakė: „Eik, nes šitas yra man rinktinis įrankis nešti mano vardui tautų, karalių ir Izraelio sūnų akivaizdoje; nes aš jam parodysiu, kiek daug jam reiks kentėti dėl mano vardo” (ApD9,16). — Panašiai Viešpats atsiliepė ir apie Dievo Tarną arkiv. J. Matulaitį, kai jį pašaukė atsakingoms pareigoms Bažnyčioje. Jis juk tapo rinktinis įrankis Bažnyčios tarnyboje Lietuvoje. Savo asmens kilnumu ir savo veiklos intensyvumu jis kėlė ir nešė, skelbė ir šlovino Jėzaus vardą ne tik Lietuvoje ir Lenkijoje, bet visoje Bažnyčioje, pasiekiant platų Š. Amerikos kontinentą. Taip kad jo vardas lieka neužmirštamai įrašytas amžinoje Dievo knygoje.

Kristus išganymą įvykdė per kančią ir kryžių. Todėl ir kiekvienas, kuris yra pašauktas būti rinktiniu Dievo įrankiu išganymo darbe, neišvengiamai turi eiti kryžiaus keliu. Dėl Jėzaus vardo turėjo kentėti šv. Paulius. Ir jis kentėjo, kiek vargu ar galima daugiau kentėti. Bet kentėjimuose jis rado savo džiaugsmą ir pasididžiavimą (Rom 5,3). Kryžiaus keliu teko eiti ir arkiv. J. Matulaičiui. Jis juoėjo kantrus ir ištvermingas, o taipgi laimingas, nes žinojo, kad

tai yra rinktinių Kristaus pašauktųjų dalis. Medžiaginiai nedatekliai nuo kūdikystės. Skaudi ir sunki kūno liga. Ypatingai sunkios ir atsakingos Ganytojo pareigos Vilniuje, patiriant neteisingų priekaištų bei kaltinimų tautiniais sumetimais. Didelė atsakomybė ir įvairios kliūtys sudarant Lietuvos bažnytinę provinciją, su visomis intrygomis, kritika ir spaudimais iš įvairių pusių. Parinkti kandidatus į vyskopus, suderinti santykius su Šv. Sostu po nelaimingos arkiv. Zecchini misijos, reikėjo didelės išminties, šventos kantrybės ir Šv. Dvasios antgamtinės pagalbos. Tai buvo kryžiaus kelias, kuriuo arkiv. J. Matulaitis noriai ir su šypsniu veide ėjo. Šis kelias jį vedė į laimėjimus žemėje ir danguje. Danguje jis laimėjo šventojo vainiką, kuris tikimės netrukus bus oficialiai pripažintas ir žemėje, pakeliant jį į Altoriaus garbę. O žemėje Lietuvai bei Bažnyčiai Lietuvoje jis buvo tikra Dievo dovana.



## ŽMOGUS YRA REIKALINGAS DIEVO

„Palaimintos akys, kurios regi, ką jūs matote; ir ausys, kurios girdi, ką jūs girdite” (Mt 13,16; LK 10,23)

Laimingi buvo Galilėjos kaimų ir miestelių gyventojai, kurie turėjo progos išvysti Jėzų, klausytis jo kalbų, būti liudininkai jo daromų stebuklų. Jėzus jiems buvo dangaus palaima. Jis ėjo gydydamas ligonius, prikeldamas mirusiuosius. Jam nebuvo negalimo dalyko. Tiems, gi, kurie buvo su juo, nebuvo beviltiškos padėties. Viską jie galėjo gauti iš dieviškojo Mokytojo.

Štai du stebuklai betarpiai susiję su aukščiau cituotais Kristaus žodžiais: „Palaimintos akys, kurios regi, ką jūs matote!” Stebuklai patvirtina anuos Išganytojo žodžius.

Ilgus metus kraujaplūdžiu sirgusi moteris buvo beprarandanti viltį pagyti, nes daktarai negalėjo jai padėti. Bet pagalbą rado Kristuje. Vos tik prisilietė Nazareto Mokytojo drabužio, staiga pagijo. Ir Jėzus jai tarė: „Moteriške, tavo tikėjimas išgelbėjo tave” (Mt 9,22). Ne vaistai, o tikėjimas jai grąžino sveikatą.

Sinagogos viršininko duktė buvo mirusi. Kristus, atėjęs, paėmė ją už rankos ir tarė: „Mergaite, sakau tau, kelkis!” Čia pat ji atsikėlė ir ėmė vaikščioti (Mk 5,41s). Mirties akivaizdoje žmogus yra bejėgis, bet Kristus ne: jis yra

gyvybės ir mirties Viešpats. Turėti galią ant gyvenimo ir mirties yra sapnas, o Dievui realybė.

## II

Nuo rojaus laikų žmogus, sutvertas į Dievo paveikslą ir panašumą, svajojo ir troško visa žinoti, visa suprasti, viską galėti; žodžiu, prilygti Dievui. Šis yra ir mūsų dienų žmogaus didysis troškimas. — Būti it Dievas: didis, savarankus, galingas! Šios svajos, šie troškimai ne kartą žmogų nukreipė nuo Dievo, ar pastatė prieš jį, ko pasėkoje jis atsidūrė nelaimėse ir pražuvime. Dievas tačiau, nors ir atstumtas, nenori žmogaus pražūties, o verčiau tiesia pagalbos ranką. Viešpats panaudoja, kad parodytų žmogui jo menkumą, jo ribotumą, kaip vidinę šviesą per malonę, taipgi išorinius įvykius. Įvairių gamtinių sukrėtimų aki-vaizdoje žmogus neišvengiamai yra priverstas atverti akis ir įsitikinti, jog yra nepajėgus, jog yra reikalingas Dievo.

Kai prieš keletą metų Italijoje drebėjo žemė, kai namai griuvo, upės išsiveržė iš krantų, žmonės bėgiojo it pamišę, televizijos ekrane pasirodė vienas profesorius-gamtininkas, paklaustas, ar nėra galimybių pramatyti žemės drebėjimus ir apsisaugoti nuo jų, mokslininkas su liūdesiu pareiškė: „Deja, prieš šios rūšies nelaimės esame bejėgiai!“ Nemažiau mokslas ir visokios žemiškos priemonės yra bejėgės prieš audras ir potvynius, kurie neretai įvyksta pietų kraštuose. Pradeda lietus pilti, it dangus būtų pratrūkęs. Smarkus vėjas pučia. Medžiai virsta. Namai griūva. Šniokščias vanduo veržiasi nuo kalnų, nešdamas viską su savim ir palikdamas už savęs tik dumblą ir mirtį. Nėra išsigelbėjimo. Šitoje padėtyje neišvengiamai pajuntama, jog esame bejėgiai kovoti prieš nesukontroliuojamas gamtos jėgas. Vadinasi, nesam nei visa išmaną, nei visa gali. Taigi negalim prilygti Dievui. Esame jo reikalingi,

**kad pajėgtume išsigelbėti. Dievas šitokias nelaimes leidžia ne kad baustų žmoniją, bet kad leistų žmonėms suvokti tikrą savo vertę ir galią, ir taip palenktų šauktis dangaus pagalbos.**

Kai skausmas vargina ir vaistai negelbsti, kai vidinės ramybės neturim ir niekas negali mums padėti, kai mirties pavojuje atsiduriame, esame priversti Dievo šauktis, nes tik jis — gyvybės ir mirties Viešpats gali mums padėti.

Esame reikalingi Dievo. Negalime apsieiti be jo. Esame reikalingi Dievo fizinio ir dvasinio gyvenimo reikaluose. Dievo juk vėjai ir vandens klauso. Kai Jėzus nutildė audrą, apaštalai stebėjosi ir sakė: „Kas tad jis yra, kad įsakinėja vėjams ir vandenims, ir tie jam paklūsta” (Lk 8,23ss). Dievas juk yra gyvybės davėjas ir palaikytojas. Mortai, liūdinčiai dėl brolio Lozoriaus mirties, Jėzus priminė ir sakė: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki į mane, jei ir mirtų, bus gyvas. Ir kiekvienas, kuris yra gyvas ir tiki į mane, nemirs per amžius” (Jon 11,25s).

Norint, kad Dievas mus gelbėtų, reikia tikėti į jį, reikia jį mylėti ir jam pasivesti. Antgamtinė malonė įjungia mus į Dievą, į tą dievišką Vynmedį, iš kurio mes gauname amžinos gyvybės syvus (Jon 15,1-5). Kaip ana Evangelijos serganti kraujoplūdžiu moteris prisilietimu prie Jėzaus drabužio stebuklingai pagijo, taip ir mes galime užsitikrinti visokeriopą dangišką pagalbą jungdamiesi su Jėzumi per Sakramentus. Kaip Jairo dukrelei Išganytojas, paėmęs už rankos, tarė: „Mergaite, sakau tau, kelkis!”, — ir ji atsikėlė gyva, taip ir mes, kai jaučiamės dvasia mirę per nuodėmę, klaupkimės prie klausyklos, išpažinkime savo kaltę, o kunigas Kristaus vardu ir galia tars mums: „Aš išrišu tave iš tavo nuodėmių. Eik ramus!” Ramybė mums grįš, džiaugsmu prisipildys siela.

Antrojo pasaulinio karo metu vienas Amerikos lėktuvų buvo pašautas virš Japonijos ir buvo bekrintęs žemyn.

Vienas iš lakūnų šaukėsi Dievo: meldėsi ir sakė: „Viešpatie, gelbėk mane. Aš būsiu geras, tau ištikimas. Dieve, tu gali mane išgelbėti!“ Kai lėktuvas krito ant žemės, jis, nors sužeistas, pajėgė iššokti iš jo. Ir vos tik jam iššokus, lėktuvas sprogo ir paskendo liepsnose. Antrasis lakūnas žuvo jame. Dievas išklausė lakūno, kuris šaukėsi jo pagalbos, maldos, ir jį išgelbėjo.

Prašykime ir mes kasdien Viešpatį, kad jis būtų su mumis ir mus reikale gelbėtų, o įsitikinsime, jog teisingi yra maldos žodžiai: „Dievas yra mūsų prieglauda ir stiprybė, veikiausia pagalba varguose“ (Ps 45,2).

## TURINYS

|                 |   |
|-----------------|---|
| Pratartis ..... | 5 |
|-----------------|---|

## SAKRAMENTAI

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| Krikštas .....                                            | 9   |
| Atgaila — Tau atleidžiamos tavo nuodėmės .....            | 14  |
| Švč. Sakramentas .....                                    | 22  |
| Pirmoji Komunija — Didelė šventė .....                    | 22  |
| Pirmoji Komunija — Ką mums duoda Jėzus .....              | 27  |
| Pirmoji Komunija — Pirmasis susitikimas su Jėzumi .....   | 31  |
| Pirmoji Komunija — Jėzus ateina su dovanomis .....        | 37  |
| Pirmoji Komunija — Gyvena manyje Jėzus .....              | 43  |
| Kunigystė .....                                           | 47  |
| Primicijų proga — Kunigas nūdieniam pasaulyje .....       | 47  |
| Primicijų proga (Kun. A. Bačkio) .....                    | 53  |
| Primicijų proga (Kun. R. Kasponio) .....                  | 61  |
| Primicijų proga (Kun. P. Jaraškos) .....                  | 65  |
| Primicijų proga (Kun. Sakalausko ir kun. Jarašiūno) ..... | 69  |
| Primicijų proga (Kun. J. Prūsaičio) .....                 | 74  |
| Dabarties uždaviniai kunigui .....                        | 80  |
| Primicijų proga (Kun. Claver) .....                       | 84  |
| Moterystė .....                                           | 89  |
| Vedybų proga — Puoselėti tarpusavę meilę .....            | 89  |
| Vedybų proga — Tikroji meilė .....                        | 93  |
| Vedybų proga — Gyvenimo keliu žvelgiant į dangų ...       | 96  |
| Vedybų proga — „Vesk mane į rojų!“ .....                  | 99  |
| Vedybų proga — Su Dievu! .....                            | 104 |
| Vedybų proga — Nekaltoji Meilė .....                      | 106 |
| Vedybų proga — Nemirštančioji Meilė .....                 | 110 |
| Vedybų proga — Tarpusavis atsidavimas .....               | 114 |

## MIRTIS — LAIDOTUVĖS

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| Žvilgsnis į Amžinybę.....                               | 118 |
| Laidotuvių proga — (Sesers Imakulatos Kazimietietės)... | 122 |
| Laidotuvių proga — Arkiv. T. Matulionio.....            | 130 |
| Laidotuvių proga — Kun. L. Gronio.....                  | 134 |
| Laidotuvių proga — NN mirusiosios.....                  | 137 |
| Laidotuvių proga — NN mirusiosios.....                  | 141 |
| Mirties metinėse NN.....                                | 145 |
| Laidotuvių proga — Mons. J. Buikaus.....                | 149 |
| Mirties akivaizdoje.....                                | 152 |
| Laidotuvių proga — Prel. J. Gutausko.....               | 158 |

## ĮVAIRIOMIS PROGOMIS

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| Religinės progos.....                                   | 165 |
| Šventinant koplyčią.....                                | 165 |
| Mąstymas prie kryžiaus — Eucharistinio                  |     |
| Kongreso proga.....                                     | 167 |
| Koplyčios šventinimo proga Washingtono                  |     |
| Marijos šventovėje.....                                 | 174 |
| Šiluva Chapel Dedication — The National Shrine          |     |
| Washington.....                                         | 179 |
| Procesijos Carfine Skotijoje proga.....                 | 184 |
| Pensilvanijos lietuviams Lietuvių dienos proga.....     | 187 |
| Lietuvių koplyčios Washingtono Šventovėje               |     |
| šventinimo proga.....                                   | 188 |
| Bažnyčia kryžiaus keliu — Eucharistiniame kongrese      |     |
| Philadelphijoje.....                                    | 192 |
| Prel. Juro pagerbime.....                               | 199 |
| Visuomeninės progos.....                                | 204 |
| Ateitininkų uždaviniai.....                             | 204 |
| Vyčių seimo proga — ištikimybė principams.....          | 207 |
| Balfio seimo proga — Meilės įsakymas ir                 |     |
| gailestingumo darbai.....                               | 209 |
| Pasaulio lietuvių jaunimo suvažiavimo proga.....        | 213 |
| Eucharistinės mintys per Vatikano radiją į Lietuvą..... | 219 |
| Tarp Hosana ir Crucifige: lietuviams maldininkams       |     |
| Romoje.....                                             | 224 |
| Minint birželio 15 išvežtuosius.....                    | 227 |

## IVAIRIŲ SUKAKČIŲ PROGA

|                                                                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Amžiaus sukaktys.....                                                                                                       | 234 |
| Popiežiaus Jono XXIII 80 metų sukaktis.....                                                                                 | 234 |
| Kun. P. Totoraičio 25 metų kunigystės sukaktis.....                                                                         | 238 |
| Prel J. Gutausko iškilmių proga.....                                                                                        | 242 |
| Tėv. K. Rėklaičio 50 metų kunigystės sukaktis.....                                                                          | 247 |
| Vysk. V. Brizgio 25 metų vyskupystės sukaktis.....                                                                          | 251 |
| Prel. J. Gutausko 50 metų kunigystės sukaktis.....                                                                          | 255 |
| Prel. Aleksandro ir brolio Albino Arminų<br>kunigystės sukaktis.....                                                        | 261 |
| Kun. B. Liubino ir kun. V. Šarkos 40 metų<br>kunigystės sukaktis.....                                                       | 266 |
| Minint 40 metų kunigystės sukaktį 1934 metais<br>įšventintų Vilkaviškio seminariją baigusių<br>kunigų .....                 | 272 |
| Kun. V. Budrecko 50 metų kunigystės sukaktis.....                                                                           | 277 |
| Vysk. V. Brizgio 50 metų kunigystės sukaktis.....                                                                           | 282 |
| Kun. P. Brazausko 50 metų kunigystės sukaktis.....                                                                          | 290 |
| Prel J. Gutausko 60 metų kunigystės sukaktis.....                                                                           | 293 |
| Prel. A. Bačchio 25 metų kunigystės sukaktis.....                                                                           | 296 |
| Minint 50 metų kunigystės sukaktį (mons. Dobrovolskio,<br>tėv. Bagdanavičiaus, kun. Radvinos<br>ir kun. Kenstavičiaus.....) | 300 |
| Kun. J. Degučio 50 metų kunigystės sukaktis.....                                                                            | 304 |
| Seselių vienuolinio gyvenimo bei įžadų sukaktys.....                                                                        | 309 |
| Regina Prothmann, Šv. Kotrynos kongregacijos<br>įsteigėja .....                                                             | 309 |
| Vienuolės įžadai.....                                                                                                       | 312 |
| Vienuolinio gyvenimo 50 metų sukaktis<br>(Kazimieriečių ses. Imakulatos ir Konceptos).....                                  | 316 |
| Ses. Teresės 25 metų vienuolinio gyvenimo sukaktis..                                                                        | 320 |
| Ses. Camilla 25 metų vienuolinio gyvenimo sukaktis.                                                                         | 324 |
| Ses. Sighildės 25 metų vienuolinio gyvenimo<br>sukaktis .....                                                               | 327 |
| Ses. Justinos 25 metų vienuolinio gyvenimo<br>sukaktis .....                                                                | 331 |
| Ses. Anunciatos 50 metų vienuolinio gyvenimo<br>sukaktis .....                                                              | 335 |

|                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|
| Kitos sukaktys.....                                               | 340 |
| Alytaus gimnazijos 50 metų sukaktis.....                          | 340 |
| Šv. Kazimiero Lietuvių kolegijos Romoje 35 metų<br>sukaktis ..... | 344 |

## ĮVAIRIOMIS PROGOMIS

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| Arkiv. A. Bačkis — LKM Akademijos suvažiavimo proga. | 349 |
| Katakombos .....                                     | 354 |
| Nauji metai — Triguba šventė.....                    | 357 |
| Krikščionių vienybė — Ekumenizmas.....               | 363 |
| Išganymo rūbas.....                                  | 369 |
| Romos valdininko sūnaus pagydimas.....               | 372 |
| Kryžiaus keliu.....                                  | 377 |
| Pasaulis ir jo pabaiga.....                          | 381 |
| Motina .....                                         | 385 |
| Tėvas .....                                          | 390 |
| Dievo Tarnas Jurgis Matulaitis.....                  | 395 |
| Žmogus yra reikalingas Dievo.....                    | 399 |